

Van Spaanse Zee en Keulse Putten

Vierhonderd jaar
boerderijen in Nieuwerkerk en Ouwerkerk
(Ouwerkerk niet in dit digitale deel
opgenomen)

A.S. Flikweert
2017

Inhoudsopgave

Deel 2	De boerderijen in de Vierbannepolder en de aangrenzende Gouwepolders
Kaart A	Saspolder en Bettewaardepolder
Kaart B	Gouweveerpolder
Kaart C	Nieuwerkerk, westzijde
Kaart D	Nieuwerkerk, noordzijde
Kaart E	Nieuwerkerk, oostzijde
Kaart F	Nieuwerkerk, dorpskern en Oude Nieuwland
Kaart G	Capelle

Deel 2 Boerderijen in de Vierbannenpolder en de aangrenzende Gouwepolders:

Kaart A: Saspolder en Bettewaardepolder

- A 1 Tempora Mutantur
- A 2 Mijn nieuw leven
- A 3 De Blinkende Panhoeve
- A 4 Bettewaarde
- A 5 Spaanse Zee
- A 6 Hofstede in zuidwesthoek van Bettewaardepolder (in 1814 afgebroken)

Kaart B: Gouweveerpolder

- B 1 Ypenhove
- B 2. Stadszicht
- B 3 Bouwlust
- B 4 Hofstede in het zuiden van de Gouweveerpolder (in 1885 afgebroken)

Kaart C: Nieuwerkerk, westzijde

- C 1 Botland
- C 2 Buitenzorg (eerder de Manhuishoeve)
- C 3 Bouwlust
- C 4 Hofstede aan Dijkema's weegje (in 1851 afgebroken)
- C 5 Steenzwaan
- C 6 Boerderij in de 31^e mate (ten westen van Steenzwaan)
- C 7 Hooggelegen
- C 8 De Stolpe

Kaart D: Nieuwerkerk, noordzijde

- D 1 Schoon Verbond
- D 2 Weyde Line
- D 3 Hofstede aan het eind van de Frankeweg
- D 4 Ruimzicht
- D 5 Rase Keure
- D 6 Hofstede ten oosten van Potterweg
- D 7 Hofstede ten westen van de Stoofweg
- D 8 Noordhoeve
- D 9 Zeemanslust
- D 10 Hooge Hoeve
- D 11 Steenzwaan aan de Lageweg
- D 12 Boerderij aan de Stoofweg

Kaart E: Nieuwerkerk, oostzijde

- E 1 Boerderij aan de Sluisweg
- E 2 Hofstede aan de voormalige Blindeweg (kort na 1829 afgebroken)
- E 3 Luctor et Emergo
- E 4 Zomerlust
- E 5 Krabbenhoeke
- E 6 Hofstede in de 4^e mate
- E 7 Keulse Putten en Dijkzigt

Kaart F: Nieuwerkerk dorpskern + Oude Nieuwland

- F 1 Eerste Heul
- F 2 Boerderij aan de Weststraat
- F 3 Familiehoeve (ook Dorpszicht)
- F 4 Boerderij aan de noordzijde van de Ring
- F 5 Boerderij aan de westzijde van de Molendijk
- F 6 Boerderij aan de oostzijde van de Molendijk
- F 7 Cereales
- F 8 Het Hooge Huis + boerderij van Dalebout
- F 9 Boerderij met woning aan de Kerkstraat
- F 10 Boerderij aan de Rollenklootse Dijk
- F 11 Hofstede aan het Boomweegje
- F 12 De Muije
- F 13 De Wereld
- F 14 Nooitgedacht
- F 15 Landzicht

Kaart G: Capelle

- G 1 Boerderij familie De Vlieger
- G 2 De Swarte Poorte
- G 3 Boerderij familie Van der Wekken
- G 4 Papenhof (in 20^e eeuw Pythagoras)
- G 5 Hofstede aan de Capelleweg (recht tegenover de Loensweg)
- G 6 Hooggelegen/De Hoogte
- G 7 De Banjaard
- G 8 Slot Zwanenburg
- G 9 Windenburg
- G 10 Boerderij ten noorden van de Slotweg (tegenover Slot Zwanenburg)
- G 11 Slikhoefje
- G 12 Boerderij ten zuiden van de Slotweg

A 1 Tempora Mutantur

De hofstede was aanvankelijk de enige hofstede in de in 1646 ingedijkte Saspolder of Klein Bettewaardepolder. Zij lag volgens het veldboek van 1791 (oudere veldboeken zijn verloren gegaan) in het 9e blok van Saspolder nr. 1. De monumentale woning, die dateert uit de 18e eeuw, is de oudst bewaarde hofstede van Nieuwerkerk en Ouwerkerk. In 1832 was het één van de zes grootste hofsteden van Nieuwerkerk.

Nummering 1818-1850: A 116, vanaf 1861: A 181a; vanaf 1910: B 52; vanaf 1930: B 63.
Huidig adres: Bettewaardsedijk 13 (vanaf 1961 behorend tot Zierikzee).

In 1677 was de Zierikzeese koopman Adriaan van Keetenburgh (1619-1677) eigenaar. Hij was in 1655 gehuwd met Susanna Stavenisse (1634-1658), dochter van mr. Marinus Stavenisse, Heer van Botland, en Cornelia Mogge. Hij was in 1660 hertrouwd met Catharina Cau (1636-1680), dochter van mr. Iman Cau en Louise Sweerts de Weert. In 1690 waren zijn erven eigenaar (RAZE 4015). Dit waren zijn zoons Laurens (1656-1693), gehuwd met Maria Pieterella van Couwenburgh, Iman (1663-1702), gehuwd met Margaretha van Couwenburgh, en de op Ceylon wonende Jan (1665-1696), gehuwd met Johanna Bart, en zijn ongehuwde dochter Susanna (1661-1702). Hun enige kleinzoon Gerardus van Keetenburgh Lzn (1682-1714) had een zoon Gerardus (1714-1777), gehuwd met Adriana Baster, die kinderloos overleed.

De erven Van Keetenburgh verkochten de hofstede na 1690 aan Charles Plevier (1646-1717), in 1678 gehuwd met Elisabeth Lambrechtse. Hij was vanaf 1699 tot 1717 dijkgraaf van de Saspolder. De volgende eigenaar was zoon dr. Cornelis Plevier (1696-1754), stadsdoctor van Zierikzee, in 1724 gehuwd met Cornelia Schuurbeque (1705-1776), dochter van Iman Schuurbeque en Anna Wintschut. In 1791 was hun ongehuwde zoon Charles Plevier (1736-1801) eigenaar. Hij was eerst luitenant ter zee en vervolgens commies der admiraliteit op Zijpe.

De hofstede werd waarschijnlijk vanaf omstreeks 1695 bewoond door Adriaen Hendrickse Taselaar (of Teselaar), geboren te Kats, die omstreeks 1695 huwde met Cornelia Hendrickse Block (1674-1716), afkomstig uit Colijnsplaat. Zij hadden kinderen te Nieuwerkerk vanaf 1697. Zij hertrouwde in 1709 Cornelis Hendrickse Bogaart (1687), geboren te Dreischor als zoon van Hendrick Tonisse Bogaart en Maatje Cornelisse Pijpeling. Hij was in 1714 en 1724 bewoner van de hofstede. Hij hertrouwde in 1716 Maria Aelbrechtse Bresto (1684). Zijn zus Maria was gehuwd met Jacob Stoutjesdijk, landbouwer op het Papenhof te Capelle. Hij maakte op 12-05-1751 testament op en woonde toen nog in de Saspolder. Zijn zoon Hendrick (1719) was tot 1750 pachter op een hofstede te Dreischor. Cornelis kocht zelf in 1748 een hofstede aan de Kapteinsweg te Dreischor met 87.245 gemeten grond, waarop zijn dochter Janna, gehuwd met Adriaan Janse de Lange, woonde.

De hofstede werd in 1791 als pachter bewoond door Jacob Leendertse Berman (1757-1800), zoon van Leendert Janse Berman (in 1772 eigenaar van de hofstede Weyde Line) en Elisabeth Jacobse de Bruine. Hij was in 1785 gehuwd met Pieterella Cornelisse van den Hoek (1752-1824), geboren te Serooskerke. Hij was bij zijn overlijden schepen van Nieuwerkerk en eigenaar van de hofstede aan het eind van de Frankeweg.

Pieterella van den Hoek hertrouwde in 1801 Jan Hubregtse van de Stolpe (1771-1828), zoon van Hubregt Janse van de Stolpe en Lauwerina Leenderts Doelman van de hofstede Rase Keure. Hij kocht kort na 1801 de hofstede van de erven Charles Plevier. Bij hun overlijden in

1824 en 1828 bezaten zij maar liefst tien werkpaarden en ruim 74 ha grond: 45.63 ha in de Saspolder, 16.20 ha in de Bettewaardepolder en 12.47 ha in de Vierbannenpolder. Op het geheel rustte een hypotheek van fl. 19.000,- van Cecilia van Vrijberghe (1740-1825), de weduwe van mr. Pieter Paul van Gelre. Het batig saldo bedroeg in 1824 nog fl. 8.839,-. Bij zijn overlijden in 1828 was het saldo inmiddels negatief vanwege de vele schepenschuldbrieven. De hofstede werd op 19-02-1829 met de in totaal 74.31.08 ha grond publiek verkocht voor fl. 19.767,53 aan Willem Adriaan de Jonge (1763-1835), advocaat te Zierikzee, die in 1784 gehuwd was met Cornelia Petronella Mogge Pous (1765-1837). Hij werd in 1835 als eigenaar opgevolgd door zijn zoon mr. Willem Dignus de Jonge (1795-1864) te Zierikzee, in 1816 gehuwd met Stephania de Weert (1798-1842), en in 1844 hertrouwd met Willemina Badon Ghijsen (1808-1894). Hij was de vader van het latere Tweede Kamerlid jhr. Johan Louis de Jonge.

Vanaf 1868 waren eigenaar van de hofstede de minderjarige kinderen van Charles Jean Elsen (1812-1862) te Antwerpen alsmede hun zwager, de latere luitenant-generaal baron Albert Ernest Donny (1841-1923) te Sint Joost ten Node (België), die gehuwd was met Juliette Henriette Florentine Caroline Elsen (1844-1874). Vanaf 1883 was Albert Ernest Donny alleen eigenaar. Hij verkocht de hofstede in 1916 aan Boudewijn Anthonie Steendijk.

Vanaf 15-03-1829 werd de hofstede als pachter bewoond door Leendert Moerland (1786-1854), geboren te Stavenisse, en Maatje Brabers (1794-1840), zijn derde echtgenote; zij waren afkomstig uit Sint-Maartensdijk. Bij hen groeide zijn neefje Marinus van Mourik (geboren te Zevenbergen) op, de stamvader van de familie Van Mourik op Schouwen-Duiveland. Deze bewoonde later de Noordhoeve. Op 20-03-1855 vond, na het overlijden van Leendert Moerland, de verkoop plaats van de omvangrijke boereninspan, bestaande uit onder meer negen werkpaarden, vier jonge paarden en zestien melkkoeien.

Vanaf 1837 werd de hofstede mede bewoond door schoonzoon Pieter Koopman (1809-1904), zoon van Maarten Koopman en Cornelia van Damme te Ouwerkerk, in 1837 gehuwd met Adriana Moerland (1812-1897). Zij behoorden tot de Christelijke Gereformeerde Kerk te Zierikzee. Zij lieten in 1861 ten zuiden van de hofstede de nieuwe boerderij Mijn nieuw leven bouwen, waarop zij gingen wonen.

Vanaf 1861 werd de hofstede bewoond door hun oudste zoon Leendert Koopman (1837-1909), in 1866 gehuwd met Adriana Broeksmit (1840-1936), dochter van Aart Broeksmit en Marina Padmos van De Stelhoek te Bruinisse, en dus een zuster van Neeltje Capelle-Broeksmit van de hofstede Schoon Verbond. Zij behoorden tot de Christelijke Gereformeerde Kerk te Zierikzee. In 1887 steeg de belastbare waarde tot 400; in dat jaar werd de uit Zuid-Beveland afkomstige schuur opgebouwd nadat op 04-06-1887 de verkoop plaatsvond van “de afbraak eener boerenschuur” met onder meer 13.000 dakpannen. Adriana Koopman-Broeksmit verhuisde op 05-03-1918 met haar ongehuwde zoon Aart (1868-1940), die het boerenbedrijf had voortgezet, naar Zierikzee, Verrenieuwstraat B 109 (thans nr. 16). Dochter Adriana Pieterella Koopman was gehuwd met Bartel van de Zande van de hofstede Bouwlust. Zoon Marinus Koopman bewoonde achtereenvolgens Bouwlust en Zeemanslust. Jongste dochter Cornelia Maatje Koopman huwde Leendert Koopman (geen familie) van de hofstede De Banjaard.

De hofstede werd vanaf 1918 bewoond door Boudewijn Anthonie Steendijk (1890-1954), zoon van Cornelis Steendijk en Adriana Abramina van der Slikke (Weyde Line). Hij had de

hofstede al in 1916 gekocht van eigenaar Albert Ernest Donny en huwde in 1918 met Anna Hendrika Barendregt (1889-1973), afkomstig uit Dreischor.

Vanaf 1950 werd de hofstede bewoond door schoonzoon Marius Johan van Gastel (1921-2000), zoon van Leendert Johannes van Gastel en Lena Klompe te Noordgouwe, die in 1950 huwde met Adriana Abramina Steendijk (1920-1980). Vanaf 1982 werd de hofstede bewoond door hun zoon Leendert Johannes van Gastel (1954), in 1982 gehuwd met Mary Jose Adriaenssens (1952-2006), afkomstig uit Lewedorp. Hij bouwde in 1998 een nieuw woonhuis. Het oude monumentale woonhuis en de grote originele landbouwschuur werden in 2015 verkocht aan de huidige eigenaren, de familie Meijer, die het geheel in originele staat restaureren.

A 2 Mijn nieuw leven

De eerste steen van het nog bestaande woonhuis (boven de voordeur) werd op 12-03-1861 gelegd door de dan negenjarige Dirk Koopman. Deze boerderij werd gesticht op een perceel direct ten zuiden van de hofstede Tempora Mutantur. Beide boerderijen hadden tot 1912 dezelfde eigenaar. De hofstede droeg ook de naam Mijn verandering.

Nummering: vanaf 1861: A 181; vanaf 1910: B 48; vanaf 1930: B 62.

Huidig adres: Bettewaardsedijk 11 te Nieuwerkerk (vanaf 1961 behorend tot Zierikzee).

De boerderij werd in 1861 in opdracht van Willem Dignus de Jonge (1795-1864), eigenaar van Tempora Mutantur, gebouwd ten behoeve van Pieter Koopman (1809-1904) en Adriana Moerland (1812-1897), die tot dan Tempora Mutantur bewoonden, waarop hun oudste zoon Leendert ging wonen. Zij bewoonden de boerderij met hun ongehuwde zoons Marinus (1845-1878) en Maarten (1848-1870). Op 07-09-1877 voegde zich bij hen hun jongste zoon Dirk Koopman (1851-1935), die vanaf 1862 bij zijn zus Cornelia Maatje Koole-Koopman te Zierikzee had gewoond, onderbroken door enkele jaren studie te Gorinchem (1866-1869).

Dirk Koopman bezat vanaf 1892 het vruchtgebruik van de boerderij en werd in 1912 eigenaar toen hij de boerderij kocht van de Belgische eigenaar Albert Ernest Donny. Dirk Koopman bewoonde de boerderij vanaf 01-12-1899 met zijn nichtje Adriana Pieterella Koole (1866-1952). Hij was in 1885 oprichter van de Nieuwerkerkse landbouwvereniging Eendracht Bindt, waarvan hij vanaf 1885 tot 1915 secretaris was. Hij werd in 1928 benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Vanaf 1913 werd het boerenbedrijf waargenomen door Jan Job Pieter de Oude (1879-1972), geboren te Duivendijke, in 1913 gehuwd met Wilhelmina van Popering (1890-1977), geboren te Oosterland. Zij woonden op het adres B 51. Zij vestigden zich op 01-05-1919 te Zierikzee en woonden later te Geersdijk.

In 1920 liet Dirk Koopman ten zuiden van de boerderij voor zichzelf en Adriana Pieterella een tweede woning bouwen (nr B 48a, na 1930 B 59), waar zij tot aan haar overlijden in 1952 woonde. Na zijn overlijden in 1935 werden de erven Koopman eigenaar, te weten de kinderen van zijn zuster Cornelia Maatje Koole-Koopman, in het bijzonder Levinus Koole, gemeente-architect te Gouda, bekend van het in 1926 gewezen arrest De Goudse bouwmeester. De boerderij werd op 04-01-1972 door de erven Koopman verkocht aan J.P.W.C. Stols, landbouwer op de nabijgelegen Blinkende Panhoeve.

Vanaf 01-05-1920 werd de boerderij als bedrijfsleider bewoond door Pieter Geluk (1882-1942), geboren te Duivendijke, in 1911 gehuwd met Johanna Pieterella Kip (1885-1956), afkomstig uit Dreischor. Zij vestigden zich op 19-12-1929 te Noordgouwe.

Vervolgens werd de boerderij korte tijd (1929-1931) als pachter bewoond door Leendert Rokus Mol (1892-1977), afkomstig uit Sint-Philipsland, in 1922 gehuwd met Neeltje de Ronde (1900-1959), afkomstig uit Sirjansland. Zij bewoonden tot 1929 als pachter de hofstede Stadszicht in de Gouweveerpolder, verhuisden op 10-04-1931 naar Sint-Philipsland en emigreerden in 1940 naar Canada. Op Oudejaarsavond 1929 brandde de schuur volledig af, waarna in 1930 een nieuwe schuur werd gebouwd, waarvoor eigenaar Dirk Koopman op 25-04-1930 de eerste steen legde.

Op 18-02-1931 werd in de Zierikzeesche Nieuwsbode de boerderij met circa 30 ha ter pacht aangeboden. De boerderij werd vervolgens vanaf 1931 als pachter bewoond door Cornelis Adriaan Struijk (1905-1973), afkomstig uit Sirjansland, in 1931 gehuwd met Krina Johanna Christina Elizabeth van den Berg (1906-1991), afkomstig uit Bruinisse. Vanaf 1972, het moment dat J.P.W.C. Stols van De Blinkende Panhoeve de boerderij kocht, wordt de boerderij door particulieren bewoond.

A 3 De Blinkende Panhoeve

Deze hofstede was één van de drie hofsteden die werden gebouwd na de inpoldering van de Bettewaardepolder in 1614. Zij was gelegen in het eerste perceel van de polder Bettewaarde. De Blinkende Panhoeve was in 1832 één van de zes grootste hofsteden van Nieuwerkerk. Nummering 1818-1850: A 112, vanaf 1850: A 182, vanaf 1910: B 47; vanaf 1930: B 58. Huidig adres: Bettewaardsedijk 8 (vanaf 1961 behorend tot Zierikzee).

Tot 1680 was eigenaar van de hofstede mr. Daniël Ockerse (1621-1680), zoon van Adriaan Ockerse en Anna Stoutenburg, in 1655 gehuwd met Catharina van der Have (1629-1692), dochter van Rochus Jobse van der Have en Martine Weuyte.

De hofstede werd in 1682 (RAZE 4004) benoemd als de “houve van raadsheer mr. Cornelis Ockerse met omtrent 68 gemeten in Bettewaarde, aankomende de jongste dochter van raadsheer mr. Daniël Ockerse”. Dit betrof Anna Johanna Ockerse Ddr (1660-1684), in 1682 gehuwd met dr. Johannes Hoffer (1651-1714), zoon van mr. Rochus Hoffer en Johanna Udemans. Zijn grootvader was de vermaarde Zierikzeese predikant Godefridus Udemans. Johannes Hoffer stond in 1709 als eigenaar te boek (RAZE 4056). Hun kinderen overleden alle op jonge leeftijd.

De eigendom ging vervolgens over op haar ongehuwde broers Cornelis Ockerse (1672-1728) en Jan Ockerse (1688-1742), Heer van Dreischor, die beiden werden begraven in een nog altijd bestaand praalgraf in de kerk van Dreischor.

Hun belangrijkste erfgenaam en de volgende eigenaar van de hofstede was hun ongehuwde neef mr. Pieter Mogge (1698-1756), Heer van Renesse en Dreischor, zoon van Hubertus Mogge (1647-1719), Heer van Renesse, en Martina Ockerse (1658-1727). Hij was bij zijn overlijden nog eigenaar van de hofstede en liet ruim 1,5 miljoen gulden na. Bij de hofstede hoorde 141.170 gemeten grond in de polder Bettewaarde en 03.114 gemeten grond in de polder Al te Klein. Na aftrek van de vele legaten waren de gebroeders Jacob Pous (1729) en

Bonifacius Pous (1732), de te Utrecht geboren zoon van Pieters zuster Sabina Jacoba Mogge (1700-1768) en Bonifacius Pous (1695-1735), samen de universele erfgenamen. Voorwaarde was dat zij de naam Mogge moesten aannemen.

Jacob Mogge Pous (1729), in 1756 gehuwd met Anna Bodt, werd eigenaar van De Blinkende Panhoeve. Hij overleed al in 1759 en bleef kinderloos. Zijn weduwe Anna Bodt (1727-1816), dochter van Cornelis Bodt (1704-1775) en Maria Daack (1700-1776), hertrouwde in 1761 mr. Iman van den Broeck (1730-1778), pensionaris en secretaris van Zierikzee. Zij was in 1791 nog eigenaar van de hofstede met 178.189 gemeten grond. De volgende eigenaar was haar enig kind Louisa Wilhelmina van den Broeck Idr (1764-1819), in 1784 gehuwd met Cornelis Evertsen (1753-1809) en in 1812 hertrouwd met Willem Frederik van der Burcht van Lichtenbergh (1777-1845), van wie zij in 1817 scheidde. Ook zij bleef kinderloos.

In 1831 erfde de veertienjarige Louis Wilhelmus Adriaan Schuurbeque Boeije (1817-1893), zoon van jhr. mr. Johan Schuurbeque Boeije en Anna Rutheria van der Wolff te Zierikzee, de hofstede van de al in 1819 overleden Louisa Wilhelmina Ligtenberg-van den Broeck, naar wie hij vernoemd was. Zijn moeder was een kleindochter van Jacobus van der Wolf (1680-1737) en Rutteria Daack (1697-1772), de enige zus van Maria Bodt-Daack, de grootmoeder van Louisa Wilhelmina van den Broeck.

Schuurbeque Boeije huwde in 1852 Cornelia Hubertha Elizabeth van Reigersberg Versluijs en was kantonrechter te Zierikzee en vervolgens te Arnhem (toen wonende te Velp). Hij was in 1890 nog eigenaar van de hofstede met 55.42.10 ha grond. Na het overlijden van zijn weduwe werden hun kinderen in 1901 eigenaar. In 1922 werd de hofstede verkocht aan Joost Delst, die de hofstede ook ging bewonen.

Op 14-03-1682 was pachter van de hofstede met omtrent 68 gemeten grond Cornelis Pauwelse Bevelander (RAZE 4004), zoon van Paulus Bevelander van de hofstede Schoon Verbond. Hij zou half maart op de hoeve komen, maar deed alsnog afstand van de pachtovereenkomst. Hij voerde daartoe als reden aan: "Door den hoogen watervloet van 26 januari 1682 is de dijck van Bettewaerde doorgebroken, waardoor alle landerijen door het zeewater zijn overvloed en daardoor zout zijn geworden." Hij vestigde zich vervolgens in 1682 op de hofstede Weyde Line. In 1699 woonde hij alsnog op een hoeve in Bettewaerde (RAZE 4054). Hij huwde in 1673 Jacomijntje Joos en in 1680 Willemijntje Pieters. Zijn dochter Janna huwde Jacobus Willemse Liere van het Hooge Huis te Ouwerkerk, tevens eigenaar van de hofstede Schoon Verbond.

In 1701 – waarschijnlijk al vanaf 1682 – was pachter van de hofstede Cornelis Jacobse (Kouwer) (1635-1704), geboren te Colijnsplaat, omstreeks 1664 gehuwd met Pieterella Janse. Zij hadden tot en met 1672 kinderen te Colijnsplaat. Hij overleed op 28-01-1704, waarna een uitgebreide boedelbeschrijving werd opgemaakt (RAZE 4055). Hun dochter Jannetje huwde in 1700 Pieter Janse van Hesse, landbouwer aan de Bettewaardse dijk, dochter Lijntje huwde Crijn Willemsse de Swarte te Ellemeet en dochter Leuntje huwde Witte Baart te Kats. Cornelis' broer Coen Jacobse Kouwer, gehuwd met Jorijntje Cornelis (van Achthoven), verhuisde kort na 1674 vanuit Colijnsplaat naar Sirjansland. Diens zoon Cornelis Coense Kouwer (1669) huwde in 1695 Maatje Jacobusse van den Berge (1672), afkomstig van Windenburg. Zij hadden 1698 en 1699 kinderen te Nieuwerkerk. Zoon Jacob Coense Kouwer (1690) huwde in 1715 te Nieuwerkerk Cornelia Willemsse Kik.

In 1709 waren Cornelis' beide zoons Adriaen Cornelisse Kouwer (1669) en Jacob Cornelisse Kouwer (1672) pachter van De Blinkende Panhoeve (RAZE 4056). Jacob Cornelisse Kouwer huwde in 1708 Adriaantje Nicolaes Bolijn (1675), dochter van Claes Janse Boulin en Lijntje Marinusse van de hofstede Schoon Verbond. Dit huwelijk bleef kinderloos. In de acta van de kerkenraad van 1725 wordt gesproken over Jacob Cornelisse Kouwen op de "Blinkende hoeve". Adriaen Cornelisse Kouwer, die tot en met 1730 familiegeld betaalde en waarschijnlijk kort daarna overleed, bleef waarschijnlijk ongehuwd.

Vanaf 1731 (toen hij voor het eerst familiegeld betaalde) tot 1759 werd de hofstede als pachter bewoond door Marinus Guiljaemse de Swarte (ovl. 1760), gehuwd met Josina Marinusse Jeras (1694-1765), afkomstig uit Haamstede. Hij was een zoon van Guiljaem Pieterse de Swarte en Marij Adriaense Smith van de boerderij Tussen Beide te Ouwerkerk. Zij woonden tot 1731 te Zonnemaire en vestigden zich in 1760 te Zierikzee.

Vanaf 1759 (toen met attestatie uit Ouwerkerk) werd de hofstede bewoond door Marinus Janse van der Have (1734-1780), zoon van Jan Jobse van der Have en Aegje Geluk van de hofstede Welgelegen te Ouwerkerk. Hij huwde in 1759 Janna Hoogerwerf (1725-1773), afkomstig uit Bruinisse, en hertrouwde in 1775 Eva Naas (1734-1793), afkomstig uit Elkerzee. Hij pachtte in 1773 154.140 gemeten grond en bezat elf paarden. Hun dochter Adriana huwde Jacobus van Dongen, landbouwer te Ouwerkerk. Hun dochter Neeltje huwde Mattheus Andree, landbouwer op Steenzwaan.

Eva Naas hertrouwde in 1781 Jozias de Bruine (1738-1800), zoon van Jacob Eymantse de Bruine en Gieltje Janse van den Berge (Luctor et Emergo), weduwnaar van Janna Hallingse en Krina Cornelisse van Agthoven. Hij was tot 1781 pachter op de hofstede Weyde Line en vestigde zich in 1781 op De Blinkende Panhoeve. Hij pachtte in 1799 in totaal 178.189 gemeten grond van de erven Cornelis Bodt. Zijn dochter Gieltje huwde Willem Marinusse Bal van de hofstede Nooitgedacht. Dochter Adriaantje huwde Cornelis Dingemanse Hallingse, bewoner van het Hooge Huis en burgemeester van Nieuwerkerk. Zoon Jacob de Bruine, gehuwd met Tannetje Rokusse Hallingse, afkomstig van Slot Zwanenburg, bewoonde vanaf 1804 enige tijd een hofstede met 69.109 gemeten te Oosterland (tot dan bewoond door Adriaan Kik) en zoon Willem bewoonde enige tijd de hofstede op de hoek Molenweg / Stelweg te Ouwerkerk. Beide zoons moesten hun hofstede al na enkele jaren verkopen en werden toen arbeider.

Vanaf 1801 was pachter op de hofstede Cornelis van der Ree (1762-1804), geboren te Steenbergen, in 1788 te Sint-Maartensdijk gehuwd met de daar geboren Pieterella Stouten (1751-1829), weduwe van Pieter Boer. Op 11-07-1801 werd een overeenkomst gesloten in verband met de overname van de pacht van de "zoogenaamde Blinkende Pannenhoeve". Bij zijn overlijden in 1804 bezat hij maar liefst elf paarden en dertien melkkoeien. Het batig saldo was 2.017 ponden Vlaams. Hun dochter Maria van de Ree huwde Paulus van Donge van de hofstede bij het Diepe Gat te Ouwerkerk. Pieterella Stouten hertrouwde in 1805 met Cornelis Barbier (1767-1837), geboren te Noordgouwe, die de volgende pachter werd. In de Memorie van Successie na haar overlijden werd de naam "Blinkende Panhoeve" gebruikt.

Vanaf 1838 werd de hofstede als pachter bewoond door Vredenrijk Broeksmit (1803-1862), die in dat jaar trouwde met Cornelia Hollander (1802-1882), dochter van Marinus Hollander en Johanna Lambrechtse Kooijman. Zij was dienstmeid bij Barbier en was een halfzuster van Cornelis Hollander van de hofstede aan het Boomweegje. Vredenrijk was een zoon van Aart Broeksmit en Levina Hubregtse van de Stolpe van de hofstede Zeemanslust.

Vanaf 1862 werd de hofstede bewoond door hun schoonzoon Anthonie Geluk (1836-1889), afkomstig uit Sint-Annaland, die in dat jaar trouwde met Johanna Broeksmit (1841-1913). In 1877 vond afsplitsing van gronden plaats ten behoeve van de in 1878 nieuw gebouwde hofstede Bettewaarde. Johanna Geluk-Broeksmit bezat zelf in 1908 30.80.25 ha grond, gelegen rond de hofstede Pythagoras te Capelle, die werd bewoond door respectievelijk haar zoons Jakob Frederik en Pieter Kornelis Geluk. De Blinkende Panhoeve was nog altijd een pachtboerderij. Vanaf 1889 werd de Blinkende Panhoeve (tot 1913 met zijn moeder) bewoond door haar ongehuwde zoon Vredenrijk Geluk (1867-1940). Hij verhuisde op 26-04-1922 met zijn huishoudster Catholina Hoogerland naar Zierikzee, Oude Haven NZ (hoek 's-Heer Arendstraat). Zijn huishoudster bleef daar wonen tot haar overlijden in 1963. Vredenrijk Geluk werd in 1925 nog eigenaar van de hofstede Ypenhove in de Gouweveerpolder.

Vanaf 1922 was bewoner en – met een lening van fl. 20.000,- van de vorige eigenaar Vredenrijk Geluk – tevens eigenaar Joost Delst (1895-1986), zoon van Daniël Delst en Tanna Hermina der Weduwen van de hofstede Kijkuit te Zonnemaire, die in 1922 huwde met Cornelia Pietertje Koopman (1899-1986), dochter van Cornelis Koopman en Marina Cornelia van der Have van de hofstede Bouwlust in de Gouweveerpolder. In 1927 werd een nieuw woonhuis gebouwd. Zij verhuisden op 20-12-1956 naar Zierikzee.

Vanaf 1956 werd de hofstede bewoond door schoonzoon Johannes Pieter Willem Cornelis Stols (1922-2017), zoon van Jacobus Johannes Stols en Levina Janna van Putte van de hofstede Windenburg, die in 1949 gehuwd was met Marina Cornelia Delst (1926-1981). Zij woonden aanvankelijk op Windenburg, dat hun eigendom bleef. Vanaf 1963 was hij ook eigenaar van De Blinkende Panhoeve. Hij verhuisde in 1983 naar Brouwershaven.

Vanaf 1983 wordt de hofstede bewoond door zoon Jacobus Johannes (Co) Stols (1954), in 1983 gehuwd met Heiltje Jacoba (Hellen) de Jager (1961), afkomstig van een hofstede aan de Gaandersesweg te Dreischor. De oude schuur werd in april 1991 afgebroken en vervangen door een moderne schuur.

A 4 Bettewaarde

Nummering: vanaf 1878: A 183-c; vanaf 1910: B 42; vanaf 1930: B 53.

Huidig adres: Bettewaardsedijk 4 (vanaf 1961 behorend tot Zierikzee).

De hofstede werd ook vaak Bettewaardsche Hoeve genoemd.

In 1877 vond een splitsing plaats van de percelen grond rond De Blinkende Panhoeve die alle toebehoorden aan Louis Wilhelmus Adriaan Schuurbeque Boeije. Op 20-11-1877 werd in het Huis van Nassau De Blinkende Panhoeve met 47.84.60 ha grond ter pacht aangeboden voor veertien jaar en de zuidelijker gelegen percelen grond, groot 44.30.20 ha, voor zeven jaar. Op deze percelen grond werd vervolgens in 1878 de hofstede Bettewaarde nieuw gebouwd.

De hofstede Bettewaarde werd vanaf 1878 als pachter bewoond door Jan Pieter Kooman (1844-1935), afkomstig uit Brijdorpe, die in 1878 huwde met Jannetje Lena de Braal (1851-1932), dochter van Izaak de Braal en Jannetje Wagemaker van de hofstede Cereales. Zij behoorden tot de Christelijke Gereformeerde Kerk te Zierikzee. Zijn zus Anna Johanna Kooman was gehuwd met Cornelis Willem van Oeveren van De Grote Hofstede te Ouwerkerk. Op 11-08-1887 brandden de hokken voor de varkens, kalvers, honden en kippen

af. De landbouwschuur bleef gespaard door deze nat te houden met karnemelk bij gebrek aan water. Op 17-05-1892 werd de boereninspan verkocht, waaronder vier paarden. Het gezin Kooman-de Braal verhuisde op 08-07-1892 naar Brijdorpe en woonde vanaf 1916 te Benthuizen.

In 1892 werd de hofstede verkocht aan baronesse Caroline Leopoldine de Brouhoven de Bergeijk (1837-1915), gehuwd met baron Philippe Gillès de Pélichy (1832-1920), burgemeester en kasteelheer te 's-Gravenwezel ten oosten van Antwerpen. Familieleden van hem bezaten de hofstede Bouwlust in de Gouweveerpolder. Zij verkochten de hofstede in 1910 aan de toenmalige bewoner Frans Koopman.

Vanaf 1892 werd de hofstede bewoond door Frans Koopman (1869-1928), zoon van Cornelis Koopman en Cornelia van Oeveren (van de hofstede Bouwlust in de Gouweveerpolder), die in 1892 gehuwd was met Cornelia Levina Geluk (1871-1959), dochter van Anthonie Geluk en Johanna Broeksmit van de naastgelegen Blinkende Panhoeve. Hij was vanaf 1910 eigenaar van de hofstede; in dat jaar lieten zij de nieuwe woning bij de boerderij bouwen, waarvoor op 17-05 de eerste steen werd gelegd. Vanaf 02-02-1917 tot 02-04-1920 woonde bij hen in de jonge Cornelis Olivier Johan Hendrikse (1896-1978), zoon van Jan Johannes Hendrikse (afkomstig van de hofstede Cereales) en Cornelia Johanna van Nieuwenhuijze, die aanvankelijk te Kortgene woonden en zich in 1909 op Platteweg D 547 te Zierikzee hadden gevestigd. C.O.J. Hendrikse huwde in 1930 Adriana Hubrina Goemans (1907-1998), werd keurmeester en was een bekende Zierikzeeënaar.

Op 19-11-1919 verhuisde het echtpaar Koopman-Geluk kinderloos naar Rijswijk, Nassaukade 15, waar hij als paardenfokker en -handelaar actief was. Op 28-01-1924 verhuisden zij naar Steenokkerzeel-Humelgem ten noorden van Brussel. Hij hield zich vooral bezig met de invoer van hengsten en veulens uit België. Hij overleed op 07-05-1928 te Watermaal-Bosvoorde bij Brussel. Zij keerde op 01-06-1928 terug naar Zierikzee, Oude Haven D 477b (= thans nr. 8).

De hofstede werd in 1919 verkocht aan Johannes Willem van Oeveren (1863-1929), landbouwer op het naastgelegen Spaanse Zee, ten behoeve van diens zoon Jan Cornelis van Oeveren (1892-1963). Deze bewoonde de boerderij vanaf 1921 toen hij trouwde met Hendrika Hage (1895-1990), dochter van Hendrik Hage, landbouwer aan de Hoogeweg te Ouwkerk, en Hendrika Vijverberg. In 1924 werd de schuur nieuw gebouwd (steen in voorgevel). Na het overlijden van zijn vader in 1929 werd hij eigenaar van de boerderij. Het huwelijk bleef kinderloos. Zij woonden vanaf 1942 aan de Weststraat A 27 te Nieuwerkerk en verhuisden op 15-11-1945 naar Noordgouwe.

Vanaf 1942 werd de hofstede bewoond door Andries Adriaan Vis (1917-2009), zoon van Pieter Stoffel Vis, landbouwer aan de Oostweg te Zonnemaire, en Maatje Delst, in 1942 gehuwd met Sjoukje van der Burg (1921-2013), afkomstig uit het Friese Opsterland. Zijn moeder was een zus van Joost Delst, sinds 1922 eigenaar van de naastgelegen Blinkende Panhoeve. Andries Adriaan Vis kocht de hofstede in 1953 van Jan Cornelis van Oeveren. Zij bewoonden de hofstede tot 1995, toen de hofstede met de omliggende grond werd verkocht aan J.J. Stols van de naastgelegen Blinkende Panhoeve. Deze verkocht het woonhuis weer door aan de familie H.C.M. Hubregtse-Zonneveld die het woonhuis sinds 1996 bewoont.

A 5 Spaanse Zee

Deze hofstede was één van de drie hofsteden die werden gebouwd na de inpoldering van de Bettewaardepolder in 1614. Zij was gelegen in perceel 22 van de polder Bettewaarde, aan het vroegere Beijersdijkje (nu Al te Kleinseweg), de grens van de polder Bettewaarde en de vroegere polder Al te Klein. De naam Spaanse Zee werd in ieder geval al in 1777 genoemd, toen Anthonij Daane 24 gemeten grond bij Spaanse Zee kocht van de erven Van der Haar. De hofstede ontleent zijn naam aan de belegering van Zierikzee door de Spaanse troepen, die onder leiding van Cristóbal de Mondragón in 1575 ter plaatse van deze latere hofstede de Gouwe (het toenmalige water tussen Schouwen en Duiveland) overstaken.

Nummering 1818-1850: B 23; vanaf 1850: A 183; vanaf 1910: B 39; vanaf 1930: B 51.

Huidig adres: Al te Kleinseweg 1 (vanaf 1961 behorend tot Zierikzee).

In 1695 was eigenaar luitenant-kolonel Bonifacius Ockerse (1644-1695), geboren te Zierikzee als zoon van burgemeester Gijsbrecht Ockers en Catharina Pous, gehuwd met Nicasia de Vos (1649-1693).

Het eigendom berustte vervolgens bij schoonzoon mr. Daniël van der Haar (1689-1745), in 1718 gehuwd met hun jongste kind Maria Bonifacia Nicasia Ockerse (1693). Zij woonden in Friesland. Zij overleed na 1770 te Leeuwarden. In 1782 waren haar erven eigenaar. Zij verkochten de hofstede met 83.133 gemeten grond op 07-08-1798 voor 2.250 ponden Vlaams aan de toenmalige bewoner Jan Beije.

Tot 1696 werd de hofstede als pachter bewoond door Meerten Mattheusse Cloosterman, die in 1662 te Aardenburg als weduwnaar van Crijntje Anthonis gehuwd was met Janneke Alderts, weduwe van Anthony Schipper. Zij hadden in 1663 en 1665 kinderen te Aardenburg. In 1670 werd van hem te Dreischor een dochter Pietertje geboren. Zij huwde later Dingeman Adriaense de Groene van de hofstede op de hoek Molenweg-Stelweg te Ouwerkerk.

In 1698 (waarschijnlijk al vanaf 1691) werd de hofstede bewoond door schoonzoon Leendert Leendertse Stoutjesdijk (1660), afkomstig uit Stavenisse, die omstreeks 1691 gehuwd was met dochter Maatje Maartense Cloosterman (1665-1698), geboren te Aardenburg. Zij hadden vanaf 1691 kinderen te Nieuwerkerk. Hij hertrouwde in 1699 Elisabeth Jasperse van Putten (1678-1741), dochter van de Nieuwerkerkse wagenmaker Jasper van (de) Putte en Maatje Domis. Haar moeder was eerder gehuwd met Jan Tonisse Noom, die de hofstede bij De Stelle te Ouwerkerk bewoonde. Toen Leendert Stoutjesdijk in 1710, kort voor zijn overlijden, testament opmaakte, woonde hij op de hofstede van juffrouw Nicasia Bonifacia Ockerse. Zijn zoon Jacob Leendertse Stoutjesdijk bewoonde later de hofstede De Banjaard te Capelle.

Elisabeth Jasperse van Putten hertrouwde in 1712 Pieter de Jonge (1689), zoon van Joos de Jonge en Catelijntje Eduards van der Lisse te Colijnsplaat. Hij werd de nieuwe pachter. Zijn broer Eduard de Jonge bewoonde de hofstede Zeemanslust. Pieter de Jonge maakte in 1746 ziek zijnde testament op. Hij had op dat moment twee kinderen: dochter Pieterella, gehuwd met Willem Govertse Berman, en een zoon Cornelis Pieterse de Jonge, die in 1740 huwde met Adriana Bal (1724), dochter van Willem Bal en Levina de Graaf van de hofstede aan het Boomweegje.

Vervolgens werd de hofstede bewoond door hun schoonzoon Willem Govertse Berman (ca. 1715-1775), zoon van Govert Maartense Berman en Neeltje Maartense Dooge van de hofstede aan de Groeneweg te Ouwerkerk, die in 1737 huwde met Pieterella Pieterse de Jonge (1718-1768). Hij bezat in 1765 zelf – naast de gepachte gronden in de polder Bettewaarde – 39.046 gemeten grond in de Vierbannepolder.

In 1782 werd de hofstede bewoond door hun zoon Leendert Willemse Berman (1756-1800), die in 1775 huwde met Dina Janse van der Meulen (1751-1816), afkomstig uit Zonnemaire. Op 29-10-1782 werd beslag gelegd op zijn roerende goederen. Zij verhuisden op 28-04-1783 naar Zierikzee.

Vanaf 11-07-1783 (toen verhuisde hij met attestatie) werd de hofstede bewoond door Jan Marinusse Beije (1761-1800), geboren te Haamstede als zoon van Marinus Willemse Beije en Neeltje Janse Bolle. Hij huwde in 1786 Lena Huibregtse van de Stolpe (1762-1807), dochter van Huibregt Janse van de Stolpe en Lauwerina Leenderts Doelman van de hofstede Rase Keure. Hij was een halfbroer van Willem Cornelisse van Westen, die vanaf 1774 de hofstede Hooggelegen te Capelle bewoonde. Zijn zus Crina Beije was gehuwd met Govert Janse de Bruine van Zeemanslust. De aangrenzende, in 1953 afgegraven dijk werd naar hem "Beijersdijkje" genoemd. Hij werd op 07-08-1798, kort voor zijn overlijden, eigenaar van de hofstede met 83.133 gemeten grond. Dochter Laurina Beije huwde Leendert Berman van de hofstede Steenzwaan. Dochter Neeltje Beije was de eerste echtgenote van Jan Bevelander, die de hofstede op de hoek van de Molenweg en de Stelweg te Ouwkerk bewoonde.

Lena Huibregtse van de Stolpe hertrouwde in 1801 Marinus de Jonge (1766-1819), zoon van Adriaan de Jonge en Catharina Leenderts Doelman van de Familiehoeve te Nieuwerkerk. Hij hertrouwde in 1809 Tannetje Egbeen (1779-1839). Marinus de Jonge, wiens enige zoon een maand na zijn vader op 15-jarige leeftijd overleed, was bij zijn overlijden in 1819 eigenaar van de hofstede met 78.003 gemeten grond in de polder Bettewaarde, 13.170 gemeten in de polder Al te Klein en 31.270 gemeten in de Vierbannepolder. Tannetje Egbeen hertrouwde in 1820 Matthijs Eijke (1790), afkomstig uit Dreischor, weduwnaar van Martijntje Verjaal. Zij vestigden zich in 1821 op de boerderij in de 31^e mate (ten westen van het Steenzwaan), woonden vanaf 1826 op het Papenhof te Capelle en dreven vervolgens vanaf 1830 tot 1839 de herberg te Capelle. Hij emigreerde in 1846 met zijn derde echtgenote naar Noord-Amerika.

De hofstede werd vanaf 1821 bewoond door de enige zoon van de vroegere eigenaar Jan Beije: Willem Beije (1796-1854). Toen de hofstede op 16-05-1823 met 51.14.67 ha grond door de erven De Jonge op een publieke verkoping werd verkocht, kocht Willem Beije de hofstede met ruim 32 ha grond. Hij huwde in datzelfde jaar Geertruid van Oeveren (1800-1860), dochter van Cornelis van Oeveren en Lena van der Have van De Grote Hofstede te Ouwkerk. Hij was bij zijn overlijden in 1854 eigenaar van de hofstede met de 32.10.95 ha grond, die reeds voor het huwelijk verkregen waren, en 08.05.70 ha grond te Nieuwerkerk, verkregen staande huwelijk. Dit huwelijk bleef kinderloos. Bij hen woonde vanaf 1829 haar nichtje Kornelia Lena Koopman (1829), dochter van Marinus Koopman en Lena van Oeveren van de hofstede Even Buiten te Ouwkerk. Vanaf 1842 woonde bij hen haar neefje Cornelis van Oeveren (1829), een buitenechtelijke zoon van haar zus Cornelia, die in 1834 gehuwd was met Jakob van de Zande en nog enkele jaren op Landlust woonde. Geertruid Beije-van Oeveren verhuisde op 01-03-1854 als weduwe naar Zierikzee. Na haar overlijden in 1860 werd haar neefje Cornelis van Oeveren dankzij een legaat eigenaar van de hofstede. Hij bewoonde op dat moment de boerderij aan de Ring te Ouwkerk, die eigendom van zijn grootvader was geweest.

Vanaf 01-03-1854 werd de hofstede bewoond door Abraham van Neuren (1829-1890), zoon van Theunis van Neuren en Antje Alderliefste van de hofstede Ypenhove in de Gouweveerpolder, die in datzelfde jaar huwde met bovengenoemde Kornelia Lena Koopman (1829-1855), nichtje van de eigenares. Hij hertrouwde in 1856 Neeltje Blom (1830-1867),

afkomstig uit Noordwelle. Hij hertrouwde in 1869 Maatje de Jager, weduwe van Gerard Molhoek, en vestigde zich toen te Driewegen in Zuid-Beveland.

Op 01-05-1869 vestigde eigenaar (sinds 1860) Cornelis van Oeveren (1829-1916) zich vanaf de boerderij aan de Ring te Ouwerkerk op de hofstede. Hij was in 1858 gehuwd met Gerina Bal (1832-1911), dochter van Johannes Bal en Johanna van de Stolpe van de boerderij Nooitgedacht te Nieuwerkerk. Zij verhuisden in 1889 naar Nooitgedacht, de boerderij van haar ouders. Cornelis van Oeveren behoorde rond de eeuwwisseling tot de honderd rijkste inwoners van Zeeland. Zijn dochter Cornelia Johanna huwde Job van de Zande van de Hooge Hoeve te Nieuwerkerk. Dochter Johanna Cornelia huwde Frans van de Stolpe van de boerderij Ons Genoegen te Ouwerkerk. Jongste zoon Willem Hubrecht bewoonde later de hofstede Nooitgedacht.

Vanaf 1889 werd de hofstede bewoond door de oudste zoon Johannis Willem van Oeveren (1863-1929). Hij was genoodzaakt op 09-09-1891 te trouwen met zijn zwangere dienstmeisje Johanna Zorge (1871-1945), dochter van boerenknecht Jan Zorge en Elizabeth Johanna Hoogerland, die binnen twee maanden beviel van een dochter. In 1910 werd hij zelf eigenaar van de hofstede. Hij was vanaf 1916 lid van Provinciale Staten van Zeeland. Zij verhuisden op 09-08-1921 naar Zierikzee, Oude Haven D 489 (= thans nr. 34). Hun enige dochter Gerina Cornelia huwde Cornelis Jan van Westen, landbouwer op het nabijgelegen Botland. Zoon Jan Cornelis (Jan-Kees) van Oeveren, gehuwd met Hendrika Hage, was landbouwer op de naastgelegen hofstede Bettewaarde.

Vanaf 1921 werd de hofstede bewoond door hun andere zoon Cornelis (Kees-Jan) van Oeveren (1894-1970), in 1921 gehuwd met Cornelia Antoinetta Struijk (1897-1970), dochter van Dirk Struijk en Pieternella Cornelia van den Berg van de hofstede Landzicht aan de Zonnemansweg. Hij werd in 1931 eigenaar van de hofstede. In 1929 werd een nieuw woonhuis gebouwd. Zij verhuisden op 29-07-1952 naar Zierikzee.

Vanaf 1951 werd de hofstede bewoond door hun zoon Johannis Willem van Oeveren (1924-1997), in dat jaar gehuwd met Janna Dana Gaanderse (1929-2008), afkomstig uit Brouwershaven. In 1974 werd de schuur door een windhoos verwoest. Zij vestigden zich in 1995 te Zierikzee. Vanaf dat moment werd de hofstede bewoond door hun jongste dochter Antoinetta Wilhelmina (1971), in 1996 gehuwd met Pieter Jan van Langeraad (1966). Zij vestigden zich in 2003 op zijn ouderlijke hofstede Dreischors Nieuwland te Dreischor. In dat jaar vestigden zijn ouders Kornelis Leendert van Langeraad (1942) en Levina Janna Boot (1943), afkomstig van Hooggelegen te Capelle, zich op Spaanse Zee.

A 6 Hofstede in zuidwesthoek van Bettewaardepolder (in 1814 afgebroken)

Deze hofstede, waarschijnlijk direct na de inpoldering in 1614 gebouwd, werd in 1814 afgebroken. In het bevolkingsregister van 1818 had de hofstede het nummer B 22, waarbij vermeld stond: "afgebroken".

In de achttiende eeuw was de hofstede eigendom van mr. Jan Cornelis van den Broeck (1732-1770) te Zierikzee, zoon van Cornelis van den Broeck en Louisa Petronella Cau, in 1756 gehuwd met Maria Adriana van Alphen (1735-1807). Hij was ook eigenaar van de Hooge Hoeve te Nieuwerkerk. Zij hertrouwde in 1772 ds. Benjamin Frieswijk (1731-1809) te Den Haag. Hij was predikant te Britsum (1754), Zierikzee (1763), Rotterdam (1765) en te Den

Haag, tevens hofpredikant (vanaf 1772). Hij stond in het veldboek van 1791 als eigenaar te boek. Ten tijde van de afbraak in 1814 was eigenaar jhr. mr. Nicolaas Steengracht van Oosterland (1754-1840), lid van de Eerste Kamer, zoon van mr. Johan Steengracht en Jacoba Magdalena Ockerse. Deze was in 1832 nog eigenaar van het betreffende perceel.

De hofstede werd in 1791 bewoond door Stephanus Gerbrands Zandijk (1715-1799), afkomstig uit Noordwelle, in 1743 gehuwd met Neeltje Adriaanse van der Weel (ovl. 1790), afkomstig uit Renesse. Zij vestigden zich op 12-04-1748 vanuit Elkerzee op de hofstede. Bij haar overlijden in 1790 was het batig saldo 1229 ponden Vlaams. Hun zoon Gerbrand Zandijk was landbouwer op de hofstede Ons Genoegen te Ouwerkerk.

De hofstede werd vervolgens, waarschijnlijk vanaf 1797, als pachter bewoond door Job Bibbe (1769-1823), zoon van Frans Jobse Bibbe en Cornelia de Swarte van de hofstede Zeemanslust. Hij was in 1787 gehuwd met Geertruida Smits (1770-1823), dochter van Pieter Arnoldusse Smits en Krina Reinierse Kooman van de hofstede De Wereld. Dit huwelijk bleef kinderloos. Zij werden na het overlijden van haar vader, op 27-03-1814, eigenaar van de hofstede De Wereld. Zij woonde in 1818 als “verlatene huisvrouw” op het dorp Nieuwerkerk. Zijn enige zus Zoetje Bibbe was gehuwd met Hendrik Capelle, landbouwer op Botland. De dijk voor de hofstede – het verlengde van de Stenendijk – die de afscheiding vormde tussen de Bettewaardepolder en de Zelkepolder, droeg naar hem de naam Bibbesdijk.

Op 25-06-1814 werd de door Job Bibbe bewoond geweest zijnde hofstede in de polder Bettewaarde voor afbraak verkocht (volgens advertentie in Zierikzeesche Courant). Tevens werden de bijbehorende 46.139 gemeten grond ter pacht aangeboden. Eerder was op 10-06-1814 al de landbouwersinspan verkocht.

Op deze locatie werd in 1960 opnieuw een boerderij gebouwd voor Jacob Bolijn (1891-1977), in 1920 gehuwd met Elizabeth van de Sluis (1899-1985), die tot die tijd een boerderij aan de Korte Nobelstraat 21 had. Zij woonden hier vanaf 15-02-1960. Op 18-02-1963 keerden zij terug naar de Korte Nobelstraat (nr. 25). Op dat moment vestigde hun jongste zoon Jan Jacob Bolijn (1938-2006) zich op de boerderij. Hij was in 1960 gehuwd met Pieterella Hendrikse (1940-2000), afkomstig uit Ouwerkerk. Zij bewoonden de boerderij tot 1991. Vanaf 1991 werd de boerderij bewoond door hun zoon Benjamin Bolijn (1965), gehuwd met Nellie Roos. Sinds januari 2008 wordt de boerderij, thans Herenhoeve genoemd, bewoond door de familie P.F.J. de Heer. Zij drijven een paardenpension. Huidig adres: Bettewaardsedijk 2.

B 1 Ypenhove

De hofstede is gelegen in het westelijk deel van de Gouweveerpolder, ten westen van de Gouweveerseweg (vroeger Keijzersweg geheten), dat altijd tot het grondgebied van Zierikzee behoorde. Aanvankelijk lag op deze locatie alleen de buitenplaats Ypenhove. De grond rond de hofstede Ypenhove was van mindere kwaliteit – veel zanderiger – dan de rest van de Gouweveerpolder. Om die reden werd na de watersnoodramp van 1953 circa 1 meter afgegraven, waarmee de Stenendijk werd verbreed.

Aan het eind van de achttiende of het begin van de negentiende eeuw werd naast de buitenplaats een hofstede gebouwd, die ook de naam Ypenhove zou dragen. De nummering van de hofstede was: D 584; vanaf omstreeks 1900 D 593; vanaf omstreeks 1920 D 608. Huidig adres: Gouweveerseweg 6 te Zierikzee.

De buitenplaats Ypenhove was in 1735 eigendom van de Zierikzeese koopman Tonis van der Os (1691-1750), in 1711 gehuwd met Maria Lievens (1688-1733). Na zijn overlijden in 1750 werd eigenaar hun enige dochter Johanna van der Os (1712-1773), in 1747 gehuwd met mr. Andries Heshuijzen (1721-1776), Heer van Dreischor. Deze verkocht de buitenplaats in 1774 met 14.156 gemeten grond voor fl. 9.300,- aan Gijsbrecht de Jonge te Zierikzee, die er een herenhuis liet bouwen, in de tweede kavel van de Gouweveerpolder.

Gijsbrecht de Jonge (1736-1795) huwde in 1776 met Aletta Bustijn den Boer (1752-1829), afkomstig uit Heinkenszand. Zij hertrouwde in 1796 predikant Jacobus van Dongen (1756-1814), geboren te Geertruidenberg, in 1794 uit Steenbergem gekomen en in 1810 te Zierikzee met emeritaat gegaan. Zij overleed in 1829 op 76-jarige leeftijd. Zij waren ook eigenaar van de hofstede Steenzwaan te Nieuwerkerk en – in later tijd – van de hofsteden Dorpszicht en Even Buiten te Ouwerkerk. Na haar overlijden werd eigenaar haar zoon Eliza Adriaan van Dongen (1797-1842), advocaat te Zierikzee, in 1821 gehuwd met Johanna Mogge Pous (1797-1875). Zij woonden op Oude Haven A 345 te Zierikzee en verhuisden in 1834 naar Wageningen. De buitenplaats Ypenhove werd op 26-05-1834 voor afbraak verkocht en vervolgens met stal en koetshuis afgebroken. Het bos rond de oude buitenplaats bleef in stand tot 1874.

De inmiddels gebouwde hofstede was vanaf 1829 eveneens eigendom van Eliza Adriaan van Dongen. Na diens overlijden in 1842 was zijn weduwe Johanna Mogge Pous (1797-1875) eigenaar. In 1861 werd hun zoon Bonifacius Johan van Dongen (1833-1909) te Leiden eigenaar. Hij verkocht de hofstede in 1904 aan de toenmalige pachter Adriaan Geluk.

Mogelijk werd de hofstede aanvankelijk bewoond door Stoffel Jobse Peute (1749-1804), in 1775 gehuwd met Elizabeth Hendrikse van Os (ovl. 1800), afkomstig uit Ouwerkerk, en in 1800 hertrouwd met Sibilla Lavooy, afkomstig uit Delft.

De hofstede werd tot 01-05-1828 bewoond door hun zoon Job Stoffelse Peute (1776-1844), in 1801 gehuwd met Geertje Goudswaard (1777-1848). Zij was een halfzuster van Jan Bevelander, landbouwer te Ouwerkerk op de hofstede aan de Molenweg (hoek Stelweg). Het echtpaar Peute-Goudswaard vestigde zich in 1828 op de nabijgelegen hofstede in het zuiden van de Gouweveerpolder, behorend tot het grondgebied van Ouwerkerk. Zijn broer Adriaan Peute bewoonde enkele jaren De Middelste Hofstede te Ouwerkerk.

Vanaf 1828 werd de hofstede korte tijd bewoond door Gerrit Moermond (1802-1859), in 1826 gehuwd met Geertrui Pieterse Gaanderse (1774-1829). Zij was weduwe van Leendert Huibregtse van de Stolpe, die tot 1814 landbouwer was op de Hooge Hoeve te Nieuwerkerk. Haar dochter Maatje van de Stolpe huwde Leendert van Oeveren en Domus Boogerd, beiden landbouwer op De Grote Hofstede te Ouwerkerk.

Vanaf 1831 werd de hofstede bewoond door Theunis van Neuren (1797-1855), in 1822 gehuwd met Anna Alderliefste (1794-1869), beiden afkomstig uit Ouwerkerk. Hun zoon Abraham van Neuren was vanaf 1854 landbouwer op de hofstede Spaanse Zee in de Bettewardepolder.

Vanaf 1858 werd de hofstede bewoond door hun zoon Adriaan van Neuren (1831-1916), in 1858 gehuwd met Elisabeth van der Have (1830-1916), dochter van Jacobus van der Have en Sara Johanna van Graafeiland van de hofstede Welgelegen te Ouwerkerk. Op 25-02-1879 werd Adriaan van Neuren op eigen verzoek onder curatele gesteld. Deze ondercuratelestelling werd op 10-04-1883 opgeheven. De curator, zwager Marinus Johannis van der Have van Welgelegen te Ouwerkerk, verkocht op 18-04-1879 de inspan van de hofstede, bestaande uit onder meer acht paarden en negen koeien, die merendeels door hemzelf werden gekocht. Adriaan van Neuren woonde vanaf 01-11-1889 gescheiden van zijn echtgenote, die op 27-12-1901 terugkeerde naar haar geboorteplaats Ouwerkerk.

Vanaf 25-03-1886 werd de hofstede bewoond (vanaf 1904 als eigenaar) door Adriaan Geluk (1855-1934), zoon van Jacob Geluk en Jansje Teunis te Noordgouwe, in 1882 gehuwd met Kaatje Flohil (1856-1938), afkomstig van de hofstede Weltevreden te Oosterland. Zij bewoonden tot 1886 de Slothoeve te Baarland. Hun dochter Jansje Hendrika huwde Jan Hage, landbouwer aan de Hoogeweg te Ouwerkerk. Hun dochter Maria Pieterella huwde Jacob Leendert Schoof te Oosterland. Het echtpaar Geluk-Flohil vestigde zich in 1916 op Oude Haven A 381 (= thans nr. 25) te Zierikzee.

Vanaf 20-12-1916 was eigenaar en bewoner Jeremias van der Wekken (1868-1953), zoon van Daniël van der Wekken en Hendrika Neerhout van de boerderij aan de Steenovenseweg in de Zuidhoek te Zierikzee, in 1891 gehuwd met Kornelia Laurina Viergever (1871-1963), geboren te Kerkwerve. Zij bewoonden eerder vanaf 1913 de Willemshoeve te Anna Jacobapolder met bijna 43 ha grond, die zij op 27-06-1916 verkochten. Zij vestigden zich in 1925 op Nieuwe Boogerdstraat D 220 (= thans nr. 41) te Zierikzee.

In 1925 werd de hofstede gekocht door Vredenburg Geluk (1867-1940), ongehuwde zoon van Anthonie Geluk en Johanna Broeksmit, die tot 1922 als pachter de Blinkende Panhoeve had bewoond. Hij was een neef van de vroegere eigenaar Adriaan Geluk.

Vanaf 03-03-1926 werd de hofstede als pachter bewoond door Jakob Onderdijk (1885-1960), afkomstig uit Sirjansland, in 1913 gehuwd met Dingena Frankelina Muller (1891-1963), afkomstig uit Bruinisse. Zij hadden vanaf 1913 een hofstede te Dreischor bewoond. Zij vestigden zich op 06-08-1932 te Middenmeer in de pas drooggelegde Wieringermeerpolder.

Vanaf 05-10-1932 werd de hofstede bewoond door een neefje van eigenaar Vredenburg Geluk: de dan nog ongehuwde Willem Anthonie Geluk (1907-1973), oudste zoon van Pieter Kornelis Geluk en Catharina Jobina Kooman van de hofstede Pythagoras te Capelle. De eerste twee jaar (tot 1934) woonde zijn ongehuwde zuster Cornelia Levina Geluk (1911-1953) bij hem in. Vanaf 11-09-1934 werd de hofstede mede bewoond door zwager Leendert Cornelis Bolijn

(1903-1996), zoon van Adriaan Bolijn en Maria Antoinette Boot van de hofstede Even Buiten te Ouwerkerk, die in 1934 huwde met Wilhelmina Aaltje Geluk (1910-1992).

Bij zijn overlijden in 1940 liet eigenaar Vredenburg Geluk de hofstede met een gedeelte van de grond na aan zijn neefje en naamgenoot Vredenburg Geluk (1915-1989), een broer van Willem Anthonie Geluk en Wilhelmina Aaltje Bolijn-Geluk. Hij huwde in 1941 met Neeltje Johanna Berman (1916-1978) en was tuinder aan de Zwanenburgseweg te Capelle. In 1946 verkocht hij de hofstede Ypenhove aan zijn zwager Leendert Cornelis Bolijn. Willem Anthonie Geluk vestigde zich in 1948, toen hij op 40-jarige leeftijd trouwde, te Amersfoort. Vanaf dat moment werd de hofstede alleen door de familie Bolijn bewoond.

Vanaf 1966 werd de hofstede bewoond door zoon Adriaan Marinus Bolijn (1936-1999), in 1966 gehuwd met Adriana Jannie Dalebout (1941-2003), afkomstig van de hofstede Situé Haut te Ouwerkerk. Vanaf 1993 tot 2010 werden de gronden beboerd in maatschap met haar broer Pieter Cornelis Dalebout van de hofstede Situé Haut. Na haar overlijden werd de grond in 2010 verkocht aan THES Agro, eigendom van Henricus Marinus Thijssen (1961), die ook de hofstede Situé Haut kocht. Het oude woonhuis wordt sinds 2006 bewoond door dochter Elien Bolijn, in 1993 gehuwd met Robert F. Begemann.

In 1972 werd noordelijk van de hofstede Ypenhove op het adres Gouweveerseweg 4 een tweede boerderij gebouwd voor zus Catharina Maria Bolijn (1939), in 1968 gehuwd met Johannes Brooshoofd (1940), geboren te Dirksland.

B 2 Stadszicht

De hofstede werd in 1857 nieuw gebouwd op een perceel dat tot 1856 eigendom was van de weduwe Johanna van Westen-Geelhoed, die tot 1856 eigenaar was van de hofstede Hooggelegen te Capelle. De belastbare waarde bedroeg in 1861 63,00. Daarmee behoorde de hofstede op dat moment tot de grootste van Nieuwerkerk.

Nummering vanaf 1857: B 204; vanaf 1910: B 37; vanaf 1930: B 46.

Huidig adres: Gouweveerseweg 1 te Zierikzee (tot 1961 Nieuwerkerk).

De hofstede werd vanaf 1857 als eigenaar bewoond door Iman Bevelander (1828-1901), die in dat jaar trouwde met Arendje Zaaijer (1828-1895), afkomstig uit Nieuwe Tonge. Hij was een zoon van Jan Bevelander en Neeltje Hocke, die de hofstede op de hoek van de Molenweg en de Stelweg te Ouwerkerk bewoonden. Hij was vanaf 1874 gezworene van de polder Vierbannen van Duiveland en werd in 1880 ook dijkgraaf van de Gouweveerpolder en in 1884 van de Bettewaardepolder. Hij bekleedde deze functies tot 1896, toen hij werd opgenomen in een krankzinnigengesticht. Hij werd in het boerenbedrijf bijgestaan door zijn ongehuwde zoon Anthonie Bevelander (1859-1897). Hij bezat bij zijn overlijden in 1901 35.42.60 ha grond te Nieuwerkerk en 14.83.50 ha grond te Ouwerkerk. De hofstede bleef tot 1929 eigendom van de kinderen Bevelander, die allen te Den Haag woonden: de oudste dochter gehuwd met Jan Koopman Czn, afkomstig van het naastgelegen Bouwlust, alsmede twee ongehuwde dochters. De dames Bevelander verkochten op 12-05-1899 de ‘kapitale landbouwersinspan’, waaronder acht paarden.

Vanaf 1897 werd de hofstede als pachter bewoond door Anthonij Bastiaan Breesnee (1864-1948), afkomstig uit Nieuwe Tonge, via zijn moeder Jacomijna Maatje Zaaijer een volle neef van Arendje Zaaijer, de echtgenote van eigenaar Iman Bevelander. Hij huwde in 1901 de

dertien jaar jongere Wilhelmina Nikoletta Labrijn (1877-1941), dochter van Dirk Adriaan Labrijn en Neeltje van Putte van de hofstede Dijkzigt te Nieuwerkerk. Zij hadden één ongehuwde dochter die juriste werd. Het echtpaar Breesnee-Labrijn verhuisde op 01-07-1920 naar Zierikzee, waar zij de kapitale villa Malta-Oord aan de Grachtweg hadden laten bouwen.

Vanaf 1920 werd de hofstede als pachter bewoond door Leendert Rokus Mol (1892-1977), afkomstig uit Sint-Philipsland, die in 1922 huwde met Neeltje de Ronde (1900-1959), afkomstig uit Sirjansland. Zij verhuisden in 1929 naar de hofstede Mijn nieuw leven in de Saspolder en vestigden zich op 10-04-1931 te Sint-Philipsland. In 1940 emigreerden zij naar Canada.

De hofstede werd op 24-05-1929 op een openbare verkoping van de dames Bevelander gekocht door de v.o.f. ir. C. Koopman en Co, waarvan de firmanten waren ir. Cornelis Koopman en Adrianus Jan Constandse. Vanaf 04-03-1930 bewoonde firmant Adrianus Johan Constandse (1902-1991), geboren te Brouwershaven, in 1928 gehuwd met Hendrika Johanna Anna Maria Hakkert (1907-1975), geboren te Tholen, de hofstede. Zij verhuisden al op 16-02-1932 naar Goes, waarna de vennootschap werd ontbonden en ir. Koopman alleen eigenaar werd. Het echtpaar Constandse woonde vanaf 1938 te Wageningen, waar hij ambtenaar was bij de Nederlandse Algemene Keuringsdienst (N.A.K.). Hun enige zoon A.K. Constandse, in Zierikzee geboren, was sociaal geograaf bij de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders, promoveerde op het bekende proefschrift "Het dorp in de IJsselmeerpolders" en werd in 1971 hoogleraar te Wageningen.

Vanaf 13-04-1932 werd de hofstede als pachter bewoond door Jan Adriaan Hanse (1899-1972), geboren te Duivendijke, in 1927 gehuwd met Leentje Piaternella Kooman (1902-1987), geboren te Oosterland. Haar zus was gehuwd met Willem van de Vate van de hofstede Bouwlust aan de Capelleweg te Nieuwerkerk. Zij verhuisden op 17-10-1934 naar Zierikzee en woonden vanaf 12-04-1935 te Kortgene.

Op 20-10-1934 vestigde zich vanuit Zierikzee op de hofstede eigenaar ir. Cornelis Koopman (1897-1978), in 1922 gehuwd met Elisabeth Maria de Lint (1898-1982), geboren te Delft. Haar vader was arts te Kaapstad. Hij was een zoon van Cornelis Koopman en Marina Cornelia van der Have, woonachtig op het naastgelegen Bouwlust. Zij vestigden zich op 24-02-1939 te Hoofddorp. Ir. C. Koopman was landbouwkundig ingenieur en veredelaar van landbouwgewassen, waarvan de bekendste het aardappelras Koopmans Blauwe is. Ook was hij de eerste voorzitter van de in 1932 opgerichte Coöperatieve Aankoopvereniging Schouwen-Duiveland.

Vanaf 1939 werd de boerderij als bedrijfsleider bewoond door Pieter Marinus van der Maas (1905-1993), afkomstig uit Oosterland, in 1927 gehuwd met Adriana de Graaf (1905-1998), geboren te Zierikzee. Zij bewoonden de boerderij tot december 1954.

Vanaf 1955 werd de boerderij bewoond door Cornelis Koopman Czn (1925-1990), in 1953 gehuwd met Thona Cornelia Maria Barendregt (1928-2008), dochter van Hendrik Pieter Barendregt, beurtschipper te Nieuwerkerk, en Neeltje Lena Lievense. Hij oefende er lang het fruitteeltbedrijf uit. Zij vestigde zich op 30-08-1994 te Nieuwerkerk.

De boerderij wordt sinds 1993 bewoond door Johan en Ineke van de Waart-van Velthoven, afkomstig van de boerderij De Gantel te Sirjansland. Zij exploiteren een mini-camping.

B 3 Bouwlust

Deze hofstede, gelegen in perceel nr. 28, was een van de twee oudste hofsteden van de Gouweveerpolder en behoorde tot 1961 tot de gemeente Nieuwerkerk. Het was in 1832 één van de zes grootste hofsteden van de gemeente Nieuwerkerk.

Nummering 1818-1850: B 21; vanaf 1850: B 203; vanaf 1910: B 35; vanaf 1930: B 43.

Huidig adres: Gouweveerseweg 7 te Zierikzee (tot 1961 Nieuwerkerk).

De hofstede werd in 1669 bewoond door Domijnken Domis, gehuwd met Cornelis Leendertse Stoffelse. Zij maakte op 04-10-1669, wonende te Gouweveer onder Capelle, testament op en legateerde aan haar broers Jan Domusse en Jan Abrahamse. Waarschijnlijk was zij kinderloos.

In 1730 was eigenaar van de hofstede Nicolaas Haijman (1707-1730), zoon van Cornelis Haijman en Johanna van Rijswijck, in 1730 gehuwd met Isabella Oostdijk (1710-1771). In 1732 waren diens erven eigenaar, te weten: Cornelis Stavenisse, Leendert Schuurbeque en mevrouw van Gelre. Later was Leendert Schuurbeque (1658-1742), gehuwd met Magdalena van Rijswijck, alleen eigenaar, opgevolgd door zijn dochter Magdalena Schuurbeque (1709-1779), gehuwd met Jacobus van IJsselsteijn (1703-1761).

De hofstede werd in 1732 bewoond door Lambregt Willemse Bruijnkruijs (1676-1732), zoon van Willem Lambregtse Bruijnkruijs en Geertruijt Cornelis, die mogelijk voordien de bewoners waren. Hij huwde in 1707 Janna Jans (van der Wijde) en hertrouwde in 1711 Cijtte Jans. Hij pachtte behalve de hofstede met 47.064 gemeten grond 19.246 gemeten grond in de Gouweveerpolder, 08.075 gemeten grond in de Saspolder en 08.063 gemeten grond te Capelle. Zijn broer Cornelis Willemse Bruijnkruijs was landbouwer op Windenburg. Na het overlijden van Lambregt in 1732 werd de pacht door de executeurs van de boedel nog tot en met het zevende pachtjaar (tot en met 1737) doorbetaald. Hij liet bij overlijden één kind na: Cornelis (1714), die landbouwer werd in Zierikzee.

Daarna (waarschijnlijk vanaf 1737) werd de boerderij als pachter bewoond door Gerard Pieterse van Meurs (1700-1773), afkomstig uit Stavenisse, in 1724 gehuwd met Pieterella Pieterse van Hesse (1698), dochter van Pieter Janse van Hesse en Jannetje Cornelisse (Kouwer), die een boerderij bij de Bettewaardse Dijk bewoonden. Hij hertrouwde in 1730 met Lena Marinusse Klink (1706-1773), weduwe van Maarten Maartense Rotte. Hij kocht de hofstede met 47.074 gemeten grond op 18-04-1768 van Magdalena Schuurbeque, weduwe van Jacobus van IJsselsteijn, die hem daartoe een lening verschaftte. Hij bezat bij zijn overlijden in 1773 een hofstede met 92.080 gemeten grond in de Gouweveerpolder en 30.250 gemeten grond in de Vierbannenpolder. Zijn dochter Willemijntje was gehuwd met Jakob Janse Kooijman, landbouwer aan de Blijhoescheweg te Ouwerkerk.

Vanaf 1771 werd de hofstede bewoond door zoon Marinus Gerardse van Meurs (1738), in 1765 gehuwd met Jacoba Janse Kooijman (1737-1819), dochter van Jan Jacobse Kooijman, landbouwer aan de Blijhoescheweg te Ouwerkerk, en Janna Marinusse Speelman. Zij woonden tot 1771 te Ouwerkerk. Hij was vanaf 1773 eigenaar. Zij bezat bij haar overlijden in 1819 de hofstede met in totaal 118 gemeten (ca. 47 ha grond). Hun zoon Jan van Meurs was landbouwer op de hofstede Lapschuur aan de Oudeweg te Zierikzee. Hun dochter Janna van Meurs was gehuwd met Jacobus de Jonge en Cornelis van de Stolpe, beiden landbouwer op Schoon Verbond te Nieuwerkerk.

Vanaf 1797 werd de hofstede als eigenaar bewoond door zoon Gerard van Meurs (1765-1833), in 1797 gehuwd met Levina de Jonge (1763-1839), dochter van Adriaan de Jonge en Catharina Leenderts Doelman van de Familiehoeve te Nieuwerkerk. Hij werd na het overlijden van zijn moeder in 1819 eigenaar. Zij verhuisde op 01-03-1835 als weduwe naar Zierikzee en bleef tot haar overlijden in 1839 eigenaar. Hun zoon Adriaan van Meurs was landbouwer op de hofstede Pythagoras te Capelle.

Vanaf 1835 tot 1840 werd de hofstede enkele jaren bewoond door zoon Marinus van Meurs (1799-1875), in 1827 gehuwd met Johanna de Vos (1803-1885), afkomstig uit Kortgene. Zij hadden in de jaren 1828-1830 tijdelijk de hofstede Situé Haut te Ouwerkerk bewoond. Op 14-04-1840 werden de beesten en de landbouwersinspan op een publieke verkoop verkocht. Zij verhuisden op 01-05-1840 naar Zierikzee, waar hij boerenknecht werd.

In 1840 werd de hofstede door de erven van Levina van Meurs-de Jonge verkocht aan de schatrijke Adriana Dekker (1787-1864), ongehuwde dochter van Jacobus Dekker en Catharina Labrand te Zierikzee. Na haar overlijden werd de hofstede met 60.49.50 ha grond op 20-03-1866 verkocht aan Johannes Ludovicus Ghislens Gillès de Pélichy (1798-1876) te Antwerpen, later opgevolgd door zijn zoon baron Alexandre Gillès de Pélichy (1844-1926) te Iseghem (België). Zijn broer was enige tijd eigenaar van de hofstede Bettewaarde. Bij de hofstede Bouwlust behoorde 49.62.50 ha grond te Nieuwerkerk en 14.64.80 ha grond te Ouwerkerk.

Vanaf 1840 werd de hofstede als pachter bewoond door Cornelis van den Bout (1814-1892), afkomstig van De Veerhoek te Zonnemaire, in dat jaar gehuwd met Pieterella van der Maas (1820-1884), dochter van Jacobus van der Maas en Elisabeth van der Have te Zierikzee. Zij vestigden zich op 01-08-1853 te Zierikzee, Nieuwe Haven D 12. Hun zoon Cornelis Jacobus van den Bout was landbouwer op D 547b (= later Platteweg 2) te Zierikzee.

Vanaf 21-07-1853 werd de hofstede als pachter bewoond door Jan Koopman (1813-1889), in 1834 gehuwd met Janna Giljam (1813-1883). Zij waren beiden afkomstig uit Sint-Maartensdijk en behoorden tot de latere Gereformeerde Kerk in de Sint-Domusstraat. Zijn vader was arbeider en overleed toen Jan nog maar 19 jaar was. Jan Koopman bezat zelf 07.05.55 ha grond te Ouwerkerk en kocht in 1859 de hofstede Pythagoras te Capelle voor zijn oudste zoon Cornelis. Hun zoon Marinus was landbouwer op Het Hooge Huis te Ouwerkerk. Zoon Frans was landbouwer op De Banjaard te Nieuwerkerk. Dochter Anna huwde Hendrik Hage, landbouwer aan de Hoogeweg te Ouwerkerk. Op 02-06-1880 werden de schuur en stallingen door bliksemingslag verwoest; het woonhuis en het wagenhuis bleven gespaard.

Vanaf 1884 werd de hofstede bewoond door hun oudste zoon Cornelis Koopman (1834-1892), die tot dan op de hofstede Pythagoras te Capelle woonde. Hij was in 1857 gehuwd met Lena van Oeveren (1830-1862), dochter van Leendert van Oeveren en Jacoba van Meurs van Land- en Zeezicht te Ouwerkerk, en was in 1862 hertrouwd met Cornelia van Oeveren (1836-1915), dochter van Leendert van Oeveren en Maatje van de Stolpe van De Grote Hofstede te Ouwerkerk. Zoon Leendert Koopman, gehuwd met Janna Hendrika Romeijn, was vele jaren wethouder van Zierikzee en was landbouwer op een hofstede aan de Scheepstimmerdijk te Zierikzee, eveneens eigendom van de familie Gillès de Pélichy. Zoon Frans Koopman, gehuwd met Cornelia Levina Geluk, bewoonde de hofstede Bettewaarde.

Vanaf 1892 werd de hofstede bewoond door hun zoon Cornelis Koopman Czn (1872-1950), in 1896 gehuwd met Marina Cornelia van der Have (1875-1961), dochter van burgemeester

Job van der Have en Pietertje Voogd van de hofstede Hooggelegen te Ouwerkerk. Hij kocht de hofstede in 1921 van de familie Gillès de Pélichy. Hij bezat daarnaast in 1922 24.59.75 ha grond op Ouwerkerks grondgebied. Zij verhuisden op 18-09-1923 naar Zierikzee, Kraanplein D 470 (= thans nr. 16). Hun oudste zoon ir. Cornelis Koopman was eigenaar en enkele jaren bewoner van de naastgelegen hofstede Stadszicht. Dochter Cornelia Pietertje Koopman huwde Joost Delst, landbouwer op De Blinkende Panhoeve.

Vanaf 1923 werd de hofstede bewoond door hun tweede zoon Job Koopman (1898-1985), in 1923 gehuwd met Pieterella Cornelia Dalebout (1900-1988), afkomstig uit Haamstede. Hij kocht in 1929 met een hypotheek van fl. 82.000,- de hofstede met ruim 50 ha grond van zijn vader, die met de vrijkomende middelen de aankoop van de naastgelegen hofstede Stadszicht door zijn andere zoon Cornelis kon financieren. Job Koopman had in 1957 89 ha grond in eigendom, waarvan 9,5 ha dijk. Hij was dijkgraaf van het waterschap Gouweveer en Zelke vanaf 1928 tot aan de opheffing in 1955.

Vanaf 1961 tot 1986 werd de hofstede bewoond door hun jongste zoon Jan Willem Koopman (1933), in 1961 gehuwd met Dina van der Bijl (1940), afkomstig uit Zonnemaire.

Vanaf 1986 tot 2002 werd de hofstede bewoond door Laurus de Jager (1956), geboren te Biezeling, en Petra van der Stel (1965), afkomstig uit Veere. Zij emigreerden op 05-01-2002 naar Canada, waar zij een akkerbouwbedrijf begonnen te Rolling Hills (Alberta), ten zuidoosten van Calgary.

Sedert maart 2004 wordt de oude hofstede na een restauratie bewoond door Cornelis Hendrik Johannes Hanse LNzn (1969), afkomstig van de Willemshoeve te Zierikzee, in 1994 gehuwd met Pieterella Neeltje Kwaak (1967).

B 4 Hofstede in het zuiden van de Gouweveerpolder (in 1885 afgebroken)

Deze hofstede, gelegen in perceel nr 15, was een van de twee oudste van de polder. Dit deel van de Gouweveerpolder behoorde tot 1961 tot de gemeente Ouwerkerk.

Nummering 1818-1848: B 1; vanaf 1850: nr 87; vanaf 1880: nr 101.

Locatie: tegen de Gouweveerse Zeedijk, tussen de middelste en meest oostelijke windmolen.

De hofstede was waarschijnlijk tot 1688 eigendom van Marinus Jobse de Jonge (1622-1688), in 1645 gehuwd met Cornelia Cooper (1623-1653) en in 1659 hertrouwd met Cornelia de Cocq (1630-1719). In 1703 was de hofstede eigendom van twee van zijn zoons: mr. Job Marinusse de Jonge (1647-1705), gehuwd met Theodora Stoutenburg (1653-1716), en dr. Marinus Marinusse de Jonge (1651-1721), gehuwd met Maria Pous (1655-1693) respectievelijk Maria de Witte (1659-1744). Op 06-11-1713 werd de helft van de hofstede met 29 gemeten grond bij een publieke verkoping verkocht door de deurwaarder namens de rentmeester van de 100^e penning aan mr. Laurens Jacobse de Witte, Heer van Elckersee (1658-1727) en diens zwager Melchior van Cromstrijen (1661-1728) (RAZE 4683).

In 1720 werd de hofstede bewoond door Aarnout Oosterling, omstreeks 1700 gehuwd met Maria de Jonge (RAZE 4703). Zij verhuisde op 10-01-1751 als weduwe naar elders. Hun zoon Jozias Oosterling bewoonde in 1758 de hofstede Ons Genoegen, juist aan de andere kant van de Groenedijk.

Vanaf 1751 werd de hofstede bewoond door zoon Abraham Aarnoutse Oosterling, in 1744 gehuwd met Cornelia Janse Metselaar en in 1750 hertrouwd met Adriana Gravelijn (1729-1790). Zij woonden tot 1751 te Bruinisse. Hij pachtte de hofstede met 90.162 gemeten grond van mr. Bonifacius de Jonge Mzn c.s. Zij woonden later te Oudesluis nabij Viane.

Vanaf 1763 tot 1793 werd de hofstede bewoond door Jan Adriaanse de Lange (1736), geboren te Oosterland maar opgegroeid aan de Kapteinsweg te Dreischor, in 1760 gehuwd met Jacomijntje Cornelisse de Voogd (1741-1818), afkomstig uit Dreischor.

De erfgenamen van de familie Jonge verkochten de hofstede met 91.260 gemeten op 29-03-1792 aan Leendert van Oeveren (1733-1826), landbouwer op de nabijgelegen hofstede Land- en Zeezicht aan de Stelweg te Ouwerkerk. Deze kocht de hofstede in de Gouweveerpolder voor zijn zoon Maarten van Oeveren (1772-1824), die in 1794 huwde met Pieterella Koster (1767-1794), zuster van Samuel Koster (Windenburg). Hij hertrouwde in 1795 met Lena Kooijman (1769-1833), dochter van Jakob Kooijman en Willemina van Meurs van de hofstede aan de Blijhoescheweg te Ouwerkerk. Na het overlijden van Maartens moeder Sara Maartense Bakker in 1827, werd de hofstede met in totaal 45.29 ha grond op 04-04-1828 door de erven Van Oeveren-Bakker verkocht aan de familie Peute. Maartens zoon Leendert van Oeveren was landbouwer op de hofstede Land- en Zeezicht.

Vanaf 01-05-1828 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Job Stoffelse Peute (1776-1844) en Geertje Goudswaard (1777-1848), voordien pachter op Ypenhove. Zij bezaten in 1832 52.04.65 ha grond te Ouwerkerk. Na hun overlijden werd de hofstede op 22-03-1848 publiek verkocht. Op 24-03-1848 werd de boereninspan met onder meer zes paarden verkocht. Hun kinderen waren landbouwersknecht.

Vanaf 07-04-1848 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Izaak Hage (1802-1858), in 1830 gehuwd met Cornelia Zoeter (1808-1884). Zij waren afkomstig uit Bruinisse en woonden tot 1848 te Stavenisse. Na Izaaks overlijden was diens weduwe eigenaar van de hofstede; het boerenbedrijf werd voortgezet door hun ongehuwde zoons Leendert (1832-1913) en Kornelis (1834-1908). Leendert was dijkgraaf van de Gouweveerpolder. Na het overlijden van hun moeder in 1884 verhuisden de gebroeders Hage op 08-01-1885 naar Zierikzee, Nieuwe Boogerdstraat D 219 (= thans nr. 43). Op 20-06-1884 vond in de Concertzaal te Zierikzee de verkoop plaats van de hofstede met maar liefst 75.53.35 ha grond. De grond werd verspreid verkocht, waarna de hofstede zelf werd afgebroken. Broer Hendrik Hage was vanaf 1878 tot 1910 landbouwer op de hofstede ten noorden van de Hoogeweg te Ouwerkerk. Zus Pouwlina Hage huwde Frans Koopman van hofstede De Banjaard te Capelle.

In 1922 werd noordelijk van de locatie waar deze hofstede gelegen had, aan de Gouweveerseweg op Ouwerkerks grondgebied een nieuwe boerderij (nr. 140b, vanaf 1950 nr. 206) gebouwd voor Marinus Jacob van Mourik (1894-1979), in 1922 gehuwd met Jannetje Oosse (1895-1989), geboren te Serooskerke. Hij was een zoon van Pieter Adriaan van Mourik, landbouwer te Zierikzee maar geboren op de Noordhoeve te Nieuwerkerk, en Catharina Sara Bolijn, afkomstig van de Slotweg te Capelle. Het echtpaar Van Mourik bleef kinderloos. Vanaf 1958 was eigenaar en bewoner van de boerderij Gerard van den Hoek (1930-2010), in 1952 gehuwd met Hendrina Janna Schot (1928-2011). Zijn ouders hadden zich in 1955 op de hofstede Nooitgedacht te Nieuwerkerk gevestigd. Adres vanaf 1961: Gouweveerseweg 8 te Zierikzee. De boerderij werd op 26-07-2002 verkocht aan het echtpaar P.J. Kooman-Timmerman, dat de boerderij sinds 08-11-2002 bewoont.

C 1 Botland

Deze hofstede was en is gelegen aan de huidige Oude Polderdijk, de dijk tussen de Vierbannepolder en de Bettewaardepolder. De hofstede was gelegen in de 28^e mate, die al in 1619 was samengevoegd met de 27^e mate.

Nummering 1818-1850: A 111; vanaf 1850: A 177; vanaf 1910: B 62; vanaf 1930: B 40.

Huidig adres: Oude Polderdijk 2.

De hofstede was in 1619 eigendom van de erfgenamen van Jan Anthonisse (de Jonge) (1546-1617), Heer van Haamstede, Oosterland en Sirjansland, zoon van Jan Anthonisse (de Oude) en Agatha de Vager, in 1566 gehuwd met Cornelia Boense (1547-1585). Hij was de stamvader van de latere adellijke familie De Jonge. Vervolgens was eigenaar hun schoonzoon Nicolaas Cau (1564-1635), zoon van Bartholomeus Cau en Anna de Huijbert, in 1593 gehuwd met hun oudste dochter Catharina de Jonge (1574-1637).

In 1647 was de hofstede eigendom van hun schoonzoon mr. Cornelis Adriaense Stavenisse (1595-1649) te Middelburg, raadpensionaris van Zeeland 1641-1649, in 1619 gehuwd met Cornelia Cau (1597-1655). Hij was een zoon van Adriaen Cornelisse Willemse Stavenisse, die tot aan zijn overlijden in 1616 eigenaar was van de nabijgelegen hofsteden Schoon Verbond en Weyde Line.

In 1653 waren de erven van Cornelis Stavenisse eigenaar, te weten mr. Johan de Jonge (1614-1654), Heer van Oosterland, te Middelburg, gehuwd met zijn enig kind Levina Stavenisse (1622-1656). Johan de Jonge was een zoon van Bonifacius de Jonge (broer van Catharina Cau-de Jonge) en Catharina Melchiorsdochter Winckelman. In 1682 was eigenaar hun zoon mr. Cornelis de Jonge (1645-1694) te Middelburg, Heer van Oosterland, lid van de Hoge Raad en bewindvoerder van de Oost-Indische Compagnie. Hij huwde drie keer: met Anthonia de Huijbert, Isabella Thibaut en Maria de Bye, maar overleed in 1694 kinderloos. In 1682 werd de hofstede beschreven als “houve gelegen onder de Al te Cleense Dijk, tusschen de Kijfweg en ’t schoot van de volgende mate”. Cornelis de Jonge was enig kind, evenals zijn moeder.

Na het kinderloze overlijden van mr. Cornelis de Jonge in 1694 was erfgenaam van de hofstede Botland zijn achterneef Bartholomeus Cau (1641-1696), president van het Hof van Vlaanderen, zoon van Iman Cau (1601-1683) en Louise Sweerts de Weert (1606-1654). Hij was in 1668 gehuwd met Anna Maria Kuysen (1644-1673) en in 1675 hertrouwd met Maria Magdalena de Soute (1651-1698). Toen de hofstede op 11-03-1698 met 76.155 gemeten grond door de erven De Jonge werd geleverd (RAZE 4076), was Bartholomeus Cau inmiddels al (in 1696) overleden; zijn kinderen waren op dat moment ook al overleden. In 1730 was de hofstede nog altijd eigendom van de erven van “president Bartholomeus Cau”.

In 1765 en 1772 was eigenaar Maria Agatha van Collen (1711-1784), weduwe van Iman Mogge van Haamstede (1707-1737) te Amsterdam, Heer van Haamstede en Koudekerke, met wie zij in 1730 gehuwd was. Hij was de enige zoon van Rutgert Mogge (1682-1729), ambachtsheer van Haamstede en Koudekerke, en Agatha Wendela Hooft (1681-1721) en kleinzoon van Iman Mogge en Helena Catharina de Witte. Zij bleef tot 1776 eigenaar.

In 1619 werd de hofstede bewoond door Pieter Janse Brabander. Hij was waarschijnlijk de vader van Jan Pieterse Brabander, die de Manhuishoeve bewoonde, en van Dingeman Pieterse Brabander van de hofstede Bouwlust.

In 1647 werd de hofstede bewoond door Abraham Cornelisse Leijnse, zoon van Cornelis Leijnse van de hofstede Zomerlust, omstreeks 1650 gehuwd met Leentje Bastiaanse, dochter van Bastiaan Janse (van Haver) van de hofstede ten westen van de Stoofweg. Omstreeks 1653 werd Abraham eigenaar en bewoner van de hofstede van zijn schoonouders. Hij was de stamvader van de familie Van den Berge. Zijn broer Jacob bewoonde de hofstede Bouwlust.

Omstreeks 1653 werd pachter van de hofstede Ellewit Cornelisse, die in 1681 echtgenoot was van Prijntje Adriaense de Winter. Zij woonden in 1685 te Oosterland. Zijn zoon Adriaan Ellewitse bewoonde de Familiehoeve te Nieuwerkerk. In 1694 woonde op de hofstede Botland een andere zoon, Jan Ellewitse. Hij was al in 1680 gehuwd met Anna la Croij, die in 1694 ziek was (RAZE 4028). Zij hadden drie kinderen. Hij was waarschijnlijk dezelfde als de Jan Ellewitse die in 1706 pachter was van de hofstede bij het Diepe Gat te Ouwerkerk.

De hofstede werd in 1730 als pachter bewoond door Govert Johannesse Hallingse (1697), zoon van Johannes Dingemanse Hallingse en Maria Govertse Vlam van de iets noordelijker gelegen hofstede aan Dijkema's weegje. Hij was in 1722 gehuwd met Lisabeth Dingemanse de Groene (1700), dochter van Dingeman Adriaanse de Groene, landbouwer te Ouwerkerk op de hofstede hoek Molenweg/Stelweg. Hij hertrouwde in 1731 Magdalena Joos van Esbroek, dochter van Joos van Esbroek, landbouwer aan de Frankeweg te Nieuwerkerk. Hij hertrouwde vervolgens Cornelia Radesteijn, weduwe van Leendert Polderdijk te Oosterland, en huwde tenslotte in 1750 Sijtje Marinusse de Jonge, weduwe van Jacob Tonisse Tjoeke. Zijn dochter Elisabeth Hallingse huwde Jan de Bruine, landbouwer op de Noordhoeve.

De hofstede werd reeds in 1765 als pachter bewoond door Cornelis van der Walle (1735-1809), in 1760 gehuwd met Adriana Janse Scharre (1741), geboren te Zonnemaire, en in 1772 hertrouwd met Neeltje Cornelisse Fonteijne (1740-1817), geboren te Dreischor. Hij was een zoon van Guiljaam van der Walle en Adriaantje Jacobs de Bruine die aanvankelijk te Ouwerkerk woonden en zich later te Dreischor vestigden. Zijn grootvader Cornelis Andriessse van der Walle bewoonde de hofstede aan het Hennekenspad te Ouwerkerk. Hij kocht de hofstede met 76.155 gemeten grond op 17-08-1776 voor 1109 ponden Vlaams van Maria Agatha van Collen, weduwe van Iman Mogge. Hij bewoonde de hofstede tot 1809. Hun dochter Adriana van der Walle huwde Samuel Koster van de hofstede Windenburg te Capelle.

Op 10-07-1810 werd de hofstede met 79.178 gemeten grond voor 9.317 gulden gekocht door Hendrik Capelle (1777-1844), zoon van Bartel Hendrikse Capelle en Toontje Adriaanse Bakker, die tot 1787 een hofstede bewoonden aan de Daniël Lopse Hockesweg te Dreischor. Hendrik huwde in 1800 Zoetje Bibbe (1781-1826), dochter van Frans Jobse Bibbe en Geertruij Claasse Wagemaker van de hofstede Zeemanslust, en hertrouwde in 1829 met Piernella Hoek (1779-1854), weduwe van molenaar Christoffel Hendrik Dijkman. Zoon Frans Capelle was landbouwer op de hofstede Schoon Verbond.

Na het overlijden van Hendrik Capelle vond op 29-04-1846 de openbare verkoping plaats van de hofstede van de erven Capelle-Bibbe met 55.82.60 ha grond, die nog tot 11-11-1851 verpacht was aan zoon Adrianus Capelle. De nieuwe eigenaar werd Geertruida de Wit (1792-1866), weduwe van jhr. Johan Francois van Vrijberghe (1776-1845) te Zierikzee, Heer van Westenschouwen. Vanaf 1860 berustte het eigendom bij hun dochter Jacomina van Vrijberghe (1822-1891), in 1847 gehuwd met Leendert Marinus Schuurbeque Boeije (1820-1900), een broer van de eigenaar van De Blinkende Panhoeve. Na hun kinderloze overlijden waren de ongehuwde Marinus Christianus de Crane (1838-1916), zoon van Maria Sophia van

Vrijberghe, en diens neef jhr. mr. Jan Francois Schuurbeque Boeije te Den Haag gezamenlijk eigenaar van de hofstede met op dat moment 58.77.80 ha grond. Zij werden op hun beurt opgevolgd door Edzard Jacob Gelderman te Zierikzee (gehuwd met Johanna Maria de Crane) c.s., die eigenaar bleven tot 1931.

Vanaf 1844 werd de hofstede als pachter bewoond door Adrianus Capelle Hzn (1804-1854), die in 1837 was gehuwd met Maatje van Graafeiland (1809-1855), dochter van Marinus van Graafeiland en Maria Stoutjesdijk, die de hofstede ten zuiden van de Groeneweg te Ouwerkerk bewoonden. Zij woonden tot die tijd op het huidige Kerkstraat 13. Zij hertrouwde in 1855 Pieter van Westen (1819-1917), zoon van Cornelis van Westen en Johanna Geelhoed van de hofstede Hooggelegen te Capelle, die de volgende pachter werd. Pieter van Westen hertrouwde in 1856 Sara Smallegange (1828-1876), dochter van Jacobus Smallegange en Jannetje van Kooten van de hofstede Dijkzigt te Ouwerkerk. Zij behoorden aanvankelijk tot de Christelijke Gereformeerde Kerk. Hij woonde tot aan zijn overlijden op Botland.

Vanaf 1880 werd de hofstede mede bewoond door hun enig kind Cornelis van Westen (1858-1942), in 1880 gehuwd met Jannetje van de Zande (1861-1939), dochter van Hubrecht van de Zande en Jannetje de Oude van de hofstede Bouwlust aan de Capelleweg. Hij bezat in Nieuwerkerk slechts 12.22.85 ha grond – de hofstede Botland was nog altijd een pachtboerderij – maar behoorde vanaf 1914 tot de 150 rijkste inwoners van Zeeland. In 1906 kocht hij de hofstede Blauwe Bloem in de Bartelmeetspolder ten noorden van Poortvliet met ruim 50 ha grond, die hij verpachtte aan zijn oudste zoon Hubrecht. Zoon Pieter van Westen, gehuwd met Wilhelmina Maatje Bouman, werd landbouwer op Dorpszicht te Oosterland, zoon Barthel Jacobus, gehuwd met Maria Jacoba Stols van Windenburg, werd landbouwer te Oud-Vossemeer (vanaf 1936 op de Gankelhoeve) en jongste zoon Nicolaas was tot 1963 landbouwer op Hollands Hoeve te Sint-Philipsland. Het echtpaar Van Westen-van de Zande verhuisde op 13-09-1916 naar Zierikzee, Oude Haven D 380 (= thans nr. 23).

Vanaf 1917 werd de hofstede bewoond door zoon Cornelis Jan van Westen (1891-1972), in 1917 gehuwd met Gerina Cornelia van Oeveren (1891-1950), dochter van Johannes Willem van Oeveren en Johanna Zorge van de aan de andere kant van de dijk gelegen hofstede Spaanse Zee. Zij verhuisden op 26-09-1945 naar Zierikzee. Hij kocht in 1930 de hofstede Dijkzigt, waarop vanaf 1949 hun jongste dochter Jannetje Cornelia, gehuwd met Antoon Johan van de Graaf woonde. Hun andere dochter, Johanna Wilhelmina, huwde Hendrik van Gorsel te Oud-Vossemeer. In 1931 werd hij alsnog eigenaar van de door hemzelf bewoonde hofstede Botland. Hij bezat maximaal 101.40 ha grond. In 1945 werd de oude houten schuur van de hofstede door brand verwoest, waarna herbouw plaatsvond.

Vanaf 1945 werd de hofstede bewoond door zoon Cornelis Jan van Westen (1918-1999), in 1944 gehuwd met Pieterella Flohil (1922-1987), afkomstig uit Bruinisse. Hij werd in 1963 eigenaar. Zij vestigden zich in 1969 te Biddinghuizen, waar zoon Cornelis Jan (1945) tot 1999 het boerenbedrijf zou uitoefenen.

Vanaf 1969 werd de hofstede Botland bewoond door hun andere zoon Adriaan Laurens van Westen (1947-1980), in 1969 gehuwd met Lijntje Hendrika Goemans (1947), afkomstig uit Zonnemaire. Na zijn vroege overlijden zette zij het boerenbedrijf voort. Vanaf juni 2002 is eigenaar van de hofstede met 56.14 ha grond (exclusief dijken) haar zoon Cornelis Jan van Westen (1974), in 2007 gehuwd met Jacqueline van den Hondel (1983). Zij vormen de zesde generatie Van Westen op de hofstede.

C 2 Buitenzorg (eerder de Manhuishoeve)

De boerderij Buitenzorg is gelegen aan de oostzijde van de Capelleweg, iets ten noorden van de Loensweg. In de 17^e en 18^e eeuw lag hier de Manhuishoeve in de 34^e mate nr 2.

Nummering vanaf 1907: A 321; vanaf 1930: A 432.

Huidig adres: Capelleweg 2.

In 1619, 1626, 1647 en 1653 was de oorspronkelijke boerderij eigendom van het Oude Manhuijs te Zierikzee.

De boerderij werd in 1619 bewoond door Jan Pieterse Brabander, waarschijnlijk een zoon van Pieter Janse Brabander van de hofstede Botland. Hij woonde waarschijnlijk in 1654 op een hoeve in de Oosterenban te Renesse waar hij, gehuwd met Leenken Leenders, testament opmaakte.

In 1647 en 1653 werd de boerderij bewoond door Cornelis Willemse Bruijnkruijs.

In 1701 en 1703 werd de boerderij bewoond door Jacob Bogaert, weduwnaar van Jacomijntje Dirks van der Vugt (RAZE 4044). Zij hadden in 1703 twee kinderen: Sara (8) en Adriaan (6). Zij waren waarschijnlijk Rooms-Katholiek.

In 1730 was de ongehuwde mr. Quirijns Janse de Jonge (1655-1741), zoon van mr. Johan de Jonge en Agatha de Coq, eigenaar van de hofstede. De naam van de pachter werd in het veldboek van 1730 niet genoemd. In 1728 was pachter Hendrik Hubregtse van de Vate, zoon van Hubrecht Centse van de Vate en Florijntje Hendriks, in 1715 gehuwd met Tannetje Willemse Dribbels, afkomstig uit Ouwerkerk, en in 1727 hertrouwd met Anna Rogierse Fonteijne (1698-1770), afkomstig uit Dreischor. Hij overleed in 1728, waarna zijn weduwe hertrouwde en naar Zierikzee verhuisde. Zijn broer Jozias bewoonde de hofstede De Wereld. Zijn zus Jannetje huwde Pieter Weksteen van de hofstede Cereales. Zijn zus Lijsabeth huwde Pieter Jacobusse van den Berge van de hofstede Windenburg te Capelle.

Omstreeks 1755 was eigenaar en bewoner Cornelis Jacobse de Bruijne, geboren te Zierikzee, in 1743 gehuwd met Jannetje Jans Cooman (ovl. 1762), geboren te Ellemeet. Zij hertrouwde in 1760 Jacob Pieterse van Endhoven en verhuisde toen naar Ouwerkerk. Zij verkocht het "hoefje" met 5.025 gemeten grond op 02-02-1759 aan Barend Buijtelse (1724-1776), rooms-katholiek. In het veldboek van 1765 werd hij aangeduid als eigenaar en bewoner van deze boerderij "met de dreve aan de wegt". Hij verkocht de boerderij op 18-04-1769 met 5.025 gemeten grond en vestigde zich in Zierikzee, waar hij op 15-11-1770 als Barend Buijdels poorter werd, zijnde 46 jaar oud en afkomstig uit het Munsterland. Bij zijn overlijden werd hij Barend Buijtelaar genoemd.

De nieuwe eigenaar en bewoner werd in 1769 de in Brouwershaven geboren Cornelis Cornelisse Verloo (1741-1798), die in 1764 gehuwd was met Jannetje Mattheusse Andree (1736-1776). Haar broer Klaas Andree was landbouwer op Steenzwaan, iets verderop in de Capelleweg. Cornelis Verloo hertrouwde in 1777 Lijsabeth Tonisse Jonker (1744) en in 1778 Dingetje Cornelisse Dankerse (1749-1800), afkomstig van de hofstede aan de Frankeweg. Dochter Bartelina Verloo (1775) huwde Rokus Hallingse, landbouwer op Slot Zwanenburg.

Cornelis Verloof kocht op 08-02-1774 de eveneens aan de Capelleweg gelegen hofstede Bouwlust, waarna hij op 12-04-1774 de Manhuishoeve met 10.152 gemeten grond verkocht.

De nieuwe eigenaar en bewoner werd op 12-04-1774 Jacob Klaasse de Munnik (1744), in dat jaar gehuwd met Maria Speijer (1742), afkomstig uit Dreischor. Zij verhuisden in 1785 naar de Weststraat (thans nr 20).

Op 29-03-1785 werd de Manhuishoeve met 10.152 gemeten grond verkocht aan Cornelis Willemse Kik (1746-1824), in 1775 gehuwd met Neeltje Olivierse van Nieuwenhuijzen (1749), en in 1778 hertrouwd met Aagje Reinierse Otte (1752-1834). Hij kocht in 1789 de nog bestaande herberg te Noordgouwe, waar hij tot 1819 herbergier zou zijn.

Op 07-04-1789 werd de boerderij met 10.152 gemeten grond voor 300 ponden Vlaams gekocht door Jakob Klaasse Andree (1767-1807), zoon van Klaas Mattheusse Andree en Janna Jacobse Jumelet, die respectievelijk de hofsteden Steenzwaan en De Swarte Poorte bewoonden. Zij vestigden zich in 1795 te Zierikzee.

Vanaf omstreeks 1795 werd de Manhuishoeve bewoond door Maarten Hendrikse Bakker (1768-1808), in 1793 gehuwd met Thona Janse de Jonge (1766-1827), afkomstig uit Looperskapelle. Hij was een zoon van Hendrik Maartense Bakker en Hendrina Vaane van de boerderij ten zuiden van de Slotweg. De Manhuishoeve werd afgebroken vóór 1818. Op nr. A 108 waren toen geen bewoners meer.

In 1907 werd op dezelfde locatie de hofstede Buitenzorg nieuw gebouwd voor Hubregt van de Zande (1852-1933), zoon van Hubregt van de Zande en Jannetje de Oude van de nabijgelegen hofstede Bouwlust, in 1881 gehuwd met Neeltje Bouman (1855-1925), dochter van Pieter Bouman en Jacoba Meerman te Bruinisse. Zij hadden vanaf 1881 de hofstede De Buis aan het eind van de Langeweg te Bruinisse bewoond. Hij liet in 1914 de villa Ooststraat 14 bouwen, direct westelijk van de Gereformeerde Kerk. Bij zijn overlijden liet hij bijna fl. 160.000,- na.

Vanaf 1917 werd de hofstede bewoond (vanaf 1922 als eigenaar) door zoon Jan Job van de Zande (1890-1941), in 1917 gehuwd met Zegerina Maria Goemans (1897-1991), afkomstig uit Zonnemaire. Hun zoon Hubrecht Jacobus was landbouwer op het nabijgelegen Bouwlust.

Vanaf 1947 werd de hofstede bewoond door zoon Jacobus Hubrecht van de Zande (1919-2002), in 1947 gehuwd met Elizabeth van der Bijl (1919-2010), afkomstig uit Zonnemaire. Hun zoon Jan Job Gilles van de Zande (1952-2001), 1978-1989 gehuwd met Laura Krijgsman (1958) zette het bedrijf nog enige tijd voort. Hij woonde vanaf 16-05-1990 te Zierikzee. Vanaf dat moment was sprake van burgerbewoning.

C 3 Bouwlust

18^e eeuw: 25^e mate nr 1.

Nummering 1818-1850: A 109 (later A 108); vanaf 1850: A 175; vanaf 1910: B 61; vanaf 1930: B 71.

Huidig adres: Capelleweg 5.

In 1619 en 1626 was eigenaar van de hofstede juffrouw Sara van Hertsbeke, in 1612 gehuwd met mr. Joachim Liens (ovl. 1625), pensionaris te Tholen. Bewoner was Pieter Jacobse Watermolenaar.

In 1647 en 1653 was eigenaar mr. Pieter de Witte (1588-1653), Heer van Haamstede en Burgh, in 1627 gehuwd met Cecilia van Beresteijn (1589-1661). Hij was ook eigenaar van de hofstede Windenburg. Zij hadden één zoon, die waarschijnlijk de volgende eigenaar was: mr. Jacob de Witte (1628-1679), Heer van Haamstede, Koudekerke en Westenschouwen, in 1659 gehuwd met Jacoba van Orliens (1643-1691).

In 1647 en 1653 was bewoner Jacob Cornelisse Leijnse, zoon van Cornelis Leijnse van de hofstede Zomerlust. Zijn broer Abraham bewoonde aanvankelijk de hofstede Botland.

In 1720 was eigenaar van de hofstede met 68 gemeten grond (RAZE 4675) Leendert Adriaanse Berman, zoon van Adriaan Janse Berman van de naastgelegen hofstede aan Dijkema's weegje. Hij huwde Willemijntje Govertse Vlam, dochter van Govert Adriaanse Vlam en Elisabeth Claes van de hofstede Dijkzigt te Ouwerkerk. Hun zoon Adriaan, gehuwd met Maria Janse Doelman, was landbouwer aan de Gaandersesweg te Dreischor. Zoon Govert was landbouwer op de hofstede aan de Groeneweg te Ouwerkerk. Zoon Jan bewoonde de Noordhoeve te Nieuwerkerk.

Leendert Berman overleed in 1720, waarna op 27-12-1720 een akte van scheiding en deling werd opgemaakt. De landerijen werden verdeeld onder de zoons Adriaan, Govert, Jan en Gijsbregt en schoonzoon Pieter Schiettekatte, gehuwd met Jannetje Berman, die landbouwer was aan de Zorgesweg te Dreischor. Het grootste deel, de hofstede en 36.261 gemeten grond, viel toe aan jongste zoon Gijsbregt Leendertse Berman (1693-1726), in 1719 gehuwd met Maria Theunisse van der Jagt, dochter van Theunis Marinusse van der Jagt en Johanna Gijsbregtse de Witte van de hofstede aan het begin van de Boterhoekseweg te Ouwerkerk. Zij hertrouwde in 1729 Jan Franse Pijpeling, in 1730 mede-eigenaar van de hofstede in de 16^e mate ten oosten van de Potterweg.

In 1730 waren Govert Berman te Ouwerkerk en Pieter Schiettekatte ieder voor de helft eigenaar van de hofstede. De hofstede werd op dat moment als pachter bewoond door Adriaan Liere (1696-1752), zoon van Jacobus Willemse Liere en Janna Cornelisse Bevelander van het Hooze Huis te Ouwerkerk. Hij was in 1725 gehuwd met Jacoba Janse van den Berge (1699), dochter van Jan Abrahamse van den Berge en Lijsbeth de Visscher van de hofstede ten westen van de Stoofweg en weduwe van Pieter Janse Doelman. Hij vestigde zich in 1737 op de hofstede Schoon Verbond, die eigendom was van zijn ouders.

In 1747 werd Adriaan de Rijcke eigenaar en bewoner van de hofstede met 30.025 gemeten grond, aanvankelijk met een lening van Neeltje Maartense Dooge, weduwe van de vorige eigenaar Govert Berman. Hij was waarschijnlijk Rooms-Katholiek. Wellicht woonde hij al op de hofstede sinds het vertrek van Adriaan Liere in 1737.

In 1765 was Andries de Koning (ovl. 1769) te Zierikzee, in 1755 gehuwd met Anna Maria Driessen (ovl. 1776), eigenaar van de hofstede. Bewoner was Wessel Janse. Ook zij waren Rooms-Katholiek. Bij de hofstede behoorde 67.111 gemeten grond, waarvan 30.150 gemeten in de polder Bettewaarde.

De hofstede werd op 25-02-1772 met 67.111 gemeten grond voor 1.000 ponden Vlaams door de weduwe Anna Maria Driessen verkocht aan Jan Willemsse Verseput, in 1744 gehuwd met Jacoba de Graaf (ovl. 1760) en in 1761 hertrouwd met Barbara Radrikse. Zij waren (tot 1774) bewoner van de hofstede Hooggelegen te Capelle. Ook zij waren Rooms-Katholiek.

Op 08-02-1774 werd – afkomstig van de nabijgelegen Manhuishoeve – eigenaar van de hofstede met 30.025 gemeten grond Cornelis Cornelisse Verloo (1741-1798), die in 1764 gehuwd was met Jannetje Mattheusse Andree (1736-1776). Haar broer Klaas Andree was landbouwer op de nabijgelegen hofstede Steenzwaan, iets verderop in de Capelleweg. Cornelis Verloo hertrouwde in 1777 Lijssabeth Tonisse Jonker (1744) en in 1778 Dingetje Cornelisse Dankerse (1749-1800), afkomstig van de hofstede aan de Frankeweg. Cornelis Verloo kocht in 1775 en 1778 circa 21 gemeten grond bij.

Op 29-10-1782 werd de hofstede met 51.182 gemeten grond voor 867 ponden Vlaams gekocht door Marinus van Agthoven (1759-1796), in 1782 gehuwd met Neeltje Cornelisse de Glopper (1759-1831), afkomstig uit Ellemeet. Hij was een zoon van Abel Hendrikse van Agthoven en Neeltje Thonis Walkier van de nabijgelegen hofstede Hooggelegen. Zij hertrouwde in 1796 Cornelis Kostense (1763-1842), afkomstig uit Serooskerke, de nieuwe eigenaar. Hij bezat in 1807 26 ha grond en bewoonde de hofstede tot 1842, samen met zijn stiefzoon Abel van Agthoven.

Vanaf 1842 was eigenaar en bewoner van de hofstede haar zoon Abel van Agthoven Mzn (1788-1849), die pas in 1845 op 56-jarige leeftijd huwde met de ruim 30 jaar jongere Jannetje de Oude (1819-1893), afkomstig uit Noordwelle. Hun enige dochter Cornelia van Agthoven (1850-1924) huwde Jacobus Eliza van der Maas, landbouwer te Oosterland en te Tholen.

Jannetje de Oude hertrouwde in 1850 Hubregt van de Zande (1817-1903), zoon van Hubrecht Jacobse van de Zande en Joppa Bartelse van de hofstede De Klippe te Looperskapelle. Bij haar overlijden in 1893 was zij eigenaar van de hofstede met 47.49.30 ha grond; hij was nooit eigenaar. Hij was wethouder van Nieuwerkerk 1857-1879. Hun zoon Hubregt was vanaf 1907 landbouwer op het nabijgelegen Buitenzorg. Zoon Job was landbouwer op de Hooge Hoeve. Dochter Jannetje huwde Cornelis van Westen, landbouwer op Botland.

Vanaf 1893 werd de hofstede als eigenaar bewoond door zoon Bartel van de Zande (1856-1905), in 1893 gehuwd met Adriana Pieterella Koopman (1867-1943), dochter van Leendert Koopman en Adriana Broeksmit van de hofstede Tempora Mutantur in de Saspolder. Zij bleef tot aan haar overlijden in 1943 eigenaar van de hofstede. Zij hadden slechts één dochter.

Na Bartels overlijden werd de hofstede vanaf 1907 als pachter bewoond door haar broer Marinus Koopman (1876-1932), in 1907 gehuwd met Johanna Suzanna de Vlieter (1879-1946), afkomstig uit Noordgouwe. Zij woonden vanaf 03-12-1917 te Dreischor, vanaf 01-11-1921 te Zierikzee, Oude Haven A 319, en vestigden zich in 1928 op Zeemanslust.

Vanaf 1918 tot 1931 werd de hofstede als pachter bewoond door schoonzoon Adriaan van der Bijl (1888-1972), afkomstig van de hofstede Schraphage te Zonnemaire, in 1918 gehuwd met Jannetje van de Zande (1893-1979), enig kind van de eigenaresse. Hij werd op 22-09-1930 failliet verklaard. Op 23-12-1930 vond verkoop van de boereninspan plaats, waaronder vijf paarden. Het huwelijk werd in 1938 door echtscheiding ontbonden. Zij werd na het overlijden van haar moeder in 1943 eigenaar van de hofstede.

Vanaf 18-03-1931 werd de hofstede als pachter bewoond door Willem van de Vate (1886-1939), afkomstig uit Sint-Maartensdijk, in 1916 gehuwd met Levina Gertruida Kooman (1895-1980), dochter van Pieter Kooman en Lena Moerland te Oosterland. Hij was voordien pachter op de hofstede Twee Gezusters aan de Oudendijk te Oosterland. Hun zoon Pieter Willem Leendert (1919-1953) huwde in 1942 Thona Hendrikse, dochter van Hendrik Johannes Hendrikse en Marina Kik van de boerderij aan de Slotweg te Capelle.

Vanaf 1939 werd de hofstede korte tijd gepacht door Jan Job van de Zande (1890-1941), landbouwer op het nabijgelegen Buitenzorg, in 1917 gehuwd met Zeegerina Maria Goemans (1897-1991). Vanaf 09-03-1940 werd de hofstede bewoond door Cent Johan Hendrik van Schelven (1906-1978), in 1931 gehuwd met Neeltje Pieterella van de Zande (1908-1995), dochter van Hubregt Pieter van de Zande te Oosterland, een broer van Jan Job van de Zande. Zij vestigden zich op 11-07-1945 te Zierikzee, waarna de hofstede tijdelijk werd bewoond door C. van der Weijde en enige tijd leeg stond.

In 1946 werd de hofstede door Jannetje van de Zande Bdr verkocht aan Hubrecht Jacobus van de Zande (1918-2007), zoon van Jan Job van de Zande en Zeegerina Maria Goemans (Buitenzorg), in 1948 gehuwd met Elisabeth van der Linde (1914-2005), afkomstig uit Dreischor. Zij bewoonden de hofstede vanaf 1948. Bij de watersnoodramp van 1953 werd de oude landbouwschuur verwoest, waarna een nieuwe moderne schuur werd gebouwd.

Vanaf 1977 werd de hofstede bewoond door hun zoon Jan Job van de Zande (1951), in 1978 gehuwd met Wietske M. Vos. Zij verhuisden in 1997 naar Haamstede. Vanaf dat moment is sprake van burgerbewoning. De grond werd in 1997 eigendom van Kornelis Leendert van Langeraad (1942), landbouwer op Dreischors Nieuwland, in 1965 gehuwd met Levina Janna Boot (1943), afkomstig van Hooggelegen te Capelle. Vanaf 2005 was hun zoon Pieter Jan van Langeraad (1966), gehuwd met Antoinetta Wilhelmina van Oeveren (1971), afkomstig van Spaanse Zee, eigenaar. Na een grondruiling kwam de ca. 36 ha grond in 2017 in eigendom bij Robbert van de Zande van de Hooge Hoeve.

C 4 Hofstede aan Dijkema's weegje (in 1851 afgebroken)

18^e eeuw: 24^e mate nr 1.

Nummering 1818-1851: A 110.

Locatie: aan het eind van Dijkema's weegje, een nog bestaande doodlopende zijweg van de Capelleweg. In de grond is nog altijd puin van de voormalige hofstede zichtbaar.

In 1619 en 1626 was eigenaar mr. Jasper (Gaspar) van Vosberghe, zoon van Gaspar van Vosberghe (in 1576 hoofdbaljuw van Zierikzee) en Petronella Noorthoek, en in 1609 gehuwd met Barbara van Panhuys (1579-1638), Vrouwe van Yselaer, weduwe van Jan van Hesse, Heer van Piershil. Van Vosberghe was Ridder, was aanvankelijk pensionaris van Veere en vanaf 1609 lid van de Hoge Raad van Holland en Zeeland. In 1647 en 1653 waren zijn erfgenamen eigenaar. Hij was ook eigenaar van de Noordhoeve.

In 1713 was eigenaar van de hofstede met 74 gemeten grond Nicolaas Doll (1649-1717), die in 1686 als weduwnaar van Elisabeth Bossenblij was gehuwd met Janneken van Couwenburgh (1655-1693), dochter van Adriaan van Couwenburgh (1608-1663) en Willemina Wadde (1617-1662). Zij had geen broers; wellicht was de hofstede eerder eigendom van haar ouders. Nicolaas Doll hertrouwde in 1697 Christina van der Hucht (1654-

1712), weduwe van Johannes van der Schatte. Nicolaas Doll legateerde de hofstede op 19-04-1713 (RAZE 4057) aan zijn kleinzoon Nicolaas van der Schatte, zoon van Albertus van der Schatte (1678-1725), in 1703 gehuwd met zijn stiefzus Agatha Doll Ndr (1677-1755).

De eigenaar vanaf 1717, Nicolaas van der Schatte (1705-1750) te Zierikzee, huwde in 1734 Martina Schuurbeque (1710-1794), dochter van Iman Schuurbeque en Anna Wintschut. Zij bleef eigenaar van de hofstede tot 1775. Nicolaas van der Schatte, pensionaris en griffier van Zierikzee, was één van de co-auteurs van de beide Zeeuwse delen van het standaardwerk Tegenwoordige Staat der Vereenigde Nederlanden (Amsterdam, 1751 en 1753).

De hofstede werd in 1619 en 1633 bewoond door Dingeman Pieterse Brabander, waarschijnlijk een zoon van Pieter Janse Brabander van de hofstede Botland.

In 1647 en 1653 was bewoner Adriaen Janse Berreman (later Berman), de stamvader van de familie Berman. Hij was waarschijnlijk een zoon van Jan Aernt Berreman, die in 1619 een perceel grond bezat in de 5^e mate van het Oude Nieuwland onder Ouwerkerk. Adriaans zoon Leendert was later eigenaar en bewoner van de hofstede Bouwlust.

In 1708 was pachter Johannes Dingemanse Hallingse (1660), in 1684 gehuwd met Maria Govertse Vlam (1659), afkomstig van de hofstede Dijkzigt te Ouwerkerk. Hij was een zoon van Dingeman Janse en Jannetje Adriaens en werd regelmatig, zowel bij de doop van enkele kinderen alsook in 1708 (RAZE 4076) Berreman genoemd. Mogelijk was zijn vader Dingeman Janse een broer van de eerdere bewoner Adriaen Janse Berman. Johannes' broer Adriaen Dingemanse Hallingse bewoonde de hofstede Dijkzigt te Ouwerkerk. Zijn zoon Govert was landbouwer op de hofstede Botland. Dochter Jannetje (ook vaak Berman genoemd) was gehuwd met Hendrick Claesse Capelle, de stamvader van de Nieuwerkerkse familie Capelle. Dochter Elisabeth was gehuwd met Petrus Guiljaemse de Swarte en Antoni Tolhoek van Hoogelegen te Capelle.

In 1730 werd de hofstede bewoond door zoon Dingeman Johannesse Hallingse (1689-1755), die in 1724 huwde met Piaternella Cornelisse Schouties en in 1739 hertrouwde met Maria Thijssen Coolaard. Zijn weduwe hertrouwde in 1756 Jacob Leendertse Stoutjesdijk, die tot 1750 de hofstede De Banjaard had bewoond.

Vanaf 1756 werd de hofstede met 96.208 gemeten grond als pachter bewoond door Jacob Janse Jumelet (1716-1784), geboren te Bruinisse, in 1759 gehuwd met Janna Jobse Bibbe (ca 1730-1773), dochter van Job Franse Bibbe en Martina Abrahamse Sanders. Zijn grootvader Daniël Jacobse Jumelet, landbouwer op Dijkzicht in het ambacht Oosterstein, was een broer van Jan Jacobse Jumelet van Steenzwaan. Jacob kocht de hofstede met 92.071 gemeten grond op 10-10-1775 van Martina Schuurbeque, weduwe van Nicolaas van der Schatte. Hij verkocht de hofstede alweer op 18-03-1777, verhuisde naar Oosterland en woonde later te Bruinisse.

Op 18-03-1777 werd eigenaar van de hofstede met 74.071 gemeten grond Jozias Jacobse de Bruine (1738-1800), pachter van de hofstede Weyde Line. Hij leende daarvoor een fors bedrag van zijn broer Jan de Bruine van de Noordhoeve (RAZE 4659). Hij was in 1762 gehuwd met Janna Hallingse (1737-1774), afkomstig uit Oosterland, en hertrouwde in 1775 Krina Cornelisse van Agthoven (1756-1779), afkomstig van de hofstede De Wereld. In 1781 vestigde hij zich als pachter op de Blinkende Panhoeve, toen hij hertrouwde hij met bewoonster Eva Naas, weduwe van Marinus Janse van der Have.

Op 15-07-1788 werd de nieuwe eigenaar en bewoner van de hofstede – met een lening van zijn vader – Leendert Klaasse van den Bout (1765-1829), afkomstig uit Zonnemaire, in 1788 gehuwd met Adriana Hubregtse van de Stolpe (1758-1805), dochter van Hubregt Janse van de Stolpe en Lauwerina Leenderts Doelman van de hofstede Rase Keure. Hij verkocht op 28-04-1807, kort na haar overlijden, de boerderij met 76 gemeten grond bij een publieke verkoop, waarna hij arbeider werd.

Vanaf 1807 was eigenaar en bewoner Marinus Dijkema (1775-1834), afkomstig uit Oosterland, in 1801 gehuwd met Lena Franse van de Stolpe (1775-1843), dochter van Frans Cornelisse van de Stolpe en Cornelia Janse van de Stolpe van de Keulse Putten. Hij bezat in 1807 36 ha grond. Hun dochter Martijntje huwde Johannes van den Bout, landbouwer op Zeemanslust.

Vanaf 1834 werd de hofstede bewoond door hun enige zoon Jeremias Dijkema (1814), in 1841 gehuwd met Willemina de Jonge (1820), dochter van Jan de Jonge en Lena Hoogerland, van de naastgelegen hofstede Steenzwaan. Zij verkochten de hofstede met 45.14.60 ha grond op 18-07-1851 voor fl. 4.000,- aan Leendert van de Zande en vestigden zich op Ring A 34 (thans nr. 49). Op 29-04-1853 verkochten zij de naastgelegen schuur aan de Ring en een landbouwersinpan, waarna zij naar Noord-Amerika emigreerden. Zij woonden in 1870 te Springfield (Ohio).

Vanaf 01-08-1851 werd de hofstede nog kort bewoond door de nieuwe eigenaar Leendert van de Zande (1806-1862), afkomstig uit Looperskapelle, broer van Hubregt van de Zande van Bouwlust, gehuwd met Maatje Opzand (1796-1864), weduwe van Maarten Krepel. Zij bewoonden voordien de hofstede Rase Keure. Zij verlieten de boerderij op 01-11-1851, waarna deze werd afgebroken. Hij was nog tot 1856 eigenaar van het perceel grond dat weiland was geworden. Na een scheiding van tafel en bed op 12-12-1851 woonde hij onder meer te Antwerpen en Woensdrecht.

C 5 Steenzwaan

18^e eeuw: 23^e mate nr 1.

Nummering 1818-1850: A 113; vanaf 1850: A 178; vanaf 1910: B 59; vanaf 1930: B 69.

Huidig adres: Capelleweg 7.

In 1619, 1626, 1647 en 1653 was Adriaen Wijkse eigenaar en bewoner van de hofstede. Hij was mogelijk een broer van Cornelis Wijkse van de hofstede aan de Frankeweg.

Vanaf ongeveer 1687 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Jean Jumelet (ca 1660-1736), geboren in Parfondeval (in het oosten van Picardië) als zoon van Jacques Jumelet en Rachel Chevalot. Hij huwde in 1687 Jeanne Godèle, hertrouwde in 1694 Jeanne Blom en in 1723 Maria Tis, weduwe van de eveneens uit Picardië afkomstige Isaak Gakeer. Hij vluchtte in 1686 – na de herroeping van het Edict van Nantes door Lodewijk XIV, waardoor de Hugenoten vogelvrij werden – met zijn ouders vanuit Frankrijk naar Nederland en behoorde met zijn familie tot de Frans sprekende Waalse Gemeente te Zierikzee. Zijn broer Abraham Jumelet was schout van Renesse; broer Daniël Jumelet was landbouwer te Oosterland.

Vanaf 11-01-1732 werd de hofstede als eigenaar bewoond door zoon Jacob Janse Jumelet (1695-1763), in 1723 gehuwd met Maria Leenderts Goudswaart, dochter van Leendert

Schillemanse Goudzwaard, die waarschijnlijk landbouwer was aan de Blijhoekscheweg te Ouwerkerk. Zij hadden vanaf 1723 te Zonnemaire gewoond. Vervolgens was zijn ongehuwde jongste broer Jan Jumelet (1709) tot 13-10-1761 eigenaar van de hofstede.

Op 13-10-1761 werd de hofstede met 53.255 gemeten grond voor 262.10 ponden Vlaams gekocht door een schoonzoon van de eerdere eigenaar: Klaas Mattheusse Andree (1734-1795), in 1758 gehuwd met Janna Jacobse Jumelet (1739-1816). Hij pachtte ook nog 09.019 gemeten grond. Hij kocht op 19-04-1781 de hofstede De Swarte Poorte te Capelle met 85.274 gemeten grond en vestigde zich aldaar. Zij hertrouwde in 1798 Adriaan Cornelisse Verseput, weduwnaar van Maatje Dingemane Hallingse.

Vanaf 1782 werd de hofstede bewoond door zoon Mattheus Andree (1759-1831), in 1782 gehuwd met Neeltje Marinusse van der Have (1764-1789), dochter van Marinus Janse van der Have en Janna Hoogerwerf van De Blinkende Panhoeve. Hij werd op 04-03-1783 eigenaar van de hofstede met 57.099 gemeten grond. Hij hertrouwde in 1790 Jannetje Hage (1766-1811), dochter van Johannes Hage en Hendrika Noordijke die de latere hofstede De Zeijler aan de Hoge Maireweg te Oosterland bewoonden. Hij was genoodzaakt vóór 1807 de hofstede te verkopen – waarschijnlijk omdat hij bij deze in de schuld stond – aan de Zierikzeese predikant Jacobus van Dongen (1756-1814), tevens eigenaar van de hofstede Ypenhove. Vanaf dat moment was hij pachter van de hofstede. Later was hij werkzaam als landmeter. Hij hertrouwde in 1819 Dina Sinke en vestigde zich toen te Middelburg.

Vanaf omstreeks 1809 werd de hofstede als eigenaar bewoond – met een lening van de vorige eigenaar Jacobus van Dongen – door Leendert Jacobse Berman (1786-1842), zoon van Jacob Leendertse Berman en Pieterella Cornelisse van den Hoek van de hofstede Tempora Mutantur in de Saspolder. Hij huwde in 1807 met Laurina Beije (1789-1827), dochter van Jan Marinusse Beije en Lena Hubregtse van de Stolpe (Spaanse Zee). Hij hertrouwde in 1828 smidsdochter Adriana Gilijamse (1808-1887) en vestigde zich op 01-05-1830 te Zierikzee. Hij was bij het overlijden van zijn eerste echtgenote in 1827 eigenaar van Steenzwaan en van de hofstede aan de Frankeweg met in totaal maar liefst 60.44.32 ha grond. Op 02-04-1830 werden beide hofstedes in het openbaar verkocht. Op 26-05-1830 vond de verkoop plaats van de landbouwersinspan met onder meer acht paarden.

De hofstede werd op 02-04-1830 gekocht door Abraham Caland (1789-1869), waterbouwkundig ingenieur te Zierikzee. Zijn erven, onder wie ingenieur Pieter Caland (1826-1902), ontwerper van de Nieuwe Waterweg, verkochten de hofstede, dan “Steenzwaan” genoemd, met 65.96.45 ha grond “met bijna geheel nieuwe timmer” op 13-10-1869 aan Louis Nicolas Antoine Hyacinthe Beeckmans (1812-1886) te Antwerpen, gehuwd met Jeanne Marie van Lerijs (1822-1887). Later was tot 1901 eigenaar zijn dochter Louise Marie Hubertina Hyacintha Beeckmans (1854-1905) te Antwerpen, gehuwd met Maurice Marie Norbert Joseph Ullens (1842-1894) en in 1896 hertrouwd met Gaston Marie Henri Joseph Gaillard (1855-1923).

Vanaf 1830 werd de hofstede als pachter bewoond door Jan de Jonge Czn (1802-1872), zoon van Cornelis de Jonge en Willemijntje van Agthoven van de hofstede Dijkzigt, in 1820 gehuwd met Lena Hoogerland (1798-1883), dochter van Johannes Hoogerland en Catholijna van Poortvliet van De Muije. Op 05-03-1858 verkochten zij de landbouwersinspan met onder meer zeven paarden. Hun zoons waren arbeider. Dochter Willemina was gehuwd met Jeremias Dijkema, landbouwer op de naastgelegen hofstede aan Dijkema's weegje.

Vanaf 1858 werd de hofstede als pachter bewoond door Johannis van Poortvliet (1817-1888), in 1848 gehuwd met Helena van der Slikke (1822-1914), beiden afkomstig uit Sint-Annaland. Op 15-07-1867 werd door hun zoon Pieter Boudewijn de eerste steen gelegd voor de in 2010 afgebroken woning.

Vanaf 1890 werd de hofstede bewoond door hun enige zoon Pieter Boudewijn van Poortvliet (1861-1930), in 1890 gehuwd met Adriana Elizabeth Bruijnzeel (1863-1934), afkomstig uit Sint-Annaland. Hij kocht de hofstede met 66.80.16 ha grond op 21-06-1901 voor fl. 85.000,- van de Belgische eigenaren, het echtpaar Gaillard-Beeckmans, en bleef tot 1921 eigenaar. Hij was lid van de gemeenteraad 1903-1919 en wethouder 1916-1919. Hun dochter Tanna Helena was gehuwd met Hubrecht Cornelis van de Zande van de Hooge Hoeve. Het echtpaar Van Poortvliet vestigde zich in 1907 aan de Ooststraat (thans nr. 10 en 12) en liet in 1914 de villa Ooststraat 8 bouwen, die vanaf 1940 als pastorie van de Gereformeerde Gemeente fungeerde.

Vanaf 10-04-1907 werd de hofstede als pachter bewoond door Klaas Steur (1873-1957), afkomstig uit Renesse en in 1907 gehuwd met Adriana Cornelia Struijk (1883-1947), dochter van Dirk Struijk en Pieterella Cornelia van den Berg van de hofstede Landzicht. Zij vestigden zich op 10-09-1921 na afloop van de pachtperiode van veertien jaar op een hofstede in de Camperlandpolder te Kamperland.

In 1921 kocht Andries Nicolaas van Langeraad (1862-1931), landbouwer op de hofstede Welgelegen te Ouwerkerk, de hofstede ten behoeve van zijn oudste dochter Neeltje Maria (1886-1958), in 1912 gehuwd met Anthonie Jacob Steendijk (1885-1953), zoon van Cornelis Steendijk en Adriana Abramina van de Slikke van de hofstede Weyde Line. Zij bewoonden voordien vanaf 1912 de hofstede Ruimzicht. Na het overlijden van zijn schoonvader in 1931 werd hij eigenaar van de hofstede.

In 1945 vestigde zich vanuit Den Osse op de hofstede hun zoon Andries Nicolaas Steendijk (1914-2000), in 1941 gehuwd met Maatje Suzanna Adriaantje van Staalen (1917-2012), afkomstig uit Duivendijke (Den Osse). Hij was een vermaard paardenfokker. Later werd het boerenbedrijf uitgeoefend door hun ongehuwde zoon Anthonie Jacob Adriaan Steendijk (1944), in 2017 eigenaar en bewoner van de hofstede met circa 65 ha grond. In 2009 vond nieuwbouw van het woonhuis plaats, gevolgd door afbraak, in november 2010, van het oude uit 1867 daterende woonhuis.

C 6 Boerderij in de 31^e mate (ten westen van Steenzwaan)

18^e eeuw: 31^e mate nr. 1.
Nummering 1818: A 114.

In 1619 stond hier een hofstede die eigendom was van de erfgenamen van Ocker Jan Anthonisse (1547-1618), zoon van Jan Anthonisse (de Oude) en Aechtje de Vager en dus een broer van Jan Anthonisse (de Jonge), die verschillende hofsteden in Duiveland bezat.

De hofstede werd in 1619 bewoond door Yeman Pijpelinck. Zijn zoon Cornelis was in 1653 landbouwer op de nabijgelegen hofstede Hooggelegen. Vervolgens werd de hofstede waarschijnlijk bewoond door Paulus Bevelander. In het veldboek van 1653 staat namelijk bij het perceel vermeld “daer Paulus Bevelander heeft gewoond”. Deze Paulus Bevelander was in 1653 bewoner van de naastgelegen hofstede Schoon Verbond. In het veldboek van 1730 staat

vermeld “’t hof daar Huybregt Bevelander plagt te wonen”. Deze Huybregt Pauwelse Bevelander bewoonde de hofstede waarschijnlijk in 1653.

In 1668 was de boerderij eigendom van Claes Centse, gehuwd met Francijna Pieters. Zij hadden in de jaren 1664-1668 kinderen te Nieuwerkerk. Hij overleed kort vóór 12-02-1669 (RAZE 4654). Zijn vader Cent Aernouts, gehuwd met Lijsbeth Lambregts en mogelijk bewoner van de hofstede Cereales, verkocht op die datum als grootvader van de weesen van Claes Centse aan Adriaen Jacobse Soeteman een huis, schuur en gevolgen aan de dijck van Steenswane bij Balleweel met oost de weg, zuid de weel, west en noord de dijck. De boerderij lag dus ten noorden van de nog bestaande weel aan het eind van de Capelleweg. Zoon Sent Claesse (van de Vate) huwde in 1687 Jannetje Witte, de weduwe van Cornelis Tonisse Oom van Hooggelegen te Ouwerkerk.

Vanaf 1669 was eigenaar en bewoner Adriaen Jacobse Soeteman, gehuwd met Martijntje Leijns. Zij woonden tot 1669 te Bruinisse. Tot en met 1683 werden te Nieuwerkerk kinderen geboren. Hij hertrouwde in 1692 Grietje Cents (van de Vate), weduwe van Gillis Janse Bolijn, zus van de vorige eigenaar Claes Centse. Adriaens dochter Neeltje huwde Jacob Pieterse Coiman, landbouwer aan de Vreedijkseweg te Ouwerkerk, dochter Leijntje huwde Jan Pieterse Telle van de hofstede Ons Genoegen te Ouwerkerk en dochter Jannetje huwde Frans Adriaense Bibbe.

Waarschijnlijk werd de boerderij vanaf 1692 als pachter bewoond door Pieter Janse van Hesse (1669), geboren te Capelle als zoon van Jan Pieterse van Hesse en Magdalena Isaackse (van den Berge), in 1692 gehuwd met Neeltje Imanse Telle (1653), geboren te Ouwerkerk als dochter van Iman Leendertse Telle en Pietertje Jacobs, weduwe van Simon Janse. Hij hertrouwde in 1700 Jannetje Cornelisse (Kouwer) (1668), geboren te Colijnsplaat, dochter van Cornelis Jacobse (Kouwer) en Piernella Cornelisse van De Blinkende Panhoeve. Hij werd in 1694, 1701 en 1713 vermeld als pachter van een hoeftje in de Vierbannen aan de Beddewaardse Dijk (zoals dit deel van de Oude Polderdijk toen werd genoemd). Zijn dochter Piernella huwde Gerard Pieterse van Meurs van de hofstede Bouwlust in de Gouweveerpolder.

In 1730 was het perceel eigendom van Jan Jumelet van de hofstede Steenzwaan. In 1758 was het perceel eigendom van Rutschert de Jonge (1707-1758), zoon van Marinus de Jonge en Cornelia van Rijswijck. Diens erfgenamen verkochten het perceel op 30-04-1760 aan zijn nicht Agatha van Alphen-de Jonge (1699-1778), dochter van Job de Jonge en Maria van Campen, weduwe van dr. Iman van Alphen (1696-1742).

Op 29-07-1763 werd eigenaar van het perceel Klaas Mattheusse Andree (1734-1795), in 1758 gehuwd met Janna Jacobse Jumelet (1739-1816), eigenaar en bewoner van het tegenover gelegen Steenzwaan. Hij leende de benodigde 133 ponden Vlaams van Gijsbregt de Jonge, koopman te Zierikzee en eigenaar van Ypenhove. Niet lang daarna werd Jozias de Bruine (1738-1800), pachter op de hofstede Weyde Line, eigenaar. Hij verkocht het perceel in 1768.

Op 10-05-1768 werd het hoeftje voor 100 ponden Vlaams gekocht (RAZE 4656) door Jan Andriessse van der Heijde, geboren te Nieuwerkerk, in 1769 gehuwd met Cornelia Cornelisse de Grootte (1743-1820), geboren te Kerkwerve. Zij waren Rooms-Katholiek. Zij hertrouwde in 1809 met de twintig jaar jongere Johannes Lambertus Wollers (1763), meestal genoemd Jan Wollas, afkomstig uit Neeritter (Limburg), die zich in 1789 vanuit Maaseik te Nieuwerkerk had gevestigd. Hij was eveneens Rooms-Katholiek.

De boerderij werd op 05-03-1821 met 34.253 gemeten grond door Jan Wollas verkocht. De grond werd verkocht aan verschillende kopers. De boerderij zelf werd gekocht door Klaas Adriaanse Kik en Jannetje Brabers van de hofstede aan de Frankeweg. Op 13-03-1821 werd ook de landbouwersinspan verkocht, waaronder drie paarden. Jan Wollas verhuisde vervolgens in 1821 naar Zierikzee.

De boerderij werd vanaf 1821 bewoond door Matthijs Eijke (1790), afkomstig uit Dreischor, die in 1820 gehuwd was met Tannetje Egbeen (1779-1839), weduwe van Marinus de Jonge van de hofstede Spaanse Zee. Tot 1821 woonden zij nog even samen op Spaanse Zee. In 1826 verhuisden zij naar het Papenhof te Capelle, waarna zij vanaf 1830 tot 1839 de herberg te Capelle dreven.

In 1826 vestigde zich op de boerderij Mattheus Kik (1782-1847), zoon van eigenaar Klaas Kik, in 1817 gehuwd met Adriana Verloo (1788-1866), jongste dochter van Cornelis Cornelisse Verloo en Dingetje Cornelisse Dankerse. Zij woonden tot 1826 aan de Molendijk (A 69). Haar ouders bewoonden achtereenvolgens de Manhuishoeve en Bouwlust en een hofstede aan de Capelleweg nabij Capelle. In 1828 overleed vader Kik, waarna de boerderij in 1830 eigendom werd van Abraham Caland (1789-1869), waterbouwkundig ingenieur te Zierikzee, die op 02-04-1830 ook de hofstede Steenzwaan en “het hoeffe aan de Frankeweg” kocht van Leendert Jacobse Berman.

Vanaf 01-05-1830 werd het boerderijtje bewoond door arbeider Cornelis Hallingse (1796-1864), zoon van Rokus Hallingse en Bartelina Verloo van de hofstede Slot Zwanenburg, in 1819 gehuwd met Sara Stoel (1797-1847). Zij verhuisden op 01-05-1833 naar Zierikzee. Vervolgens werd het boerderijtje bewoond door arbeiders die meestal na enkele jaren weer verhuisden.

C 7 Hooggelegen

18^e eeuw: 32^e mate nr 4 (behorend tot het ambacht Botland).
 Nummering 1818-1850: A 107; vanaf 1850: A 173; vanaf 1910: A 319; vanaf 1930: A 430a.
 Huidig adres: Steenzwaanweg 1.

De hofstede was in 1619 en 1626 eigendom van de erven van jonkheer Jan van Tuyll van Serooskercke (ovl. 1615), Heer van Serooskerke, Welland en Botland, burggraaf van Zeeland, gehuwd met Louise Zegers van Wassenhoven. Hij was een zoon van Ridder Hieronimus van Tuyll van Serooskercke (1500-1571), burggraaf van Zeeland, en Eleonora Micault (1513-1552). In 1647 en 1653 was eigenaar zoon jhr. Arent van Tuyll van Serooskercke (ovl. 1660), geboren te Haamstede, in 1621 gehuwd met Catharina Ockerse (ovl. 1632), dochter van Willem Ockerse en Maria Jacobse de Witte. Zijn enige zoon was Johan van Tuyll van Serooskercke (ovl. 1649), in 1645 gehuwd met Anna Walburg van Reede van Amerongen, dochter van Godard van Reede, vrijheer van Amerongen. Ook zij hadden slechts één zoon: Godard Willem van Tuyll van Serooskercke, onder meer Heer van Welland, in 1677 gehuwd met Eleonora Constantia van der Meyden, vrouw van Papecoop en in 1683 hertrouwd met Dorothea Pesser. Hij was in 1730 eigenaar, formeel als de erven van zijn in 1660 overleden grootvader jhr. Aart van Tuyll van Serooskercke. In 1765 en 1772 was eigenaar zijn dochter vrouwe Dorothea van Tuyll van Serooskercke, douarière van de al in 1719 overleden baron Georg Wilhelm van Hohendorf, Oostenrijks generaal en diplomaat.

De hofstede werd in 1619 bewoond door Leendert Leijnse, waarschijnlijk een broer van Cornelis Leijnse van de hofstede Zomerlust. In 1626, 1647 en 1653 werd de hofstede bewoond door Cornelis Imanse Pijpelinck, zoon van Iman Pijpelinck, die in 1619 op de naastgelegen boerderij in de 31^e mate woonde. Zijn zoon Jan Cornelisse Pijpelinck was landbouwer op de Keulse Putten en tevens eigenaar van de hofstede ten oosten van de Potterweg.

In 1682 werd de hofstede bewoond door Gerrit Jacobse Hackelaer, die in 1704 overleed en verschillende malen vermeld werd als bewoner van het ambacht Botland, waartoe de hofstede behoorde. Hij was aanvankelijk gehuwd met Matie Cornelisse van Sas en hertrouwde vervolgens Levijntje Pieterse de Vlieger. Zij behoorden tot de doopsgezinden. Hij liet bij zijn overlijden in 1704 een batig saldo van 1283 ponden Vlaams na (RAZE 4675). Zoon Jan Gerritse Hackelaer huwde in 1710 Soetje Leenders Blom. Twee andere zoons, Jacob en Cornelis Hackelaer, bleven waarschijnlijk ongehuwd en maakten in 1715 gezamenlijk testament op. Cornelis Hackelaer werd in 1725 volwassen gedoopt en overleed in 1727.

Levijntje Pieterse de Vlieger hertrouwde in 1705 de eveneens doopsgezinde Cornelis Jacobse Goeree, geboren te Dirksland en in 1705 volwassen gedoopt, die in 1730 nog pachter van de hofstede was. Na het overlijden van Levijntje in 1727 huwde Cornelis in 1728 Lijntje Cornelisse de Blonde, geboren te Noordgouwe, in 1696 volwassen gedoopt, weduwe van de te Nieuwerkerk geboren Martinus Tonisse de Jonge, met wie zij in 1701 gehuwd was. Zij overleed in 1736; Cornelis Goeree in 1740.

De hofstede werd vervolgens als pachter bewoond door Anthonij Walkier (ovl. 1761), die zelf, anders dan zijn vrouw en kinderen, doopsgezind was en in 1725 volwassen gedoopt werd. Hij woonde aanvankelijk te Noordgouwe en was daar gehuwd met Martha Aalbregtse Krabbe (1695). Hij hertrouwde omstreeks 1742 met Arjaantje Feijters (ovl. 1752). Zij verhuisden voor 1749 vanuit Noordgouwe naar Nieuwerkerk. In 1752 bezat hij vier paarden.

De hofstede werd in 1765 en 1772 (mogelijk al vanaf 1753) als pachter bewoond door schoonzoon Abel Hendrikse van Agthoven (1719), zoon van Hendrick Cornelisse van Agthoven en Krijntje Abels Padmos van de hofstede De Wereld, die in 1753 huwde met de vijftien jaar jongere Neeltje Thonis Walkier (1734). Hij was schepen van Botland en pachtte in 1765 60.230 gemeten grond. Hun zoon Marinus van Agthoven bewoonde de nabijgelegen hofstede Bouwlust.

Vanaf 1787 werd de hofstede als pachter bewoond door zoon Anthony van Agthoven (1756-1818), in 1787 gehuwd met Huigje Adriaanse Suijker (1764-1795), dochter van Adriaan Jacobse Suijker en Neeltje Cornelisse Klippel van het nabijgelegen Schoon Verbond. Hij hertrouwde in 1796 Maatje van Driel (1773-1821), geboren te Sint-Maartensdijk. Bij het overlijden van zijn eerste echtgenote in 1795 pachtte hij de hofstede met 51.170 gemeten grond van de Heer van Welland, waarmee Jan Arend baron De Vos van Steenwijk werd aangeduid. Daarnaast pachtte hij 11.136 gemeten grond in de Saspolder. Waarschijnlijk was hij in 1802 genoodzaakt de hofstede te verlaten; hij was later landbouwersknecht.

De hofstede werd in 1802 met 50.170 gemeten grond door Jan Arend baron De Vos van Steenwijk (1746-1813) te Steenwijk, Heer van Welland en Serooskerke, verkocht aan Cornelis Bevelander (1753-1833), geboren te Ouwkerk, in 1782 gehuwd met Janna Jacobse Telle (1742-1810), weduwe van Hendrikus Goudzwaard. Hij bewoonde een hofstede aan de

Scheepstimmerdijk te Zierikzee. Hun enige zoon Jan Bevelander was later landbouwer op de hofstede hoek Molenweg-Stelweg te Ouwerkerk en burgemeester van Ouwerkerk.

Waarschijnlijk werd de hofstede vanaf 1802 als pachter bewoond door Marcus Schoof (1768-1820), geboren te Ouwerkerk als zoon van Marinus Schooff en Adriana van der Have. Hij woonde al vanaf 1790 te Nieuwerkerk, toen hij huwde met Laurina van de Vaate (1766-1810). In 1814 hertrouwde hij Lena Kik (1768-1854), weduwe van Mattheus Roskam. Op 08-03-1815 kocht hij de hofstede van Cornelis Bevelander. Bij zijn overlijden in 1820 was hij eigenaar van de hofstede met 51.170 gemeten grond alsook van de naastgelegen boerderij De Stolpe, waarvan hij in 1812 eigenaar was geworden.

Vanaf 1821 werd de hofstede als eigenaar bewoond door zoon Marinus Schooff (1791-1859), in 1811 gehuwd met Neeltje de Zwarte (1790-1852), dochter van Govert de Zwarte en Tannetje Dooge. Hij was evenals zijn vader ook eigenaar van De Stolpe.

Vanaf 14-11-1857 werd de hofstede als eigenaar bewoond door schoonzoon Maarten Krabbe (1814-1873), afkomstig uit Kerkwerve, die in 1854 als weduwnaar van Cornelia Bolle huwde met Cornelia Schooff Mdr (1824-1898). Zij werd na het overlijden van haar echtgenoot eigenaar van de hofstede. De bij de hofstede behorende grond (ruim 27 ha) werd in 1857 verkocht aan jhr. Johan Frederik Steengracht van Oostkapelle (1810-1862) te Voorschoten, die als eigenaar werd opgevolgd door zijn ongehuwde broer jhr. Hendrik Steengracht van Oosterland (1808-1875), ambachtsheer van Oosterland. Daarna werd krachtens een legaat eigenaar zijn eveneens ongehuwde neef jhr. mr. Hendrik Adolph Steengracht van Duivenvoorde (1836-1912), de volgende ambachtsheer van Oosterland. Die werd als eigenaar van de gronden en als ambachtsheer van Oosterland opgevolgd door zijn neef dr. Alexander Willem Schimmelpenninck van der Oije (1859-1914), wiens moeder Cornelia Maria Steengracht was. Na het overlijden van diens echtgenote was zoon Frans Arnold Leo Carel Schimmelpenninck van der Oije ambachtsheer van Oosterland.

In 1869 werd door de familie Steengracht aan het begin van de dreef naar de hofstede een woning gebouwd voor Bartel van Strien (1842-1913), geboren te Kerkwerve, in dat jaar gehuwd met Neeltje Krabbe (1842-1930), dochter uit het eerste huwelijk van Maarten Krabbe. Zij was enkele maanden gehuwd geweest met de jong overleden Izaäk Hanse. Bartel van Strien was aanvankelijk arbeider en later landbouwer. Hij werd de stamvader van de Nieuwerkerkse familie Van Strien. Het echtpaar Van Strien bewoonde de woning (A 174; vanaf 1910: A 320) tot aan zijn overlijden. Vervolgens werd de woning tot 01-05-1925 als knechtswoning met enkele onderbrekingen bewoond door Pieter Anthonij Deurloo (1874-1943) en diens echtgenote Anna Schiettekate (1881-1952).

De hofstede zelf werd vanaf 1894 als eigenaar bewoond door zoon Hendrik Merkus Krabbe (1867-1930), in 1894 gehuwd met Marina Jacoba Capelle (1872-1949), dochter van Willem Capelle en Neeltje Broeksmit van de hofstede Schoon Verbond. Zij behoorden tot de Gereformeerde Kerk te Zierikzee. Hun zoon Willem was landbouwer te Noordgouwe. Zoon Cornelis was landbouwer te Oosterland. Voor zoon Johan werd in 1936 in de nabijheid van Hooggelegen, aan de Stolpweg, de boerderij Nieuwhof gebouwd, die in 1953 met zijn bewoners in de golven verdween.

Vanaf 18-07-1930 werd de hofstede (vanaf 1950 als eigenaar) bewoond door zoon Maarten Krabbe (1894-1973), in 1927 gehuwd met Willemina van der Giessen (1893-1997), afkomstig uit Hendrik-Ido-Ambacht. In 1930 werd voor hen een nieuw woonhuis gebouwd. Het oude

woonhuis, bewoond door de weduwe Krabbe-Capelle, werd in 1949 afgebroken. Het gezin Krabbe-van der Giessen verhuisde op 16-09-1960 kinderloos naar Noordgouwe.

Vanaf 1960 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Adriaan Willem op 't Hof (1931-2017), geboren te Kapelle, in 1960 gehuwd met Jakomina Johanna Krabbe (1933), dochter van Willem Krabbe HMzn en Willemina Cornelia van der Sluis te Noordgouwe. Hun dochter bewoont sinds 1998 de aan de overzijde van het Steenzwaan gelegen boerderij Boumanshof (tot 1953 Schoon Verbond geheten).

Vanaf 21-04-2001 wordt de hofstede bewoond door hun zoon Johan Izaäk Willem (Jos) op 't Hof (1972), aanvankelijk gehuwd met Marian op 't Hof, en in 2011 hertrouwd met Philippina Jacoba (Ilona) van der Wekken (1978), afkomstig uit Kerkwerve.

C 8 De Stolpe

18^e eeuw: 30^e mate nr 1 (in 1730 reeds genoemd: hofstede De Stolpe).

Nummering 1818-1850: A 108; vanaf 1850: A 173a; vanaf 1910: A 304; vanaf 1930: A 415.
Huidig adres: Nieuweweg 2.

In 1619 en 1647 was eigenaar van de hofstede jhr. Philips van Varick, schepen van Veere, gehuwd met jkvr. Cornelia Campe. In 1653 was hun schoonzoon Jacob van der Hooge van Borsele, in 1651 gehuwd met Maria van Varick, eigenaar van het perceel “daer 't huys op gestaan heeft”. Hij was in 1682 eigenaar van de hofstede met de omliggende grond. In 1730 waren zijn erven eigenaar van de grond rond de hofstede, niet van de hofstede zelf.

De hofstede werd in 1619 bewoond door de wezen van Willem Adriaens en in 1647 en 1653 door Sijmon Adriaense Hollander.

In 1682 werd de hofstede bewoond door Lieven Huijbregtse (ovl. 1715), zoon van Hubrecht Adriaense, die schipper was geweest op Stevensluis. Lieven huwde Cornelia Geerts, hertrouwde in 1692 Geertruit Cornelise (Noorthouck), hertrouwde Leentje Meertens en huwde tenslotte in 1703 Gieltje Domis, weduwe van respectievelijk Jan Cornelisse Visscher en Cornelis Abrahamse van den Berge van De Middelste Hofstede te Ouwerkerk en daarna van Pieter Janse Smith. Hij legateerde op 01-10-1708 vier zilveren avondmaalsbekers aan de kerk te Nieuwerkerk (RAZE 4675), waarvan er drie “ten naaste bij van egaale groote zijn en het vierde wat cleijnder”. Omdat hij wilde dat de kerkenraad “sal worden vermangelt om alsoo vier ten naasten bij van een groote te hebben” bepaalde hij dat “na sijn overlijden uijt deszelfs goederen aan den kerckenraad sal worden gegeven een som van twee silveren ducaten”. Op de bekers moest vermeld worden dat ze door hem waren geschonken, en ze moesten gemerkt worden met IP, II, WI en LH. Hij werd de stamvader van de omvangrijke familie Van de Stolpe, die zijn naam aan de hofstede heeft ontleend. Zijn enig erfgenaam was zoon Hubregt Lievense.

De hofstede werd vervolgens bewoond door zoon Hubregt Lievense (van de Stolpe), in 1695 gehuwd met Willemijntje Janse (Decker) (ovl. 1749), afkomstig uit Sommelsdijk. Hij was in 1719, waarschijnlijk het jaar van zijn overlijden, schepen en gezworene. Zij was in 1730 nog eigenaar van de hofstede, bijgestaan door haar toen nog ongehuwde zoon Lieven Huijbregtse van de Stolpe (1703-1784). Bij de hofstede behoorde slechts 01.284 gemeten eigen grond; de overige grond werd gepacht. Zoon Cornelis Huijbregtse van de Stolpe bewoonde de hofstede

De Keulse Putten. Zoon Jan bewoonde de nabijgelegen hofstede Rase Keure. Dochter Pieterella was gehuwd met Cornelis Hendrikse Smith, baljuw van Oosterland. Willemijntje Janse Decker verhuisde in 1735 naar het huidige Kerkstraat 9, dat zij op 13-11-1734 had gekocht van de erven van de overleden schepen Adriaan Pieterse van Agthoven.

Zoon Lieven bewoonde de hofstede tot 1754. Hij huwde in 1735 met Neeltje Cornelis (1710-1796), dochter van Cornelis Claesse en Pieterella Claes. Hun vijf kinderen overleden alle op jonge leeftijd. Hij was waarschijnlijk vanaf 1754 – in ieder geval in 1758 – landbouwer op het huidige Kerkstraat 20.

De erfgenamen Van de Stolpe verkochten de hofstede met slechts 01.284 gemeten grond op 22-06-1754 aan Cornelis Janse Metselaar (ovl. 1775), geboren te Ouwerkerk, in 1754 gehuwd met Elisabeth Adriaanse Liere (1730-1756), dochter van Adriaan Jacobusse Liere en Jacoba Janse van den Berge van de hofstede Schoon Verbond. Hij hertrouwde in 1757 met Lena Adriaanse Wils (1735), geboren te Renesse. Hij bezat in 1765 in totaal ruim 17 gemeten grond en had ruim 10 gemeten grond in pacht. Zij hertrouwde na Cornelis' overlijden in 1775 met Hermanus van Dorp en verkocht de hofstede op 12-09-1780.

Vanaf 12-09-1780 was eigenaar van de hofstede Marinus Claesse Wagemaker (1740-1806), zoon van Claes Marinusse Wagemaker en Soetje Jans Batenburgh te Ouwerkerk. Hij was in 1767 gehuwd met Geertruijd Bastiaanse van den Berge (1743-1779), dochter van Bastiaan Janse van den Berge en Susanna Marinusse Wagemaker van de hofstede Ruimzicht. Hij hertrouwde in 1780 Pieterella Janse Doeleman (1762-1822), afkomstig uit Dreischor. Zij hertrouwde in 1806 Jacob Janse de Oude (1756-1820), die vanaf 1806 eigenaar van de hofstede was. Zij verhuisden in 1812 naar elders.

De hofstede kwam op 11-11-1812 in eigendom bij Marcus Schooff (1768-1820), die vanaf 1815 tevens eigenaar was van de door hem bewoonde hofstede Hooggelegen, westelijk van De Stolpe gelegen. De hofstede was in die tijd volgens het bevolkingsregister niet meer bewoond. Vervolgens was zoon Marinus Schooff (1791-1859), eveneens landbouwer op Hooggelegen, eigenaar van de hofstede (kadastraal D 282). In 1855 vond gedeeltelijke afbraak van de hofstede plaats. Schoonzoon Maarten Krabbe, vanaf 1857 eigenaar, ging in 1858 tot algehele sloping over.

In 1877 werd op een iets oostelijker gelegen klein perceel weiland (kadastraal D 284), uitstekend in het Steenzwaan, door Pieter Jacobus Hubregtse (1832-1898), in 1853 gehuwd met Johanna Hendrina van Leerdam (1834-1915), een nieuwe boerderij gebouwd. Het echtpaar Hubregtse was afkomstig uit Middelburg en keerde in 1882 daarheen terug.

De boerderij werd in 1882 gekocht door Martinus van Westen (1823-1891), zoon van Cornelis van Westen en Johanna Geelhoed van de hofstede Hooggelegen te Capelle. Hij was weduwnaar van Cornelia Berman (1821-1860), dochter van molenaar Jan Berman en Johanna Sneevliet. Hij had vanaf 1853 de boerderij aan de noordzijde van de Ring bewoond. Hij kocht de boerderij ten behoeve van zijn zoon Cornelis van Westen (1852-1898), in 1878 gehuwd met Ida Flikweert (1859-1918), dochter van Jacob Flikweert en Cornelia Telle. Zij werd "Ida van de Stolpe" genoemd.

Na haar overlijden in 1918 werd de boerderij verkocht aan de arbeiderszoon Leendert Cornelis Lievense (1887-1982), in 1912 gehuwd met Maria Rentier (1889-1977). Hij was al op 15-04-1920 genoodzaakt de boerderij te verkopen aan Willem Slotmaaker (1895-1967),

in 1921 gehuwd met Janna de Graaf (1901-1982). Na de watersnoodramp werd de boerderij in 1957 herbouwd. Vanaf 1960 werd de boerderij bewoond door zoon Adriaan Slootmaaker (1935), in 1960 gehuwd met Janneke Cornelia Aalbrechtse (1940). Nadat het boerenbedrijf al in 1999 was beëindigd, verhuisden zij in september 2011 naar het dorp Nieuwerkerk. Sindsdien wordt de boerderij bewoond door Arjo den Drijver, kweker van vetplanten.

D 1 Schoon Verbond

18^e eeuw: 22^e mate nr 1.

Nummering 1818-1850: A 115; vanaf 1850: A 172; vanaf 1910: A 317; vanaf 1930: A 428.

Huidig adres: Oude Polderdijk 6.

Tot 1616 was eigenaar van deze hofstede alsook van het naastgelegen Weyde Line Adriaen Cornelisse Willemse (Stavenisse) (1561-1616), baljuw van Zierikzee 1593-1616, zoon van Cornelis Willemse Simonse, Heer van Stavenisse, en Neeltje Marinusse van Duijvelant. Hij huwde in 1590 Levina Teellinck (1571-1619), dochter van Joost Eeuwoutse Teellinck en Johanna de Jonge. Zij was een zus van de vermaarde predikant Willem Teellinck (1579-1629), voorman van de Nadere Reformatie. Hun zoon Cornelis Adriaense Stavenisse was later eigenaar van Botland. Adriaens vader was een broer van admiraal Adriaen Willemse Simonse (ovl. 1597), vanaf 1572 admiraal van Zeeland Beoostenschelde. Diens zoon Willem van der Muijden was eigenaar van het perceel grond, waarop kort voor 1647 de hofstede De Muije werd gebouwd en waaraan hij ook zijn naam ontleende.

In 1619, 1626, 1647 en 1653 waren de erfgenamen van Adriaan Cornelisse Willemse eigenaar. De bewoner in 1619 en 1626 is in het veldboek onleesbaar.

De hofstede werd in 1647 en 1653 bewoond door Poulus Bevelander, waarschijnlijk een zoon van Jan Adriaense Bevelander die in 1619 de hofstede aan de Frankeweg bewoonde.

Tot 1680 was eigenaar van de hofstede met 33 gemeten grond ds. Vincent Bolle (1640-1691), predikant te Sint-Philipsland (1666), Serooskerke (1671), Bruinisse (1681) en Brouwershaven (1689), zoon van Samuel Bolle en Jacomina de Witte, en gehuwd met Cornelia Pluijmpot en Dana Ockerse.

Hij verkocht de hofstede in februari 1680 (RAZE 4026 d.d. 1686) aan zijn zwager dr. Francois Bauté (1636-1689), geboren te Middelburg, vanaf 1676 tot 1689 griffier van de Raad van Vlaanderen te Middelburg, in 1666 gehuwd met Martha Bolle (1644-1700).

De hofstede werd in 1686 gepacht door Claes Boulin (Bolin), die gehuwd was met Neeltje Adriaense Bevelander, dochter van Adriaen Janse Bevelander van de hofstede Weyde Line. Hij hertrouwde in 1664 Lijntje Marinusse. Hij overleed kort voor 25-02-1696 (RAZE 4026) en was toen nog altijd pachter van de erven Bauté. Claes was van voorname afkomst: zijn grootvader Nicolaas Boulin was tot 1612 Heer van Oosterstein. Claes' dochter Neeltje huwde Dingenis Jacobse de Backer die de hofstede ten oosten van de Potterweg bewoonde. Zijn dochter Adriaantje huwde Jacob Cornelisse Kouwer van De Blinkende Panhoeve.

De erven Bauté verkochten de hofstede na 1696 aan Cornelis Pauwelse Bevelander, pachter van het naastgelegen Weyde Line en zoon van de eerdere eigenaar Poulus Bevelander. Hij huwde in 1673 Jacomijntje Joos en hertrouwde in 1680 Willemijntje Pieters. Alle kinderen uit zijn tweede huwelijk overleden op jonge leeftijd. De volgende eigenaar werd de dochter uit zijn eerste huwelijk: Janna Cornelisse Bevelander (1677-1711), in 1696 gehuwd met Jacobus Willemse Liere, landbouwer op het Hooge Huis te Ouwerkerk. Hun boedel bleef decennialang onverdeeld: hun erven waren in 1807 nog altijd gezamenlijk eigenaar.

In 1729 vestigde zich vanuit Dreischor op de hofstede Pieter Leendertse Pijpeling (1688-1730), wiens ouders een hofstede aan de Gaandersesweg te Dreischor bewoonden. Hij was in 1709 gehuwd met Piernella Janse Padmos (1690-1736), eveneens afkomstig uit Dreischor. Na zijn overlijden begin 1730 hertrouwde zijn weduwe eind 1730 met de te Tholen geboren smid Pieter Pot (1685), weduwnaar van Adriaantje Franse Pijpeling. Zij dreven de smederij aan de Stekelstraat (tot 1953 van de familie De Braal). Piernella zette de pacht van de hofstede voort tot het einde van de pachtperiode in 1737 (RAZE 4676) ten behoeve van haar zoon Jan Pieterse Pijpeling (1711), die in 1735 huwde met Maria Pieters, afkomstig uit Kats. Hij vestigde zich in 1737 op een hofstede in de polder Gooikens Nieuwland te Zierikzee en bewoonde later, in 1740 hertrouwd met Hendrientje Jans Droogendijck, de Oosthoeve aan de Mosseleeweg te Kerkwerve.

In 1737 vestigde zich vanuit Bouwlust op de hofstede de zoon van de eigenaar: Adriaan Jacobusse Liere (1696-1752), in 1725 gehuwd met Jacoba Janse van den Berge (1699), dochter van Jan Abrahamse van den Berge en Lijsbeth de Visscher van de hofstede ten westen van de Stoofweg, weduwe van Pieter Janse Doelman. Hij hertrouwde in 1740 Maria Marinusse Quist, afkomstig uit Ouwerkerk. Zij hertrouwde in 1754 Marcelis Marinusse Smeeker (1713) en vestigde zich toen te Bruinisse. Zijn dochter Janna Liere huwde Cornelis Klaasse Dankerse, landbouwer aan de Frankeweg. Dochter Elisabeth Liere huwde Cornelis Janse Metselaar van de hofstede De Stolpe. Zoon Willem Liere bewoonde de boerderij aan de Rollenklootse Dijk.

Vanaf 1754 werd de hofstede bewoond door zoon Jacobus Adriaanse Liere (1727-1765), in 1754 gehuwd met Adriana Janse (van de Stolpe) (1732), dochter van Jan Hubregtse (van de Stolpe) en Cornelia Leenderts Zeeman van de hofstede Rase Keure. Hij hertrouwde in 1757 met Dina Janse Dekker (1724-1786), afkomstig uit Noordgouwe. Hij had slechts één kind, uit dit tweede huwelijk: Jacoba Liere, die in 1776 zou huwen met Dirk van der Maas, vermogend landbouwer aan de Visschersdijk te Zierikzee. Dina Janse Dekker hertrouwde in 1766 Maarten Cornelisse van Farowe, landbouwer op de hofstede Tussen Beide te Ouwerkerk.

Op 03-10-1766 vestigde zich vanuit Ouwerkerk op de hofstede als pachter Adriaan Jacobse Suijker (1730-1773), zoon van Jacob Imanse Suijker en Huijgtje Adriaanse Tjoeke, die in 1730 de hofstede in de 4^e mate bewoonden. Hij was in 1754 gehuwd met Neeltje Cornelisse Klippel (ovl. 1790), dochter van Cornelis Klippel en Neeltje Vergout van de hofstede Hooggelegen te Ouwerkerk. Zij hertrouwde in 1774 Willem Pieterse de Koning (1743) afkomstig uit Bruinisse, weduwnaar van Sijtje Cornelisse Karel, die vanaf dat moment pachter was op Schoon Verbond. Haar dochter Huigje Suiker huwde Anthony van Agthoven, landbouwer op Hooggelegen. Willem de Koning hertrouwde in 1790 Levina Hols, weduwe van Berbilijs van der Jagt, en vestigde zich te Zierikzee.

Vanaf 1789 werd de hofstede bewoond door Jacobus de Jonge (1758-1804), zoon van Adriaan de Jonge en Catharina Leenderts Doelman van de Familiehoeve, in 1789 gehuwd met Janna van Meurs (1768-1842), dochter van Marinus Gerardse van Meurs en Jacoba Janse Kooijman van de hofstede Stadszicht in de Gouweveerpolder. Hij bezat bij overlijden een derde van de hofstede. Zij hertrouwde in 1805 Cornelis Hubregtse van de Stolpe (1775-1850), zoon van Huibregt Janse van de Stolpe en Lauwerina Leenderts Doelman van de hofstede Rase Keure. Hij bezat in 1807 38 ha grond. De erven Jacobus Liere waren toen nog altijd eigenaar van een deel van de hofstede. Een van de erven, de erven van Krijna Koole, weduwe van Adam van Oosterdijk, verkochten hun derde deel op 28-03-1809 aan bewoner Cornelis Huibregtse van de Stolpe, waarschijnlijk namens zijn vrouw. Uiteindelijk was de hofstede in

zijn totaliteit met maar liefst 63.40.19 ha grond eigendom van “de weduwe Jacobus de Jonge en haar kinderen”. Zij verkochten het geheel op 28-06-1828. Vervolgens vestigde het echtpaar Van de Stolpe-van Meurs zich op 01-05-1829 te Zierikzee.

De nieuwe eigenaar werd in 1828 jhr. Bonifacius de Jonge WAZn (1787-1854), arts te Middelburg, gehuwd met Cornelia Henriëtte Lantsheer. Hij was vanaf 1838 ook eigenaar van de hofstede Zeemanslust. Na diens overlijden in 1854 werd zijn zoon Marinus Willem Cornelis de Jonge (1838-1902), officier van justitie te Almelo en te Zutphen, eigenaar van de hofstede met 62.64.00 ha grond. Hij bleef eigenaar tot 1900.

Vanaf 1829 werd de hofstede als pachter bewoond door Frans Capelle (1803-1864), zoon van Hendrik Capelle en Zoetje Bibbe (Botland), in 1824 gehuwd met Jacoba Zandijk (1797-1874), dochter van Adriaan Adriaanse Zandijk en Krina Simonse de Graaf van de hofstede aan het begin van de Boterhoekseweg te Ouwerkerk. Zij woonden tot 1829 op het huidige Kerkstraat 13. Hun zoon Adriaan Capelle was landbouwer op Dijkzigt te Nieuwerkerk. Zoon Simon Jacobus was enkele jaren landbouwer op Windenburg. Dochter Krina Jacoba Capelle huwde Cornelis van Westen van de hofstede Hooggelegen te Capelle. Dochter Maria huwde Adriaan van de Stolpe, landbouwer op De Middelste Hofstede te Ouwerkerk.

Vanaf 1870 werd de hofstede bewoond door zoon Willem Capelle (1836-1923), in 1871 gehuwd met Neeltje Broeksmit (1844-1920), dochter van Aart Broeksmit en Marina Padmos van De Stelhoek te Bruinisse en dus een zus van Adriana Koopman-Broeksmit van de hofstede Tempora Mutantur. Zij verhuisden in 1900 naar de hofstede Luctor et Emergo. Zij behoorden tot de Gereformeerde Kerken.

Vanaf 10-12-1900 werd de hofstede bewoond door Frans Cornelis van den Bout (1877-1960), zoon van Leendert van den Bout en Krina Catharina Marina van der Have van de hofstede Landlust te Ouwerkerk, in 1900 gehuwd met Jannetje Marina Klompe (1874-1957), afkomstig uit Serooskerke. Vader Leendert van den Bout had de hofstede in 1900 gekocht van de familie De Jonge. Na zijn overlijden in 1922 werd Frans Cornelis van den Bout zelf eigenaar. Hij verkocht de hofstede in 1926 aan Adriaan Jan Romeijn van De Grote Hofstede te Ouwerkerk, ten behoeve van diens zoon Cornelis Willem, en kocht de hofstede in 1933 weer terug. Het echtpaar Van den Bout-Klompe liet in 1926 de villa Leona (Ooststraat 49) bouwen.

De hofstede werd vanaf 17-09-1926 bewoond door Cornelis Willem Romeijn (1908-1983), zoon van eigenaar Adriaan Jan Romeijn en Geertruida Jobina van Oeveren, zelf woonachtig op De Grote Hofstede. Hij huwde in 1930 Krina Helena Klompe (1907-1948), dochter van Gilles Leonardus Klompe en Maria Cornelia Johanna van den Bout van de hofstede Landlust te Ouwerkerk. Zij was dus een nicht van het echtpaar Van den Bout-Klompe. In de jaren 1926-1930 bewoonde C.W. Romeijn de hofstede nog samen met zijn tante Alida Maria van Stalen-Stols (1877-1958), weduwe van Hendrik van Stalen (1877-1918), die in 1930 naar Dreischor verhuisde. Op 05-04-1939 verhuisde C.W. Romeijn naar de boerderij Landlust te Ouwerkerk, waar voordien zijn schoonouders woonden.

Vanaf 1939 werd de hofstede Schoon Verbond bewoond door Romeijns zwager Leendert Klompe GLzn (1913-2000), in 1939 gehuwd met Wilhelmina Cornelia van Oosten (1912-2006), geboren te Sinabang, de hoofdplaats van het eiland Simeulue, voor de kust van Sumatra, maar opgegroeid in Heemstede. Zij vestigden zich in 1946 bij zijn ouders op Rijksweg A 218 en woonden later te Haamstede.

Vanaf 1945 werd de hofstede bewoond door Cornelis Steendijk (1917-1994), zoon van Anthonie Jacob Steendijk en Neeltje Maria van Langeraad van de hofstede Steenzwaan, in 1945 gehuwd met Heiltje Maria van Maldegem (1920), afkomstig uit Kortgene. Hij kocht de hofstede in 1947 van F.C. van den Bout. Zij verhuisden op 23-03-1955 naar Nagele, Noorderringweg, schuin tegenover Jan Willem Romeijn, afkomstig van Hooggelegen te Ouwerkerk.

Vanaf 1956 was Willemina Bouman (1904-1982), dochter van Job Bouman en Kaatje Beijs, eigenaar van de hofstede. Zij was tot 1953 eigenaar geweest van de ouderlijke hofstede Steenzwaan aan de Lageweg, die bij de watersnoodramp van 1953 verloren ging. In plaats van deze boerderij kreeg zij bij de herverkaveling de hofstede Schoon Verbond die herbouwd als nieuwe naam Boumanshof kreeg. De omliggende grond was niet haar eigendom.

Vanaf 1957 tot 1983 werd de nieuw gebouwde boerderij bewoond door Joos Jacobus Abraham van de Velde (1933), zoon van Jan Cornelis Jacobus van de Velde en Elizabeth Wilhelmina Steendijk uit Kamperland, in 1957 gehuwd met Leentje Adriaantje Hendrikse (1934) uit Geersdijk. Zijn grootvader Abraham Steendijk was afkomstig van de hofstede Weyde Line; haar vader was afkomstig uit Oosterland. Zij werden in 1963 eigenaar van de boerderij.

Vanaf november 1983 werd de boerderij bewoond door zoon Jan Adriaan van de Velde (1958), in 1983 gehuwd met Cornelia Maatje Verboom (1961). Zij vestigden zich in februari 1998 op de Oosthoeve aan de Mosseleeweg te Kerkwerve.

Vanaf februari 1998 wordt de hofstede bewoond door Jacomina Willemina (Anja) op 't Hof (1965), afkomstig van het aan de overkant van het Steenzwaan gelegen Hooggelegen.

D 2 Weyde Line

18^e eeuw: 21^e mate nr 1.

Nummering 1818-1850: A 118; vanaf 1850: A 171; vanaf 1910: A 312; vanaf 1930: A 427. Deze hofstede had in 1832 de hoogste belastbare waarde van alle Nieuwerkerkse hofsteden. Het woonhuis is nog in originele staat (19^e eeuws).

Huidig adres: Oude Polderdijk 8.

Tot 1616 was eigenaar van deze hofstede alsook van het naastgelegen Schoon Verbond Adriaen Cornelisse Willemse (Stavenisse) (1561-1616), baljuw van Zierikzee 1593-1616, zoon van Cornelis Willemse Simonse, Heer van Stavenisse, en Neeltje Marinusse van Duijvelant. In 1619 en 1626, 1647 en 1653 was de hofstede eigendom van zijn erven. Hij huwde in 1590 Levina Teellinck (1571-1619), dochter van Joost Eeuwoutse Teellinck en Johanna de Jonge en zuster van de vermaarde predikant Willem Teellinck. Hun zoon Cornelis Adriaense Stavenisse was later eigenaar van Botland. Adriaens vader was een broer van admiraal Adriaen Willemse Simonse (ovl. 1597), vanaf 1572 admiraal van Zeeland Beoostenschelde. Diens zoon Willem van der Muijden was eigenaar van het perceel grond, waarop kort voor 1647 de hofstede De Muije werd gebouwd en waaraan hij ook zijn naam ontleende.

In 1619 en 1626 werd bij de 21e mate vermeld: “daer de oude hofsteden van Cornelis Pieterse Buijl en Leenaert Matthijssse in liggen”. Er was toen sprake van twee percelen. In latere veldboeken was de 21e mate steeds één groot perceel. In het veldboek van 1619 was de bewoner niet vermeld. In 1626 was het eerste perceel, groot 18.128 gemeten, in gebruik bij Willem Cornelisse Fluweelooge. Het tweede perceel, groot 26.216 gemeten met waarschijnlijk de hofstede, was in gebruik bij Adriaen Janse Bevelander, waarschijnlijk zoon van Jan Adriaense Bevelander, die in 1619 de naastgelegen hofstede aan de Frankeweg bewoond.

De hofstede werd in 1647 en 1653 bewoond door Adriaan Cornelisse Onderdijk. Hij was gehuwd met Lena Cleeuwertse. Zij maakten in 1657 en 1661 samen testament op (RAZE 3989). Van zijn zoon Janis Adriaanse Onderdijk, gehuwd met Jannetje Gillis (Verbrugge), stamt de Duivelandse familie Onderdijk af, die later vooral te Sirjansland woonde.

De hofstede was later in eigendom bij de dochter van Adriaen Cornelisse Willemse: Clara Stavenisse (1607), in 1630 gehuwd met Iman Vierlingh (1602-1665), baljuw van Zierikzee. In 1678 en 1680 (RAZE 3998 en 4012) was eigenaar van de hofstede met 44.028 gemeten grond hun dochter Maria Vierlingh (1635-1692), weduwe van Jacob Gerbrandse de Jonge (1629-1676), die geboren was te Brouwershaven als zoon van Gerbrand Gerbrandse de Jonge en Leonora Wadde. Na haar overlijden was tot 1729 eigenaar haar zoon pensionaris mr. Gerbrand de Jonge (1663-1729), gehuwd met Maria van der Kop (1661-1732).

Op 24-10-1681 was Grietje Jans bewoonster van de hofstede (RAZE 3999). Mogelijk was zij degene die omstreeks 1625 was gehuwd met Adriaen Joos Geerinck te Ouwerkerk en omstreeks 1668 hertrouwde met Lucas Janse Smit, schepen te Ouwerkerk. In 1683 was zij 84 jaar oud, wonende te Ouwerkerk en niet meer in staat haar goederen te administreren.

Vanaf 1682 werd de hofstede als pachter bewoond door Cornelis Pauwelse Bevelander, die in dat jaar werd genoemd als pachter van Maria Vierlingh en wonende aan de noordzijde van de Vierbannen (RAZE 3994). Hij was een zoon van Poulus Bevelander, die in 1653 Schoon Verbond bewoonde. Cornelis huwde in 1673 Jacomijntje Joos en hertrouwde in 1680 Willemijntje Pieters. In 1682 deed hij afstand van de pacht van De Blinkende Panhoeve. Hij werd na 1696 eigenaar van de hofstede Schoon Verbond. Alle kinderen uit zijn tweede huwelijk overleden op jonge leeftijd. Uit zijn eerste huwelijk had hij een dochter Janna die huwde met Jacobus Willemse Liere, landbouwer op het Hooge Huis te Ouwerkerk. Cornelis overleed kort voor 28-10-1701 (RAZE 4668) en was toen ook eigenaar van de naastgelegen hofstede aan de Frankeweg.

De hofstede werd vanaf 1730 bewoond door Marinus Maartense Krepel, afkomstig uit Westenschouwen, in 1720 gehuwd met Krina Jacobse Telle (1698-1766). Zij woonden tot 1730 te Zonnemaire. Hun dochter Adriana huwde Klaas Karelse van Ham, die de boerderij aan de Rollenklootse Dijk bewoonde. Krina Jacobse Telle was in 1762 genoodzaakt de hofstede te verlaten omdat zij achter was met de betaling van de pacht over de hofstede met circa 103 gemeten grond (RAZE 4221).

De erfgenamen van mr. Gerbrand de Jonge verkochten de hofstede met 103.292 gemeten grond op 21-05-1771 voor 3.209 ponden Vlaams aan Leendert Janse Berman (1718-1794), zoon van Jan Leendertse Berman en Adriana Willems Smet van de Noordhoeve. Hij was in 1751 gehuwd met Elisabeth Jacobse de Bruine (1722-1789), dochter van Jacob Eijmantse de Bruine en Gieltje Janse van den Berge van de hofstede Luctor et Emergo. Leendert was zelf

landbouwer op de naastgelegen hofstede aan de Frankeweg, waarvan hij eveneens eigenaar was.

De hofstede Weyde Line werd vanaf 1762 bewoond door Leendert Bermans zwager Jozias Jacobse de Bruine (1738-1800), in 1762 gehuwd met Janna Hallingse (1737-1774), afkomstig uit Oosterland. Hij hertrouwde in 1775 met Krina Cornelisse van Agthoven (1756-1779), dochter van Cornelis Hendrikse van Agthoven en Maatje Jans d'Ooge van de hofstede De Wereld. In 1781 hertrouwde hij met Eva Naas (1734-1793), geboren te Elkerzee, weduwe van Marinus Janse van der Have van De Blinkende Panhoeve. Hij pachtte in 1765 in totaal 68.176 gemeten grond. Hij vestigde zich in 1781 op De Blinkende Panhoeve. Zijn dochter Gieltje de Bruine huwde Willem Marinusse Bal (Nooitgedacht). Zoon Willem de Bruine was enkele jaren landbouwer te Ouwerkerk (hofstede hoek Stelweg/Molenweg).

Vanaf 1788 werd de hofstede bewoond door Adriaan Lievense (1757-1835), afkomstig uit Sirjansland en in 1788 gehuwd met Gieltje Berman (1763-1837), dochter van eigenaar Leendert Janse Berman en Elisabeth Jacobse de Bruine. Na het overlijden van vader Leendert Berman in 1794 werden zij eigenaar van de hofstede met met omstreeks 125 gemeten (50 ha) grond. Haar broer Jacob Berman, landbouwer aan de Frankeweg, werd eigenaar van de resterende 62 gemeten. In 1832 bezat Adriaan Lievense 49.47 ha grond. Hij was wethouder 1825-1835. Zoon Jan was landbouwer op de Noordhoeve. Dochter Elisabeth huwde Adriaan de Jonge, landbouwer op de Familiehoeve. Na het overlijden van Adriaan Lievense in 1835 werd de hofstede verkocht aan de vermogende koopman Christoffel de Wit (1791-1862) te Zierikzee, gehuwd met Suzanna Nelemans, tot dan mede-eigenaar van de Noordhoeve.

De hofstede werd vanaf 1835 als pachter bewoond door zoon Leendert Lievense (1796-1874), in 1825 gehuwd met Cornelia van de Stolpe (1799-1875), dochter van Jan Franse van de Stolpe en Levina Huijbregtse van de Stolpe van de hofstede Zeemanslust. Hun kinderen waren boerenknecht. Op 23-05-1873 verkocht Leendert Lievense de landbouwersinspan, bestaande uit maar liefst twaalf paarden en tien melkkoeien.

Na het overlijden van eigenaar Christoffel de Wit in 1862 werd eigenaar diens enig kind Cornelia Catharina Johanna de Wit (1811-1885), in 1834 gehuwd met Petrus Schillemans (1812-1872). Uit haar nalatenschap werd het rooms-katholiek "liefdehuis" Corneliastichting te Zierikzee gefinancierd. In oktober 1870 werd door Petrus Schillemans de eerste steen gelegd voor de nieuwe hofstede, nadat de schuur door brand was verwoest. Op 14-02-1873 werd de hofstede met 72.69.56 ha grond door de weduwe Schillemans-de Wit verkocht aan Adriaan van der Have (1825-1895), burgemeester van Oosterland en pachter van de hofstede Spuiwijk aldaar, gehuwd met Cornelia Bevelander (1822-1893), ten behoeve van diens zoon Job. Hij was een zoon van Job van der Have van de hofstede Tussen Beide; zij was een dochter van Jan Bevelander van de hofstede hoek Molenweg/Stelweg te Ouwerkerk.

Vanaf 05-06-1873 werd de hofstede bewoond door Job van der Have Azn (1847-1905), in 1870 gehuwd met Pieterella Marina van den Berg (1851-1927), schippersdochter uit Bruinisse. Hij was voordien beurtschipper te Sirjansland. Zij vestigden zich op 10-04-1894 te Frederiksoord (Drenthe), waar hij directeur van de Maatschappij voor Weldadigheid werd. Hun zoon A.C. van der Have was vanaf 1912 landbouwer op Tussen Beide te Ouwerkerk en 1926-1952 burgemeester van Oosterland.

In 1894 werd de hofstede gekocht door Cornelis Steendijk (1862-1929), in 1885 gehuwd met Adriana Abramina van der Slikke (1865-1931). Zij waren beiden oorspronkelijk afkomstig uit

Stavenisse en woonden vanaf 1888 te Anna Jacobapolder. Op 15-02-1896 vestigden zij zich op Weyde Line. Zij verhuisden op 23-06-1921 naar Zierikzee, Oude Haven A 343b (nu Havenpark). Zes van hun zeven zoons bewoonden een hofstede te Nieuwerkerk. Hun oudste zoon Anthonie Jacob bewoonde de hofstede Steenzwaan, zoon Boudewijn Anthonie bewoonde de hofstede Tempora Mutantur en zoons Abraham en Cornelis bewoonden achtereenvolgens de hofstede Ruimzicht, die in 1908 ook door vader Steendijk was gekocht. Alleen zoon Adriaan Cornelis werd geen landbouwer: hij was veearts te Sint-Maartensdijk.

Vanaf 1921 werd Weyde Line bewoond door hun ongehuwde zoon Marinus Cornelis Steendijk (1889-1954) en hun dochter Adriana Cornelia (1894-1949), in 1921 gehuwd met Johannes Matthijs Klompe (1893-1974), afkomstig uit Wolphaartsdijk maar zoon van uit Dreischor afkomstige ouders. Het echtpaar Klompe verhuisde op 18-03-1925 naar Wolphaartsdijk. Vanaf 06-02-1932 werd de hofstede mede bewoond door zijn jongste broer Leendert Jacobus Steendijk (1912-1988), in 1938 gehuwd met Jacoba Catharina de Vos (1914-1998), afkomstig uit Zierikzee. Beide broers waren gezamenlijk eigenaar.

Vanaf 01-12-1972 werd de hofstede bewoond door Cornelis Leendert Steendijk LJzn (1947), in 1972 gehuwd met Andrina de Jonge (1951), afkomstig uit Kats. Zij woonden op de hofstede tot 29-01-2007, nadat in 2006 de omliggende gronden waren verkocht. Sinds 2007 wordt de hofstede bewoond door de familie F. Hesselink.

D 3 Hofstede aan het eind van de Frankeweg

18^e eeuw: 18^e mate nr 1.

Nummering 1818-1834: A 119.

De hofstede, gelegen aan de Oude Polderdijk, halverwege Weyde Line en de huidige Stolpweg, werd in 1834 afgebroken. De omtrek van de boerderij werd nog wel in de kadastrale atlas van 1832 aangegeven, maar er werd in dat jaar geen belasting gebouwde eigendom meer geheven. In het bevolkingsregister 1850-1861 is sprake van “afgebroken hoeffe”.

In 1619 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Jan Adriaense Bevelander, de stamvader van de Duivelandse familie Bevelander. Waarschijnlijk was hij de vader van Adriaen Janse Bevelander, die in 1626 Weyde Line bewoonde, en van Paulus Bevelander, die in 1647 en 1653 de hofstede Schoon Verbond bewoonde.

In 1626 was eigenaar en bewoner Cornelis Wijckse, mogelijk een broer van Adriaan Wijckse van de hofstede Steenzwaan. Zijn naam was doorgehaald en vervangen door Cornelis Adriaense, die in 1647 en 1653 als Cornelis Adriaense Roete eigenaar en bewoner was. Hij was gehuwd met Loonje Pieters en overleed omstreeks 1678 (RAZE 4666).

De hofstede werd al in 1681 bewoond door de rooms-katholieke landbouwer Pieter Reijntse Oom, die in 1697 als weduwnaar van Lijsbeth Pieterse huwde met Cornelia Paulusse van Achten, geboren te Goedereede. Hij was een broer van Claas Reijntse Oom, die de hofstede aan de Boterhoekseweg te Ouwkerk bewoonde. Waarschijnlijk was hij een zoon van Reijndert Jacobse Oom, wiens hofstede met 25 gemeten grond op 09-10-1683 na diens overlijden werd verkocht (RAZE 3999). Pieter was in 1681 (RAZE 4664) pacht schuldig aan verschillende grondeigenaren. Zijn hofstede grensde ten noorden aan de dijk en ten oosten, zuiden en westen aan Cornelis Pauwelse Bevelander. Hij kocht op 28-10-1701 8.043 gemeten

grond in de 18^e mate nr 1 rond de hofstede van de erven van Cornelis Pauwelse Bevelander, die kort daarvoor was overleden (RAZE 4668). Waarschijnlijk was deze dus tot dan eigenaar van de hofstede.

Pieter Reijntse Oom overleed in 1704, waarna zijn weduwe Cornelia Paulusse van Achten in 1705 hertrouwde met de rooms-katholieke landbouwer Joos van Esbroek (1676), geboren in Melsele (Belgie). Hij was een broer van Engelbertus van Esbroek, die de hofstede Windenburg bewoonde. Hij hertrouwde in 1715 Marij Cornelisse (de Bruijne) (ovl. 1726), zuster van Jacob Cornelisse de Bruijne van Windenburg. Vervolgens hertrouwde hij in 1728 Catharina Bastiaanse en in 1740 Geertruij Pieters. Zijn enige zoon Joos Joesse van Esbroek, in 1733 gehuwd met Anna Andriessse Rijs, overleed al in 1735. Dochter Magdalena Joesse van Esbroek huwde in 1731 Govert Johannesse Hallingse van de hofstede Botland.

De executeur van de boedel van Joos van Esbroek verkocht na diens overlijden de hofstede met 19.113 gemeten grond op 06-09-1746 voor 158.6.8 ponden Vlaams (geleend van baljuw David Bal) aan Pieter Marinusse Lokker, geboren te Kerkwerve, in 1735 gehuwd met Neeltje Leunis (1709), afkomstig uit Bruinisse, weduwe van Huijbregt Lobse. Zij woonden vanaf 1735 tot 1746 op een boerderij te Bruinisse. Hij overleed in 1749, waarna zijn weduwe in 1752 hertrouwde met Cornelis Jasperse van de Velde, weduwnaar van Maria Janse de Quak. Zij hertrouwde in 1755 Arij Damisse de Wit, landbouwer aan de Weststraat.

Vanaf 1749 was eigenaar en bewoner Cornelis Claasse Dankerse (1722-1756), afkomstig van Goemanszorg te Dreischor, in 1749 gehuwd met Janna Adriaanse Liere (1725), dochter van Adriaan Jacobusse Liere en Jacoba Janse van den Berge van de hofstede Schoon Verbond. Zij hertrouwde in 1757 Hendrik Stoutjesdijk (1728), zoon van Jacob Jacobse Stoutjesdijk en Maria Hendrickse Bogaart, die het Papenhof bij Capelle bewoonden. Zij verkocht op 20-06-1764 als weduwe de hofstede met 19.113 gemeten grond aan haar broer Jacobus Adriaanse Liere (1727-1765), landbouwer op Schoon Verbond, in 1754 gehuwd met Adriana Janse van de Stolpe (1732) en in 1757 hertrouwd met Dina Janse Dekker (1724-1786).

Na het overlijden van Jacobus Liere in 1765 werd eigenaar van de hofstede via naasting Jacobus' zwager Cornelis Janse Dekker (1734), die afkomstig was uit Noordgouwe en in 1766 huwde met Maatje Leendertse Klink. Hij verkocht de hofstede met 19.113 gemeten grond op 10-01-1769 voor 333.6.8 ponden Vlaams aan Leendert Janse Berman (1718-1794), zoon van Jan Leendertse Berman en Adriana Willems Smet van de Noordhoeve, in 1751 gehuwd met Elisabeth Jacobse de Bruine (1722-1789), dochter van Jacob Eijmantse de Bruine en Gieltje Janse van den Berge van de hofstede Luctor et Emergo. Hij was ook eigenaar van het naastgelegen Weyde Line. Waarschijnlijk werd de hofstede enige tijd bewoond door hun jong overleden zoon Jan Leendertse Berman (1752-1781), in 1779 gehuwd met Neeltje Daniëlse Gaanderse (1760-1803), afkomstig uit Den Osse. Zij hertrouwde in 1785 Pieter van der Meulen, beurtschipper te Brouwershaven.

Vanaf 1794 was eigenaar zoon Jacob Leendertse Berman (1757-1800), pachter op de hofstede Tempora Mutantur in de Saspolder, in 1785 gehuwd met Piernella Cornelisse van den Hoek (1752-1824), afkomstig uit Serooskerke. Zij hertrouwde in 1801 Jan Hubregtse van de Stolpe. Jacobs enige zoon Leendert Berman (1786-1842), landbouwer-eigenaar op Steenzwaan, was na het overlijden van zijn vader eigenaar van de hofstede aan de Frankeweg. Hij verkocht op 02-04-1830 tegelijk de hofstede Steenzwaan en "het hoeftje aan de Frankeweg" met in totaal 60.45.60 ha grond aan Abraham Caland (1789-1869), waterbouwkundig ingenieur te Zierikzee.

De hofstede werd in 1818 – mogelijk al vanaf omstreeks 1785 – bewoond door Klaas Adriaanse Kik (1758-1828), zoon van Adriaan Klaasse Kik en Sara Jacobse Quaak, in 1780 gehuwd met Jannetje Brabers (1756-1842), afkomstig uit Sint-Philipsland. Na zijn overlijden werd de hofstede afgebroken. Zij vestigde zich in 1829 op het adres Molendijk A 171 (de plaats waar nu de kerk van de Gereformeerde Gemeente staat), tot dan bewoond door zoon Jakob Klaasse Kik. Deze werd in 1839 eigenaar van de Hooge Hoeve.

D 4 Ruimzicht

18^e eeuw: 18^e mate nr 4.

Nummering 1818-1850: A 120; vanaf 1850: A 170; vanaf 1910: A 310; vanaf 1930: A 421.

Huidig adres: Stolpweg 5 (vóór 1953: Potterweg).

In 1619 en 1626 waren de weesen van Job Jans Daene eigenaar en was Gijsbregt Corstiaens bewoner, mogelijk de vader van Corstiaen Ghijssse die in 1653 de hofstede Landlust te Ouwerkerk bewoonde. In het veldboek van 1626 staat als nieuwe bewoner Gillis Jobse vermeld.

In 1647 was eigenaar en bewoner Anthonis Janse, in 1653 Jan Thonisse, waarschijnlijk zijn zoon.

In 1730 waren de erven van Willem Ockerse (1664-1727) eigenaar. In 1765 was eigenaar Willems kleinzoon mr. Pieter Paul van Gelre (1735-1810), zoon van Jan Herman van Gelre en Anna Margaretha Ockerse Wdr, in 1761 gehuwd met Cecilia van Vrijberghe (1740-1825), die na zijn overlijden in 1810 eigenaar was. Na haar kinderloze overlijden in 1825 – zij liet maar liefst fl. 625.000,- na – was haar voornaamste erfgenaam haar neefje jhr. Johan Francois van Vrijberghe (1776-1845) te Zierikzee, gehuwd met Geertruida de Wit (1792-1866). De hofstede werd in 1826 toebedeeld – als onderdeel van zijn totale erfdeel van fl. 55.465,10 – aan de minderjarige Cornelis Johannis de Lang (1806-1867) (vanaf 1863 C.J. de Lang Evertsen geheten), die aanvankelijk te Rotterdam en later te Breda woonde. Hij was een kleinzoon van Herman Evertsen en Maria Magdalena van Gelre en huwde in 1830 Gerdina van der Meer (1809-1861). Hij verkocht de hofstede met 55.52 ha grond op 01-05-1843 voor fl. 14.000,-.

In 1843 werd eigenaar van de hofstede jhr. Karel Willem de Jonge (1790-1852) te Zierikzee, in 1813 gehuwd met Henriëtte van Breugel. Vanaf 1852 was diens dochter Helena Carolina de Jonge (1828-1893), gehuwd met ir. Pieter Caland (1826-1906) te Den Haag, ontwerper van de Nieuwe Waterweg, eigenaar van de hofstede met 56.84.30 ha grond. Na haar overlijden was Pieter Caland tot aan zijn overlijden in 1906 eigenaar.

Vanaf 1726 werd de hofstede bewoond door Hendrick Guiljaemse de Swarte (1694), zoon van Guiljaem Pieterse de Swarte en Marij Adriaens Smith van de hofstede Tussen Beide te Ouwerkerk, in 1726 gehuwd met Janna Esiasse Schaleven (1701), eveneens afkomstig uit Ouwerkerk.

Janna Esiasse Schaleven hertrouwde in 1732 Bastiaan Janse van den Berge (1701-1767), zoon van Jan Abrahamse van den Berge en Lijsbeth Jans Visscher van de hofstede ten westen van de Stoofweg in de 16^e mate, vanaf dat moment pachter van de hofstede. Hij hertrouwde in

1742 Susanna Marinusse Wagemaker (1709-1775), dochter van Marinus Adriaense Wagemaker en Geertruijt Dooge, weduwe van schoolmeester Cornelis Louisse de Bruijne. Hij was in 1765 nog pachter van de hofstede met 89.291 gemeten grond. Haar dochter Grietje Cornelisse de Bruijne huwde Jakob Janse van der Have van de hofstede Zomerlust.

Vanaf 1767 werd de hofstede bewoond door schoonzoon Marinus Wagemaker (1740-1806), zoon van Claes Marinusse Wagemaker en Soetje Jans Batenburgh, in 1767 gehuwd met Geertruijd Bastiaanse van den Berge (1743). Hij vestigde zich in 1778 op de hofstede De Stolpe en hertrouwde in 1780 Pieterella Janse Doeleman.

Op 26-12-1783 vestigden zich vanuit Bruinisse op de hofstede Thonis Marinusse Beukelaar (1749-1798), afkomstig uit Haamstede, in 1775 gehuwd met Hubrina Janse Landegent (1751), afkomstig uit Dreischor. Hij hertrouwde in 1788 Maria Izaakse Lukaart (1762-1842), afkomstig uit Kerkwerve.

Maria Lukaart hertrouwde in 1799 Jakob van Graafeiland (1766-1810), geboren te Zierikzee als zoon van Johannis van Graafeiland en Elisabeth Stoutjesdijk te Zierikzee. Zijn moeder, afkomstig van de hofstede De Banjaard te Capelle, was in 1781 hertrouwd met Marinus Pieterse de Vos, landbouwer op de hofstede ten zuiden van de Groeneweg te Ouwkerk, die vervolgens werd bewoond door Jakobs enige broer Marinus van Graafeiland.

Maria Lukaart hertrouwde in 1813 de weduwnaar Pieter Tjoeke (1773-1831), geboren te Bruinisse, die de nieuwe eigenaar werd. Hij liet op 08-03-1815 zijn eigen hofstede te Bruinisse publiek verkopen. Bij de hofstede Ruimzicht behoorde in 1807 123 gemeten (bijna 50 ha) grond. Maria Lukaart liet op 27-04-1838 de complete landbouwersinspan verkopen, bestaande uit onder meer zeven werkpaarden, hoofdzakelijk gekocht door haar zoon, die de nieuwe bewoner werd.

Vanaf 1838 werd de hofstede bewoond door zoon Johannes van Graafeiland (1804-1863), in 1828 gehuwd met Janna van Farowe (1804-1891), dochter van Adriaan van Farowe en Cornelia Boogerd van de hofstede Krabbenhoeke. Zij woonden tot 1838 te Ellemeet. Na het overlijden van haar man in 1863 bleef zij bij haar zoon op Ruimzicht inwonen. Zij behoorde vanaf omstreeks 1860 tot de Christelijke Gereformeerde Kerk, evenals haar nakomelingen.

Vanaf 1861 werd de hofstede bewoond door zoon Jacob van Graafeiland (1830-1892), in 1860 gehuwd met Elisabeth van der Maas (1836-1910), afkomstig uit Oosterland. Zij verhuisde op 19-08-1895 naar Zierikzee, B 140-k = later Rodedorp 52.

Vanaf 1892 werd de hofstede als pachter bewoond door zoon Johannis van Graafeiland (1864-1953), in 1896 gehuwd met Jacoba Marina Capelle (1871-1934), dochter van Willem Capelle en Neeltje Broeksmit van de hofstede Schoon Verbond. Zij verhuisden op 19-12-1908 naar Nieuwe Tonge en woonden vanaf 1911 te Zierikzee, Nieuwe Haven D 43 (thans nr. 93).

De erven van ir. Pieter Caland verkocht de hofstede in 1908 aan Cornelis Steendijk, landbouwer op Weyde Line. Hij liet de hofstede vanaf 12-03-1908 bewonen door landbouwersknecht Abraham de Rijke (1867-1930), in 1888 gehuwd met Pieterella Wesdorp (1869-1951), evenals eigenaar Steendijk uit Stavenisse afkomstig. Zij vestigden zich in 1912 te Capelle, B 30 (bij de cichoreifabriek).

De hofstede werd vanaf 31-12-1909 enkele maanden mede bewoond door zoon Abraham Steendijk (1886-1959), in 1909 gehuwd met Cornelia Adriana Pompoene (1890-1971), afkomstig uit Dreischor. Zij vestigden zich op 14-04-1910 als pachter op de boerderij Melle in de polder Eierland te Texel – eigendom van de te Tholen geboren huisarts Adriaan Wagemaker – bewoonden vanaf 1924 als pachter de 17^e eeuwse hofstede Zorgvliet in de Koegorspolder te Sluiskil en woonden vanaf 1930 op de hofstede De Korenschoof in de Soelekerkepolder te Kamperland.

Vanaf 15-05-1912 werd de hofstede bewoond door een andere zoon van de eigenaar: Anthonie Jacob Steendijk (1885-1953), in 1912 gehuwd met Neeltje Maria van Langeraad (1886-1958), dochter van Andries Nicolaas van Langeraad en Lena Klompe van de hofstede Welgelegen te Ouwkerk. Zij vestigden zich in 1921 op de hofstede Steenzwaan.

Vanaf 1922 werd de hofstede bewoond door een derde zoon van de eigenaar: Cornelis Steendijk (1900-1970), in 1922 gehuwd met Maria Johanna van der Linde (1902-1994), afkomstig uit Dreischor. Na het overlijden van Cornelis Steendijk sr. in 1929 werd zoon Cornelis zelf eigenaar, samen met zijn broer Adriaan Cornelis Steendijk, veearts te Sint-Maartensdijk, en zwager Herman J.W. van der Linde te Dreischor. Zij verkochten de hofstede in 1939. Cornelis Steendijk bleef als pachter tot 1954 op de hofstede; in dat jaar vestigde hij zich in de Quarlespolder ten westen van Lewedorp. Hij was lid van de gemeenteraad van 1931 tot 1954 en wethouder van Nieuwerkerk 1939-1954.

De familie Steendijk verkocht de hofstede in 1939 aan Kristina Adriana Janna van der Bijl (1898-1991), afkomstig uit Zonnemaire, weduwe van de vroeg overleden Johannes Daniël Doeleman (1893-1938), landbouwer te Anna Jacobapolder, maar afkomstig uit Noordwelle. De hofstede werd vanaf 08-03-1957 bewoond door haar zoon Adriaan Jacobus Gillis Doeleman (1928), in 1957 gehuwd met Willemina Abramina Stols (1935), afkomstig uit Sint-Philipsland. Hij werd in 1958 eigenaar van de hofstede. Op 13-06-1957 werd vrijwel de gehele hofstede – met uitzondering van enkele bijgebouwen – door brand verwoest, waarna herbouw in moderne stijl plaatsvond. A.J.G. Doeleman was gedurende tien jaar, van 1977 tot 1987, voorzitter van de Zuidelijke Landbouw Maatschappij (Z.L.M.). Het echtpaar Doeleman-Stols verkocht de hofstede met de omliggende grond in oktober 1994 aan de volgende eigenaar en bewoonde de hofstede nog tot 01-04-1995.

Sinds 16-09-1995 wordt de hofstede bewoond door Arnoldus Gabriël Hofstede (1967) en diens echtgenote Anna Wilhelmina Sophia van Winden (1970), afkomstig uit Schipluiden. Zij voeren een melkveebedrijf, aanvankelijk samen met familieleden en sinds 2009 als zelfstandig eigenaar.

D 5 Rase Keure

18^e eeuw: 15^e mate nr 3.

Nummering 1818-1850: A 121; vanaf 1850: A 169; vanaf 1910: A 308; vanaf 1930: A 419. Locatie tot 1953: Rase Keureweg, later genoemd Potterweg (oostzijde), ten noorden van de Velddamseweg. Het oude woonhuis werd na de watersnoodramp van 1953 afgebroken ten behoeve van de rechte aanleg van de nieuwe Stolpweg.

In 1619, 1626, 1647 en 1653 was de hofstede, die toen reeds Rase Keure werd genoemd, eigendom van de erfgenamen van Daniël Anthonisse. Dit betrof Daniël Anthonisse

Stoutenburg (1565-1613), lakenkoper te Zierikzee, die in 1589 gehuwd was met Johanna de Jonge (1570-1648). Hun dochter Anna Stoutenburg (1600-1678) huwde in 1618 Adriaen Janse Ockerse (1591-1650), zoon van Jan Cornelisse Ockerse en Agatha de Vager. De volgende eigenaar van de hofstede was hun zoon Cornelis Ockerse (1627-1691), gehuwd met Margaretha Pous (1640-1704). In 1730 waren eigenaar de erven van zoons Adriaan Ockerse (1670-1727), in 1705 gehuwd met Susanna Jobse de Jonge en kinderloos overleden, en Johan Ockerse (1673-1745), luitenant-admiraal te Middelburg, in 1710 gehuwd met Cornelia Butler (1694-1763). In 1765 en 1772 was eigenaar hun neefje Willem Cornelisse Ockerse van 's-Gravenpolder (1712-1774), zoon van hun broer mr. Cornelis Ockerse (1667-1725) en Jacoba Hoffer (1681-1741). Hij was gehuwd met Aletta Johanna Haijman (1722-1780) en woonde te Zierikzee. Hij was ook eigenaar van de nabijgelegen Hooge Hoeve.

In 1619, 1626 en 1647 werd de hofstede bewoond door Domus Thonisse Thoot. In 1653 was de bewoner Maarten Jacobse Brootman, in 1647 bewoner van de Noordhoeve. Zijn dochter Neeltje was gehuwd met Leendert Marcusse Schoof van de hofstede Tussen Beide te Ouwerkerk.

Waarschijnlijk werd de hofstede vanaf 1693 bewoond door Bastiaan Janse (van Haver) (1658), zoon van Jan Bastiaanse van Haver en Elisabeth Philips van de hofstede Zomerlust. Hij bleef waarschijnlijk ongehuwd. Hij ondertrouwde op 18-07-1693 als Bastiaen Janse (Soeteman) met Neeltje Cornelis, weduwe van Lindert Davidse, maar zij overleed nog voor de huwelijksluiting. Zij maakten op 23-07-1693 (RAZE 4042) huwelijksvoorwaarden op op "de hofstede van mr. Cornelis Ockerse zaliger in de Vierbannen van Duiveland", mogelijk tot dan door haar en haar eerste echtgenoot bewoond. Bastiaen Janse maakte op 01-06-1705 (RAZE 4675) testament op en was toen landbouwer ten noorden van Nieuwerkerk, waarschijnlijk deze hofstede. Hij legateerde een geldbedrag aan zijn knecht. Hij overleed kort voor 22-04-1718 (RAZE 4675). Erfgenaam was Lijsabeth Hubrechtse van de Vate (1676), dochter van zijn zus Bastiaantje Jans en Hubrecht Centse (van de Vate), die in 1698 was gehuwd met Pieter Jacobusse van den Berge van de hofstede Windenburg en in 1701 was hertrouwd met Cornelis Willemse Bruijnkruijs.

De hofstede werd in 1730 bewoond door Jan Huijbrechtse van de Stolpe (1698-1753), zoon van Hubregt Lievense en Willemijntje Janse Dekker van de nabijgelegen hofstede De Stolpe. Hij huwde in 1724 met Cornelia Leendertse Zeeman (1701-1737), afkomstig uit Zonnemaire. Haar zus Cuneertje was gehuwd met Simon Hubrechtse Bouman van de hofstede Landzicht. Hij hertrouwde in 1741 met Pieterella Goverts de Swarte (1705-1760), wier vader een kort voor 1730 afgebroken hofstede aan de Stoofweg bewoonde en vervolgens landbouwer was aan de Ring. Hij was bij zijn overlijden in 1753 geen eigenaar van de hofstede maar bezat wel 98 gemeten grond. Het batig saldo bedroeg 7219.8.7 ponden Vlaams. Hun dochter Adriana huwde Jacobus Adriaanse Liere, landbouwer aan de Frankeweg. Dochter Geertruijd huwde Cornelis de Bruine, landbouwer aan de voormalige Blindeweg. Dochter Cornelia huwde Frans Cornelisse van de Stolpe, landbouwer op de hofstede Dijkzigt.

Vanaf 1756 werd de hofstede bewoond door hun enige zoon Hubregt Janse van de Stolpe (1729-1808), in 1756 gehuwd met Lauwerina Leenderts Doelman (1734-1787), dochter van Leendert Janse Doelman en Adriana Willemse Smet van de Noordhoeve, en in 1788 hertrouwd met Adriana Vermake (1769-1832), afkomstig uit Bruinisse. Hij had ook de Hooge Hoeve in gebruik. In 1765 had hij in totaal 73.278 gemeten grond in eigendom en 159.069 gemeten in pacht. In 1807 had hij 37 ha grond in eigendom. Het batig saldo bij zijn overlijden bedroeg 4.326 ponden Vlaams. Hij had een groot aantal kinderen, die vrijwel allen een

hofstede in Duiveland bewoonden. Dochter Cornelia (1757) huwde Cornelis Huibregtse van de Stolpe, landbouwer op Spuiwijk te Oosterland. Dochter Adriana (1758) huwde Leendert van den Bout, landbouwer aan Dijkema's weegje. Dochter Lena (1762) huwde Jan Marinusse Beijer, landbouwer op Spaanse Zee. Dochter Levina (1773) huwde Jan Franse van de Stolpe en Aart Broeksmit, landbouwer op Zeemanslust. Dochter Janna (1791) huwde Pieter van Nieuwenhuijzen; zij waren de ouders van Olivier van Nieuwenhuijzen, landbouwer op Zomerlust. Dochter Johanna (1797) huwde Johannes Bal, landbouwer op Nooitgedacht. Zoon Leendert (1768) was landbouwer op de Hooge Hoeve. Zoon Jan (1771) was landbouwer op Tempora Mutantur in de Saspolder. Zoon Cornelis (1775) was landbouwer op Schoon Verbond. Zoon Adriaan (1793) was landbouwer op de hofstede Vincent de Korenbijter te Dreischor. Zoon Johannis (1794) was landbouwer op De Middelste Hofstede te Ouwerkerk. Zoon Lieven (1803) was landbouwer op de hofstede Hooggelegen te Ouwerkerk.

Adriana Vermake hertrouwde in 1808 Maarten Krepel (1781-1837), geboren te Ellemeet. Zij waren bij haar overlijden in 1832 nog eigenaar van de hofstede. Het batig saldo van de boedel bedroeg fl. 32.441,88. Maarten Krepel hertrouwde in 1833 Maatje Opzand (1796-1864), afkomstig uit Oosterland. Hij had uit zijn tweede huwelijk twee kinderen, maar overleed al na vier jaar huwelijk in 1837. Hij was wethouder van Nieuwerkerk 1825-1837. De oudste zoon Marinus Hermanus Krepel zou vanaf 1865 de hofstede bewonen. De jongste zoon Hermanus Marinus Krepel huwde Pieterella van Westen, afkomstig van de hofstede Hooggelegen te Capelle, maar overleed al na enkele maanden op 20-jarige leeftijd.

Maatje Opzand bleef na het overlijden van haar man in 1837 eigenaar van de hofstede en hertrouwde in 1838 Leendert van de Zande (1806-1862), afkomstig uit Looperskapelle. Hij was een broer van Hubregt van de Zande van Bouwlust. In april 1850 werd de hofstede met 54.28.89 ha grond voor veertien jaar ter pacht aangeboden. In november 1850 werd de op dat moment nog ongehuwde Franke Bouman pachter van de hofstede en de grond. Op 04-03-1851 verkochten Leendert van de Zande en Maatje Opzand de landbouwersinspan, waaronder maar liefst negen werkpaarden, waarna zij op 01-05-1851 de hofstede verlieten. Zij vestigden zich op 01-08-1851 voor een periode van drie maanden op de hofstede aan Dijkema's weegje, die na hun vertrek werd afgebroken. Zij scheidden op 12-12-1851 van tafel en bed, waarna hij onder meer te Antwerpen en te Woensdrecht woonde. Zij bleef tot aan haar overlijden in 1864 eigenaar van de hofstede en woonde op Kerkstraat A 67, de na 1953 gesloopte woning rechts van het huidige Kerkstraat 23.

Vanaf 01-05-1851 werd de hofstede als pachter bewoond door Franke Bouman (1829-1901), zoon van Job Bouman en Neeltje Meerman van de hofstede Dorpszicht te Oosterland. Hij huwde in 1851 Neeltje Verstrate (1831-1859), wier vader beurtschipper op Viane was, en hertrouwde in 1862 Cornelia Boogerd (1835-1928), afkomstig uit Duivendijke. Zij verhuisden na afloop van de pachtperiode van veertien jaar op 01-03-1865 naar de hofstede De Wereld. Inmiddels was hij in 1860 burgemeester van Nieuwerkerk geworden, wat hij tot 1901 zou blijven.

Vanaf 01-03-1865 werd de hofstede bewoond door Marinus Hermanus Krepel Mzn (1836-1873), in 1862 gehuwd met Levina Broeksmit (1840-1918), dochter van Vredenburg Broeksmit en Cornelia Hollander van De Blinkende Panhoeve. Hij was vanaf 1864, toen zijn moeder overleed, eigenaar van de hofstede met 45.81.34 ha grond maar overleed al in 1873 op 37-jarige leeftijd. Vanaf dat moment was zijn weduwe eigenaar. In 1872 werd een nieuwe woning gebouwd. Hun dochter Maatje Frederika (1863-1951) huwde Jakobus Bouman Fzn, landbouwer op De Wereld en zelf op Rase Keure geboren. Zoon Maarten Kornelis Krepel

(1870-1940) was landbouwer op Zorgvlied te Bruinisse. De weduwe Krepel-Broeksmit kocht op 16-06-1892 van de erven Olivier van Nieuwenhuijzen (voorheen Zomerlust) de woning Provinciale Straatweg A 151-b, die was voorzien van een schuur. Na haar overlijden in 1918 werd het geheel als boerderij gekocht door herbergier Johan Lievense en vanaf 1927 tot 1953 bewoond door diens zoon Jan Willem Lievense met zijn gezin.

Vanaf 1893 werd de hofstede bewoond door zoon Vredenrijk Maarten Krepel (1868-1930), in 1893 gehuwd met Elise Cornelia de Oude (1869-1932), afkomstig uit Noordwelle. Hij kocht de hofstede in 1906 van zijn moeder. Zij vestigden zich op 01-04-1925 in De Aveling te Zierikzee, het pand op de hoek Oude Haven / Wandeling, genummerd A 418 (thans nr. 55). Zijn broer Maarten Kornelis Krepel bewoonde vanaf 1921 Oude Haven A 416 (thans nr. 51).

Vanaf 1925 werd de hofstede als eigenaar bewoond door zoon Marinus Hermanus Krepel (1901-1969), in 1925 gehuwd met Maatje Jacoba Doeleman (1904-1984), afkomstig uit Dreischor. Zij vestigden zich op 21-07-1954 te Creil in de Noordoostpolder. Bij de watersnoodramp van 1953 werd de schuur verwoest; de woning bleef dankzij zijn hoge ligging gespaard. Vervolgens werd de hofstede nog tot 1957 bewoond door Pieter Flikweert Pzn (1896-1988), gehuwd met Paulina de Reus (1913-1979), afkomstig van de boerderij aan de Sluisweg. Zij woonden tot 1953 op de Eerste Heul. Het oude woonhuis werd afgebroken ten behoeve van een rechte aanleg van de nieuwe Stolpweg. Voor het echtpaar Flikweert-de Reus werd in het voorjaar van 1957 een nieuwe boerderij gebouwd op het adres Stolpweg 7, ten noorden van Ruimzicht.

D 6 Hofstede ten oosten van de Potterweg

18^e eeuw: 16^e mate nr 4 (behorend tot het ambacht Botland).

Locatie: oostelijk van de Potterweg (toen Rase Keureweg) op een hoogte waar thans de boerderij van P.J. Flikweert (Stolpweg 7) is gelegen. De hofstede werd in de 18^e eeuw afgebroken. Bij graafwerkzaamheden voor een nieuwe fundering in 1957 werden palissaden zichtbaar die rond de voormalige berg hebben gelegen. De boerderij Stolpweg 7 ligt nog altijd wat hoger dan zijn omgeving.

In 1619 en 1626 werd de hofstede bewoond door Meeus Cornelisse. In 1619 was de hofstede eigendom van de erven van Willem Ockerse (1559-1612), in 1587 gehuwd met Maria Jacobse de Witte (ovl. 1607) en de wezen van de in 1590 overleden Jacob de Witte. In 1626 was eigenaar jhr. Jan Oem van Wijngaerden (ovl. 1656), Heer van Werkendam, in 1617 gehuwd met Jacomina de Witte (ovl. 1661), een dochter van Jacob de Witte.

In 1647 en 1653 was eigenaar en bewoner Domis Thonisse, in 1665 als Domis Domisse nog in leven (RAZE 3993). In 1668 waren zijn erven eigenaar. Zoon Jacob Domisse was bij zijn overlijden in 1668 bewoner van de hoeve (RAZE 4654). Hij was waarschijnlijk ongehuwd: zijn vierde deel werd door zijn erven verkocht aan zijn broer Tonis Domisse, gehuwd met Tanneke Vervinck. Tanneke Vervinck hertrouwde na zijn overlijden omstreeks 1674 met Adriaen Leunisse Liere (RAZE 4003). Deze kocht op 29-12-1674 de vierde delen van de beide andere erfgenamen van Domis Thonisse: Willem de Kever, gehuwd met Catelijntje Onderdijck, en de kinderen van Jan Cornelisse Pijpelinck en Adriaentje Domis (RAZE 4003).

In 1682 was toch eigenaar en bewoner zwager Jan Cornelisse Pijpelinck, zoon van Cornelis Imanse Pijpelinck van de hofstede Hooggelegen, die aanvankelijk gehuwd was met

Adriaentje Domisse, omstreeks 1655 hertrouwde met Matie Cornelis, omstreeks 1662 hertrouwde met Jannetje Adriaens en omstreeks 1665 hertrouwde met Lijntje Cornelisse Noom. Hij was kort na 1653 – als Jan Cornelisse Yemanse – al bewoner geworden van De Keulse Putten.

Omstreeks 1710 was eigenaar zoon Frans Janse Pijpeling (ca. 1655-1718), zelf landbouwer op De Keulse Putten, omstreeks 1685 gehuwd met Neeltje Abrahamse van den Berge, dochter van Abraham Cornelisse Leijnse van den Berge en Leentje Bastiaens van de andere hofstede in de 16^e mate (tegenover de Noordhoeve). Hij hertrouwde in 1689 Jannetje Leendertse Tromperts (1658), afkomstig uit Zonnemaire, en hertrouwde in 1716 Jakomijntje Jans van de Sande, weduwe van Cornelis Klinkerland. Bij zijn overlijden in 1718 was hij eigenaar van deze hofstede (RAZE 4674). De hofstede De Keulse Putten werd vanaf 1718 bewoond door schoonzoon Cornelis Hubregtse (van de Stolpe), in 1718 gehuwd met Lena Franse Pijpeling.

In 1730 waren zijn beide zoons gezamenlijk eigenaar van de hofstede. Het betrof Jan Franse Pijpeling (1701) te Nieuwerkerk, in 1729 gehuwd met Maria Teunisse van der Jagt, dochter van Theunis Marinusse van der Jagt en Johanna Gijsbregtse de Witte van de hofstede aan het begin van de Boterhoekseweg te Ouwkerk, weduwe van Gijsbregt Leendertse Berman van de hofstede Bouwlust, en Leendert Franse Pijpeling (1703), landbouwer te Oosterland (nabij Viane), in 1732 gehuwd met Grietje Tuijnman. In 1765 was alleen Leendert Pijpeling nog eigenaar van het perceel, waar inmiddels geen hofstede meer stond.

In 1712 en 1717 woonde als pachter op de hofstede Dingenis Jacobse de Backer, omstreeks 1690 gehuwd met Grietje Jacobs (van Kaesgat) en in 1716 hertrouwd met Neeltje Claesse Bolijn (1667), afkomstig van Schoon Verbond, weduwe van respectievelijk Claes Jacobse de Vette en Andries Arijsse Polder. Hij werd de stamvader van de Zeeuwse familie De Bakker. Hij was tot 1698 (ook al in 1692) pachter op de hofstede Veldzicht (hoek Hooge Zandweg / Breedeweg) te Oosterland, die in 1697 (RAZE 4018) door Agatha Mulock, weduwe van Aelbrecht van der Hugt, werd verkocht aan Abraham Fournaise te Leiden, de stamvader van de latere familie Fernaaijs. Hij was in 1729 en 1734 schepen van Nieuwerkerk. In 1730 was hij eigenaar van de boerderij aan de Rollenklootse Dijk. Hij overleed na 1738.

In 1721 werd Joos van Esbroek, landbouwer aan de Frankeweg, voor een periode pachter van “het hoeftje van de kinderen van Frans Pijpeling (RAZE 4675). De boerderij werd vermeld als laatst bewoond door Hendrick Pieterse de Wit (Witte), afkomstig uit Wissenkerke en omstreeks 1717 gehuwd met Janna Janse.

Waarschijnlijk werd de boerderij vanaf omstreeks 1724 bewoond door Isaak Jacobse Stoutjesdijk (1687), geboren te Stavenisse, die in 1714 huwde met Adriaantje Adriaanse Hartog, geboren te Sint-Maartensdijk. Zij woonden aanvankelijk te Sint-Maartensdijk en lieten in 1725 te Nieuwerkerk een zoon dopen. Na het overlijden van Isaak hertrouwde Adriaantje in 1730 met Jan Crijnse Janse (in 1730 Jan Koole genoemd), geboren te Wissenkerke. Uit dit huwelijk werden tussen 1731 en 1737 te Nieuwerkerk kinderen gedoopt. In het veldboek van 1730 is de naam van de bewoner van de boerderij niet vermeld. Op 29-01-1734 wordt Jan Crijnse vermeld als bewoner van het hoeftje aan de noordzijde van Nieuwerkerk van de kinderen van Frans Pijpeling (RAZE 4153). Adriaantje had uit haar eerste huwelijk een zoon Jacobus Isaaksen, die de stamvader werd van de Nieuwerkerkse familie Stoutjesdijk.

In het veldboek van 1765 stond bij het perceel vermeld: “daarin begrepen de hofstede daar Jan Deijler op plagt te wonen”. Mogelijk is bedoeld Jan de Dijker, Rooms-Katholiek, die gehuwd was met Krina Harmanse Montfoort, afkomstig uit Renesse, en tussen 1734 en 1740 te Nieuwerkerk kinderen lieten dopen. De boerderij werd vóór 1765 afgebroken.

D 7 Hofstede ten westen van de Stoofweg

18^e eeuw: 16^e mate nr 2 (behorend tot het ambacht Botland).
Deze hofstede was gelegen tegenover de Noordhoeve.

De hofstede was in 1619 en 1626 in eigendom bij de erfgenamen van jonkvrouwe Anna van Almeras, de derde echtgenote van Adolf van Haemstede (1513-1585).

In 1619 en 1626 was Bastiaan Janse (van Haver) bewoner van de hofstede. In 1647 waren zijn erven inmiddels eigenaar. In dat jaar was zoon Jan Bastiaanse bewoner van de hofstede. Hij woonde in 1653 op de hofstede Zomerlust en was gehuwd met Elisabeth Philips, met wie hij tot en met 1658 kinderen had. Zij hertrouwde omstreeks 1661 Marcus Jacobse den Blauwen.

In 1653 werd de hofstede als eigenaar bewoond door zwager Abraham Cornelisse Leijnse (van den Berge), gehuwd met Leentje Bastiaans, dochter van Bastiaan Janse (van Haver). Zij bewoonden in 1647 nog de hofstede Botland. Hun dochter Neeltje huwde Frans Janse Pijpeling, landbouwer op de Keulse Putten. Zoon Cornelis Abrahamse van den Berge was vanaf 1687 landbouwer op De Middelste Hofstede te Ouwerkerk.

In 1682 was Anthony van der Gouwe eigenaar van de hofstede. In 1730 was sprake van gedeeld eigendom. Voor twee derde waren eigenaar de erven van juffrouw Dana Barbara Mogge (1666-1729), weduwe van Isaak Udemans (ovl. 1721). Het resterende derde deel was eigendom van monsieur Pieter Rabbe (ovl. 1743) te Zierikzee, in 1701 gehuwd met Jacomijntje van Verre (1676-1766).

De hofstede werd al in 1682 en nog in 1730 bewoond door zoon Jan Abrahamse van den Berge (ca 1655), in 1688 gehuwd met Lijsbeth Jans de Visscher (1667), dochter van Jan Cornelisse Visscher en Gieltje Domus van De Middelste Hofstede te Ouwerkerk. Hij hertrouwde in 1711 Janna Willemse Verseput, afkomstig uit Kerkwerve. Hij was in 1710 dijkgraaf van de Vierbannen van Duiveland. Zij hertrouwde in 1745 Willem Abrahamse de Koster en in 1751 Abraham Uijl. Zoon Jan Janse van den Berge was landbouwer op Zomerlust, zoon Abraham was landbouwer te Sirjansland, zoon Cornelis was landbouwer te Bruinisse, zoon Bastiaan was landbouwer op Ruimzicht en zoon Crijn was landbouwer te Oosterland. Dochter Gieltje Janse van den Berge was gehuwd met Jacob Eijmantse de Bruijne, landbouwer op Luctor et Emergo. Dochter Jacoba was gehuwd met Adriaan Jacobusse Liere, landbouwer op Bouwlust en Schoon Verbond. Dochter Elisabeth was gehuwd met Simon Hubregtse Bouman, landbouwer op Landzicht.

De hofstede werd vóór 1765 afgebroken; vanaf dat moment wordt in de veldboeken verwezen naar Jan Abrahamse van den Berge als laatste bewoner.

D 8 Noordhoeve

18^e eeuw: 11^e mate nr 1.

Nummering 1818-1850: A 124; vanaf 1850: A 166; vanaf 1910: A 288; vanaf 1930: A 402.

Het in 1917 afgebroken woonhuis dateerde blijkens een gevelsteen uit 1633.

Huidig adres: Stoofweg 2.

In 1619 en 1626 was eigenaar mr. Jasper (Gaspar) van Vosberghe, zoon van Gaspar van Vosberghe (in 1576 hoofdbaljuw van Zierikzee) en Petronella Noorthoeck, en in 1609 gehuwd met Barbara van Panhuys (1579-1638), Vrouwe van Yselaer, weduwe van Jan van Hesse, Heer van Piershil. Hij was Ridder, was aanvankelijk pensionaris van Veere en vanaf 1609 lid van de Hoge Raad van Holland en Zeeland. In 1647 en 1653 waren zijn erfgenamen eigenaar. Hij was ook eigenaar van de hofstede aan het Dijkema's weegje.

In 1619 werd de hofstede bewoond door Berthel Corstiaense, in 1626 door diens weduwe. In 1647 werd de hofstede bewoond door Maarten Jacobse Brootman. Zijn dochter Neeltje was gehuwd met Leendert Marcusse Schoof van de hofstede Tussen Beide te Ouwkerk. Hij bewoonde in 1653 de hofstede Rase Keure.

In 1653 werd de hofstede met 51.108 gemeten bijbehorende grond bewoond door Pieter Cleuwerse. Zijn zoon Cleuwert Pieterse was in 1682 bewoner van een hoeve ten noorden van Nieuwerkerk, waarschijnlijk de Noordhoeve. Hij was gehuwd met Catharijntje Cornelis en had onder meer een dochter Cornelia (1683), die huwde met Adriaan Cornelisse de Jonge (ovl. 1710) en in 1724 hertrouwde met Cornelis Adriense Bibbe te Stevensluis. In 1695 pachtte hij de hofstede "ten noorden van Nieuwerkerk" met 90.270 gemeten grond (RAZE 4666) van de heer De La Palma de Fuentes, een Walcherse notabele, wiens voorouders zich in 1453 vanuit Niebla (nabij Sevilla) te Arnemuiden hadden gevestigd. Waarschijnlijk betrof het Marcus de la Palma de Fuentes, Heer van Arnemuiden en secretaris van Middelburg, die gehuwd was met Petronella van Couwenburg van Blois, dochter van mr. Cornelis van Couwenburgh van Blois en Johanna van Noorthouck.

In 1730 was eigenaar van de hofstede koopman monsieur Pieter Rabbe (ovl. 1743) te Zierikzee, in 1701 gehuwd met Jacomijntje van Verre (1676-1766), na diens overlijden zijn weduwe. Zij bleven kinderloos. Haar erfgenamen verkochten de hofstede met 83.147 gemeten grond alsmede 15.250 gemeten grond in de 16^e mate op 18-05-1769 voor 1.042 ponden Vlaams aan de toenmalige bewoner Jan de Bruine.

De hofstede werd vanaf 1721 – zij woonden voordien te Dreischor – als pachter bewoond door Jan Leendertse Berman (1687), zoon van Leendert Adriaanse Berman en Willemijntje Govertse Vlam van de hofstede Bouwlust, in 1717 gehuwd met Adriana Willemse Smet (1696), dochter van wagenmaker Willem Janse Smet en Domijntje Pieterse de Vriese. Hij overleed kort daarna. Hun zoon Leendert Janse Berman was later eigenaar van de hofstede Weyde Line en de hofstede aan de Frankeweg.

Adriana Willemse Smet hertrouwde in 1723 Leendert Janse Doelman (1688), afkomstig uit Dreischor. Hij was in 1730 pachter van de hofstede. Hun dochter Catharina Leenderts Doelman huwde Adriaan de Jonge, landbouwer op de Familiehoeve. Dochter Lauwerina Leenderts Doelman huwde Huibregt Janse van de Stolpe, landbouwer op Rase Keure. Adriana Willemse Smet kocht op 25-04-1758 het huidige Kerkstraat 5 en vestigde zich aldaar.

De hofstede werd vanaf 1758 als pachter bewoond door Jan de Bruine (1728-1806), zoon van Jacob Eymantse de Bruine en Gieltje Jans van den Berge van de hofstede Luctor et Emergo,

in 1758 gehuwd met Elisabeth Hallingse (1733-1821), dochter van Govert Johannesse Hallingse en Magdalena Joos van Esbroek van de hofstede Botland. Hij pachtte in 1765 141.275 gemeten grond en had daarnaast 23.136 gemeten in eigendom. Hij werd op 18-05-1769 zelf eigenaar van de hofstede. Hij kocht in 1778 het pand thans Kerkstraat 3 en liet vervolgens in 1779 het nog bestaande grote herenhuis bouwen. Elisabeth de Bruine-Hallingse liet bij haar overlijden in 1821 een batig saldo van fl. 99.017,- na, voor die tijd een zeer hoog bedrag, dat werd verdeeld over alle neven en nichten omdat hun eigen kinderen kinderloos waren overleden. Veel van haar vermogen was uitgeleend aan Nieuwerkerkse boeren, in het bijzonder de erven Cornelis van der Have, Willem Bal, Dingeman Hallingse en Adriaan Lievense. Het vruchtgebruik berustte vanaf 1821 bij haar nicht Gieltje Joziasse de Bruine, gehuwd met Willem Bal, landbouwer op Nooitgedacht.

Vanaf 1781 werd de hofstede bewoond door hun enige zoon Govert Janse de Bruine (1760-1783), in 1781 gehuwd met Crina Marinusse Beije (1760-1799), afkomstig uit Haamstede. Haar broer Jan Marinusse Beije bewoonde de hofstede Spaanse Zee. Haar halfbroer Willem van Westen bewoonde de hofstede Hooggelegen te Capelle. Govert overleed al in 1783 op 23-jarige leeftijd, geen kinderen nalatend. Zijn weduwe hertrouwde in 1784 Jan Johannesse Meerman (1762-1803), afkomstig uit Oosterland. Hij kocht de hofstede met 98.068 gemeten grond op 06-06-1794 van zijn vrouws schoonvader Jan de Bruine, die geen nakomelingen meer had. Jan de Bruine leende hem het geld om de aankoop mogelijk te maken. Een zoon van Jan en Crina, Johannes Meerman (1785), was 1815-1822 landbouwer op de hofstede De Wereld.

Na het overlijden van Jan Meerman in 1803 werd de hofstede met 98.068 gemeten grond op 19-07-1803 door de erven Meerman verkocht aan Cornelis Jacobse van der Have (1753-1808), gehuwd met Adriana Cornelisse Karel (1752-1844), landbouwer op Luctor et Emergo en tevens eigenaar van Zomerlust. Hij bezat in 1807 in totaal 117 ha grond en was daarmee de grootste grondeigenaar van Nieuwerkerk. Zijn weduwe was in 1819 nog eigenaar van de hofstede. De hofstede werd vanaf 1803 tot 1824 bewoond door zijn schoonzoon Willem Marinusse Bolle (1777-1847), afkomstig uit Duivendijke, in 1803 gehuwd met Jacoba van der Have (1778-1849). Zij verkochten op 09-03-1824 de landbouwersinspan, waaronder zes paarden. Vervolgens verhuisden zij in 1824 naar de nabijgelegen hofstede Luctor et Emergo. Hij was de stamvader van de familie Bolle te Oosterland. Willems moeder Trijntje van Westen was een zuster van Willem van Westen (Hooggelegen Capelle) en een halfzuster van de vroegere bewoonster Crina de Bruine-Beije.

Adriana van der Have-Karel en haar kinderen verkochten de hofstede met 68.26.86 ha grond op 18-02-1824 voor fl. 13.476,38 aan de erven van Pieter Nelemans te Zierikzee: diens zoon Johannes Nelemans en schoonzoon Christoffel de Wit, gehuwd met Suzanna Nelemans, allen rooms-katholiek. Toen in 1835 Christoffel en Suzanna eigenaar werden van Weyde Line, werd de Noordhoeve alleen eigendom van Johannes Nelemans Pzn (1779-1855), wijnkoper te Zierikzee, gehuwd met Cornelia Maria Roels (ovl. 1870). Na hun kinderloze overlijden werd eigenaar haar nicht Cornelia Catharina Johanna de Wit (1811-1885), dochter van Christoffel de Wit en Suzanna Nelemans, in 1834 gehuwd met Petrus Schillemans (1812-1872). Zij was in 1862 ook eigenaar geworden van Weyde Line. Ook dit huwelijk bleef kinderloos. De erfgenamen verkochten de hofstede met circa 43 ha grond op 26-10-1885 aan Franciscus Joannes van de Ven (1843-1923), hotelhouder te Zierikzee, die zelf een van de erfgenamen was. Hij was in 1869 gehuwd met Elisabeth Bultereijs, verhuisde naar Nijmegen en zou tot 1916 eigenaar blijven.

Vanaf 1824 werd de hofstede als pachter bewoond door Jan Lievense (1800-1886), zoon van Adriaan Lievense en Gieltje Berman van de hofstede Weyde Line, in 1824 gehuwd met Adriana Kooman (1799-1854), dochter van Adriaan Kooman en Elisabeth Sneevliet te Oosterland. Hun dochter Adriana huwde Maarten Hendrikse van de hofstede bij het Diepe Gat te Ouwerkerk.

Vanaf 1866 werd de hofstede mede bewoond door schoonzoon Marinus van Mourik (1820-1876), in 1866 gehuwd met Wilhelmina Lievense Jdr (1829-1873). Hij was geboren te Zevenbergen en groeide na het vroegtijdig overlijden van zijn ouders op bij zijn oom en tante Pieter Koopman en Adriana Moerland op de hofstede Tempora Mutantur. Hun zoon Pieter Adriaan van Mourik (1868), gehuwd met Catharina Sara Bolijn, was later landbouwer te Zierikzee. Hij werd vanaf 1876 als wees opgenomen in het gezin van zijn oom Adriaan Lievense.

Vanaf 1876 werd de hofstede bewoond door Adriaan Lievense Jzn (1830-1892), in 1865 gehuwd met Neeltje Mol (1836-1917), afkomstig uit Sint-Philipsland. Haar broer Andries Mol bewoonde de hofstede Krabbenhoeke. Zij woonden tot 1876 op het dorp. Het echtpaar Lievense-Mol behoorde tot de Ledeboeriaanse Gemeente, de voorloper van de latere Gereformeerde Gemeente, waar hij diaken was.

Vanaf 01-05-1903 werd de hofstede bewoond door zoon Jan Adriaan Lievense (1870-1947), in 1903 gehuwd met Lourina Bastiana van Bloois (1873-1934), afkomstig uit Dreischor. Hij werd op 01-09-1916 voor fl. 70.000,- eigenaar van de hofstede met 27.25.10 ha. In 1917 werd een nieuw woonhuis gebouwd.

Vanaf 1932 werd de hofstede bewoond door zoon Adriaan Jan Lievense (1909-1955), in 1932 gehuwd met Maatje der Weduwen (1909-1990), afkomstig uit Kerkwerve. Hij was vanaf 1938 eigenaar.

Vanaf februari 1966 werd de hofstede bewoond door zoon Jan Adriaan Lievense (1933), in 1960 gehuwd met Adriana Cornelia Klompe (1936), afkomstig uit Serooskerke, waar zij tot 1966 woonden. Hij werd in 1972 eigenaar.

In oktober 1994 werd de hofstede verkocht aan A.J.M. Marijnissen en A.T.C.M. Marijnissen-den Hartog, afkomstig van een boerderij te Strijbeek bij Chaam, die er een melkveehouderij begonnen.

D 9 Zeemanslust

18^e eeuw: 11^e mate nr 2.

Nummering 1818-1850: A 123; vanaf 1850: A 167; vanaf 1910: A 289; vanaf 1930: A 404.
Huidig adres: Velddamseweg 1 (hoek Stoofweg).

In 1619 en 1626 waren de erven Couwenburgh eigenaar. Het betrof de erven van Cornelis van Couwenburg van Belois, Heer van Belois, Bommenede, Brijdorpe, Capelle, etc., die gehuwd was met Johanna van Noorthouck. Hij was een zoon van Cornelis Jobse van Couwenburg (overleden te Brouwershaven in 1568) en van Piaternella van Arckenstein, Vrouwe van Blois.

In 1647 en 1653 was eigenaar raadsheer Cornelis Couwenburgh van Belois te Den Haag (in 1669 nog weesmeester aldaar), die de grond had geërfd van zijn oom mr. Pieter Couwenburgh van Belois (ovl. 1644), vanaf 1597 raadsheer in het Hof van Holland en gehuwd met Machteld van Westerbeek.

In 1619 werd de hofstede bewoond door Joos Adriaanse Hollander, in 1626 door Philip Pieterse van Voren. In het veldboek van 1626 was de naam van laatstgenoemde vervangen door de naam van Govert Claesse.

In 1647 en 1653 werd de hofstede bewoond door Domis Domisse, waarschijnlijk gehuwd met ene Lijsbeth. Waarschijnlijk betrof dit Domis Domisse de Jonge, die in 1645 omstreeks 31 jaar was (RAZE 4986). Hun dochter Maetje Domis huwde omstreeks 1668 met Jan Theunisse Noom die in 1675 op de hofstede De Stelle woonde. Hun andere dochter Chieltje Domis huwde met Jan Cornelisse Visscher en Cornelis Abrahamse van den Berge van De Middelste Hofstede te Ouwerkerk en hertrouwde vervolgens in 1695 met Pieter Janse Smit en in 1703 met Lieven Huijbregtse (van de Stolpe).

Waarschijnlijk was de hofstede (dan beschreven als hofstede met 66.132 gemeten ten noorden van Nieuwerkerk) in 1660 eigendom van Martha Vierling (1594-1661), weduwe van Hubrecht Brandijn (ovl. 1628), alsmede haar schoonzoons, de Zierikzeese schepenen Jacob Goltzius (1616-1671), in 1642 gehuwd met Piaternella Brandijn, en Reijnbrand Laurusse Verboom (1624-1670), in 1648 gehuwd met Anna Brandijn (1625-1677). Zij hadden de hofstede verworven van kolonel Jacob Henderson te Vught, die gehuwd was met Agnes Stuart, weduwe van James Michael Balfour. Zij verkochten de hofstede op 11-12-1660 (RAZE 3992) aan Aelbrecht van der Hucht (1628-1678), gehuwd met Susanna Haijman (1628-1661), geboren te Nieuwerkerk, en in 1662 te Nieuwerkerk hertrouwd met Agatha Mulock (1639-1701).

In 1730 was eigenaar van de hofstede Lambregt de Bout (1667-1732), koopman te Zierikzee, in 1697 gehuwd met Sara van Axel (1678-1704) en in 1708 hertrouwd met Cornelia Zeeman (ovl. 1720). Mogelijk dankt de hofstede de naam Zeemanslust aan haar achternaam.

De hofstede werd vanaf 1730 bewoond door Eduard de Jonge (1686-1759), zoon van Joos de Jonge en Catelijntje Eduards van der Lisse, in 1719 gehuwd met Cornelia Fortuijn en in 1720 hertrouwd met Neeltje Damis de Wit. Hij was afkomstig uit Colijnsplaat en was een broer van Pieter de Jonge van de hofstede Spaanse Zee.

In 1765 was de hofstede eigendom van Cornelis Huijbregtse van de Stolpe (1696-1768), zoon van Huijbregt Lievense en Willemijntje Janse Dekker van de hofstede De Stolpe. Hij was landbouwer op De Keulse Putten en was in 1718 gehuwd met Lena Franse Pijpeling (1699-1752), dochter van Frans Janse Pijpeling en Jannetje Trompers. Bij zijn overlijden in 1768 bezat hij drie hofsteden ten noorden van Nieuwerkerk: Zeemanslust, De Keulse Putten en een hofstede in de 4^e mate, met in totaal maar liefst 324.227 gemeten (ongeveer 130 ha) grond. De boedel van Cornelis Huijbregtse van de Stolpe bleef na diens overlijden in 1768 vele jaren onverdeeld, zodat alle kinderen een zevende deel bezaten. Zoon Hubrecht bewoonde de hofstede Spuiwijk te Oosterland, zoon Frans de hofstede De Keulse Putten en zoon Marinus was landbouwer te Bruinisse. Dochter Geertruid huwde Job Janse van der Have, landbouwer op de hofstede Welgelegen te Ouwerkerk.

In 1772 werd de hofstede als pachter bewoond door schoonzoon Frans Jobse Bibbe (1728-1797), zoon van Job Franse Bibbe en Martina Abrahamse Sanders, in 1765 gehuwd met Cornelia de Swarte (ovl. 1769), in 1771 hertrouwd met Adriana Cornelisse van de Stolpe (1737-1772) en in 1780 hertrouwd met Geertruij Claasse Wagemaker (1746-1834). Geertruij Wagemaker hertrouwde in 1801 Dingeman Cornelisse Hallingse van de hofstede Cereales. Zoon Job Bibbe was landbouwer op de hofstede in het zuidwesten van de Bettewaardepolder. Dochter Zoetje Bibbe huwde Hendrik Capelle, landbouwer op Botland. Frans Jobse Bibbe bewoonde de hofstede waarschijnlijk tot aan zijn overlijden in 1797.

Na verdeling van de boedel werd eigenaar van de hofstede Frans Cornelisse van de Stolpe (1726-1794), in 1771 gehuwd met zijn nicht Cornelia Janse van de Stolpe (1745-1776), dochter van Jan Hubregtse van de Stolpe en Pieterella Goverts de Zwarte van de hofstede Rase Keure. Hij hertrouwde in 1778 Willemijntje van Agthoven (1757-1838), dochter van Cornelis Hendrikse van Agthoven en Maatje Janse d' Ooge van de hofstede De Wereld. Zij hertrouwde in 1796 Cornelis de Jonge (1761-1809), zoon van Adriaan de Jonge en Catharina Leenderts Doelman, woonachtig op de Familiehoeve. Willemijntje van Agthoven bezat in 1832 vier hofsteden te Nieuwerkerk in eigendom, te weten Zeemanslust, de Hooge Hoeve (waar haar zoon Hubregt Franse van de Stolpe woonde), Dijkzigt (waar haar schoonzoon Cornelis van der Maas woonde) en De Keulse Putten. Verder bezat zij maar liefst 201.88.50 ha grond te Nieuwerkerk en 12.97.50 ha grond te Oosterland. Zij was met afstand de rijkste inwoner van Nieuwerkerk.

De hofstede Zeemanslust werd vanaf 1798 bewoond door zoon Jan Franse van de Stolpe (1773-1801), in 1798 gehuwd met Levina Huibregtse van de Stolpe (1773-1817), dochter van Hubregt Janse (van de Stolpe) en Lauwerina Leenderts Doelman van de hofstede Rase Keure. Zij hertrouwde in 1802 Aart Broeksmit (1772-1807), afkomstig uit Dubbeldam. Hij was in 1807 eigenaar van de hofstede met 51 ha grond. Zij hertrouwde in 1809 Jakob Stoutjesdijk (1779-1825), tot die tijd landbouwersknecht, vanaf dat moment samen met zijn echtgenote eigenaar. Op een publieke verkoping op 27-03-1822 kocht de vroegere eigenaresse Willemijntje van Agthoven de hofstede met 47.80.30 ha grond weer terug voor fl. 7.006,45. Jakob Stoutjesdijk verkocht op 03-06-1822 de boereninspan, waaronder zes paarden.

Jan Franse van de Stolpe had twee kinderen: Cornelia, gehuwd met Leendert Lievense, landbouwer op Weyde Line, en Lauwerina, gehuwd met Job Bouman, landbouwer op Dorpszicht te Oosterland. Aart Broeksmit's zoon Vredenrijk was landbouwer op De Blinkende Panhoeve. Zoon Aart Broeksmit jr, landbouwer op De Stelhoek te Bruinisse, was de vader van Adriana Broeksmit, gehuwd met Leendert Koopman van de hofstede Tempora Mutantur, en van Neeltje Broeksmit, gehuwd met Willem Capelle van de hofstede Schoon Verbond.

Vanaf 1822 werd de hofstede bewoond door Johannes van den Bout (1797-1869), afkomstig uit Oosterland, in 1822 gehuwd met Martijntje Dijkema (1801-1824), dochter van Marinus Dijkema en Lena Franse van de Stolpe van de hofstede aan Dijkema's weegje. Zij was een kleindochter van de eigenaresse. Hij hertrouwde in 1825 Janna Scherpenisse (1802-1869), afkomstig uit Oosterland. Zij voerden het boerenbedrijf uit met hun enige zoon Johannes van den Bout (1830-1915), die ongehuwd bleef en vanaf 1873 aan de Kerkstraat (nu nr. 8) woonde. Hun dochter Toontje (1827-1852) huwde in 1849 Adriaan Capelle (1829-1895), landbouwer op Dijkzigt, die in 1858 hertrouwde met Willemijntje van der Maas, weduwe van Nikolaas Labrijn. Johannes van den Bout en zijn zwager Adriaan Capelle waren in 1870 de rijkste inwoners van Nieuwerkerk.

De hofstede werd na het overlijden van Willemijntje van Agthoven in 1838 eigendom van de uit Zierikzee afkomstige jhr. Bonifacius de Jonge (1787-1854), arts te Middelburg, gehuwd met Cornelia Henriëtta Lantsheer (1796-1854). Hij was in 1828 ook eigenaar geworden van de hofstede Schoon Verbond. Na beider overlijden in 1854 was hun zoon jhr. Willem Hendrik de Jonge (1821-1874) eigenaar, na diens overlijden zijn weduwe Johanna Catharina Schorer (1827-1911). Zij werd als eigenaar opgevolgd door haar zoon Bonifacius de Jonge (1860-1931), in 1898 hertrouwd met Henriëtte Jacoba Witsen (1875-1959), die de hofstede in 1905 verkocht aan de toenmalige bewoner Job Nicolaas Bouman.

Op 01-03-1873 werd de hofstede voor een periode van veertien jaar ter pacht aangeboden. Vanaf 01-05-1873 werd de hofstede als pachter bewoond door Dirk Adriaan Labrijn (1846-1917), zoon van Nikolaas Labrijn en Willemijntje van der Maas en stiefzoon van Adriaan Capelle, landbouwer op Dijkzigt. Hij was in 1873 gehuwd met Neeltje van Putte (1849-1919), afkomstig uit Bommenede. Zij vestigden zich in 1897 op de hofstede Dijkzigt, tot die tijd bewoond door zijn stiefvader Adriaan Capelle.

Vanaf 01-04-1897 werd de hofstede bewoond door Job Nicolaas Bouman (1866-1953), zoon van Jan Bouman en Frederika Levina Labrijn van de hofstede Dorpszicht te Oosterland en dus een kleinzoon van Nikolaas Labrijn en Willemijntje van der Maas. Hij was in 1896 gehuwd met Toontje Cornelia Boogerd (1872-1957), afkomstig uit Duivendijke. Zijn moeder was een zuster van de vorige eigenaar Dirk Adriaan Labrijn. Zijn vader Jan Bouman was een zoon van Louwerina Bouman-van de Stolpe, in 1800 op Zeemanslust geboren, een broer van Job Jan Bouman van Ons Genoegen te Ouwerkerk en een halfbroer van Franke Bouman van De Wereld. Job Nicolaas Bouman kocht de hofstede in 1905 van Bonifacius de Jonge en bleef tot aan zijn overlijden eigenaar (zijn weduwe nog tot 1957). In 1909 werd door hem het huidige woonhuis gebouwd. Hij liet in 1924 de kapitale villa Zonnehoek bouwen, na 1953 de ambtswoning van de burgemeester van Nieuwerkerk.

Vanaf 01-06-1924 werd de hofstede bewoond door hun enige in leven gebleven zoon Cornelis Jan Marinus Bouman (1898-1976), in 1924 gehuwd met Janna Krina ten Haaf (1903-1989), afkomstig uit Noordgouwe. Hij verliet de hofstede om gezondheidsredenen en vestigde zich op 18-05-1928 met zijn gezin te Oosterbeek. Vanaf 1951 woonden zij te Beekbergen.

De hofstede werd op 13-04-1928 voor een periode van acht jaar ter pacht aangeboden. Vanaf 16-05-1928 werd de hofstede als pachter bewoond door Marinus Koopman (1876-1932), zoon van Leendert Koopman en Adriana Broeksmit van de hofstede Tempora Mutantur, in 1907 gehuwd met Johanna Suzanna de Vlieger (1879-1946), afkomstig uit Noordgouwe. Zij hadden tot 1917 de hofstede Bouwlust bewoond. Zij vestigde zich in 1934 als weduwe te Zierikzee.

Vanaf 18-04-1934 werd de hofstede als pachter bewoond door hun zoon Leendert Johan Hendrik Koopman (1910-1994), in 1934 gehuwd met Cornelia Maria Klompe (1913-2004), afkomstig uit Dreischor. Zij verhuisden in 1945 naar Ouwerkerk en woonden vanaf 1947 aan de Platteweg 547^e (later nr. 10) te Zierikzee, waar hun zoon Marinus (1938) later landbouwer was.

Vanaf 17-09-1945 werd de hofstede bewoond door Jacobus Romeijn (1899-1987), zoon van Cornelis Olivier Romeijn en Martina van Hoeve te Ouwerkerk, in 1926 gehuwd met Jannetje Maria Cornelia Bouman (1904-2000), dochter van eigenaar Job Nicolaas Bouman. Zij bewoonden tot 1945 de monumentale hofstede op de hoek Molenweg-Stelweg te Ouwerkerk,

voordien bewoond door zijn ouders. Dit huwelijk bleef kinderloos. Hij werd na het overlijden van zijn schoonmoeder in 1957 eigenaar van Zeemanslust. Zij vestigden zich op 19-10-1960 te Zierikzee, Touwbaan 10a.

Vanaf 01-02-1960 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Roelof Jan Visser (1929) en Greta Frouke Jantine Groenendal (1934). Zij verkochten de omliggende grond in 1988 aan Jacobus Johannes Stols (De Blinkende Panhoeve) en bleven tot 2002 op de hofstede wonen. Het woonhuis wordt sinds 2002 bewoond door Cornelis den Boer, medewerker van eigenaar Stols.

D 10 Hooge Hoeve

18^e eeuw: 12^e mate nr 1.

De hofstede werd in 1759 "Hof Hoogerwerf" genoemd.

Nummering 1818-1850: A 122; vanaf 1850: A 168; vanaf 1910: A 291; vanaf 1930: A 407.

Huidig adres: Velddamseweg 2 (hoek Stoofweg).

In 1619 waren de erven Jan Jacobse Boeije eigenaar en bewoner van de hofstede. Hij was vanaf 1591 tot aan zijn overlijden in 1614 baljuw en opperdijkgraaf van de Vierbannen van Duiveland. Hij was in 1590 gehuwd met Neeltje Lievens en in 1606 hertrouwd met Digna van Gelre. Zoon Jacob Janse Boeije huwde in 1611 te Nieuwerkerk, na in Zierikzee te zijn ondertrouwd. In 1626 en 1647 was zoon Cornelis Janse Boeije eigenaar en bewoner.

In 1653 was Heijndrick Achthoven, gehuwd met Maetje Jans Clinckerlandt, eigenaar en bewoner. Zij overleed vóór 1672 (RAZE 4670). Hun zoon Jan Heijndrickse Achthoven bewoonde waarschijnlijk de Familiehoeve te Nieuwerkerk. Zoon Cornelis Hendrickse Achthoven bewoonde de hofstede De Wereld. Zoon Pieter Hendrikse Achthoven (1659) huwde omstreeks 1694 Jannetje Adriaense (1663), dochter van Adriaen Janse Leunisse en Neeltje Cornelisse Geerits van de hofstede Stelweg/Molenweg te Ouwkerk. Mogelijk bewoonde hij na het overlijden van zijn ouders enige tijd de Hooge Hoeve. Hij was in 1720 nog schepen van Nieuwerkerk en overleed omstreeks 1731.

In oktober 1671 (RAZE 4002) werd de hofstede met 9.281 gemeten grond door de erven Achthoven verkocht aan Maria de Witte (1605-1690), dochter van Jacob Laurens de Witte en Adriana Hollaer, in 1633 gehuwd met Pieter Pieterse (1603-1644), zoon van Adriaan Pieterse en Quirina de Jonge van wie zij op dat moment al vele jaren weduwe was. In 1687 waren haar kinderen alle reeds overleden. Haar ongehuwde zoon schepen Adriaan Pieterse (1642-1679) was de laatst overledene. De enige nakomeling van het echtpaar Pieterse-de Witte was een dochter van hun dochter Adriana Pieterse (1637-1667), die gehuwd was geweest met Cornelis de Vager (1636-1670). Het betrof Adriana Maria de Vager (1667-1687), die in 1686 huwde met de te Oud-Vossemeer geboren mr. Iman van Alphen (ca 1660-1732). Zij kreeg op 05-08-1687 de hofstede met omstreeks 50 gemeten grond overgedragen door haar grootmoeder (RAZE 4026), maar overleed slechts elf dagen later, op 16-08-1687, na één jaar huwelijk. Vervolgens werd haar echtgenoot mr. Iman van Alphen, later schepen en burgemeester van Zierikzee, eigenaar van de hofstede. Toen hij in 1732 kinderloos overleed, kwam het eigendom te berusten bij zijn erven. Dit betrof zijn ongehuwde neef Anthonie van Alphen Antzn (1697-1775) en zijn broers kleindochter Maria Adriana van Alphen Hdr (1735-1807), in 1756 gehuwd met mr. Jan Cornelis van den Broeck (1732-1770) te Zierikzee. Zij verkochten de hofstede op 03-09-1764 met 7.091 gemeten grond aan de Zierikzeese

burgemeester mr. Willem Cornelisse Ockerse van 's-Gravenpolder (1712-1774), gehuwd met Aletta Johanna Haijman (1722-1780), die ook eigenaar was van de nabijgelegen hofstede Rase Keure. Deze verkocht de hofstede met 7.091 gemeten grond ruim twee jaar later, op 11-04-1767.

In 1722 (RAZE 4675) werd de hofstede als pachter bewoond door Marinus van de Walle, omstreeks 1693 gehuwd met Lijsbeth Sij, afkomstig uit Schoondijke. Zij hadden kinderen te Nieuwerkerk vanaf 1694 tot en met 1713. Mogelijk bewoonden zij de hofstede al sinds 1694.

In 1730 werd de hofstede bewoond door hun schoonzoon Pieter Kok, geboren te Haan (waarschijnlijk het Belgische De Haan), in 1730 gehuwd met Jannetje Marinusse van de Walle (1696). Hij ondertekende in 1739 als De Kock. Dit huwelijk bleef kinderloos. Zij overleden beiden kort voor 1740 (RAZE 4666).

Vanaf omstreeks 1740 werd de hofstede als pachter bewoond door Willem Adriaense van der Weel (1713), zoon van Adriaen Adriaense van der Weel en Maria Willemse Verseput. Zijn moeder was in 1719 hertrouwd met Jan Janse van den Berge van de hofstede Zomerlust. Willem huwde in 1740 zijn nicht Lena Janse Verseput (1717), geboren te Ellemeet. Hij overleed in 1759 (RAZE 4674). Zijn boedel was nog pacht verschuldigd voor de "Hofstede Hoogerwerf" aan de erfgenamen van oud-burgemeester Iman van Alphen. Vanwege achterstallige pachtbetalingen was het saldo van de boedel negatief.

Op 11-04-1767 werd eigenaar van de hofstede met 7.091 gemeten grond Hubregt Janse van de Stolpe (1729-1808), zoon van Jan Hubregtse van de Stolpe en Cornelia Leenderts Zeeman (Rase Keure). Hij was in 1756 gehuwd met Lauwerina Leenderts Doelman (1734), dochter van Leendert Janse Doelman en Adriana Willemse Smet van de Noordhoeve, en hertrouwd in 1788 hertrouwd met Adriana Vermake (1769-1832), afkomstig uit Bruinisse. Hij was in 1765 reeds pachter van de Hooge Hoeve en bewoonde het nabijgelegen Rase Keure.

In 1807 werd de hofstede als eigenaar bewoond door zoon Leendert Hubregtse van de Stolpe (1768-1823), in 1794 gehuwd met Geertrui Pieterse Gaanderse (1774-1829), dochter van Pieter Cornelisse Gaanderse en Geertrui Reinierse Kooman te Noordgouwe. Hij bezat in 1807 in totaal 41 ha grond. Hij kocht begin 1796 de hofstede Krabbenhoeke, maar verkocht die drie maanden later alweer, waarschijnlijk om de aankoop van de Hooge Hoeve mogelijk te maken. Leendert verkocht de hofstede op 09-07-1813 en verhuisde toen met zijn echtgenote naar Noordgouwe. Zij hertrouwd in 1826 Gerrit Moermond en bewoonde met hem nog enkele jaren de hofstede Ypenhove in de Gouweveerpolder.

In 1813 kocht Willemijntje van Agthoven (1757-1838), weduwe van respectievelijk Frans Cornelisse van de Stolpe en Cornelis de Jonge, de hofstede. Zij bezat in 1832 behalve de Hooge Hoeve ook Zeemanslust, Dijkzigt en De Keulse Putten met in totaal 201.88.50 ha grond te Nieuwerkerk en 12.97.50 ha grond te Oosterland. Zij was met afstand de rijkste inwoner van Nieuwerkerk.

Vanaf 1814 tot 1839 werd de hofstede bewoond door haar zoon Huibrecht Franse van de Stolpe (1781-1852), in 1807 gehuwd met Johanna Sneevliet (1783-1852), afkomstig uit Oosterland. Zij woonden tot 1814 te Oosterland. Hij kocht de hofstede op 16-03-1815 via een onderhandse akte (blijkens de akte van verkoop in 1831) van zijn moeder Willemijntje van Agthoven. Zij kocht op 26-04-1831 op een openbare verkoping de hofstede met 42.11.54 ha grond terug. Na haar overlijden was zoon Huibrecht genoodzaakt de hofstede te verlaten. Hij

verkocht op 19-03-1839 de veestapel en landbouwersinspan. Zij vestigden zich op Kerkstraat A 52 (thans nr. 17), dat zij op 07-03-1839 hadden gekocht. Hij werd vervolgens winkelier. De erven van Willemijntje van Agthoven hadden kort daarvoor, op 24-02-1839, de hofstede, genaamd de Hooge Hoeve, met 45.02.00 ha grond verkocht.

In 1839 werd de nieuwe eigenaar Jakob Kik (1787-1846), wiens ouders Klaas Kik en Jannetje Brabers de hofstede aan het eind van de Frankeweg hadden bewoond. Hij was in 1810 gehuwd met Adriana Leendertse de Jonge (1785-1846). Zij hadden tot 1829 gewoond op Molendijk A 71 en vervolgens tot 1838 op Kerkstraat A 49 (thans nr. 13). Zij bewoonden de hofstede samen met hun enig kind Klaas Kik (1810-1883), in 1837 gehuwd met Cornelia van Farowe (1817-1857), dochter van Adriaan van Farowe en Cornelia Boogerd van de hofstede Krabbenhoeke. Hij hertrouwde in 1862 met Maria Schoof (1830-1879), dochter van Frans Schoof en Jannetje van Farowe te Oosterland, een nichtje van zijn eerste vrouw. Hij werd na het overlijden van zijn ouders in 1846 eigenaar van de Hooge Hoeve. Zij behoorden tot de latere Gereformeerde Gemeente. Bij zijn overlijden in 1883 bezat hij de hofstede met in totaal 37.75.90 ha grond. Het batig saldo van de boedel bedroeg fl. 37.946,10, voor die tijd een fors bedrag, hetgeen over tien kinderen moest worden verdeeld. Hun dochter Cornelia Kik huwde Adrianus Kik, landbouwer op de nabijgelegen boerderij aan de Stoofweg. Dochter Jannetje Kik, huwde Leendert Tuijnman, die een boerderij aan de Ring had met de woning aan de Kerkstraat. Zoon Frans Kik was landbouwer te Bruinisse.

Na het overlijden van Klaas Kik werd de hofstede met 37.75.90 ha grond op 15-02-1884 op een publieke verkoop te koop aangeboden. Koper van de hofstede met 22.26.20 ha grond werd een van de zoons, Leendert Kik (1848-1908), die in 1870 gehuwd was met Hubrina van der Wekken (1846-1889), afkomstig uit Kerkwerve. Hij was tot 1884 landbouwer op een pachtboerderij met ruim 30 ha grond te Waarde, waar hij vanaf 1881 lid van de gemeenteraad was. Op 11-08-1886 brandden woonhuis en wagenhuis van de Hooge Hoeve af. De schuur bleef gespaard. Na verlaging van de onderliggende berg werd het woonhuis herbouwd. Bij het overlijden van echtgenote Hubrina van der Wekken in 1889 was de waarde van de hofstede met 22.43.90 ha grond fl. 28.650,-. Een jaar later, op 03-05-1890, verkocht Leendert Kik de hofstede voor fl. 33.383,09 aan Job van de Zande; op 16-07-1890 vond de verkoop van drie paarden plaats. In datzelfde jaar kocht hij een perceel grond aan de noordzijde van de huidige Ooststraat, waarop hij voor zichzelf een woonhuis liet bouwen (A 183) alsmede een twaalftal huizen, samen de “Kikkerbuurt” genoemd. Hij moest het geheel op 24-08-1892 om financiële redenen verkopen, waarna hij met zijn gezin naar Rotterdam verhuisde. Zijn eigen woning aan de huidige Ooststraat werd vanaf 1892 bewoond door onderwijzer Jacobus Smallegange en vervolgens tot 1953 door diens weduwe.

Vanaf 01-11-1890 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Job van de Zande (1858-1932), zoon van Hubregt van de Zande en Jannetje de Oude van de hofstede Bouwlust, in 1890 gehuwd met Cornelia Johanna van Oeveren (1860-1937), dochter van Cornelis van Oeveren en Gerina Bal van de hofstede Spaanse Zee. In 1890 vond afbraak en nieuwbouw plaats van een “korenschuur”, waarvoor de aanbesteding op 30-05-1890 plaatsvond. Zij vestigden zich in 1915 op het adres Kerkstraat A 193 (nu nr. 18), voordien bewoond door haar ouders. Job van de Zande was vervolgens vanaf 1917 tot 1932 wethouder.

Vanaf 1915 werd de hofstede als eigenaar bewoond door hun enige zoon Hubrecht Cornelis van de Zande (1892-1969), in 1915 gehuwd met Tanna Helena van Poortvliet (1892-1966), dochter van Pieter Boudewijn van Poortvliet en Adriana Elizabeth Bruijnzeel van de hofstede Steenzwaan. Hij was de laatste dijkgraaf van het waterschap Vierbannen van Duiveland. Ook

was hij lid van Provinciale Staten van Zeeland. Zij woonden vanaf 1947 op Ooststraat 51, tot dan bewoond door Willem Hubregt van Oeveren van de hofstede Nooitgedacht.

Vanaf 1947 werd de hofstede bewoond door hun enige zoon Job van de Zande (1916-1981), in 1947 gehuwd met Carolina Florentina Bary (1922), afkomstig uit Zevenaar. Hij werd in 1962 eigenaar van de hofstede.

Vanaf 1974 tot 2004 werd de hofstede als eigenaar bewoond door hun zoon Willem Theodoor van de Zande (1951), in 1974 gehuwd met Hendrika Jacoba Robijn (1952-2007), afkomstig uit Goes.

Sinds 2004 wordt de Hooge Hoeve bewoond door zoon Robbert van de Zande (1979), in 2005 gehuwd met Johanna Janna (Jolanda) de Valk (1977), eveneens afkomstig uit Nieuwerkerk. Hij beboert omstreeks 140 ha grond. Anno 2017 wordt de hofstede al 127 jaar door de familie Van de Zande bewoond, momenteel de vijfde generatie.

D 11 Steenzwaan aan de Lageweg.

Nummering vanaf 1887: A 85-c; vanaf 1910: A 300; vanaf 1930: A 412.

De hofstede was gelegen aan de toenmalige Lageweg (eerder Steenzwaanseweg), ten oosten van het Steenzwaan.

Huidige locatie: Stolpweg 6.

De hofstede werd in 1887 gebouwd in opdracht van Franke Bouman (1829-1901), landbouwer op De Wereld en burgemeester van Nieuwerkerk, ten behoeve van zijn jongste zoon Job Bouman (1862-1948), in 1886 gehuwd met Kaatje Beije (1864-1944), afkomstig uit Burgh. Deze werd pas na het overlijden van zijn moeder Cornelia Boogerd (1835-1928) eigenaar van de hofstede. Zij woonden vanaf 1929 de woning Ooststraat 7, die in 1891 voor zijn vader Franke Bouman was gebouwd.

Vanaf 01-05-1929 werd de hofstede bewoond door hun enige zoon Franke Bouman (1886-1968), pas in 1940 gehuwd met Maria van Dijke (1894-1975), afkomstig uit Oosterland. Dit huwelijk bleef kinderloos. Hij was nooit eigenaar van de hofstede. Zij vestigden zich op 17-09-1952 op het adres Ooststraat 7.

Na het overlijden van zijn ouders werd zijn zuster Willemina Bouman (1904-1982) te Goes, in 1938 gescheiden van Maarten Andries Mol (1887-1961) te Brijdorpe, in 1948 eigenaar van de hofstede. Zijn vader Machiel Mol was een zoon van Andries Mol en Adriaantje Geluk van de hofstede Krabbenhoeke; zijn moeder Adriaantje Hendrikse was een dochter van Maarten Hendrikse en Adriana Lievense te Ouwerkerk (Diepe Gat). Uit dit huwelijk werden geen kinderen geboren. Omdat Job Bouman verder geen nakomelingen had, werd de hofstede vanaf 27-08-1952 als pachter bewoond door Machiel Mol (1913), in 1952 gehuwd met Johanna de Feijter (1920), afkomstig uit Terneuzen. Hij was het enige kind uit het eerste huwelijk van Maarten Andries Mol (met Neeltje Bastiaantje van Schelven) en was dus een stiefzoon van eigenaresse Willemina Bouman.

Bij de watersnoodramp van 01-02-1953 verdween de 66 jaar oude hofstede met zijn vijf maanden tevoren gehuwde bewoners in de golven. Op de fundamenten van de hofstede werd na de watersnoodramp voor de familie Folmer een nieuwe boerderij gebouwd met als adres

Stolpweg 6. Willemina Bouman werd in 1956 ter compensatie eigenaar van de hofstede Schoon Verbond die – herbouwd – door haar Boumanshof werd genoemd.

D 12 Boerderij aan de Stoofweg

Nummering vanaf 1884: A 152; vanaf 1910: A 293; vanaf 1930: A 410.

Aan de overzijde van deze boerderij, aan de westzijde van de Stoofweg lag een hoge berg, die in 1952 werd afgegraven. Deze berg was gelegen in de 15^e mate nr. 5. In hetzelfde perceel lag tot kort voor 1730 een hofstede, die in de veldboeken van 1730 en 1765 werd aangeduid als “de afgebroken hofstede daar Goverd Willemse de Swarte op gewoond heeft”. Dit betrof Govert Willemse de Swarte (1674), geboren te Nieuwerkerk als zoon van Willem Crijnse en Pieterella Govertse, in 1697 gehuwd met Cornelia Jacobse (de Jonge). Hij kocht in 1715 de “groote schuur” aan de noordzijde van de Ring (thans nr. 47), wellicht op het moment dat de hofstede werd afgebroken. Zijn dochter Pieterella huwde in 1741 Jan Huibregtse (van de Stolpe), landbouwer op de hofstede Rase Keure, die al in 1730 eigenaar van dit perceel was. De hofstede was in 1653 eigendom van het Oude Manhuijs van Zierikzee en werd toen bewoond door Jacob Pouwelse Creecke.

In 1884 werd aan de oostzijde van de Stoofweg op perceel kadastraal G 41 een boerderij gebouwd door Johannis Kik (1849-1913), zoon van Klaas Kik en Cornelia van Farowe van de Hooge Hoeve, in 1872 gehuwd met Dana Overbeek (1848-1881) en in 1883 hertrouwd met Cornelia Overbeek (1862). Zij behoorden tot de latere Gereformeerde Gemeente en emigreerden op 16-04-1885 met zeven kinderen naar Grand Rapids (Michigan).

Vanaf 1885 werd de boerderij als eigenaar bewoond door zijn zwager Adrianus Kik (1855-1935), zoon van arbeider Adriaan Kik en Thona van Zuizen, in 1881 gehuwd met Cornelia Kik Kdr (1850-1894) en in 1894 hertrouwd met Jozina Cornelia Verton (1872-1951), dochter van Jakob Verton en Marina van Koten, die een boerderijtje te Oudesluis bewoonden, oostelijk van Ouwerkerk. Ook zij behoorden tot de Gereformeerde Gemeente. Hij bezat maximaal (in 1923) 14.55.58 ha grond. Na zijn overlijden was zijn weduwe eigenaar van de boerderij; na haar overlijden de erven Kik. Zijn dochter Marina huwde Hendrik Johannes Hendrikse, landbouwer aan de Slotweg te Capelle. Zoon Adriaan bewoonde vanaf 1917 tot 1920 de hofstede Dijkzigt te Ouwerkerk.

De boerderij werd vanaf 1933 bewoond door zijn jongste zoon Jacobus Jozeas Kik (1907-1987), in 1933 gehuwd met Jacomina Catharina van den Berge (1907-1936) en in 1944 hertrouwd met Lena bij de Vaate (1918-1972). Hij voerde het boerenbedrijf uit met zijn zwager Leendert Flikweert Gzn (1886-1971), in 1917 gehuwd met Cornelia Kik (1887-1953), die iets ten zuiden van de boerderij woonden. Bij de watersnoodramp van 1953 werd de boerderij totaal verwoest. Daarbij kwamen Cornelia Flikweert-Kik en alle toen in leven zijnde kinderen van Jacobus Jozeas Kik om. Na 1953 werd voor Jacobus Jozeas Kik een nieuwe boerderij gebouwd op het adres Reigersweg 2.

E 1 Boerderij aan de Sluisweg

Adres vanaf 1911: A 279; vanaf 1930: A 392.

Het perceel grond was vanaf 1876 eigendom van arbeider Johannis Heijboer (1829-1916), in 1857 gehuwd met Adriana van Driel (1832-1915). In 1911 werd eigenaar zijn schoonzoon Paulus de Reus (1863-1935), in 1886 gehuwd met Cornelia Heijboer (1863-1939).

Paulus de Reus stichtte in 1911 op het perceel een boerderij ten behoeve van zijn enige zoon Willem de Reus (1887-1951), in 1909 gehuwd met Maria Wilhelmina Capelle (1885-1953), dochter van Willem Capelle en Neeltje Broeksmit van de hofstede Schoon Verbond. Zij behoorden tot de Gereformeerde Gemeente. Willem de Reus had maximaal 10.69.34 ha grond in eigendom.

Na het overlijden van Willem de Reus bewoonde zijn weduwe de boerderij samen met haar ongehuwde zoon Paulus de Reus (1924). Beiden kwamen om bij de watersnoodramp van 1 februari 1953. Ook de boerderij werd verwoest. Hun andere zoon Willem de Reus (1923) was al in 1944 overleden. Dochter Cornelia Neeltje huwde Jacob Kooijman, vanaf 1931 landbouwer aan de Rijksweg als opvolger van Everinus Tuijnman. Dochter Paulina huwde Pieter Flikweert Pzn, afkomstig van de Eerste Heul en vanaf 1957 landbouwer op Stolpweg 7.

E 2 Hofstede aan de voormalige Blindeweg (kort na 1829 afgebroken)

18^e eeuw: 7^e mate nr 1.

1818-1829: A 127.

Locatie: Blindeweg, thans Velddamseweg, iets ten oosten van de voormalige Sluisweg.

In 1619 en 1626 was eigenaar en bewoner Willem Hallinckx. In 1647 was eigenaar en bewoner zijn zoon Claes Willems Hallinckse. Hij was in 1653 nog eigenaar. In dat jaar was de bewoner Antonis Antonisse de Jonge. In 1690 was eigenaar en bewoner Thonis Thonisse de Jonge, waarschijnlijk zijn zoon. Hij huwde omstreeks 1664 Heijndrijntje Marinus. Hij verkocht de hofstede op 04-07-1690 (RAZE 4668) aan de Zierikzeese kleermaker Jacob van Axel (1644-1717), in 1666 gehuwd met Willemina Maartens (1644-1708). Diens dochter Christina (1671-1705) was in 1690 gehuwd met Lambertus van der Lande, secretaris en notaris te Nieuwerkerk, die al in 1697 overleed. Waarschijnlijk was ook Sara van Axel, gehuwd met Lambregt de Bout, eigenaar van Zeemanslust, zijn dochter.

Thonis Thonisse de Jonge werd na 1690 opnieuw eigenaar van de hofstede. Op 20-10-1699 verkochten schout en schepenen van Nieuwerkerk namelijk namens zijn gerepudieerde boedel – er waren meer lasten dan baten – de hofstede met 2.085 gemeten met twee naburige percelen aan opperdijkgraaf mr. Pieter Pous (1653-1723), in 1688 gehuwd met Cornelia Marinusse de Jonge (1663-1742). Zijn erven waren in 1730 eigenaar van de hofstede. De erfgenamen van zijn ongehuwde dochter jonkvrouwe Cornelia Pous (1697-1765) verkochten de hofstede op 19-09-1765 met 84.150 gemeten grond aan Cornelis Marinusse de Jonge (1699-1774), rentmeester der Vierbannen, gehuwd met Cornelia Maria Canisius. Deze was ook eigenaar van Situé Haut te Ouwkerk. Hij verkocht de hofstede op 13-04-1770.

Mogelijk werd de hofstede in 1712 bewoond door Pieter Cornelisse van de Vate, die omstreeks 1683 huwde met Crijntje Cornelis. Zij maakten op 02-10-1712 (RAZE 4057) op de

door hen bewoonde hofstede te Nieuwerkerk testament op. Hij hertrouwde in 1716 Bregtie Pieters, weduwe van Jakob Aartse.

In 1730 werd de hofstede als pachter bewoond door Rogier Cornelisse Sorge (1698), afkomstig uit Dreischor, in 1722 gehuwd met Adriana Cornelisse Bibbe (1694), dochter van Cornelis Adriaense Bibbe en Jannetje Cornelisse van de Vate te Stevensluis, weduwe van Jan Cornelisse Verseput. Zij vestigden zich in 1725 vanuit Dreischor te Nieuwerkerk.

Vanaf 1755 werd de hofstede bewoond door hun zoon Cornelis Sorge (1722), in 1755 gehuwd met Anna van den Doele (1730-1815), dochter van schoolmeester Maximiliaan van den Doele en Johanna Bal. Haar moeder was een zuster van Willem Bal (1688), landbouwer op de hofstede aan het Boomweegje. Anna hertrouwde in 1764 Cornelis Abrahamse Lemson (1739), afkomstig uit Oosterland. Deze bewoonde de hofstede tot 1770 en pachtte in totaal 80.248 gemeten grond.

Op 13-04-1770 werd de hofstede met 75.255 gemeten grond voor 815 ponden Vlaams van Cornelis Marinusse de Jonge gekocht door Cornelis de Bruine (1734-1776), zoon van Jacob Eijmantse de Bruine en Gieltje Janse van den Berge van de hofstede Luctor et Emergo. Hij was in 1762 gehuwd met Geertruid Janse van de Stolpe (1742-1800), dochter van Jan Hubregtse van de Stolpe en Pieterella Govertse de Zwarte van de hofstede Rase Keure. Zij hadden vanaf 1762 als pachter de nabijgelegen hofstede Luctor et Emergo bewoond. Zij hertrouwde in 1777 Johannes Cornelisse Heijboer (1740-1811), afkomstig uit Sint-Maartensdijk. Zij bezaten ten tijde van haar overlijden in 1800 de hofstede met ruim 60 gemeten grond. Hij hertrouwde in 1801 en vestigde zich toen te Brouwershaven.

Vanaf 1800 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Daniël Gaanderse (1773-1833), afkomstig uit Brijdorpe, in 1800 gehuwd met Maria Fasol (1778-1842), afkomstig uit Serooskerke. Al hun kinderen bleven ongehuwd. Hij bezat in 1807 nog 34 ha grond maar overleed in armoedige omstandigheden. Zij verlieten de hofstede op 01-05-1829. In 1829 verzocht hij Gedeputeerde Staten van Zeeland om “autorisatie tot het doen eener collecte in de provincie, ter tegemoetkoming in de schade welke hij door het omverwaaien van de schuur zijner hofstede door den storm van den 25 April jl. heeft ondergaan.” Gedeputeerde Staten zagen het voorval niet als een ramp of buitengewoon voorval, omdat “hetzelve het gewoon gevolg schijnt te zijn van gebrek aan tijdige en noodzakelijke reparatiën”.

Daniël vestigde zich op 01-05-1829 zonder zijn echtgenote te Zierikzee, waar hij in 1833 overleed. Zijn weduwe overleed in 1842 in het Nieuwerkerkse armenhuis, waar ook twee van zijn dochters langdurig zouden wonen.

In 1832 is op de kadastrale kaart nog wel de omtrek van de boerderij aangegeven, maar er wordt dan geen belasting voor gebouwde eigendom meer betaald. Het betreffende perceel is lang als “Gaaijers Oefje” bekend geweest.

E 3 Luctor et Emergo (in 1807 Spiernagels Hofstede)

18^e eeuw: 7^e mate nr 8.

Nummering 1818-1850: A 125; vanaf 1850: A 157; vanaf 1910: A 280; vanaf 1930: A 394.

Locatie: tussen Sluisweg en Galgeweg (aan de Spiernagelsweg), direct ten zuiden van Stevensluis. Na de watersnoodramp van 1953 werd op het adres Galgeweg 5 een nieuwe boerderij gebouwd.

In het veldboek van 1619 en 1626 is de naam van de eigenaar van de hofstede (“de oude hofstede”) onleesbaar. In 1647 en 1653 was juffrouw Rachel de Pottere eigenaar.

In 1619, 1626, 1647 en 1653 werd de hofstede bewoond door Cornelis Janse Straetman (in 1647 en 1653 Verstraete genoemd).

In 1682 was zijn zoon Adriaen Cornelisse Verstrate, omstreeks 1658 gehuwd met Crijntje Bouwens, eigenaar. Omdat hij niet in staat was de pacht van de grond te voldoen, was hij op 18-12-1682 (RAZE 4664) genoodzaakt de hofstede te verkopen. Waarschijnlijk bleef hij als pachter op de hofstede. Hij overleed kort voor 07-12-1694 (RAZE 4670), vier kinderen nalatend, van wie twee nog minderjarig.

De nieuwe eigenaar werd in 1682 mr. Huijbertus Stoutenburg (1655-1711) te Zierikzee, Heer van Campens Nieuwland, zoon van Daniël Stoutenburg en Susanna de Cocq, in 1684 gehuwd met Antonia Hoffer (1662-1735), dochter van mr. Rochus Hoffer en Johanna Udemans. Hun huwelijk bleef kinderloos. In 1730 en 1765 waren zijn erven eigenaar. In 1772 was eigenaar Maria Bonifacia Nicasia Ockerse (1693), dochter van Bonifacius Ockerse en Nicasia de Vos. Zij was de weduwe van mr. Daniël van der Haar (1689-1745), zoon van mr. Johan van der Haar en Helena Stoutenburg, een zus van de eerdere eigenaar Huijbertus Stoutenburg.

Waarschijnlijk werd de hofstede vanaf 1710 als pachter bewoond door Eymant (Iman) Jacobse de Bruijne (1668-1721), geboren te Noordgouwe, die in 1693 huwde met Pieterella Arens en vanaf dat moment te Dreischor woonde. Hij hertrouwde in 1710 Jacomijntje Jacobs van de Wiele (1666), geboren te Nieuwerkerk, weduwe van Marinus Jacobse de Maker, en vestigde zich toen te Nieuwerkerk. Mogelijk was Marinus de Maker vóór 1710 pachter.

De hofstede werd in 1730 (waarschijnlijk vanaf 1720) bewoond door zoon Jacob Eymantse de Bruijne (1696-1762), in 1720 gehuwd met Gieltje Janse van den Berge (1696-1776), dochter van Jan Abrahamse van den Berge en Lijsbeth Jans de Visser van de hofstede ten westen van de Stoofweg. Hij was de stamvader van de familie De Bruine in Duiveland. Dochter Elisabeth huwde Leendert Janse Berman, landbouwer aan de Frankeweg. Zoon Jan was landbouwer op de Noordhoeve. Zoon Jozias bewoonde Weyde Line en De Blinkende Panhoeve.

Vanaf 1762 werd de hofstede bewoond door hun zoon Cornelis de Bruine (1734-1776), in 1762 gehuwd met Geertruid Janse van de Stolpe (1742-1800), dochter van Jan Hubregtse van de Stolpe en Pieterella Govertse de Zwarte van de hofstede Rase Keure. Hij pachtte in 1765 123.276 gemeten grond en had 37.225 gemeten in eigendom. Hij was vanaf 1770 ook pachter van de nabijgelegen hofstede aan de voormalige Blindeweg.

De hofstede werd waarschijnlijk vanaf 1778 als eigenaar bewoond door Cornelis Jacobse van der Have (1753-1808), zoon van Jacob Johannesse van der Have en Grietje Cornelisse de Bruine van de hofstede Zomerlust, in 1778 gehuwd met Adriana Cornelisse Karel (1752-1844), afkomstig uit Nieuwerkerk. Hij bezat in 1807 maar liefst 117 ha grond, ook de Noordhoeve. Zij bleef tot 1842 eigenaar van de hofstede.

Vanaf 1807 werd de hofstede als bedrijfsleider (“kastelein”) bewoond door Tonis Adriaanse (1771-1839), geboren te Elkerzee, in 1797 gehuwd met Willemijntje Janse Lokker (ovl. 1830), afkomstig uit Noordwelle. Zij verhuisden in 1822 naar Noordgouwe.

Vanaf 1822 tot 1824 werd de hofstede korte tijd als pachter bewoond door Iman Elenbaas (1799-1873), afkomstig uit Bruinisse, in 1822 gehuwd met Johanna van As (1802-1880), afkomstig uit Oosterland. Zij woonden vanaf 1824 op A 125c (een nieuw gebouwde knechtswoning) en vestigden zich op 11-05-1827 te Haamstede.

De hofstede werd vanaf 1824 tot 1842 bewoond door de schoonzoon van de eigenaresse Willem Marinusse Bolle (1777-1847), in 1803 gehuwd met Jacoba van der Have (1778-1849). Zij woonden voordien op de Noordhoeve, die in dat jaar door haar moeder werd verkocht. Hij was de stamvader van de Oosterlandse familie Bolle.

In 1842 werd de hofstede verkocht aan Samuel de Jonge Mulock Houwer (1821-1886), wijnkoper te Goes, zoon van Hendrik Mulock Houwer en Clara Magdalena de Jonge, in 1846 gehuwd met Jacomina Johanna Nortier. De hofstede werd vanaf 1842 als pachter bewoond door Jan Gravelijn (1813-1877), zoon van Giljam Gravelijn en Mensje Westenrijk, in 1842 gehuwd met Cornelia Braber (1806-1883). Zij waren tot 1842 beiden arbeider op de hofstede Bouwlust. Zij verkochten op 05-04-1850 de landbouwersinspan, waaronder vier werkpaarden, en vestigden zich op 03-05-1850 te Noordwelle.

Vanaf 03-05-1850 werd de hofstede als pachter bewoond door Daniel Berrevoets (1814-1879), afkomstig uit Kerkwerve, in 1854 gehuwd met Cornelia Pieterella Boogaart (1833-1919), dochter van Bartel Boogaart en Cornelia Pieterella Paase van de hofstede De Banjaard. Zij verkocht de landbouwersinspan op 26-05-1880 en verhuisde vervolgens met haar kinderen naar Zierikzee. Zij woonde vanaf 1895 te Haarlemmermeer.

Op 19-03-1880 verkocht Samuel de Jonge Mulock Houwer de hofstede aan Pieterella Wagenaar (1839-1927), gehuwd met Cornelis Johannis van Mervennee (1837-1888), en Cornelis Adriaan Buijze (1815-1891) te Zierikzee. Zij waren tot 1892 gezamenlijk eigenaar. De hofstede werd vanaf 1880 als pachter bewoond door Willem Kooman (1847-1931), afkomstig uit Duivendijke, in 1874 gehuwd met Dirkje Vermaas (1854-1940), afkomstig uit Stavenisse. Zij verhuisden op 30-05-1892 naar Brouwershaven en vestigden zich korte tijd later te Renesse.

Vanaf 1892 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Johannis Lette (1840-1917), voordien broodbakker, in 1862 gehuwd met Elisabeth Hallingse (1843-1907), dochter van Jan Hallingse en Willemijntje van de Stolpe, die de boerderij bewoonden met de woning aan de Kerkstraat. Dit huwelijk bleef kinderloos. Hij was lid van de gemeenteraad 1895-1916 en wethouder 1911-1916.

In 1900 vestigde zich als eigenaar op de hofstede, afkomstig van de hofstede Schoon Verbond, Willem Capelle (1836-1923), zoon van Frans Capelle en Jacoba Zandijk, gehuwd met Neeltje Broeksmit (1844-1920), dochter van Aart Broeksmit en Marina Padmos te Bruinisse. Zij behoorden tot de Gereformeerde Kerk. Zij verhuisden in 1910 naar een huis op de Ring, gelegen op de locatie van de latere dokterswoning.

Vanaf 1910 werd de hofstede als eigenaar bewoond door zoon Frans Adriaan Capelle (1878-1964), in 1908 gehuwd met Dina Willemina Geelhoed (1883-1971), afkomstig uit Sint-Philipsland. Ook zij behoorden tot de Gereformeerde Kerk.

Vanaf 1952 werd de hofstede mede bewoond door hun beide zoons Johannes Lieven Capelle (1919-1999), in 1952 gehuwd met Bastiana Cornelia Contant (1921-1981), en Lieven Johannes Capelle (1924-2016), in 1952 gehuwd met Elisabeth Jacoba Dalebout (1928). Het woonhuis werd bij de watersnoodramp van 1953 zwaar beschadigd; de schuur stortte na de ramp alsnog in. Na 1953 vond voor zoon Johannes Lieven nieuwbouw plaats ten oosten van de hofstede op het huidige adres Galgeweg 5. Zoon Lieven Johannes vestigde zich te Looperskapelle.

Op de locatie waar na 1953 de nieuwe boerderij werd gebouwd, lag in de zeventiende eeuw in de 6^e mate nr. 4 een hofstede, die zowel in 1619 als in 1653 eigendom was van de erfgenamen van Jan Claes Huberts, waarschijnlijk Jan Claesse de Huijbert. In 1619 was Pieter de Passcher bewoner van de hofstede; in 1647 en 1653 Leendert Leendertse de Jonge. In de veldboeken van 1730 en 1765 wordt verwezen naar de voormalige hofstede.

E 4 Zomerlust

18^e eeuw: 7^e mate nr 9.

Nummering 1818-1850: A 126; vanaf 1850: A 156; vanaf 1910: A 277; vanaf 1930: A 389.
Huidig adres: Galgeweg 3.

Eigenaar van de hofstede was in 1619, 1626, 1647 en 1653 capitein Valckenburg. Mogelijk was deze een broer van Elisabeth van Valckenburg, de echtgenote van Jacob Cats.

In 1619 werd de hofstede bewoond door Pieter Baeijerdal (ook Beijerdal), van wie tot in de 18^e eeuw nakomelingen te Nieuwerkerk woonden. In 1626 was Cornelis Leijnse de bewoner. Hij was waarschijnlijk een broer van Leendert Leijnse van de hofstede Hooggelegen. Zijn zoon Abraham Cornelisse Leijnse (van den Berge) was landbouwer op de hofstede Botland. Zoon Jacob Cornelisse Leijnse was landbouwer op Bouwlust. Dochter Lijsbeth Cornelisse Leijnse huwde Leendert Adriaense Bruijnkruijs die in 1675 pachter van Zomerlust zou zijn.

In 1647 en 1653 werd de hofstede bewoond door Jan Bastiaanse van Haver, zoon van Bastiaan Janse (van Haver) van de hofstede ten westen van de Stoofweg, gehuwd met Elisabeth Philips. Zij hadden tot 1658 kinderen te Nieuwerkerk. Zij hertrouwde omstreeks 1661 Marcus Jacobse den Blauwen, zoon van Jacob Cornelisse den Blauwen en Weijntje Marcusse Schoof. Met hem had zij 1662-1665 kinderen. Na Marcus' overlijden bleek in 1692 zijn boedel insolvent te zijn. Zijn broer Adriaen was pachter op Situé Haut te Ouwerkerk. Haar dochter Bastiaantje Jans huwde Hubrecht Centse (van de Vate), die mogelijk de hofstede Cereales bewoonde.

In 1675 en 1698 was eigenaar van de hofstede mr. Jacob Verheije (1640-1718), zoon van Cornelis Verheije en Quirina Hollenboom, in 1664 gehuwd met Johanna de Jonge van Ellemeet (1644-1693). Hij was ook eigenaar van de hofstede Windenburg te Capelle. Hij was in de jaren 1687-1718 raadpensionaris van Zeeland en woonde aanvankelijk te Zierikzee en later te Middelburg. In 1730 waren zijn erven eigenaar. Later waren eigenaar de kinderen van zijn dochter Magdalena (1672-1732), in 1703 gehuwd met mr. Casper van Citters (1674-

1734) te Middelburg, die zijn schoonvader opvolgde als raadpensionaris van Zeeland. In 1765 was de enige eigenaar hun zoon mr. Jacob van Citters (1708-1792), burgemeester van Middelburg, in 1736 gehuwd met Anna Sara Boudaen (1718-1781). Zij bewoonden vanaf 1763 kasteel Popkensburg te Sint-Laurens.

In 1675 (RAZE 4003) was pachter van de hofstede met 74.179 gemeten grond Leendert Adriaense Bruijnkruijs, zoon van Adriaen Willemse Bruijnkruijs, omstreeks 1655 gehuwd met Lijsbeth Cornelisse Leijnse (van den Berge), dochter van Cornelis Leijnse, die in 1626 Zomerlust bewoonde. Zij hadden tot 1665 kinderen te Nieuwerkerk.

Vanaf 1698 werd de hofstede gepacht door Laurens Adriaense Bouman, die op dat moment nog te Noordgouwe woonde (RAZE 4065).

In 1730 – waarschijnlijk al vanaf 1719 – was pachter Jan Janse van den Berge (1691), zoon van Jan Abrahamse van den Berge en Lijsbeth Jans de Visscher van de hofstede ten westen van de Stoofweg, in 1719 gehuwd met Maria Willems Verseput, afkomstig uit Kerkwerve, weduwe van Adriaen Adriaense van der Weel. Haar zoon Willem Adriaense van der Weel bewoonde de Hooge Hoeve. Hun dochter Elisabeth van den Berge, gehuwd met Adriaan Lievense, landbouwer op een hofstede aan de Jonkersweg te Oosterland, was de moeder van Adriaan Lievense, die later Weyde Line bewoonde.

In 1765 en 1772 werd de hofstede bewoond door Jacob Janse van der Have (1718), afkomstig uit Sirjansland, in 1751 gehuwd met Grietje Cornelisse de Bruijne (1730-1784), geboren te Sint-Annaland als dochter van schoolmeester Cornelis Louisse de Bruijne en Susanna Marinusse Wagemaker (beiden uit Ouwerkerk afkomstig). Haar moeder was in 1742 hertrouwd met Bastiaan Janse van den Berge van de hofstede Ruimzicht. Jacob pachtte in 1765 89.069 gemeten grond en had 19.125 gemeten in eigendom.

Op 03-10-1765 verkocht mr. Jacob van Citters de hofstede met 76.218 gemeten grond voor 800 ponden Vlaams aan Cornelis Huibregtse van de Stolpe, eigenaar van de nabijgelegen hofstede in de Keulse Putten. De koop werd door gedeputeerde mr. Willem van Citters door “naasting” ongedaan gemaakt. Op 19-04-1768 werd de hofstede met opnieuw 76.218 gemeten grond namelijk door mr. Willem van Citters verkocht aan de pachter Jacob Janse van der Have. Deze overleed omstreeks 1774.

Grietje Cornelisse de Bruine hertrouwde in 1774 Marinus Gabriëlse en overleed in 1784. De hofstede werd vanaf 1778 – vanaf 07-07-1783 als eigenaar (RAZE 4657) – bewoond door haar zoon Cornelis Jacobse van der Have (1753-1808), in 1778 gehuwd met Adriana Cornelisse Karel (1752-1844), geboren te Nieuwerkerk. Hij bezat in 1807 de Noordhoeve, Luctor et Emergo en Zomerlust met in totaal maar liefst 117 ha grond. Zij bleef tot 1843 eigenaar van de boerderij.

Vanaf 1811 werd de hofstede bewoond door schoonzoon Adriaan Quintus (1782-1859), onderwijzerszoon uit Zonnemaire, in 1811 gehuwd met Neeltje van der Have (1789-1881). Zij bewoonden de hofstede met haar moeder, die eigenaar was. Zij verkochten op 09-06-1843 de gehele landbouwersinspan, waaronder acht paarden, en verhuisden op 12-11-1843 naar Zierikzee, waar Adriana van der Have-Karel in 1844 overleed.

Op 23-05-1843, een jaar voor haar overlijden, verkocht Adriana van der Have-Karel de hofstede aan de 22-jarige Samuel de Jonge Mulock Houwer (1821-1886) te Zierikzee, die in

1846 huwde met Jacomina Johanna Nortier (1815-1881) en vanaf dat moment wijnkoper in Goes was. Hij kocht tegelijk de naburige hofstede Luctor et Emergo. Hij bleef eigenaar tot 1870.

Vanaf 01-05-1843 werd de hofstede bewoond door Olivier van Nieuwenhuijzen (1813-1892), zoon van Pieter van Nieuwenhuijzen en Janna Huibregtse van de Stolpe, in 1843 gehuwd met Cornelia van 't Hof (1821-1876), dochter van Pieter van 't Hof en Maria de Visser van de hofstede Landzicht. Hij was een kleinzoon van Hubregt Janse van de Stolpe en Adriana Vermake van de hofstede Rase Keure. Oliviers vader Pieter werd op 10-11-1817 te Middelburg ter dood gebracht omdat hij samen met zijn neef zijn stiefgrootouders Tonis van den Bout en Geertje Padmos had omgebracht bij een beroving. Pieter bewoonde als pachter de hofstede Klooster Bethlehem te Elkerzee, die hun eigendom was. Olivier groeide op bij zijn grootmoeder Adriana Vermake, die was hertrouwd met Maarten Krepel van de hofstede Rase Keure. Hij fungeerde vanaf 1837 als bedrijfsleider op een hofstede te Oosterland, gelegen nabij Even Buiten, bewoond door de weduwe Pieterella Meerman-Pannekoek (1772-1842). Op 18-05-1870 werd de hofstede met 37.02 ha grond te koop aangeboden, met de vermelding dat deze tot en met 1871 bij Olivier van Nieuwenhuijzen in pacht was. Pachter Van Nieuwenhuijzen werd zelf de nieuwe eigenaar van de hofstede. Hij vestigde zich in 1886 met twee ongehuwde dochters in een nieuw gebouwde woning Provinciale Straatweg A 151b. Na zijn overlijden werd deze woning met schuur verkocht aan Levina Krepel-Broeksmit, afkomstig van de hofstede Rase Keure. Vanaf 1925 tot 1953 werd het geheel als boerderij bewoond door Jan Willem Lievense met zijn gezin.

De hofstede werd vanaf 1886 als eigenaar bewoond door zoon Pieter Nikolaas van Nieuwenhuijzen (1846-1931), in 1886 gehuwd met Neeltje Mol (1856-1928), dochter van Andries Mol en Adriana Geluk van de hofstede Krabbenhoeke. In 1916 vond herbouw van de woning plaats. Het echtpaar Van Nieuwenhuijzen liet in 1921 de villa Weststraat 30 bouwen.

Vanaf 1921 werd de hofstede bewoond door zoon Olivier Andries Hubrecht van Nieuwenhuijzen (1888-1953), in 1921 gehuwd met Cornelia Elizabet Visser (1897-1958), dochter van Anthonie Adrianus Visser en Adriaantje Neeltje Wesdorp, die een boerderij in de Beijerenpolder te Viane bewoonden. Hij werd in 1928 eigenaar van de hofstede en verkocht deze in 1938 aan Hubrecht Cornelis van de Zande van de Hooge Hoeve. De schuur brandde in 1933 geheel af en werd in 1934 nieuw opgebouwd. Hij kwam om bij de watersnoodramp van 1953. Zij verhuisde op 24-03-1955 met haar enig kind Pieter Olivier (1935-1956) naar Haamstede. Daarmee eindigde een periode van 112 jaar bewoning door de familie Van Nieuwenhuijzen.

Vanaf 1955 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Willem de Reus (1921-2009), zoon van Johannis de Reus en Cornelia Elizabeth Smalheer, in 1946 gehuwd met Martina Hannewijk (1920-2002), onderwijzeres. Zij verkochten de boerderij in 1970; de bijbehorende grond (12 ha) werd in 1987 verkocht.

E 5 Krabbenhoeke

18^e eeuw: 5^e mate nr 1.

Nummering 1818-1850: A 128 (later A 127); vanaf 1850: A 155; vanaf 1910: A 275; vanaf 1930: A 386.

Huidig adres: Krabbenhoekseweg 1, nabij de Rampertsedijk.

In 1619, 1626, 1647 en 1653 waren de erven van raadsheer mr. Huijbertus Steengracht (1565-1618), gehuwd met Barbara Schoutens (1570-1620), eigenaar. Hij was een broer van Jan Anthonisse de Jonge en van Ocker Jan Anthonisse, de stamvader van de familie Ockerse.

De hofstede werd in 1619 en 1626 bewoond door Dierick Jacobse. In 1647 en 1653 werd de hofstede bewoond door Job Crijnse Lorre. Waarschijnlijk was hij dezelfde als Job Crijnse Blicke, die op 10-07-1668 eigenaar was, toen de hofstede als zekerheid diende (RAZE 4654).

Al in 1712 was eigenaar van de hofstede Mattheus Wijckaert te Middelburg, vanaf 1696 advocaat-fiscaal en griffier van de krijgsraad in Zeeland. Vervolgens was eigenaar Anthonis Pluijmpot (1677), baljuw van Brouwershaven, zoon van Cornelis Pluijmpot en Dana Mogge, gehuwd met Levina van Duijn. In 1765 en 1772 waren gezamenlijk eigenaar zijn schoonzoon, baljuw van Brouwershaven Cornelis Duncan (1695-1766), in 1751 gehuwd met Anthonia Pluijmpot (1713-1758), en zijn kleinzoon, de ongehuwde geneesheer, burgemeester en dichter Jan Macquet (1731-1798) te Zierikzee, zoon van ds. Johannes Macquet en Dana Pluijmpot (1708).

De hofstede werd al in 1712 bewoond door Maarten Leijnse de Jonge, in 1713 te Nieuwerkerk als weduwnaar van Pieterella Maartens (ovl. 1712) hertrouwd met Neeltje Marinusse Schiettekatte, afkomstig uit Aagtekerke (RAZE 4099). Hij had uit zijn eerste huwelijk kinderen te Serooskerke (Walcheren). Bij het overlijden van zijn eerste vrouw bezat hij drie paarden (RAZE 4670). Zij hertrouwde in 1725 Adriaan Kok (ook Kock) (1697-1750), geboren te Bruinisse, zoon van Willem Cornelisse Kok en Jannetje Adriaanse Stille. Hij was in 1730 pachter van de hofstede.

Vanaf omstreeks 1757 (vanaf dat moment lieten zij te Nieuwerkerk kinderen dopen) werd de hofstede bewoond door Cornelis Pieterse Lokker (ovl. 1771), geboren te Serooskerke, in 1754 gehuwd met Maria Leendertse Kouwen, geboren te Renesse. Zij hertrouwde in 1771 Adriaan Cornelisse van der Maas (1750-1798), zoon van Cornelis Adriaanse van der Maas en Johanna de Swarte te Capelle. Hij kocht op 18-07-1775 voor 800 ponden Vlaams met een lening van Jan Macquet de hofstede met 99.026 gemeten grond van de eigenaren Jan Macquet en de beide kinderen van de in 1766 overleden Cornelis Duncan. Hij hertrouwde in 1775 Maria Claasse Bibbe (1756). Hij verkocht de hofstede op 12-03-1787, waarna zij zich op 20-03-1787 vestigden op het huidige Kerkstraat 1 dat zij op 23-07-1793 weer verkochten. Op 23-01-1794 vestigden zij zich met attestatie vanuit Nieuwerkerk te Viane bij Ouwerkerk. Bij zijn overlijden in 1798 was sprake van een insolvente boedel.

Op 12-03-1787 werd de hofstede met 99.026 gemeten grond voor 1.500 ponden Vlaams gekocht door Jan Joosse van der Male (1744-1808), geboren te Scherpenisse, in 1770 gehuwd met Cornelia Boogert (1750-1811), geboren te Sint-Maartensdijk, die zich op 30-09-1787 met attestatie vanuit Westkerke bij Scherpenisse op de hofstede vestigden. Zij vestigden zich in 1796 te Hontenisse in Zeeuws-Vlaanderen. Haar broer Gerard Boogaart was landbouwer te Graauw in Zeeuws-Vlaanderen; diens zoon Bartel was later landbouwer op De Banjaard te Capelle. Haar halfbroer Dirk Boogerd was landbouwer op het Hooge Huis te Ouwerkerk.

Op 29-02-1796 verkocht Jan Joosse van der Male de hofstede met 99.026 gemeten grond voor ruim 1684 ponden Vlaams aan Leendert Huibregtse van de Stolpe, bewoner van de Hooge Hoeve. Hij verkocht de hofstede op 24-05-1796 al weer door aan Adriaan van Farowe.

Vanaf 1796 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Adriaan van Farowe (1776-1843), zoon van Marcelis van Farowe en Janna Wadde, die de hofstede aan het begin van de Boterhoekseweg te Ouwerkerk bewoonden. Hij huwde in 1796 Cornelia Boogerd (1775-1849), dochter van Dirk Boogerd en Jannetje van Oeveren van het Hooge Huis te Ouwerkerk. Zij was tantezegger van de vorige bewoonster Cornelia van der Male-Boogert. Hij bezat zowel in 1807 als in 1832 ca 42 ha grond. Hun dochter Jannetje huwde Frans Schoof, landbouwer te Oosterland, dochter Janna huwde Johannes van Graafeiland van de hofstede Ruimzicht en dochter Cornelia huwde Klaas Kik van de Hooge Hoeve. Hun oudste zoon Dirk, voorman van de Afscheiding, was landbouwer op Cereales. Zoon Marcelis bewoonde de boerderij ten westen van de Molendijk.

Adriaan van Farowe verkocht de hofstede Krabbenhoeke met 39.96.16 ha grond op 13-11-1833 op 57-jarige leeftijd voor fl. 9.500,- aan de Zierikzeese advocaat en notaris mr. Cornelis van der Lek de Clercq (1811-1886), in 1835 gehuwd met jonkvrouwe Levina Anna Catharina Schuurbeque Boeije (1808-1875). Hij was in de jaren 1868-1886 de rijkste inwoner van Zeeland. Vanaf 1888 tot 1913 was vervolgens zijn dochter Maria Jacoba van der Lek de Clercq (1844), weduwe van George Lodewijk Schorer (1836), enig eigenaar van de hofstede.

Vanaf 1837 werd de hofstede als pachter bewoond door Adriaan van Farowe's schoonzoon Johannis Hage (1805-1848), zoon van Cornelis Hage en Neeltje van de Stolpe te Bruinisse, in 1837 gehuwd met Johanna van Farowe (1814-1864). Zij werd in 1848 weduwe. Zij verkocht de complete landbouwersinspan op 18-04-1849 en emigreerde vervolgens met haar kinderen en haar moeder en verschillende andere familieleden, onder wie haar broer Dirk van Farowe, naar Grandville (Michigan). Daar hertrouwde zij in 1850 Dingeman Minderhout (1796), afkomstig uit Grijskerke.

Vanaf 06-04-1849 werd de hofstede als pachter bewoond door Andries Mol (1821-1913), in 1849 gehuwd met Adriana Geluk (1816-1887), beiden afkomstig uit Sint-Philipsland. Zijn zuster Neeltje was gehuwd met Adriaan Lieveense van de Noordhoeve. Hij bezat zelf in 1898 10.76.84 ha grond. Hun dochter Neeltje huwde Pieter Nikolaas van Nieuwenhuijzen, landbouwer op Zomerlust. Zoon Maarten Mol werd landbouwer te Den Osse. Twee andere zoons waren landbouwer te Waarde. Zij vestigden zich in 1885 op Kerkstraat A 120 (thans nr. 10), waar voor hem een geheel nieuwe woning werd gebouwd, waar hij tot aan zijn overlijden in 1913 woonde. Hij was lid van de gemeenteraad 1880-1905 en wethouder 1903-1905.

Vanaf 27-03-1885 werd de hofstede als pachter bewoond door zoon Marinus Johannis Mol (1858-1936), in 1885 gehuwd met Cornelia Dana Kostense (1860-1919), afkomstig uit Kerkwerf, en in 1920 gehuwd met Marina Maatje van der Maas (1873-1937), afkomstig uit Oosterland. Beide huwelijken bleven kinderloos. In 1890 werd een nieuw woonhuis gebouwd. Hij kocht de hofstede in 1913 van de weduwe Schorer-van der Lek de Clercq en bleef tot 1927 eigenaar. Zij vestigden zich op 15-06-1920 te Zierikzee, Driekoningenlaan A 119-n-1 (thans nr. 25). Vervolgens werd de hofstede kort bewoond door bedrijfsleider Bauke Westra (1890), afkomstig uit Friesland.

Vanaf 16-02-1921 werd de hofstede als bedrijfsleider bewoond door Jan Hendrik Roskam (1893-1974), afkomstig uit Zierikzee, in 1922 gehuwd met Maatje Pieternella van de Velde (1891-1934), afkomstig uit Ouwerkerk. Zij verhuisden op 09-02-1927 naar Zierikzee en bewoonden vanaf 1929 een hofstede aan de Blindeweg te Dreischor. In 1922 brandde de schuur af, waarna er een nieuwe schuur werd gebouwd.

Vanaf 15-04-1927 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Jan Dalebout (1874-1952), afkomstig uit Ellemeet, in 1901 gehuwd met Kaatje Landegent (1872-1955), afkomstig uit Haamstede. Zij woonden eerder te Renesse en te Duivendijke. Zij vestigden zich in 1932 op het adres Oude Nieuwlandseweg A 226 (thans nr. 2).

Vanaf 1932 werd de hofstede bewoond door zoon Martinus Dalebout (1904-1971), in 1932 gehuwd met Pieterella Maria van de Zande (1909-1991), dochter van Hubregt Pieter van de Zande en Hendrika Adriana Zeijler van de hofstede Nieuwe Zorg te Oosterland. Haar grootouders Hubregt van de Zande en Neeltje Bouman bewoonden de hofstede Buitenzorg. Martinus Dalebout was vanaf 1957 eigenaar van de hofstede, samen met zijn broer Leendert (1906-1988), in 1955 gehuwd met Willempje Sientje Kranenburg (1913-1998), die aan de Oude Nieuwlandseweg A 226 (later nr. 2) woonden. Bij de watersnoodramp van 1953 werd de schuur verwoest en het woonhuis zwaar beschadigd. Vervolgens werd een vrijwel nieuw woonhuis – alleen fundering en dak bleven behouden – en een nieuwe schuur gebouwd.

Vanaf voorjaar 1966 werd de hofstede als pachter bewoond door schoonzoon Stoffel van der Wekken (1930-2009), in 1955 gehuwd met Alida Katharina Hendrika Dalebout (1932-1990). Zij bleven eigenaar van de tot dan door hen bewoonde boerderij Capelleweg 3, die later bewoond werd door dochter en schoonzoon De Wit-van der Wekken.

Vanaf 1992 wordt de hofstede als eigenaar bewoond door hun zoon Pieter van der Wekken (1965), in 1988 gehuwd met Maaike Boer (1965). Het bedrijf is, inclusief de boerderij aan de Capelleweg, omstreeks 55 ha groot.

E 6 Hofstede in de 4^e mate

18^e eeuw: 4^e mate nr 1, “tussen de Schoonee en de Keulse Putten watergang”.
De hofstede lag aan de Schooneetschenweg ten noorden van de hofstede Dijkzigt.

Bij zijn overlijden in 1614 was eigenaar van de hofstede jhr. Willem (van der Meer) van Berendrecht, rentmeester-generaal over Beoosten Schelde en ambachtsheer van Noordgouwe. Hij was geboren te Delft en overleed te Zierikzee in 1614. Hij was gehuwd met Anna Campe, geboren te Veere. In 1619, 1626, 1647 en 1653 waren zijn erven eigenaar: zijn dochter Anna van Berendrecht, in 1622 gehuwd met Gillis Cabeliau. De volgende eigenaar was hun zoon kapitein Johan Cabeliau (1631-1694), geboren te Goes, gehuwd met Adriana van Borrendamme, geboren te Zierikzee. De volgende eigenaar was hun schoonzoon kapitein Dirk Cattepoel, gehuwd met Cornelia Willemina Cabeljauw. Hij was in 1730 nog eigenaar.

In 1619 en 1626 werd de hofstede bewoond door Dingeman Cortman. In 1647 en 1653 werd de hofstede bewoond door Jan Cornelisse Kempe.

De hofstede werd waarschijnlijk omstreeks 1715 bewoond door Imant Jacobse Suijker, geboren te Ooltgensplaat en in 1694 gehuwd met Kommertje Pieterse Fransman (1668), afkomstig uit Oude Tonge. Zij woonden al in 1712 te Nieuwerkerk. Hij was in 1715 kandidaat-ouderling. Hun zoon Jacob deed in 1716 te Nieuwerkerk belijdenis.

In 1729 vestigde hun enige zoon Jacob Imanse Suijker (1695), geboren te Den Bommel, zich vanuit Kerkwerpe op de hofstede. Hij huwde in 1721 Krijntje Pieterse van der Have (1690), afkomstig uit Sirjansland, en hertrouwde in 1725 Huijge Adriaanse Tjoeke (1701-1742),

geboren te Elkerzee. Zij vestigden zich op 27-01-1736 met attestatie te Sirjansland, waar hij in 1757 eigenaar was van een hofstede met 94.017 gemeten grond. Hun zoon Adriaan (1730) was later landbouwer op Schoon Verbond.

In 1765 en 1772 was Cornelis Huijbregtse van de Stolpe, landbouwer op de naastgelegen hofstede Keulse Putten, eigenaar en gebruiker van de hofstede. In 1807 was nog altijd sprake van een hofstede, dan in eigendom en gebruik bij Cornelis de Jonge, landbouwer op de Keulse Putten. Waarschijnlijk werd de hofstede kort daarna afgebroken in verband met de nieuwbouw van de hofstede Dijkzigt op een iets oostelijker gelegen perceel.

E 7 Keulse Putten en Dijkzigt

18^e eeuw: 2^e mate nr 1 (De Keulse Putten).

Nummering 1818-1850: A 129; vanaf 1850: A 152; vanaf 1910: A 271; vanaf 1930: A 383.

Huidig adres: Kempensweg 1.

Omstreeks 1800 werd meer oostelijk in de 1^e mate nr 44 (in 1832 kadastraal F 186) de nieuwe hofstede Dijkzigt gebouwd. Nummering Dijkzigt 1818-1850: A 130; vanaf 1850: A 153; vanaf 1910: A 272; vanaf 1930: A 379.

Huidig adres: Kempensweg 4, aan een dreef tussen Kempensweg en Rampertsedijk.

De hofstede in de 2^e mate werd in 1619 bewoond door Domus Marijnis. De erfgenamen van Joos van Laren waren eigenaar. Waarschijnlijk betreft het de in 1618 te Vlissingen overleden ds. Joos van Laren sr. die – afkomstig uit Vlaanderen – in 1583 predikant werd te Ieper en vervolgens predikant was te Arnemuiden (1585) en te Vlissingen (1608-1618). Uit zijn eerste huwelijk met Mayken Knockaerts werd de bekende ds. Joos van Laren (1586-1653) geboren.

In 1626, 1647 en 1653 waren Thonis Leendertse Imanse (1613-1669) en Elisabeth Couwenburgh gezamenlijk eigenaar. Eerstgenoemde werd later Anthonie Borrendamme genaamd en huwde in 1636 Catelina Deuvele en hertrouwde in 1640 Janneke Mogge. Elisabeth Couwenburgh was mogelijk zijn moeder.

In 1626 was Jan Corstiaens bewoner van de hofstede, in 1647 en 1653 diens erfgenamen.

Kort na 1653 werd de nieuwe bewoner van de hofstede – de naam van de oude bewoner was in het veldboek doorgehaald – Jan Cornelis Yemanse. Dit betrof Jan Cornelisse Pijpelinck, zoon van Cornelis Imanse Pijpelinck van de hofstede Hooggelegen. Hij huwde Adriaentje Domis, hertrouwde omstreeks 1655 Matie Cornelis, hertrouwde omstreeks 1662 Jannetje Adriaens en hertrouwde in 1663 Lijntje Cornelisse Noom. Hij was in 1682 ook eigenaar van de hofstede ten oosten van de Potterweg, eerder eigendom van zijn schoonvader Domis Thonisse.

De hofstede werd vanaf 1685 bewoond door zoon Frans Janse Pijpeling (1663-1718), in 1685 gehuwd met Neeltje Abrahamse van den Berge, dochter van Abraham Cornelisse Leijnse (van den Berge) en Leentje Bastiaens van de hofstede Botland. Hij hertrouwde in 1689 Jannetje Leendertse Tromper (1658), afkomstig uit Zonnemaire, en hertrouwde in 1716 Jacomijntje Jans van de Sande, weduwe van Cornelis Klinkerland. In 1730 en 1765 waren de erven van Frans Pijpeling eigenaar van de hofstede.

De hofstede werd vanaf 1718 bewoond door schoonzoon Cornelis Huibregtse van de Stolpe (1696-1768), zoon van Hubregt Lievense van de Stolpe en Willemijntje Janse Dekker van de hofstede De Stolpe, in 1718 gehuwd met Lena Franse Pijpeling (1699-1752). Bij haar overlijden in 1752 bedroeg het batig saldo ruim 2166 ponden Vlaams. Op 08-07-1766 kocht hij van Teunis van der Jagt, gehuwd met zijn nicht Lijntje Leendertse Pijpeling, 7/12 deel van de hofstede met 48.199 gemeten grond, waardoor hij De Keulse Putten alleen bezat. Hij bezat bij zijn overlijden in 1768 drie hofsteden ten noorden van Nieuwerkerk, voordien eigendom van de erven Frans Pijpeling: De Keulse Putten, Zeemanslust en de hofstede in de 4^e mate, met in totaal maar liefst 324.227 gemeten (circa 130 ha) grond.

De boedel van Cornelis Huibregtse van de Stolpe bleef na diens overlijden in 1768 vele jaren onverdeeld, zodat alle zeven kinderen een zevende deel bezaten. Zoon Hubrecht (1721) bewoonde de hofstede Spuiwijk te Oosterland (precies aan de andere kant van de dijk), zoon Frans (1726) bewoonde de hofstede De Keulse Putten en zoon Marinus (1739) was landbouwer te Bruinisse. Dochter Janna (1719) huwde Pieter Janse de Lange, landbouwer te Sirjansland, dochter Geertruid (1736) huwde Job Janse van der Have, landbouwer op Welgelegen te Ouwerkerk, dochter Adriana (1737) huwde Frans Jobse Bibbe, landbouwer op Zeemanslust, en dochter Jacoba (1742) huwde Jan van Putte, landbouwer te Bommenede.

De hofstede werd vanaf 1771 bewoond door zoon Frans Cornelisse van de Stolpe (1726-1794), in 1771 gehuwd met zijn nicht Cornelia Janse van de Stolpe (1745-1776), dochter van Jan Hubregtse van de Stolpe en Pieterella Govertse de Zwarte van de hofstede Rase Keure. Hij hertrouwde in 1778 Willemijntje van Agthoven (1757-1838), dochter van Cornelis Hendrikse van Agthoven en Maatje Janse d' Ooge van de hofstede De Wereld. Zij hertrouwde in 1796 Cornelis de Jonge (1761-1809), zoon van Adriaan de Jonge en Catharina Leenderts Doelman van de Familiehoeve. Cornelis de Jonge bezat in 1807 maar liefst 254 gemeten (= 102 ha) grond. Willemijntje van Agthoven bezat in 1832 vier hofsteden te Nieuwerkerk in eigendom, te weten Zeemanslust (waar haar reeds overleden stiefzoon Jan Franse van de Stolpe had gewoond), de Hooge Hoeve (waar haar zoon Hubregt Franse van de Stolpe woonde), Dijkzigt (waar haar schoonzoon Cornelis van der Maas woonde) en De Keulse Putten. Verder bezat zij 201.88.50 ha grond te Nieuwerkerk en 12.97.50 ha grond te Oosterland. Haar zoon Adriaan de Jonge bezat op dat moment de Familiehoeve met een grote hoeveelheid grond. Zij was met afstand de rijkste inwoner van Nieuwerkerk. Vanaf 1810 tot aan haar overlijden in 1838 bewoonde zij het latere Kerkstraat 11.

In het veldboek van 1807 wordt bij de 2^e mate no 1 vermeld: "de hofstede daar Cornelis Huibregtse plagte te wonen gestaan heeft" en bij de 1^e mate no 44 "de nieuwe hofstede van Cornelis de Jonge, waar hij thans op woont". Deze hofstede, Dijkzigt genaamd, is kennelijk kort daarvoor nieuw gebouwd in plaats van De Keulse Putten. De Keulse Putten bleef wel als boerderij gehandhaafd (genummerd A 129), maar werd bewoond door arbeiders of boerenknechten. De eigenaar was steeds dezelfde als die van Dijkzigt.

De Keulse Putten werd aanvankelijk bewoond door Cornelis Marinusse van der Maas (1789-1847), geboren te Sirjansland, in 1812 gehuwd met Josina Arijse (1786-1854), geboren te Bruinisse. Zij verhuisden voor 1826 naar elders. Vanaf 01-05-1828 vestigden zich vanuit Oosterland op De Keulse Putten Jozua Elenbaas (1762-1846), geboren te Nieuwerkerk, in 1788 gehuwd met Maatje Padmos en hertrouwd met Cornelia Schrijver (1780-1862), afkomstig uit Scherpenisse. Zij verhuisden op 01-05-1830 naar Sirjansland. Vervolgens werd De Keulse Putten vanaf 01-05-1830 bewoond door een kleinzoon van eigenaresse Willemijntje van Agthoven: boerenknecht Frans van de Stolpe (1808-1860), zoon van

Hubregt Franse van de Stolpe en Johanna Sneevliet van de Hooge Hoeve, in 1830 gehuwd met Cornelia Hoogerland (1803-1868), dochter van Johannes Hoogerland en Catholijna van Poortvliet van De Muije. Zij verhuisde op 06-07-1865 als weduwe naar Kralingen.

De hofstede Dijkzigt werd vanaf 1810 bewoond door een schoonzoon van de eigenaar: Cornelis van der Maas (1786-1855), zoon van Dirk van der Maas en Jacoba Liere te Zierikzee, in 1810 gehuwd met Maatje Franse van de Stolpe (1783-1866). Hij werd in 1838, na het overlijden van zijn schoonmoeder, eigenaar van de hofstede en bleef dat tot 1853. Hij was in de jaren 1838-1844 burgemeester van Nieuwerkerk en was in 1855 in Nieuwerkerk met afstand de hoogst aangeslagene voor de belastingen. Zij bewoonden vanaf 1846 de woning Kerkstraat 11, die tot 1838 was bewoond door haar moeder Willemijntje van Agthoven en vanaf 1838 tot 1846 was bewoond door schoonzoon timmerman Pieter Labrijn (1815-1892). Deze was in 1838 gehuwd met Cornelia van der Maas (1817-1892) en zou later vele jaren waterbouwkundig ambtenaar van het Waterschap Schouwen zijn.

Vanaf 1840 werd de hofstede Dijkzigt mede bewoond door schoonzoon Nikolaas Labrijn (1816-1856), in 1840 gehuwd met Willemijntje van der Maas (1817-1892). Hij was evenals Pieter Labrijn een zoon van de uit Hendrik-Ido-Ambacht afkomstige timmerman Dirk Labrijn, die zich in 1823 als weduwnaar te Nieuwerkerk vestigde toen hij hertrouwde met Frederika Levina Broeksmit, weduwe van timmerman Marinus Louis Brouwer. Nikolaas Labrijn werd in 1853 eigenaar van de hofstede met maar liefst 87.05.70 ha grond. Hij was lid van de gemeenteraad 1853-1856 en wethouder 1855-1856 maar overleed al op 39-jarige leeftijd. Zijn dochter Frederika Levina huwde Jan Bouman, landbouwer op Dorpszicht te Oosterland; zij waren de ouders van Job Nicolaas Bouman van de hofstede Zeemanslust. Dochter Pieterella Willemijna huwde Reinier Adriaan Gaanderse van de Familiehoeve.

Willemijntje van der Maas hertrouwde in 1858 Adriaan Capelle (1829-1895), zoon van Frans Capelle en Jacoba Zandijk van de hofstede Schoon Verbond, weduwnaar van Toontje van den Bout, die afkomstig was van de hofstede Zeemanslust. Adriaan Capelle en Willemijntje van der Maas bezaten in 1892 89.50.45 ha bouwland te Nieuwerkerk. Het totaal batig saldo bedroeg fl. 342.973,65, voor die tijd een zeer hoog bedrag. Zij waren voor de belastingen te Nieuwerkerk verreweg de hoogst aangeslagenen. Hij was wethouder van Nieuwerkerk 1879-1895. Uit dit huwelijk werd slechts één dochter geboren: Janna Jacoba Capelle (1860-1925). Zij werd na het overlijden van haar ouders eigenaar van de hofstede Dijkzigt en van de oude hofstede De Keulse Putten. Zij behoorde tot de Gereformeerde Kerk te Oosterland, die toen kerkte in de vlakbij de hofstede gelegen "Diekse Kaerke". Toen de Gereformeerde Kerk in 1917 een nieuw kerkgebouw liet bouwen aan de Sint-Joostdijk (in 1919 overgegaan naar de Gereformeerde Gemeente), werd zij lid van de Gereformeerde Kerk te Nieuwerkerk.

In 1875 werd op perceel kadastraal F 190, ten westen van Dijkzigt, een knechtswoning gebouwd, genummerd A 153b. Deze woning werd in 1932 gesloopt.

De hofstede Dijkzigt werd vanaf 1897 bewoond door zoon Dirk Adriaan Labrijn Nzn (1846-1917), in 1876 gehuwd met Neeltje van Putte (1849-1919), afkomstig uit Zonnemaire. Zij bewoonden voordien als pachter de hofstede Zeemanslust. Hij was wethouder van Nieuwerkerk 1905-1917. Hij pachtte de hofstede van zijn halfzus Janna Jacoba Capelle. Dirk Adriaan Labrijn liet bij zijn overlijden in 1917 drie dochters na. Dochter Wilhelmina Nikoletta bewoonde met haar echtgenoot Anthonij Bastiaan Breesnee de hofstede Stadszicht in de Gouweveerpolder, dochter Magdalena Levina huwde Marinus Jan Willem Boogerd en

dochter Johanna Pieterella huwde Simon Jacob Gast, landbouwer te Looperskapelle en dijkgraaf van het Waterschap Schouwen.

In 1897 werd direct ten noorden van Dijkzigt, aan de andere kant van de weg, op perceel kadastraal F 188 een knechtswoning gebouwd. Deze woning, vanaf 1930 genummerd A 380, werd vanaf 1931 bewoond door Adriaan Cornelis de Looze (1885-1974), in 1921 gehuwd met Jacoba Matthijse (1897-1964), beiden geboren te Zierikzee. Zij woonden in 1922 en 1924 te Zeijerveld (Drenthe) en vestigden zich op 04-02-1931 vanuit Willemstad te Nieuwerkerk. Zij woonden vanaf 11-02-1941 te Zierikzee en vestigden zich op 16-07-1945 opnieuw te Willemstad. Deze woning werd verwoest bij de watersnoodramp van 1953 en werd toen bewoond door Marinus en Wilhelmina Cornelia van der Have-Faasse. Na 1953 werd op een iets noordelijker perceel, direct aan de Kempensweg, een nieuwe knechtswoning gebouwd (thans Kempensweg 2).

De hofstede Dijkzigt werd vanaf 1918 als pachter bewoond door neef Nicolaas Willem Gaanderse (1888-1972), zoon van Renier Adriaan Gaanderse en Pieterella Willemina Labrijn van de Familiehoeve, die in 1918 gehuwd was met Wilhelmina Vervloet (1892-1983), afkomstig uit Amerongen. Zij verhuisden op 21-01-1933 naar Amerongen.

Na het overlijden van Adriaan Capelle werd in 1895 op de oude locatie van De Keulse Putten (kadastrale nummering dan F 385) een nieuw woonhuis met schuur en erf gebouwd, groot 38.60 are. Deze woning, genummerd A 271 (later A 383), werd bewoond door eigenaresse Janna Jacoba Capelle (1860-1925) en haar eveneens ongehuwde halfzussen “de dames Labrijn”: Maatje Willemijntje (1842-1930) en Adriaantje Pieterella (1843-1927).

In 1913 werd op een perceel van 1.26.90 ha met kadastraal nummer F 193, direct westelijk van de schuur die behoorde bij de woning van de drie ongehuwde zusters een nieuwe woning gebouwd. Bij deze woning hoorde voortaan de schuur. De daarmee gevormde nieuwe boerderij, genummerd A 272a (vanaf 1930 A 382) droeg de oude naam De Keulse Putten. Zij werd vanaf 26-04-1913 bewoond door Marinus Jan Willem Boogerd (1877-1958), geboren te Duivendijke, in 1904 gehuwd met Magdalena Levina Labrijn DAdr (1878-1958), een nichtje van de eigenaressen. Zij woonden tot 1913 de pachtboerderij Arbeid Adelt te Zuidland. Zij vestigden zich op 15-10-1931 te Zierikzee, Wandeling A 426-c (Leliëndale).

Toen eigenaresse Janna Jacoba Capelle in 1925 overleed, liet zij een batig saldo na van 159.447,-. Zij had bij testament van 15-02-1922 als enig erfgenaam van haar totale vermogen, inclusief de beide hofsteden, aangewezen haar beide halfzussen met wie zij samenleefde: de dames Labrijn. De laatst overledene van de zussen, Maatje Willemijntje Labrijn, was bij haar overlijden in 1930 alleen eigenaar van de twee hofsteden met ruim 89 ha grond. Zij liet een aantal forse legaten na: fl. 4.000,- aan de Hervormde Gemeente, fl. 3.000,- aan de Gereformeerde Kerk en fl. 2.000,- aan de School met de Bijbel, zoals al door haar halfzus Janna Jacoba Capelle was bepaald. De rest werd verdeeld onder de vele neven en nichten

Op 25-06-1930 werd de hofstede Dijkzigt met 33.72.07 ha grond door de erven van Maatje Willemijntje Labrijn op een openbare verkoping verkocht aan Cornelis Jan van Westen (1891-1972), landbouwer op Botland, gehuwd met Gerina Cornelia van Oeveren (1891-1950). De pacht van de grond liep tot 1932, die van het woonhuis tot 01-05-1933. De bij de hofstede behorende oppervlakte grond werd later uitgebreid tot 44.39.67 ha, zodat beide hofsteden evenveel grond hadden. Koper Van Westen was op dat moment pachter van Botland en had vanuit het oogpunt van geldbelegging behoefte een hofstede te kopen. Twee jaar later, in 1932

kreeg hij alsnog gelegenheid de hofstede Botland te kopen. Vanaf 1933 werd de hofstede als bedrijfsleider bewoond door boerenknecht Krijn Goosen (1880-1955), in 1902 gehuwd met Janna van den Berg (1881-1934). Hij vestigde zich in 1941 op het adres Polderweg A 345. In 1938 ontwierp Marinus C. Boogert de nieuwe woning van de hofstede.

Vanaf 1941 werd de hofstede bewoond door de twee oudste kinderen van de eigenaar, op dat moment beiden nog ongehuwd: Cornelis Jan (1918-1999), vanaf 1944 landbouwer op Botland, en Johanna Wilhelmina (1920-2001), in 1944 gehuwd met Hendrik van Gorsel, landbouwer op de Bagijnhoeve te Oud-Vossemeer en vanaf 1959 dijkgraaf van het Waterschap Tholen. De hofstede Dijkzigt werd vanaf 02-02-1944 bewoond door een neefje van eigenaar Van Westen: Jan Frederik van Westen (1916-1998), zoon van Pieter van Westen en Wilhelmina Maatje Bouman te Oosterland, in 1944 gehuwd met Jacomina Thona Leendertse (1915-2002), afkomstig uit Wissenkerke. Zij vestigden zich op 14-02-1949 op de boerderij van zijn ouders te Oosterland.

Vanaf 09-03-1949 werd de hofstede bewoond door de dochter van de eigenaar, Jannetje Cornelia van Westen (1924-1980), die in dat jaar in het huwelijk trad met Antoon Johan van de Graaf (1916-1983), geboren te Wamel. Zij werd in 1963 eigenaar van de hofstede. Zij vestigden zich op 17-03-1976 te Bruinisse.

In 1975 werd de boerderij met 53 ha grond gekocht door Otto Dankert Ruysenaers (1946), afkomstig uit Zevenbergen. Hij bewoonde de boerderij vanaf 1976 tot september 2013. In 2013 verkocht hij de boerderij met op dat moment 78 ha grond aan THES Agro, eigendom van Henricus Marinus Thijssen (1961), die ook eigenaar was geworden van Situé Haut te Ouwkerk en Ypenhove in de Gouweveerpolder.

De hofstede De Keulse Putten werd met 53.48.33 ha grond eveneens op 25-06-1930 door de erven van Maatje Willemijntje Labrijn te koop aangeboden. De pacht van de grond liep tot november 1931 ("roven oogst"), die van de hofstede tot 01-05-1932. De grond werd separaat van de gebouwen verkocht. Ruim 10 ha grond werd door Cornelis Jan van Westen gevoegd bij de gronden van de hofstede Dijkzigt. De hofstede De Keulse Putten zelf werd zonder de grond gekocht door molenaar Johannis Dijkman (1889-1977), in 1917 gehuwd met Pieterella Matthijsse, die zelf tot 1932 bij de molen woonde en zich vervolgens aan de Oude Nieuwlandseweg (thans nr. 4) vestigde.

De Keulse Putten (vanaf 1930 genummerd A 382) werd vanaf 1932 bewoond door Jozua Hanse (1873-1940), tot dan winkelier, in 1905 gehuwd met Elizabeth Maatje Hemelrijk (1869-1925). Hij bewoonde de woning met zijn zoon Jan Andries Hanse (1910-1988), in 1940 gehuwd met Janna Geertruida Roukema (1913-1998). Jozua Hanse werd in 1938 zelf eigenaar van De Keulse Putten: een huis met schuur en 1.15.10 ha bouwland. Nog in datzelfde jaar verkocht hij het geheel aan zijn op dat moment nog aanstaande schoondochter Janna Geertruida Roukema. Het gezin Hanse-Roukema vestigde zich op 20-09-1945 op het adres Weststraat A 20, de boerderij die voordien door M.J. Stoutjesdijk was bewoond. De woning en het stukje bouwland (1.15.10 ha grond) werden op 24-10-1947 zonder schuur – die ging naar buurman Aalbrechtse – verkocht aan onderwijzerszoon Pieter Johannes Smallegange (1890-1953), in 1912 gehuwd met Cornelia Goudzwaard (1889-1922) en in 1930 hertrouwd met Johanna Neeltje Heijboer (1902-1953). Zij woonden tot 1947 op het adres Krabbenhoekseweg A 387. De woning werd bij de watersnoodramp van 1953 verwoest; het echtpaar Smallegange kwam daarbij om.

De woning aan de oostzijde van de schuur, die tot 1930 door de dames Labrijn was bewoond, werd in 1932 – dan kadastraal nr F 481, bestaande uit een huis (A 383), schuur en erf met 51.60 are grond – gekocht door Cornelis Marinus Aalbrechtse (1885-1958), in 1910 gehuwd met Jacoba Meerman (1888-1930) en in 1939 hertrouwd met Janna Dieleman (1898-1966). In 1947 werd de schuur die tot dan aan de familie Hanse toebehoorde bij het perceel gevoegd. De boerderij werd vanaf 1948 bewoond door zoon Johannis Aalbrechtse (1919-1953), in 1948 gehuwd met Gerritje Alberta van Laatum (1925). Hij verloor met zijn dochtertje het leven bij de watersnoodramp van 1953. De boerderij werd geheel verwoest. In 1957 liet Krijn Brouwer (1885-1972) voor zijn zoon Marinus op dit adres een nieuwe boerderij bouwen, die anno 2017 de naam De Keulse Putten draagt. Huidig adres: Kempensweg 1.

F 1 Eerste Heul

Nummering vanaf 1893: A 142; vanaf 1910: A 302; vanaf 1930: A 40.

Locatie: thans kruising Weststraat/Stolpweg/Loensweg.

De betreffende percelen kadastraal genummerd M1, M2 en M3 werden in 1874 door Jan Piet Flikweert (1806-1893), gehuwd met Maatje Gravelijn, gekocht van Cornelia van den Bout (1817-1888), weduwe van burgemeester Dingeman Hallingse (1815-1860). Hij bezat maximaal (in 1875) 09.73.85 ha grond.

Op perceel M3 werd in 1893 door zoon Pieter Flikweert (1856-1951), in 1888 gehuwd met Johanna Lambertina Bouterse (1859-1945), een boerderij gebouwd. Hij bezat maximaal (in 1918) 13.34.90 ha grond te Nieuwerkerk en 02.19.80 ha te Ouwerkerk. Op het naastgelegen perceel M2, tot 1907 eigendom van zijn zwager Adriaan van den Ende, gehuwd met Anna Flikweert, liet hij in 1907 nog een schuur bouwen. Op dit perceel werd in 1929 een huis bijgebouwd ten behoeve van zijn zoon Johannis (1894-1953). In 1937 werd voor Pieter Flikweert sr. een huis bijgebouwd, toen zoon Pieter (1896-1988) de boerderij betrok. De oudste zoon Jan Piet bewoonde de hofstede Slot Zwanenburg te Capelle. Zoons Jacob, Adriaan en Leendert bewoonden allen een boerderij aan de rand van Nieuwerkerk. Adriaan werd in 1949 eigenaar van de voormalige hofstede Werk en Rust te Ouwerkerk.

Bij de watersnoodramp van 1953 gingen alle gebouwen verloren. De meeste bewoners kwamen daarbij om. Zoon Pieter woonde nog enige tijd op de hofstede Rase Keure aan de Potterweg. In 1957 werd voor hem aan de Stolpweg nr 7, ten noorden van Ruimzicht, een nieuwe boerderij gebouwd.

F 2 Boerderij aan de Weststraat

Deze boerderij lag aan de zuidzijde van de Weststraat, oostelijk van de doorgang naar de Burg. Boumanstraat.

Nummering 1818-1850: A 14; vanaf 1850: A 17; vanaf 1910: A 19.

De woning was tot 1735 eigendom van Eva de Visscher (1681-1760), die weduwe was van de Nieuwerkerkse notaris en secretaris Hendrick Smith (ovl. 1722) en vervolgens nog kort gehuwd was geweest met Jacobus Willemse Liere (1675-1725), landbouwer op het Hooge Huis te Ouwerkerk. De woning werd tot mei 1736 verhuurd aan Gerrit Jacobse Brander (1695), zoon van Jacob Gerritse Brander en Neeltje Bastiaans van de hofstede ten zuiden van de Bloteweg te Ouwerkerk, in 1730 gehuwd met Matie Cornelisse Mierop, geb. Bruinisse, weduwe van Jan Janse Tiggelaar.

In 1735 werd eigenaar van de woning Arij Damisse de Witte, geboren te Kortgene, in 1730 gehuwd met Tannetje Pieters, geboren te Oosterland, in 1739 hertrouwd met Bastiaantje Jans Okkerse (1706), geboren te Bruinisse, en in 1755 hertrouwd met Neeltje Leunis (1709), geboren te Bruinisse, weduwe van Cornelis Jasperse van de Velde en eerder weduwe van Pieter Marinusse Lokker, landbouwer op de hofstede aan de Frankeweg. Arij de Witte kocht tevens de naastgelegen schuur met wagenhuis. Zijn zuster Neeltje was gehuwd met Eduard de Jonge van de hofstede Zeemanslust. Hij was vrachtrijder en bezat verschillende percelen

grond. Na zijn overlijden in 1764 was enig erfgenaam zijn dochter Anna (1740), in 1760 gehuwd met Klaas van Alphen, geboren te Gorinchem.

Op 24-07-1765 verkochten de erfgenamen van Arij de Witte de boerderij aan stiefzoon Marinus Pieterse Lokker (1744), zoon van Pieter Marinusse Lokker en Neeltje Leunis van de hofstede aan de Frankeweg. Hij huwde in 1765 Neeltje Leendertse Kister (1741), geboren te Kerkwerve, en hertrouwde in 1773 Dina Willemse Kik (1750-1780), dochter van Willem Cornelisse Kik en Neeltje Pieterse (van de Stolpe). Bij het overlijden van zijn eerste echtgenote bezat hij vier paarden en drie koeien maar geen eigen land; hij zal dus pachter zijn geweest. In 1780 hertrouwde hij Lisabeth de Jonge (1753-1825), geboren te Brouwershaven, die na Marinus' overlijden (omstreeks 1782) in 1783 hertrouwde met vrachtrijder Leendert Pieterse van der Have (1760-1828), die de volgende eigenaar werd.

In 1799 ruilde Leendert van der Have zijn boerderij met Adriaan Borluijt (ook Boluijt) (1769-1844), geboren te Ouwerkerk. Deze was in 1797 gehuwd met Francina Gravelijn (1758-1820). Zij bewoonden tot dan een boerderij aan de Ring (thans nr. 53), waarop Francina eerder met haar eerste echtgenoot Adriaan van Dijke (1748-1797) had gewoond. De boerderij was eigendom van Francina en de kinderen uit haar eerste huwelijk. Na het overlijden van Francina verhuisde Adriaan Borluijt naar Noordwelle waar hij in 1823 hertrouwde met Maatje de Jonge (1774-1836), weduwe van Jacob de Guijt.

Vanaf 05-02-1823 was eigenaar van de boerderij schoonzoon Cornelis den Haan (1785-1852), geboren te Nieuwerkerk, in 1818 gehuwd met Kaatje van Dijke (1792-1869), die al op de boerderij woonden. Zij hadden behalve de boerderij 13.41 ha grond in eigendom. Van hun vijf kinderen overleden er drie op jonge leeftijd en bleven de twee andere zoons ongehuwd (zij werden 27 en 32 jaar oud). Op 11-02-1842 verkochten Cornelis en Kaatje de 13.41 ha grond voor fl. 5.000,- aan jhr. Karel Willem de Jonge te Zierikzee, die ook de hofstede Ruimzicht en twee hofsteden te Ouwerkerk bezat. Op 26-04-1848 verkochten zij de boerderij zelf aan Maximiliaan Braam (1795-1866), in 1820 gehuwd met Joppa Kort (1799-1872), geboren te Sirjansland. Hij was vanaf 1824 veldwachter van Nieuwerkerk geweest.

Op 17-04-1862 werd eigenaar hun oudste zoon Giljam Braam (1820-1875), pas in 1861 op 40-jarige leeftijd gehuwd met Maria van Graafeiland (1833-1917), dochter van Johannes van Graafeiland en Janna van Farowe van de hofstede Ruimzicht. Zij behoorden tot de latere Gereformeerde Kerk. Giljam Braam overleed al in 1875, zeven kinderen achterlatend. Hun oudste zoon Maximiliaan Braam was vanaf 1909 landbouwer op de boerderij aan de oostzijde van de Molendijk. Maria van Graafeiland hertrouwde in 1877 met de zeventien jaar jongere Johannis de Kok (1850-1927), afkomstig uit Duivendijke, met wie zij op 47-jarige leeftijd nog een kind kreeg. Zij scheidten in 1904 – uniek voor die tijd – van tafel en bed, waarna Johannis de Kok terugkeerde naar Duivendijke. Kort daarvoor, op 15-10-1903, was hij failliet verklaard. Hij pachtte grond in het Oude Nieuwland van de ambachtsheer van Oosterland.

De boerderij werd op 09-12-1903 door de curator verkocht aan Maria's jongste zoon Leendert Braam (1872-1954), op dat moment nog ongehuwd, en haar schoonzoon Marinus Johannis Stoutjesdijk (1865-1949), geboren te Nieuwerkerk, in 1891 gehuwd met Joppa Braam (1867-1946). Laatstgenoemden woonden sinds 1891 te Brijdorpe, maar vestigden zich op 01-03-1904 op de boerderij. Het huwelijk bleef kinderloos. Stoutjesdijk was evenals zijn schoonfamilie lid van de Gereformeerde Kerk, waar hij maar liefst 43 jaar, van 1905 tot 1948, diaken was. Ook was hij van 1923 tot 1941 voor de ARP lid van de gemeenteraad. Op 11-05-1904 kocht hij zijn zwager Leendert Braam uit, waardoor hij enig eigenaar werd. Op 30-12-

1915 verkocht hij de schuur van de boerderij voor fl. 2.000,- aan Jozua Hanse (1873-1940), gehuwd met Elizabeth Maatje Hemelrijk (1869-1925), winkelier aan de Ring. In 1924 werd de schuur verkocht aan metselaar M.C. Boogert, die er drie woningen liet bouwen (nu Weststraat 15, 17 en 19).

De woning van de oorspronkelijke boerderij, dan genummerd A 20, werd op 20-09-1945 door Marinus Johannis Stoutjesdijk verkocht aan Jan Andries Hanse (1910-1988), zoon van eerder genoemde Jozua Hanse, en diens vrouw Janna Geertruida Roukema (1913-1998) die tot dan de voormalige boerderij De Keulse Putten hadden bewoond. Zij verhuisden in 1956 naar Zierikzee, waarna de familie D.J. van Dijke de woning (dan Weststraat 13) betrok.

Op 01-02-1906 had Stoutjesdijk al het meest westelijke deel van het perceel met een schuur verkocht aan Adriaan van Klinken (1843-1920), gehuwd met Janna Kooman (1843-1911). Deze liet er in 1907 een woonhuis bijbouwen. Hij was diaken in de Gereformeerde Gemeente. Na het overlijden van Janna Kooman in 1911 werd hun jongste zoon Reinier van Klinken (1887-1959), in 1912 gehuwd met Anna Bouterse (1889-1929), afkomstig uit Oosterland, en in 1931 hertrouwd met Helena de Muijnck (1888-1946), afkomstig uit Borssele, eigenaar van de boerderij, dan genummerd A 25. Hij bezat in 1930 ruim 8 ha grond. Na de ramp van 1953, waarbij de boerderij werd verwoest, vond herbouw plaats (thans Weststraat 21).

F 3 Familiehoeve (ook Dorpszicht genoemd)

18^e eeuw: 39^e mate nr 14.

Nummering 1818-1850: A 34; vanaf 1850: A 140; vanaf 1910: A 49; vanaf 1930: A 77.

De hofstede was in 1832 een van de zes grootste hofsteden van Nieuwerkerk.

Locatie: het huidige zwembad Dol-fijn.

De boerderij werd in verband met dorpsuitbreiding in 1968 verplaatst naar Stoofweg 4.

De hofstede werd in 1619 en 1626 als eigenaar bewoond door Marinus Commer (ook Gommerse). De gronden die bij de hofstede behoorden lagen, zoals ook later het geval was, vooral in de 1^e mate, ten noorden van de Platte Capelledijk. De gronden rond de hofstede waren in 1619 en 1653 in eigendom bij de erfgenamen van Tristram Jhane, in 1587 rentmeester van Zeeland Bewesterschelde.

De hofstede werd in 1647 als eigenaar bewoond door Marinus Cornelisse Clinckerlant, die kort voor 21-07-1649 overleed. Hij was waarschijnlijk gehuwd met Commerken Jans Plokhaar.

In 1653 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Marinus Coyman (ook Coeijman). Mogelijk was gedurende enige tijd de volgende bewoner zijn zoon Commer Marinusse Coyman, die gehuwd was met Ester Janse de Vriese en met haar kinderen had in 1678 en 1680. Hij kocht in 1699 nog een stuk grond. Zij hertrouwde in 1706 Jacob Ammiesse en in 1710 Leendert Leunisse Liere.

Waarschijnlijk was de volgende bewoner Jan Heijndrikse Agthoven (ovl. 1693), zoon van Heijndrick Achthoven en Maetje Jans Clinckerlandt van de Hooge Hoeve. Hij huwde omstreeks 1682 Jannetje Jans en hertrouwde omstreeks 1692 Laurijntje Abrahamse van den Berge (1659), dochter van Abraham Cornelisse Leijnse en Leentje Bastiaans, die respectievelijk de hofstede Botland en de hofstede ten westen van de Stoofweg bewoonden.

Laurijntje hertrouwde in 1694 Adriaen Ellewitse (ovl. vóór 1712), zoon van Ellewit Cornelisse van de hofstede Botland. Zij was in 1714 als weduwe eigenaar van de hofstede.

De hofstede werd vanaf 1715 bewoond door schoonzoon Jan Janse de Jonghe (1696), geboren te Dreischor, in 1715 gehuwd met Pieterella Adriaans Ellewit (1695-1767). Zij hertrouwde in 1726 Adriaan Johannes Kaashoek (ca 1698-1759), geboren te Sint-Maartensdijk, secretaris, schepen en gezworene. Hij was in 1730 eigenaar van de hofstede. Zij was in 1765 als weduwe Adriaan Kaashoek eigenaar van Nooitgedacht, bewoond door haar dochter Maria Kaashoek, gehuwd met Marinus Bal. Zij kocht in 1760 het huidige Kerkstraat 15.

Vanaf 1751 werd de hofstede als eigenaar bewoond door haar zoon Adriaan de Jonge (1722-1805), in 1751 gehuwd met Catharina Leenderts Doelman (1729-1817), dochter van Leendert Janse Doelman en Adriana Willemse Smet van de Noordhoeve. Hij pachtte in 1765 92.202 gemeten grond en had 55.289 gemeten in eigendom. Zijn weduwe had in 1807 124 gemeten grond in eigendom te Nieuwerkerk. Haar inwonende ongehuwde zoon Jan de Jonge (1752-1818) nam het boerenbedrijf voor zijn rekening. Dochter Levina de Jonge huwde Gerard van Meurs, landbouwer op Bouwlust in de Gouweveerpolder. Zoon Jacobus was landbouwer op Schoon Verbond, zoon Cornelis was landbouwer op Dijkzigt en zoon Marinus op Spaanse Zee. Op 24-02-1818 vond een publieke verkoop plaats van de hofstede van Adriaan de Jonge's weduwe met in totaal 137.127 gemeten grond alsook de hofstede 't Is niet anders (nr. 129) te Oosterland – later bewoond door de familie Schoof – met 66.024 gemeten grond en in totaal elf paarden. De hofstede in Oosterland werd gekocht door haar ongehuwde zoon Jan, die nog datzelfde jaar overleed.

De nieuwe eigenaar van de Familiehoeve werd in 1818 de nog maar 19 jaar oude kleinzoon Adriaan de Jonge Czn (1799-1856), zoon van Cornelis Adriaanse de Jonge en Willemijntje van Agthoven van de hofstede Dijkzigt, in 1818 gehuwd met Elisabeth Lievense (1794-1851), dochter van Adriaan Lievense en Gieltje Berman van de hofstede Weyde Line. Zijn zeer vermogende vader was al in 1809 overleden, slechts twee zoons nalatend. Adriaan de Jonge was burgemeester van Nieuwerkerk 1844-1856.

Vanaf 1850 werd de hofstede bewoond door schoonzoon Jan Gaanderse (1824-1903), zoon van Renier Gaanderse en Johanna Klink uit Noordgouwe, in 1850 gehuwd met Adriaans enig kind Adriana de Jonge (1823-1899). Zij was vanaf 1856 eigenaar van de hofstede met 52.57.27 ha grond. In 1865 vond herbouw plaats. Jan Gaanderse was meer dan veertig jaar wethouder van Nieuwerkerk: van 1860 tot 1903.

Vanaf 27-05-1901 werd de hofstede bewoond door zoon Renier Adriaan Gaanderse (1850-1934), in 1879 gehuwd met Pieterella Willemina Labrijn (1852-1900), dochter van Nikolaas Labrijn en Willemijntje van der Maas van de hofstede Dijkzigt. Hij bewoonde voordien vanaf 1879 de historische boerderij Campvliet te Wissenkerke (thans Campvlietweg 4), waarop in 1901 zijn zoon ging wonen. Hij was vanaf 1903, toen zijn vader overleed, eigenaar van de hofstede, samen met zijn ongehuwde zusters Johanna Elisabeth (1855-1920) en Elizabeth Willemina (1863-1936). Zoon Nicolaas Willem Gaanderse werd landbouwer op Dijkzigt, waarop grootouders Labrijn hadden gewoond.

Vanaf 01-08-1922 werd de hofstede bewoond door zoon Jan Adriaan Gaanderse (1879-1946), in 1901 gehuwd met Willemina Pieterella Maris (1878-1952), dochter van Marinus Maris en Adriana Jacoba Geluk te Wissenkerke. Zij bewoonden voordien de boerderij Campvliet te

Wissenkerke. Hij was vanaf 1938 eigenaar. Hij was lid van de gemeenteraad 1931-1941 en wethouder 1932-1941. Hun zoon Marinus Adriaan Gaanderse (1903-1982), gehuwd met Maria Gerina van de Stolpe, afkomstig van Ons Genoegen te Ouwkerk, was landbouwer op De Boterhoek te Elkerzee.

De hofstede werd vervolgens bewoond door zoon Renier Pieter Gaanderse (1902-1975), in 1937 gehuwd met Maria Cornelia Kole (1905-1953) en in 1958 hertrouwd met Elisabeth Dingemanse (1909-2002). Hij dreef het boerenbedrijf samen met zijn broer Adriaan Jacob Gaanderse (1914-1953), in 1947 gehuwd met Christina Mina van der Bijl (1917-1953), afkomstig uit Zonnemaire. Zij woonden in een nabijgelegen woning (A 76) en verdronken in 1953 zonder kinderen na te laten. Bij de watersnoodramp van 1953 werd de woning van de hofstede verwoest, waarna afbraak volgde. Er werd een nieuwe woning gebouwd (thans Weth. Van Klinkenstraat 6), die bewoond werd door Renier Pieter Gaanderse en diens gezin. Nadat het echtpaar Gaanderse-Dingemanse verhuisd was naar UNA-straat 36, werd deze woning vanaf 1970 bewoond door het echtpaar M. Flikweert-Bal.

Vanaf 1970 tot november 1997 werd de in 1968 nieuw gebouwde boerderij aan de Stoofweg 4 als eigenaar bewoond door zoon Jan Adriaan Gaanderse RPzn (1945), in 1970 gehuwd met Petronella Klazina Maria van Overeem. Sedert 1997 wordt de boerderij als eigenaar bewoond door Leendert (Leon) van der Wel (1971), afkomstig uit Wateringen. Hij huwde in 2002 Martina Janna (Marian) de Valk (1980), afkomstig uit Nieuwerkerk. Door hen wordt de veehouderij uitgeoefend.

F 4 Boerderij aan de noordzijde van de Ring

Deze boerderij (thans Ring 49) lag aan de noordzijde van de Ring, westelijk van de huidige Wethouder van Klinkenstraat.

Nummering: vanaf 1818: A 34; vanaf 1856: A 39; vanaf 1910: A 75.

Reeds in de achttiende eeuw was hier een boerderij. Op 10-05-1763 werd het huis met bijbehorende schuur door eigenaar Abraham Uijl (1705-1769), schoenmaker te Oosterland, voor ruim 16 ponden Vlaams verkocht aan zijn stiefzoon Willem Janse van den Berge (1712), zoon van Jan Abrahamse van den Berge en Janna Willemse Verseput van de hofstede ten westen van de Stoofweg. Zijn moeder was in 1751 hertrouwd met de vorige eigenaar Abraham Uijl. Willem was eerst gehuwd met Adriaantje Arentse Plokhooi en hertrouwde in 1743 Neeltje Cornelisse van de Vate (1720).

Op 01-10-1771 kocht Leendert Karelse van Ham (1740), broer van Klaas van Ham van de boerderij aan de Rollenklootse Dijk, het huis met bijbehorende schuur voor ruim 44 ponden Vlaams. Hij werd per 01-05-1772 eigenaar. Hij huwde in 1771 Geertje Abrahamse van 't Hof, geboren te Kerkwerve. In 1783 bezat hij 5.004 gemeten grond.

Vanaf 1805 was eigenaar van de boerderij Frans Govertse de Zwarte (1773-1838), in 1803 gehuwd met Willemijntje Adriaanse van den Hoek (1771-1811), geboren te Serooskerke. In 1811 bezat hij 44.249 gemeten grond te Nieuwerkerk. Hij was een zoon van Govert Willemse de Zwarte (1742-1820), woonachtig aan de zuidkant van de Ring (ten zuiden van het Schildersslop), en Neeltje Frans Weksteen (1744-1775), afkomstig van de hofstede Cereales. Vader Govert was vanaf 1769 tot 1820 eigenaar van de naastgelegen grote schuur (thans Ring 47), die mogelijk ook door zoon Frans werd gebruikt. Deze "grote schuur" was al in 1715

eigendom geworden van Frans' overgrootvader Govert Willemse de Swarte (1674), die aanvankelijk een hofstede had bewoond ten westen van de Stoofweg, nabij de berg. Waarschijnlijk was deze hofstede omstreeks 1715 afgebroken.

De boerderij werd vanaf 1814 bewoond door Dirk van Damme (1787-1840), in 1808 gehuwd met Levina Viergever (1788-1832), afkomstig uit Dreischor. Zij hadden vanaf 1808 enkele jaren De Middelste Hofstede te Ouwkerk bewoond. Zijn vader Marinus van Damme (1747-1826) had zich in 1798 vanuit Scherpenisse gevestigd op een boerderij ten zuiden van de Zonnemansweg. Dirk en Levina verhuisden in 1820 naar het "Riethuis" aan de Rollenklootse Dijk. Vervolgens werd de boerderij vanaf 1820 tot 1824 bewoond door arbeider Aarnout de Zwarte (1785-1838) – geen familie van eigenaar Frans – in 1812 gehuwd met Pieterella Kik (1791-1830), dochter van Klaas Adriaanse Kik en Jannetje Brabers van de hofstede aan de Frankeweg.

De boerderij werd vanaf 1824 als eigenaar bewoond door schoonzoon Marinus van Damme Mzn (1793), geboren te Tholen, en in 1824 als weduwnaar van Hendrika Sluiters gehuwd met Frans' enig kind Neeltje de Zwarte (1805-1845). Marinus was een kleinzoon van bovengenoemde Marinus van Damme (1747). Hij werd na het overlijden van schoonvader Frans de Zwarte in 1838 ook eigenaar van de 5.33.80 ha grond van zijn schoonvader. Marinus verhuisde op 01-08-1851 enkele panden oostwaarts naar A 37b, het meest oostelijke huis aan de noordzijde van de Ring. In 1853 emigreerde hij als weduwnaar met zijn kinderen naar Noord-Amerika.

Vanaf 01-08-1851 werd de boerderij bewoond door Jeremias Dijkema (1814), in 1841 gehuwd met Willemina de Jonge (1820), die vanaf 1834 de in 1851 afgebroken hofstede aan Dijkema's weegje hadden bewoond. Hij kocht op 25-06-1852 de naastgelegen grote schuur (thans Ring 47) van slager Levi Nathan Wessels. Zij verkochten de schuur en een complete landbouwersinspan op 29-04-1853 en emigreerden vervolgens naar Noord-Amerika. In 1870 woonden zij te Springfield (Ohio).

De boerderij werd op 28-04-1853 door Marinus van Damme met twee percelen grond voor fl. 2.000,- verkocht aan Martinus van Westen (1823-1891), zoon van Cornelis van Westen en Johanna Geelhoed van de hofstede Hooggelegen te Capelle. Hij was in 1850 gehuwd met Cornelia Berman (1821-1860), dochter van molenaar Jan Berman en Johanna Sneevliet, die de boerderij aan de oostzijde van de Molendijk bewoonden. Martinus van Westen bewoonde de boerderij – vanaf 1860 als weduwnaar – tot 1882, toen hij de boerderij De Stolpe kocht, waarop zijn zoon Cornelis, gehuwd met Ida Flikweert, ging wonen.

Op 30-03-1882 werd eigenaar van de boerderij de vader van Ida van Westen-Flikweert: Jacob Flikweert Czn (1828-1900), geboren te Dreischor en in 1858 gehuwd met de eveneens te Dreischor geboren Cornelia Telle (1833-1891). Zij vestigden zich op 10-04-1876 te Nieuwkerk vanuit Scherpenisse, waar hij vanaf 1873 droger in de meestoof was.

Vanaf 1890 werd de boerderij bewoond door hun enige zoon Cornelis Flikweert (1866-1937), in 1890 gehuwd met Wilhelmina Johanna Viergever (1865-1940), afkomstig uit Noordgouwe. Vanaf 1925 werd de boerderij vervolgens bewoond door hun zoon Jacob Cornelis Flikweert (1896-1989), in 1925 gehuwd met Bartelina Adriana Jonker (1901-1990), afkomstig uit Duivendijke. Na de watersnoodramp van 1953 werd nieuwbouw gepleegd op het adres Loensweg 2 voor hun zoon Cornelis Pieter. Het gezin Flikweert-Jonker bleef woonachtig op

het adres Ring 49. Na hun overlijden werd de boerderij vanaf 1990 tot 2008, geheel verbouwd, bewoond door de familie Glerum-Vermeule.

F 5 Boerderij aan de westzijde van de Molendijk

Deze boerderij was gelegen op een perceel recht tegenover de huidige Gereformeerde Gemeente.

Nummering 1818-1850: A 69; vanaf 1850: A 82; vanaf 1910: A 129, A 130 en A 131.

In 1747 was eigenaar van de boerderij Andries Pieterse van Don (1694-1753), geboren te Zonnemaire, in 1748 als weduwnaar van Adriaentje Jobs de Jonge gehuwd met Maria Berbilias van der Jagt (ca 1715), dochter van Berbilias Marinusse van der Jagt en Willemijntje Jans van den Berge van de hofstede Situé Haut te Ouwkerk. Zij hadden één dochter, die in 1786 nog in leven was. Hij bezat bij zijn overlijden in 1753 ruim 17 gemeten grond.

Maria van der Jagt hertrouwde in 1753 Pieter Pieterse Weksteen (1698), geboren te Colijnsplaat, vanaf dat moment eigenaar van de boerderij. Uit dit huwelijk werden nog drie jong overleden kinderen geboren.

Op 06-02-1761 werd de boerderij voor 71 ponden Vlaams gekocht door Aarnout Cornelisse van de Vate (1730-1766), in 1760 gehuwd met Adriana Adriaanse Wils (1736), afkomstig uit Renesse. Zij hertrouwde in 1783 Hendrik Telle te Sirjansland.

Na zijn overlijden werd op 24-02-1767 voor 66.13 ponden Vlaams eigenaar Willem Bos, gehuwd met Maria Verboven. Zij verkocht de boerderij op 08-01-1793 als weduwe voor 100 ponden Vlaams aan Marinus Jacobusse Stoutjesdijk (1761-1831), in 1784 gehuwd met Janna Marinusse Bibbe (1755-1831). Beiden werden geboren te Nieuwerkerk. Zij verhuisden al in 1795 naar een boerderij te Oud-Vossemeer.

Op 05-05-1795 werd de kersverse molenaar Johannes Janse Sneevliet (1741-1797), geboren te Oosterland en in 1780 gehuwd met Cornelia Baroen, eigenaar van de boerderij. Hij was vanaf 1778 tot 1795 molenaar te Heinkenszand geweest. Hij overleed al in 1797, waarna zijn weduwe in 1798 hertrouwde met molenaar Jacobus Izaakse van der Daff (1741-1808). Hun jongste dochter Johanna Sneevliet huwde in 1808 Jan Berman, vanaf dat moment molenaar te Nieuwerkerk en woonachtig in de aan de overzijde gelegen woning aan de oostzijde van de Molendijk.

De boerderij werd vanaf 1813 bewoond door hun oudste dochter Elizabeth Sneevliet (1787-1868), die in 1813 huwde met Marinus Bal (1785-1821), oudste zoon van Willem Bal en Gieltje de Bruine van de hofstede Nooitgedacht. Zij vestigden zich in 1821 als eigenaar op de hofstede Welgelegen aan de Bosweg te Oosterland (bij de dijk met Bruinisse), waar Marinus een jaar later al overleed. Zij was in 1832 nog eigenaar van de hofstede te Oosterland.

Elizabeth Sneevliet keerde terug naar de boerderij aan de Molendijk en hertrouwde in 1822 Marcelis van Farowe (1799-1849), zoon van Adriaan van Farowe en Cornelia Boogerd van de hofstede Krabbenhoeke. Zij behoorden tot de eerste Afscheidenen. Het gezin Van Farowe emigreerde in 1849 met verschillende van zijn familieleden naar Noord-Amerika, waar hij

kort na aankomst overleed. Elizabeth keerde korte tijd later terug naar de boerderij aan de Molendijk, die nog steeds haar eigendom was.

Na haar overlijden in 1868 werd de boerderij verkocht aan Jan van den Berg, schipper te Bruinisse, die het grote woonhuis verhuurde aan verschillende gezinnen. Op 15-06-1880 werd de ongehuwde timmerman en domineeszoon Anthonie Hubrecht Lette (1822-1914), wonend aan de Kerkstraat (thans nr. 3) eigenaar van de boerderij. In 1896 werden door hem op het perceel twee huizen gebouwd.

F 6 Boerderij aan de oostzijde van de Molendijk

Deze boerderij behoorde tot het ambacht Botland en was gelegen op een perceel ten noorden van het omstreeks 1856 gebouwde kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente.

Het woonhuis werd blijkens de muurankers op de gevel gebouwd in 1744.

Nummering 1818-1850: A 70; vanaf 1850: A 90; vanaf 1910: A 123; vanaf 1930: A 167.

De woning werd waarschijnlijk gebouwd voor Jacob Eijmantse de Bruijne (1696-1762), geboren te Dreischor en in 1720 gehuwd met Gieltje Janse van den Berge (1696-1776). Zij bewoonden als pachter de hofstede Luctor et Emergo nabij Stevensluis en waren in 1753 en 1758 eigenaar van deze woning.

De woning werd na het overlijden van Jacob toebedeeld aan de jongste zoon Jacobus de Bruijne (ca 1742-1794), in 1776 gehuwd met Janna Leendertse Berman (ca 1752), dochter van schout Leendert Govertse Berman en Crijna Jacobusse Liere van de hofstede hoek Molenweg/Stelweg te Ouwerkerk. Bij het woonhuis hoorde slechts een klein perceel grond. Jacobus dreef een winkel in het pand en was tot 1789 enkele jaren eigenaar van de molen te Nieuwerkerk. Ook was hij na het overlijden van zijn schoonvader in 1776 kort eigenaar van de brouwerij te Nieuwerkerk, die hij al in 1777 voor 466 ponden Vlaams verkocht aan Dingeman Hallingse. Hij was in 1773 en 1783 schepen. Bij zijn overlijden in 1794 was het batig saldo 1523 ponden Vlaams. Zij hadden één dochter, Gieltje, die trouwde met Izaäk de Braal, landbouwer op Cereales. Zij werd na het overlijden van haar moeder eigenaar van het woonhuis met bijbehorende schuur.

Op 01-11-1816 verkocht Izaäk de Braal de woning met schuur aan molenaar Jan Berman (1787-1848), in 1808 gehuwd met Johanna Sneevliet (1788-1845), wier vader Johannes Sneevliet eerder molenaar was te Nieuwerkerk. De familie Berman bewoonde de helft van het forse woonhuis waarbij omstreeks 1840 aan de noordkant een schuur werd bijgebouwd. Het andere deel werd door wisselende gezinnen bewoond. Hun dochter Cornelia huwde Martinus van Westen, landbouwer aan de noordzijde van de Ring en vanaf 1882 op De Stolpe. Zoon Govert Berman, gehuwd met Levina Hollander, afkomstig van de hofstede aan het Boomweegje, was tot 1857 molenaar te Nieuwerkerk.

Na het overlijden van vader Berman werd eigenaar van de boerderij zoon Cornelis Pieter Berman (1816-1904), in 1849 gehuwd met Jacomijntje Smallegange (1827-1867), dochter van Jacobus Smallegange en Jannetje van Kooten van de hofstede Dijkzigt te Ouwerkerk. Zij behoorden tot de Gereformeerde Gemeente.

Vanaf 1870 werd de boerderij mede bewoond door hun enig kind Jan Jacobus Berman (1849-1927), in 1870 gehuwd met Neeltje Johanna Hollander (1847-1925), dochter van Marinus

Hollander en Jannetje Romeijn van de hofstede aan het Boomweegje. Ook zij behoorden tot de Gereformeerde Gemeente.

Op 05-03-1909 verkocht Jan Jacobus Berman de boerderij voor fl. 5.000,- aan Maximiliaan Braam (1862-1953), zoon van Giljam Braam en Maria van Graafeiland van de boerderij in de Weststraat, die in 1892 gehuwd was met Elizabeth Flikweert (1861-1934). Zij behoorden eveneens tot de Gereformeerde Gemeente en hadden tot die tijd een schuur aan de Poststraat, die in 1908 afbrandde, en een woning aan de Ring.

Op 29-01-1928 werd eigenaar hun enige zoon Giljam Braam (1902-2000), in 1928 gehuwd met Jacoba Heijboer (1902-1998). Zijn ouders bewoonden een gedeelte van het forse woonhuis (dit gedeelte kreeg nummer A 168).

Na de watersnoodramp van 1953 werd het zwaar beschadigde woonhuis afgebroken en vond herbouw plaats op Sluisweg 2.

F 7 Cereales

18^e eeuw: 41^e mate nr 4.

Nummering 1818-1850: A 143; vanaf 1850: A 141; 1910: A 249; 1930: A 349.

Adres: Polderweegje (sinds 2017 opnieuw Polderweg geheten).

De boerderij raakte bij de watersnoodramp van 1953 zwaar beschadigd en werd vervolgens afgebroken.

In 1619 en 1626 was in de 41^e mate nr 3 sprake van “een jongen boomgaert daar een houfken in leijt”. In 1619 was Jan Boeije eigenaar en gebruiker. In 1626 was Adriaen Bouwense eigenaar en gebruiker.

Mogelijk werd de hofstede aanvankelijk bewoond door Cent Aernoutse en Lijsbeth Lambregtse, die in 1668 een boerderij te Nieuwerkerk bewoonden en toen testament opmaakten. Aan hun zoon Huijbrecht Centse van der Vaete werd “de huysinge met de paerden, koeijen, plouch, egge en wagens toebedeeld” (RAZE 3990). Een andere zoon Claes Centse bewoonde in 1668 de boerderij ten westen van het Steenzwaan. Dochter Neeltje Cents huwde omstreeks 1670 Thonis van de Lande. Dochter Grijtje Cents huwde Gillis Janse Boulijn en hertrouwde in 1692 Adriaen Jacobse Soeteman, die vanaf 1669 de boerderij ten westen van het Steenzwaan bewoonde. Dochter Helena Cents huwde Marinus Leendertse Vijverberg te Nieuwerkerk.

Mogelijk werd de hofstede vervolgens bewoond door hun zoon Hubrecht Centse (van de Vate), die omstreeks 1672 huwde met Bastiaantje Jans, dochter van Jan Bastiaanse van Haver en Elisabeth Philips van Zomerlust, en omstreeks 1684 hertrouwde met Florijntje Hendriks. Hubrecht Centse verhuisde op 29-12-1681 met zijn eerste echtgenote naar Ouwerkerk en keerde omstreeks 1691 met zijn tweede echtgenote terug naar Nieuwerkerk. Hij was in 1711 schepen van Nieuwerkerk. Bij zijn overlijden liet hij ruim 24 gemeten grond na (RAZE 4675). Hij had uit zijn eerste huwelijk een dochter Lijsabeth, die gehuwd was met Pieter Jacobusse van den Berge en Cornelis Willemse Bruijnkruijs van Windenburg. Uit zijn tweede huwelijk had hij een zoon Hendrik, die de Manhuishoeve bewoonde, en een zoon Josias, die de hofstede De Wereld bewoonde. Zijn weduwe hertrouwde in 1717 met smid Claes Pieterse

de Vriese, weduwnaar van Geertruij Cornelis (die eerder gehuwd was met Cornelis Hendrickse Achthoven van De Wereld).

Waarschijnlijk werd de hofstede vervolgens bewoond door schoonzoon Pieter Meertense Weksteen, afkomstig uit Colijnsplaat, die in 1707 huwde met Jannetje Hubrechtse van de Vate. Zij hertrouwde in 1729 Pieter Pieterse (van de Stolpe), weduwnaar van Robrijntje Jans (Heijlah), geboren te Oosterland, met wie hij omstreeks 1710 was gehuwd. Pieter was in 1719 nog pachter van een hofstede van mr. Jacobus Pauw, waarschijnlijk de hofstede aan het Boomweegje. In 1730 was hij eigenaar en bewoner van deze hofstede “in een uitgedane boomgaard”. Hij overleed omstreeks 1731: zij betaalde vanaf 1732 als weduwe familiegeld. Zijn dochter Maria van de Stolpe huwde in 1732 Jan de Visser, landbouwer op Landzicht. Haar dochter Bastiana Pieterse Weksteen huwde Maarten Govertse Berman, die de hofstede ten zuiden van de Groeneweg te Ouwerkerk bewoonde.

De hofstede werd vervolgens bewoond door haar zoon Frans Pieterse Weksteen (1710-1764), in 1737 gehuwd met Willemijntje Govertse Berman (ca. 1710-1778), dochter van Govert Maartense Berman en Neeltje Maartense Dooge te Ouwerkerk, die de hofstede ten zuiden van de Groeneweg te Ouwerkerk bewoonden. Hij overleed op 16-02-1764 (RAZE 4674b). Twee maanden later, op 16-04-1764, kocht zijn weduwe namens de boedel de hofstede met 71.247 gemeten grond voor 885.16.5 ponden Vlaams terug uit de nalatenschap van de in 1761 overleden Adolf Julius Borchard, baron van Hüffel, landdrost van Salland, zoon van Frederik Johan van Hüffel en Judith Adelheid van Rechteren. In 1765 vond de verdeling plaats van de boedel van Frans Weksteen en Willemijntje Berman. Deze bestond op dat moment uit de hofstede met in totaal 218.262 gemeten (ca. 87 ha) grond. Zijn weduwe was in 1772 nog eigenaar. Zij lieten twee dochters na: Neeltje (1744-1775), in 1769 gehuwd met Govert Willemsse de Swarte, en Jannetje (1748-1799), in 1773 gehuwd met Dingeman Cornelisse Hallingse.

Vanaf 1773 werd de hofstede als eigenaar bewoond door schoonzoon Dingeman Cornelisse Hallingse (1751-1822), zoon van Cornelis Dingemanse Hallingse en Tannetje Dalebout van de hofstede De Banjaard te Capelle. Hij hertrouwde in 1801 Geertruid Wagemaker (1746-1834), weduwe van Frans Jobse Bibbe van de hofstede Zeemanslust. Hij was bij zijn overlijden in 1822 eigenaar van de hofstede met 59.08.87 ha grond, waarvan 46.12.96 ha te Nieuwerkerk. Zoon Cornelis Hallingse (1783-1847), burgemeester van Nieuwerkerk, bewoonde vanaf 1822 het Hooge Huis aan de Ring, evenals later zoon Dingeman (1815-1860), die ook burgemeester was.

Vanaf omstreeks 1813 – toen werd aldaar een kind geboren – werd de hofstede bewoond door de in Zonnemaire geboren Izaak de Braal (1773-1822), in 1798 gehuwd met Gieltje Jacobusse de Bruijne (1778-1856), de enige dochter van Jacobus de Bruijne en Janna Leendertse Berman, die aan de oostzijde van de Molendijk woonden. Zijn broer Abraham de Braal was vanaf 1821 landbouwer aan de Hoogeweg te Ouwerkerk. Izaäks dochter Janna de Braal huwde Lieven Huibregtse van de Stolpe van de hofstede Hooggelegen te Ouwerkerk. Dochter Isabella Jacoba de Braal huwde Cornelis Hanse te Sirjansland; zij had zeven zoons, onder wie Dirk Hanse – vernoemd naar Dirk van Farowe, haar moeders tweede echtgenoot – wiens nakomelingen smid waren te Sirjansland.

Izaak de Braal overleed op 25-02-1822. Eigenaar Dingeman Hallingse overleed vier maanden later, op 25-06-1822. De weduwe Gieltje de Bruijne kocht op 19-12-1822 de hofstede met 34.52.69 ha grond voor fl. 12.839,75 van de erven van Dingeman Hallingse. Daartoe ging zij

een lening aan van fl. 5.000,- bij de gebroeders Lambertus en Pieter van Vessem van de hofstede aan het Boomweegje. Twee weken eerder, op 03-12-1822, was zij hertrouwd met de twintig jaar jongere boerenzoon Dirk van Farowe (1798-1849), zoon van Adriaan van Farowe en Cornelia Boogerd van de hofstede Krabbenhoeke. Reeds twee maanden later werd hun enige zoon geboren. Dirk van Farowe was vervolgens eigenaar van de hofstede. Hij was vanaf 1836 de voorman van de Afscheiding op Schouwen-Duiveland, samen met onder meer Pieter en Lambertus van Vessem, die in 1822 een omvangrijk bedrag aan zijn vrouw hadden geleend om de aankoop van de hofstede mogelijk te maken. In 1846 werd aan Dirk van Farowe een groot aantal geldboetes opgelegd voor het beleggen van kerkdiensten voor de afgescheidenen. Dirk van Farowe was genoodzaakt de hofstede op 07-07-1846 te verkopen aan zijn stiefzoon Izaak de Braal. Hij vestigde zich met zijn vrouw op "De Grutterie", westelijk van het huidige Dorpshuis, die op 02-02-1847 door hem werd gekocht. Hij verkocht "De Grutterie" in 1849 aan Cornelis Hollander, tot dan landbouwer aan het Boomweegje, en emigreerde op 01-05-1849 naar Noord-Amerika. Hij overleed kort na aankomst te Grandville (Michigan), waarna zijn weduwe naar Nieuwerkerk terugkeerde.

Vanaf 1846 werd de hofstede bewoond door Izaak de Braal Izn (1815-1855), in 1838 gehuwd met Cornelia van Nieuwenhuijzen (1819-1850), dochter van Johannis van Nieuwenhuijzen en Christina Sluijters. Deze leende op 08-05-1847 een bedrag van fl. 2.500,- van stiefvader Dirk van Farowe en leende vanwege diens vertrek naar Noord-Amerika op 30-04-1849 eenzelfde bedrag van Adriana Dekker te Zierikzee. Hij hertrouwde in 1851 Jannetje Wagemaker (1824-1851) en in 1852 Adriana Bal (1827-1913), dochter van Johannes Bal en Johanna van de Stolpe van de hofstede Nooitgedacht. Zijn zoon Izaak de Braal (1839-1918) was landbouwer op Dijkzicht te Ouwerkerk; zoon Johannis de Braal (1841-1918) was hoefsmid te Nieuwerkerk; dochter Jannetje Lena de Braal (1851-1932) huwde Jan Pieter Kooman, landbouwer op de hofstede Bettewaarde.

Izaäks weduwe Adriana Bal hertrouwde in 1858 Izaak van de Stolpe (1830-1860), zoon van Lieven Huibregtse van de Stolpe en Janna de Braal van de hofstede Hooggelegen te Ouwerkerk, vanaf dat moment korte tijd eigenaar.

Zij hertrouwde in 1861 Cornelis Hendrikse (1821-1892), zoon van Jan Hendrikse en Neeltje van Farowe van de hofstede bij het Diepe Gat te Ouwerkerk, vanaf dat moment eigenaar. Hij bezat maximaal 30.05.92 ha grond te Nieuwerkerk en 09.66.30 ha grond te Ouwerkerk. Zijn weduwe was tot aan haar overlijden in 1913 eigenaar van de hofstede met op dat moment ruim 46 ha grond. Hun enige zoon Jan Johannes Hendrikse werd in 1895 landbouwer op een pachtboerderij te Kortgene en woonde vanaf 1909 aan de Platteweg D 547 te Zierikzee. Hij was de vader van de bekende Zierikzeeënaar C.O.J. Hendrikse. Adriana Hendrikse-Bal zette na het overlijden van haar man in 1892 de boerderij voort met haar ongehuwde zoon Adriaan Johannis de Braal (1853-1935) en haar dochter Janna van de Stolpe (1858-1927). Zij verhuisde op 15-04-1903 met beide kinderen naar het adres Ring A 5. Adriaan Johannis de Braal woonde hier tot aan zijn overlijden, waarna in het pand (thans Kerkring 17) de Boerenleenbank werd gevestigd.

De hofstede werd vanaf 1903 bewoond door Tonis Dalebout (1858-1921), geboren te Noordgouwe, in 1886 gehuwd met Marina de Guit (1855-1933), geboren te Nieuwerkerk. Hij werd op 23-06-1914 eigenaar van de hofstede met 01.37.20 ha grond. Zij woonden vanaf 1886 op Kerkstraat A 119 (nu nr. 12), dat zij in 1903 verkochten.

Vanaf 01-09-1917 werd de hofstede bewoond door schoonzoon Laban Jacobus Boogaart (1886-1962), in 1916 gehuwd met Johanna Dalebout (1892-1953). Hij was eigenaar vanaf 28-02-1918. Op 18-03-1932 vond een publieke verkoping plaats van de hofstede met 06.04.70 ha in verband met faillissement. Zwager Jan Dalebout, die de nabijgelegen boerderij aan de Ring bewoonde, werd vervolgens eigenaar met een forse hypotheek. De oude hofstede werd bij de watersnoodramp van 1953 zwaar beschadigd en vervolgens afgebroken. Voor zoons Tonis Adriaan Marinus en Marinus Boogaart werd aan de Vissersweg (hoek Bloteweg) te Ouwerkerk een nieuwe boerderij gebouwd.

In 1919 werd op een perceel naast Cereales (kadastraal nummer M 1308) de Zuidhoeve gebouwd door Anthonie Dalebout (1890-1968), zoon van Tonis Dalebout en Marina de Guit (Cereales), in 1919 gehuwd met Teuntje Cornelia Boogaart (1893-1955). Ook deze boerderij werd op 18-03-1932 met 07.90.10 ha grond op een publieke verkoop te koop aangeboden wegens faillissement. Ook deze boerderij werd gekocht door broer Jan Dalebout. De boerderij (genummerd A 348) werd vanaf 1947 bewoond door zoon Tonis Adriaan Dalebout (1919). Locatie van deze boerderij na 1953: Stolpweg 2. In 1976 werden woning en schuur afgebroken ten behoeve van woningbouw aan de huidige Merellaan. Op de locatie van de vroegere boerderij werd voor de familie Dalebout een nieuwe woning gebouwd.

F 8 Het Hooge Huis + boerderij van Dalebout

Het Hooge Huis was gelegen aan de Ring en werd in 1929 afgebroken voor de bouw van het gemeentehuis.

Het Hooge Huis (dan Plaatsenhuis genoemd), genummerd A 2 werd op 20-03-1817 met het naastgelegen woonhuis, genummerd A 3, door secretaris-notaris Albertus Willem van der Halen verkocht aan Jan Adam Sluijters (1766-1831), geboren te Lepelstraat, in 1791 gehuwd met Elisabeth van Damme (1771-1857), afkomstig uit Tholen. Zij hadden vanaf 1797 de hofstede Hooggelegen te Ouwerkerk bewoond. Haar ouders Marinus van Damme en Lucretia van der Zande hadden vanaf 1797 enkele jaren een boerderij ten zuiden van de Zonnemansweg bewoond.

Op 27-03-1821 verkocht Jan Adam Sluijters in verband met verhuizing naar Bergen op Zoom het woonhuis A 3 (het tegenwoordige Kerkring 9) aan timmerman Marinus Louis Brouwer en het voormalige Plaatsenhuis (A 2) aan Dingeman Cornelisse Hallingse (1751-1822), de eigenaar en vroegere bewoner van Cereales. Bewoner werd diens zoon Cornelis Hallingse (1783-1847). Hij huwde eerst in 1807 met Adriaantje Joziase de Bruine (1787-1812), dochter van Jozias de Bruine en Eva Naas van De Blinkende Panhoeve, en hertrouwde in 1813 wagenmakersdochter Burgtje Karelse van den Boogert (1779-1858), wier moeder Hendrina Cornelisse van Agthoven afkomstig was van hofstede De Wereld. Cornelis Hallingse werd na het overlijden van zijn vader in 1822 zelf eigenaar. Hij was burgemeester van Nieuwerkerk 1824-1838. Hij verkocht op 17-05-1838 op een publieke verkoping 37.19.58 ha grond en verschillende gebouwen te Nieuwerkerk.

Vanaf 1846 werd het Hooge Huis als eigenaar bewoond door zijn enig kind Dingeman Hallingse (1815-1860), in 1846 gehuwd met Cornelia van den Bout (1817-1888), afkomstig uit Elkerzee. Dit huwelijk bleef kinderloos. Hij was burgemeester van Nieuwerkerk 1856-1860 en verongelukte met zijn rijtuig nabij Capelle. Zij vestigde zich in 1861 te Zierikzee en

verkocht het huis op 12-02-1862. In 1865 hertrouwde zij Herbert Willem Hendrik van Maenen.

De nieuwe eigenaar werd in 1862 Cornelis van Westen (1833-1922), zoon van Cornelis van Westen en Johanna Geelhoed van de hofstede Hooggelegen te Capelle, in 1858 gehuwd met Krina Jacoba Capelle (1837-1898), dochter van Frans Capelle en Jacoba Zandijk van de hofstede Schoon Verbond. Zij bewoonden tot 1862 de ouderlijke hofstede Hooggelegen te Capelle, vanaf 1864 bewoond door de familie Boot. Hij bezat geen grond. Na het overlijden van Cornelis van Westen in 1922 werd het Hooge Huis tot aan de afbraak in 1929 (mede) bewoond door dochter Maria van Westen (1873-1953), weduwe van bakker Eduard Kornelis Lodewijk (1871-1923).

Cornelis van Westen bezat vanaf 1863 ook de bij het Hooge Huis behorende schuur aan de Ring, op de huidige kruising met de Burg. Van Veenstraat (kadastraal M 286). Hij verkocht deze schuur op 20-11-1902 aan Tonis Dalebout, vanaf 1903 bewoner van het nabijgelegen Cereales. In datzelfde jaar werd door deze naast de schuur een woning gebouwd. Vanaf 04-05-1916 was zoon Jan Dalebout (1887-1954), in 1915 gehuwd met Maria Pieterella Boogaart (1891-1966), eigenaar van de boerderij, genummerd A 205 (vanaf 1930 A 286). Vanaf 1952 werd de boerderij bewoond door hun oudste zoon Adriaan Tonis (1918-2006), in 1952 gehuwd met Anthonia Korteweg (1919-1988). Jan Dalebout en zijn vrouw woonden vanaf 1952 zelf op het adres Poststraat A 288 (thans nr. 4). Bij de watersnoodramp van 1953 werden woonhuis en schuur beschadigd maar weer hersteld. In 1958 werd de boerderij alsnog gesloopt ten behoeve van de aanleg van de Burg. Van Veenstraat. Voor zoon Adriaan Tonis werd aan de Vissersweg een nieuwe boerderij gebouwd. Hij dreef de boerderij met zijn broer Tonis Marinus (1920-1991), in 1948 gehuwd met Kaatje Lena de Vlieger (1922-2009), die op Poststraat 4 woonden.

F 9 Boerderij met woning aan de Kerkstraat

Locatie woning: Kerkstraat te Nieuwerkerk (thans Hoge Kerkstraat 20), het oudste huis van Nieuwerkerk. De woning behoorde tot het grondgebied van het ambacht Botland. Aanvankelijk behoorde bij deze woning een schuur aan de Rollenklootse Dijk, op de plaats waar nu Ons Dorpshuis staat. Later behoorde bij deze woning een schuur aan de Ring, die in 1929 werd afgebroken voor de bouw van het gemeentehuis.

In 1758 woonde hier Lieven Huijbregtse (van de Stolpe) (1703-1784), zoon van Hubregt Lievense en Willemijntje Janse Decker van de hofstede De Stolpe, in 1735 gehuwd met Neeltje Cornelisse (1710-1796), dochter van Cornelis Claesse en Pieterella Claes. Hun vijf kinderen overleden alle op jonge leeftijd. Hij bezat behalve deze woning met bijbehorende schuur aan de Poststraat een schuur aan de Rollenklootse Dijk. Na haar overlijden werden het huis met de achterliggende schuur en de schuur aan de Rollenklootse Dijk in 1798 apart van elkaar verkocht.

De nieuwe eigenaar van de woning met achterliggende schuur werd op 26-06-1798 Willem Tuijnman (1777-1818), op dat moment nog maar 21 jaar oud. De aankoop werd gefinancierd door zijn vader Johannes Tuijnman, gehuwd met Cornelia Kooijman. Willem trouwde pas in 1805 met schildersdochter Maria Steenland (1774-1837). Op 09-03-1814 kocht hij van Adriaan Boluijt een schuur aan de Noordstraat, genummerd A 65. Bij zijn overlijden in 1818 had Willem drie zoons: Johannis, Everinus en Cornelis.

Maria Steenland hertrouwde in 1820 Jan Hallingse (1785-1856), zoon van Rokus Hallingse en Elisabeth Vis van Slot Zwanenburg, die de nieuwe eigenaar werd. Hij was 1847-1855 wethouder. Op 27-03-1821 kocht hij van de naar Bergen op Zoom vertrekkende Jan Adam Sluijters voor fl. 800,- de schuur die eerder bij het Heerenhuis (of Hooge Huis) behoorde.

Jan Hallingse hertrouwde na het overlijden van Maria Steenland (in 1837) in 1843 met Willemijntje van de Stolpe (1811-1895), dochter van Huibregt van de Stolpe en Johanna Sneevliet van de Hooge Hoeve. Kort voor zijn hertrouwen verkocht hij op 23-03-1843 het woonhuis aan de Kerkstraat en de schuur op de Ring (A 1) aan zijn drie stiefzonen Johannis, Everinus en Cornelis Tuijnman. Hij behield het vruchtgebruik en bleef aan de Kerkstraat wonen. Uit zijn tweede huwelijk kreeg hij nog vier kinderen. Dochter Elisabeth huwde Johannis Lette, aanvankelijk bakker en vanaf 1892 landbouwer op Luctor et Emergo.

Na het overlijden van Jan Hallingse werd zijn stiefzoon Everinus Tuijnman (1809-1895) op 16-04-1857 na een definitieve verdeling van de boedel de enige eigenaar van het woonhuis aan de Kerkstraat en de schuur op de Ring. Hij was in 1834 gehuwd met Maria van de Stolpe (1812-1886), geboren in Bruinisse. Zij gingen de woning in 1857 bewonen. Tot die tijd woonden zij op het huidige Kerkstraat 3, waar Maria was opgegroeid bij haar grootmoeder Gieltje Bal-de Bruijne, de vroegere bewoonster van Nooitgedacht. Everinus woonde in het huis aan de Kerkstraat tot aan zijn overlijden in 1895.

Vanaf 1881 werd het woonhuis mede bewoond door de jongste zoon Leendert Tuijnman (1846-1929), die in 1881 gehuwd was met Jannetje Kik (1862-1903), dochter van Klaas Kik en Maria Schoof van de Hooge Hoeve. Tot aan zijn overlijden woonde bij hen in zijn oudste broer Willem (1834-1898), die ongehuwd bleef. Leendert bezat in 1923 10.21.40 ha grond. Hij was ook landmeter. Het gezin Tuijnman-Kik behoorde tot de Gereformeerde Gemeente. Dochter Adriana huwde Jozias Verton, landbouwer op Oudesluis bij Ouwerkerk. Jongste dochter Maria huwde Jacob van Klinken, landbouwer op Dijkzigt te Ouwerkerk.

In 1923 verkocht Leendert de schuur aan de Ring aan zijn beide zoons Everinus (1892-1983), in 1917 gehuwd met Janna Flikweert Adr (1896-1983), en Frans Adriaan (1896-1958), in 1924 gehuwd met Wilhelmina Janna Jacoba Kooman (1904-1996), afkomstig uit Zierikzee. Vanaf 1925 was Everinus alleen eigenaar van de schuur. In 1928 werd de schuur voor afbraak verkocht ten behoeve van de aanleg van het nieuwe gemeentehuis aan de Ring. Vervolgens liet Everinus een nieuwe boerderij bouwen aan de huidige Rijksweg (A 266a), die hij al op 11-12-1931 verliet, waarna Jacob Kooijman (1906-1981) en Cornelia Neeltje de Reus (1910-1982), dan getrouwd, als pachter de boerderij gingen bewonen. Het oude woonhuis aan de Kerkstraat werd op 17-04-1924 met de achterliggende schuur gekocht door zoon Frans Adriaan, die het geheel op 03-06-1925 verkocht aan Gerardus Mol, die het tot 1954 bewoonde. Het naastliggende slop, lang bekend als “het slop van Tuunman” raakte nu ook bekend als “het slop van Mol”. Frans Adriaan Tuijnman betrok in 1925 een voor hem gebouwde boerderij aan het eind van de Ooststraat (A 211), die hij al op 01-08-1933 om financiële redenen moest verlaten, waarna hij naar Woensdrecht vertrok. Deze boerderij werd vanaf dat moment tot 1953 als pachter bewoond door Leendert Flikweert Pzn (1903-1981), afkomstig van De Eerste Heul, in 1932 gehuwd met Johanna Janna Krabbe (1908-1997).

F 10 Boerderij aan de Rollenklootse Dijk

18^e eeuw: 4^e mate nr 15 van het Oude Nieuwland.

Nummering 1818-1850: A 141; vanaf 1850: A 141; vanaf 1861: A 139; vanaf 1910: A 245; vanaf 1930: A 333 en A 334. Huidig adres: Stationsstraat 21.

Het perceel, groot ruim 4 gemeten en waarschijnlijk op dat moment al voorzien van een boerderij, was in 1730 eigendom van Dingenis Jacobse de Backer, gehuwd met Grietje Jacobs (van Kaesgat) en in 1716 hertrouwd met Neeltje Claesse Bolijn (1667), dochter van Claes Boulin van de hofstede Schoon Verbond. Hij was tot 1698 landbouwer op een hofstede te Oosterland, op de hoek van de Hooge Zandweg en de Breede Zandweg, en was in 1712 en 1717 pachter op de hofstede ten oosten van de Potterweg in de 16^e mate. Hij was in 1729 en 1734 schepen van Nieuwerkerk.

Het boerderijtje was in 1764 eigendom van de enige nakomelingen van Dingenis de Backer: de drie kinderen van Marinus Dignusse de Bakker te Oosterland, in 1722 gehuwd met Lena Adriaanse Taselaar (1699): Jacob (1726) te Bruinisse, Adriaantje (1734), gehuwd met Johannes Leendertse Bal te Bruinisse, en Dingenus (1739-1788), smid te Poortvliet. Hun moeder was in 1751 hertrouwd met Jan Lauwers Verdoolt, wagenmaker aan de Stekelstraat.

De kinderen De Bakker verkochten het boerderijtje met slechts 2.252 gemeten grond in 1764 aan Klaas Karelse van Ham (1733), in 1763 gehuwd met Adriana Marinusse Krepel (1732-1808), dochter van Marinus Maartense Krepel en Krina Jacobse Telle van de hofstede Weyde Line. Zijn broer Leendert van Ham bewoonde de boerderij aan de noordzijde van de Ring.

Klaas van Ham verkocht het boerderijtje met 4.003 gemeten grond op 18-03-1783 voor 266.13.1 ponden Vlaams aan Willem Liere (1747-1796), in 1776 gehuwd met Cornelia van der Have (1754-1825), geboren te Sirjansland. Hij was een zoon van Adriaan Jacobusse Liere en Maria Marinusse Quist, die achtereenvolgens de hofsteden Bouwlust en Schoon Verbond bewoonden. Zij hertrouwde in 1797 de weduwnaar Leendert Lambertusse van Vessem en vestigde zich toen op de nabijgelegen hofstede aan het Boomweegje.

Op 10-05-1796 werd het boerderijtje met 4.003 gemeten grond voor 233.6.8 ponden Vlaams verkocht aan Leendert Gerritse Bal (1764-1813), geboren te Dreischor, in 1792 gehuwd met Adriana Govertse de Swarte (1770-1828), dochter van Govert Willemse de Swarte en Neeltje Frans Weksteen en daarmee een kleindochter van Frans Weksteen van de hofstede Cereales.

De weduwe Bal-de Swarte verkocht het boerderijtje op 23-06-1813 voor 1450 francs – het is de Franse tijd – aan Jan Adam Sluijters (1766-1831), geboren te Lepelstraat, in 1791 gehuwd met Elisabeth van Damme (1771-1857), afkomstig uit Scherpenisse. Zij bewoonden het boerderijtje niet. Zij bewoonden vanaf 1797 tot 1809 de hofstede Hooggelegen te Ouwerkerk, kochten in 1809 het Riethuis en vestigden zich kort daarna op de Ring, in het pand A 3 (westelijk van het Hooge Huis). Op 20-03-1817 kocht hij dat woonhuis met het naastgelegen Hooge Huis (genummerd A 2). In 1821 verhuisden zij naar Bergen op Zoom.

Op 16-05-1816 verkocht Jan Adam Sluijters het boerderijtje voor fl. 300,- aan Maarten Reinierse Faasse (1756-1821), geboren te Ouwerkerk, in 1779 gehuwd met Lena Otte, in 1780 hertrouwd met Tona Hollander, in 1788 hertrouwd met Cornelia Quant en in 1797 nogmaals hertrouwd met Cornelia op den Hem (1769-1846), geboren te Oosterland. Zij woonden op het adres Stekelstraat A 60. Zij woonde na het overlijden van Maarten ongehuwd samen met haar zwager, vlasboer Maarten Klaasse Hoogerhuis (1775-1846), weduwnaar van respectievelijk Debora Cornelisse Sijrier (1774-1808) en Anna Cornelisse op den Hem (1767-

1824). Vanaf 1816 werd het boerderijtje bewoond door schoonzoon Marinus van Driel (1794-1859), in 1816 gehuwd met Martina Faase (1796-1893). Zijn ouders hadden tot 1804 de hofstede Dijkzigt te Ouwkerk bewoond. Marinus en Martina verhuisden in 1826 naar Kerkstraat A 99 (thans Kerkstraat 4). Vervolgens ging moeder Cornelia op den Hem met haar partner Maarten Klaasse Hoogerhuis op het boerderijtje wonen. Zij verkocht de boerderij op 20-07-1844 en verhuisde vervolgens naar Kerkstraat A 97 (nu Kerkstraat 8). Zowel zij als Maarten Hoogerhuis overleed in 1846.

Vanaf 1844 werd de boerderij kort als eigenaar bewoond door Izaak de Braal (1815-1855), zoon van Izaak de Braal en Gieltje Jacobusse de Bruijne, in 1838 gehuwd met Cornelia van Nieuwenhuijzen (1819-1850), dochter van Johannis van Nieuwenhuijzen en Christina Sluijters. Zij vestigden zich in 1846 op de hofstede Cereales, tot dan bewoond door zijn moeder en stiefvader.

Op 13-05-1846 vestigde zich op de boerderij Hendrik van Nieuwenhuijzen (1817-1888), zoon van Dingenis van Nieuwenhuijzen en Neeltje van Agthoven, in dat jaar gehuwd met Lena Berman (1814-1893), dochter van Leendert Berman en Lourina Beije van de hofstede Steenzwaan. Hij kocht de boerderij op 22-10-1846 voor fl. 800,-. In datzelfde jaar kocht hij ongeveer 4 ha grond. Zij behoorden tot de latere Gereformeerde Gemeente.

Vanaf 1884 werd de boerderij bewoond door hun enige zoon Dignus van Nieuwenhuijzen (1851-1901), in 1884 gehuwd met Lena Jacoba Hollander (1853-1923), dochter van Marinus Hollander en Jannetje Romeijn, die de hofstede aan het Boomweegje hadden bewoond. Hij werd na het overlijden van zijn moeder in 1893 eigenaar. In 1895 liet hij een nieuw huis bouwen. Hun enige zoon Hendrik Marinus van Nieuwenhuijzen (1888-1960) zette na het overlijden van zijn vader de boerderij voort. De weduwe Van Nieuwenhuijzen-Hollander kocht op 09-03-1922 het pand Kerkstraat A 75 (thans nr. 9). Zij overleed al in 1923. Haar zoon Hendrik Marinus bleef hier wonen. Hij huwde in 1925 Neeltje Kik (1904-1993), die er vele jaren een kruideniersbedrijf uitoefende.

Op 29-03-1922 werd de boerderij gekocht door Govert Wilhelmus de Reus (1859-1922), in 1891 gehuwd met Janna Maria Verlinde (1869-1924). Na hun overlijden werd zoon Jacob de Reus (1896-1977), in 1925 gehuwd met Adriaantje Flikweert Adr (1900-1987), eigenaar van het woonhuis (A 245, later A 333), maar zij verlieten Nieuwerkerk op 06-11-1930. Zoon Willem de Reus (1898-1980), in 1933 gehuwd met Tannetje Rentier (1912-1998), werd eigenaar van de schuur en liet daar een huis bijbouwen. Na de watersnoodramp vestigde het echtpaar De Reus-Rentier zich op Stolpweg 9, aan de Oude Polderdijk.

F 11 Hofstede aan het Boomweegje

18^e eeuw: 4^e mate nr 29 van het Oude Nieuwland.

Nummering 1818-1850: A 139; vanaf 1850: A 144.

Locatie: ten westen van de Oude Nieuwlandseweg, juist ten noorden van het "Boomweegje", tegenover de Ronde Bloksweg. De hofstede werd in 1858 afgebroken.

In 1613 was eigenaar van de hofstede Matthijs Adriaens. Hij werd in 1612 benoemd tot dijkgraaf van de Vierbannen van Duiveland. Hij overleed op 7 mei 1613 en werd begraven in de kerk. Het betreft de grootste zerk, ongeveer 205 x 110 cm. Het randschrift in Latijnse letters luidt: Hier leydt begraven Mathijs Adriaensz Duvelander binnen sin leven dijkgrave

van de vier bannen van Duvelant. Hy sterf den 7 mayus anno 1613. In 1619 en 1626 waren de wezen van Matthijs Adriaens eigenaar. Zij waren ook eigenaar van de hofstede De Wereld en de hofstede Landzicht.

De hofstede werd in 1619 en 1626 bewoond door Meeus Michielse, die in 1647 en 1653 nog eigenaar was. In 1647 en 1653 werd de hofstede bewoond door Cornelis Gijsbregtse (of Ghijssse). Hij was waarschijnlijk een broer van Corstiaen Ghijssse, die in 1653 het nabijgelegen Landlust bewoonde.

De hofstede was in 1717 waarschijnlijk eigendom van schepen en gezworene mr. Jacobus Pauw, omstreeks 1675 gehuwd met Jannetje Willemse Drubbels en in 1688 hertrouwd met Lijntje van der Lande. Hij overleed op 23-04-1717. Zij hadden een zoon Matthijs (1689), die naar Zierikzee verhuisde, en een dochter Catharina (1699), die huwde met de later eigenaar Willem Bal.

In 1718 (RAZE 4674) werd "Pauws Hofstede" bewoond door Claes Jacobse Vester.

Op 01-02-1719 (RAZE 4674) was pachter van de hofstede van mr. Jacobus Pauw met 64.295 gemeten grond Pieter Pieterse (van de Stolpe), omstreeks 1710 gehuwd met Robrijntje Jans (Heijlah), geboren te Oosterland. Hij hertrouwde in 1729 Jannetje Hubrechtse van de Vate, weduwe van Pieter Meertense Weksteen en vestigde zich toen op de hofstede Cereales.

In 1730 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Willem Bal (1688-1752), zoon van Marinus Janse Bal, brouwer te Nieuwerkerk, en Anna Sterck, in 1720 gehuwd met eerder genoemde Catharina Pauw (1699). Hij hertrouwde in 1722 met Levina de Graaf (1699), afkomstig uit Sirjansland. Hij was in 1730 ook eigenaar van de nabijgelegen brouwerij naast herberg De Wereld. Hij was in 1724 gezworene en later dijkgraaf van de Vierbannenpolder.

In 1765 en 1772 was eigenaar en bewoner van de hofstede zoon Marinus Willemse Bal (ca 1728-1786), in 1752 gehuwd met Maria Kaashoek (1728-1804), dochter van Adriaan Kaashoek en Pieterella Adriaanse Ellewit van de tegenover gelegen hofstede Nooitgedacht. Hij was in 1765 en 1772 ook pachter van Nooitgedacht. Hij pachtte in 1765 148.145 gemeten grond en had 49.205 gemeten grond in eigendom, op 31-07-1758 gekocht van zijn moeder, Levina Bal-de Graaf. Na het overlijden van zijn schoonmoeder in 1767 bezat hij ook de hofstede Nooitgedacht met 93.176 gemeten grond, die vanaf 1784 door zoon Willem Bal werd bewoond; de andere kinderen vestigden zich alle te Zierikzee. De weduwe Maria Bal-Kaashoek verkocht de hofstede aan het Boomweegje met 63.269 gemeten grond op 06-02-1787 aan Leendert Lambertusse van Vessem (RAZE 4657).

Vanaf 1787 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Leendert Lambertusse van Vessem (1751-1826), afkomstig uit Bruinisse, in 1787 gehuwd met Levina Pieterse van den Busse (1763-1797), afkomstig uit Bruinisse. Hij leende voor de aankoop fl. 1.100,- van Jan de Bruine, eigenaar van de Noordhoeve. Hij hertrouwde in 1797 met Cornelia van der Have (1754-1825), geboren te Sirjansland, weduwe van Willem Liere van het nabijgelegen boerderijtje aan de Rollenklootse Dijk. Hij was in 1797 eigenaar van de hofstede met 63.269 gemeten grond. In 1807 bezat hij ongeveer 85 gemeten grond. Bij zijn overlijden in 1826 bezat hij de hofstede met 42.25.33 ha grond. Hij werd in het boerenbedrijf bijgestaan door zijn zoons Lambertus van Vessem (1788-1861), gehuwd met Adriana Nuijts (1793-1864), en Pieter van Vessem (1790-1857), ongehuwd. Zij behoorden beiden vanaf 1836 tot de eerste afgescheidenen te Nieuwerkerk.

Vanaf 1826 werd de hofstede als eigenaar bewoond door schoonzoon Cornelis Hollander (1787-1861), afkomstig uit Brouwershaven, in 1815 gehuwd met Lijntje van Vessem (1792-1846). Zij woonden tot 1826 aan de Ring, op de hoek met het zogenaamde Jodenslop. Hij was vele jaren lid van de gemeenteraad en was tot 1857 enkele jaren wethouder. Zijn zuster Cornelia Hollander was gehuwd met Vredenburg Broeksmit, landbouwer op de Blinkende Panhoeve. Hij bezat in 1832 20.82.90 ha bouwland en 19.97.20 ha weiland te Nieuwerkerk en 05.66.35 ha bouwland te Ouwerkerk. Al hun kinderen, behalve zoon Marinus, behoorden tot de afgescheidenen. Cornelis Hollander kocht in 1849 de “Grutterie” van Dirk van Farowe toen deze naar Noord-Amerika emigreerde.

Vanaf 1845 werd de hofstede bewoond door zoon Marinus Hollander (1815-1858), in 1845 gehuwd met Jannetje Romeijn (1819-1857), afkomstig van de hofstede aan de Boogerdweg te Zonnemaire. Haar broers Jan en Jacob Romeijn waren landbouwer te Ouwerkerk, de eerste op de hofstede Hooggelegen en de tweede op de hofstede Situé Haut. Na haar overlijden op 19-03-1857 werden op 10-06-1857 de zes paarden en tien koeien verkocht. Twee dagen eerder had zijn vader Cornelis Hollander de hofstede met 47.74.45 ha grond verkocht. Vervolgens werd de “afbraak” van de hofstede op 20-11-1857 publiek verkocht, waarna de hofstede feitelijk werd afgebroken. Marinus Hollander overleed een jaar later, op 25-10-1858, en was toen zonder beroep. Twee van zijn zoons overleden op jonge leeftijd. Zijn andere zoon Cornelis Hollander (1845-1907) was later landbouwer te Goudswaard. Dochter Neeltje Johanna (1847-1925) was gehuwd met Jan Jacobus Berman, landbouwer aan de Molendijk; dochter Lena Jacoba (1853-1923) was gehuwd met Dignus van Nieuwenhuijzen, landbouwer aan de Rollenklootse Dijk.

F 12 De Muije

18^e eeuw: 3^e mate nr 1 van het Oude Nieuwland.
Nummering 1818: A 135.

De hofstede werd kort v or 1647 gebouwd. Het betreffende perceel was in de 16^e eeuw eigendom van Adriaen Willem Simonse (ovl. 1597) te Zierikzee, vanaf 1572 admiraal van Zeeland Beoostenschelde, gehuwd met Geertruid van Boymer. Diens broer Cornelis Willem Simonse (Stavenisse) was tot 1616 eigenaar van de hofsteden Weyde Line en Schoon Verbond. De volgende eigenaar van het perceel was Adriaens zoon capitein Willem van der Muijden (1589), die zijn naam ontleende aan het bos De Muije. In 1619 was nog sprake van “de boomgaard van de admiraal”. Willem was in 1616 gehuwd met jonkvrouwe Catharina van Belle uit Amsterdam. In het veldboek van 1626 werd hij aangeduid als jonkheer Wilhelmus van der Muijden, Ridder en capitein van een compagnie voetknechten mitsgaders Commandeur van den Eijlande van Casant in Vlaanderen.

In 1647 en 1653 werd de kort voordien gebouwde hofstede bewoond door Aert Huybrechtse.

In 1730 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Thomas Jobse Bibbe (1699), ongehuwde zoon van Job Adriaanse Bibbe en Marij Thomas (Brouwer).

Op 29-04-1741 werd de hofstede met 44.136 gemeten grond door Elisabeth Wilhelmina de Mauregnault (1691-1758), weduwe van mr. Iman Cau (1682-1728), verkocht aan timmerman

Huijbregt Klaasse van Gulden (1696-1752), in 1725 gehuwd met Krijna Janse Honings, geboren te Kerkwerve.

Krijna Janse Honings hertrouwde in 1754 Abraham Cornelisse Hoek (1710), weduwnaar van Maria Leendertse Zoeter, afkomstig uit Bruinisse, die de nieuwe eigenaar werd. Hij hertrouwde in 1758 Janna Maartense Viergever. Hij verkocht de hofstede met 55.220 gemeten grond op 16-07-1765 voor 386 ponden Vlaams aan Jan de Bruine (1728-1806), in 1758 gehuwd met Elisabeth Hallingse (1733-1821), op dat moment bewoner van de Noordhoeve.

Jan de Bruine verkocht op 17-09-1765 de hofstede met op dat moment 42.169 gemeten grond voor 331 ponden Vlaams weer door aan Jan Marinusse Bal (1733-1785), afkomstig uit Bruinisse. Hij was in 1763 gehuwd met Maatje Janse d'Ooge (1738-1809), dochter van kleermaker Jan Maartense d'Ooge en Willemijntje Andriessse Vis. Zij was weduwe van Cornelis Hendrikse van Agthoven (1721-1762), landbouwer op de tegenover gelegen hofstede De Wereld. Jan Bal was bij zijn overlijden in 1785 nog eigenaar van De Muije met op dat moment 59.258 gemeten grond. Zijn weduwe verkocht de hofstede met 46.072 gemeten grond op 08-03-1786 voor 624 ponden Vlaams aan de rooms-katholieke Jacob Janse Lokker, in 1762 gehuwd met Elisabeth Reinierse de Jonge. Zij hadden vanaf 1769 een hofstede te Elkerzee bewoond (RAZE 4436). Hij overleed al een maand later, op 07-04-1786, waarna zijn weduwe in 1786 hertrouwde met Gillis Hendrikse, afkomstig uit Kerkwerve. Zijn dochter Johanna Lokker huwde Marinus Welling, landbouwer op Slot Zwanenburg te Capelle.

Vanaf 1798 werd de hofstede bewoond door Johannes Hoogerland (1776-1826), afkomstig uit Oosterland, in 1798 gehuwd met Catholijna van Poortvliet (1778-1858), dochter van Cornelis van Poortvliet en Maria Hartog van de hofstede De Banjaard. Zij vestigde zich in 1826 als weduwe op Ring A 36, de woning ten oosten van de huidige Weth. van Klinkenstraat. Hij werd de stamvader van de familie Hoogerland te Nieuwerkerk. Hun dochter Lena Hoogerland huwde Jan de Jonge van de hofstede Steenzwaan. Dochter Cornelia huwde Frans van de Stolpe, die als boerenknecht op De Keulse Putten woonde.

Vanaf 1826 was Jan Hallingse (1785-1856), zoon van Rokus Hallingse en Elisabeth Vis van de hofstede Slot Zwanenburg, eigenaar van het perceel grond, waarop in 1832 nog slechts een kleine woning stond. Hij woonde zelf vanaf 1820 op het huidige Kerkstraat 20 en had zijn schuur aan de Ring.

F 13 De Wereld

18^e eeuw: 11^e mate Oude Nieuwland, nr 21.

Nummering 1818-1850: A 136; vanaf 1850: A 147; vanaf 1910: A 262; vanaf 1930: A 222.

Huidig adres: Rijksweg 17 (hoek Oude Nieuwlandseweg), vroeger Bloksweg genoemd.

Het woonhuis is nog in originele staat.

In 1613 was eigenaar van de hofstede Matthijs Adriaens, afkomstig uit Sint-Maartensdijk. Hij werd in 1612 benoemd tot dijkgraaf van de Vierbannen van Duiveland. Hij overleed op 7 mei 1613 en werd begraven in de kerk. Het betreft de grootste zerk, ongeveer 205 x 110 cm. Het randschrift in Latijnse letters luidt: Hier leydt begraven Mathijs Adriaensz Duvelander binnen sin leven dijkgrave van de vier bannen van Duvelant. Hy sterf den 7 mayus anno 1613. In 1619 en 1626 waren de wezen van Matthijs Adriaens eigenaar. Zij waren ook eigenaar van de hofstede Landzicht en van de hofstede aan het Boomweegje.

Kort na 1626 werden de kinderen van Pieter Gillisse (van der Weele) te Ouwerkerk, gehuwd met Maaïke Francke, eigenaar van zowel De Wereld als Landzicht. Zij waren in 1647 en 1653 nog eigenaar. Dit betrof in het bijzonder Adriana van der Weele (ovl. 1640), geboren te Ouwerkerk, in 1638 gehuwd met mr. Job Waersegger (1610-1649), schepen en pensionaris van Zierikzee, zoon van Pieter Waersegger en Jobbe Cornelisse Rollandt. Hij hertrouwde in 1647 Johanna Stavenisse (1610-1657), dochter van Adriaen Cornelisse Willemse Stavenisse (eigenaar van Schoon Verbond en Weyde Line) en Levina Teellinck. Job Waersegger had één zoon: Adriaen Waersegger (1641-1672), in 1662 gehuwd met Maria Driewegen, die hertrouwde met Willem Padt. Zijn “enige nagelaten weese”, dochter Cornelia Waersegger, verkocht de hofstede met 4.230 gemeten grond, “liggende omtrent De Muije bij de brouwerij”, op 20-02-1685 (RAZE 4026) aan de nog jonge Cornelis van Achthoven.

In 1619 en 1626 was bewoner van de hofstede Dirick van Hecke. In 1647 en 1653 werd de hofstede bewoond door Jan de Coorecooper. Waarschijnlijk was hij degene die in 1626 als Jan Janse de Coorecooper de hofstede bij Oudesluijs bewoonde.

De hofstede werd vanaf 1685 als eigenaar bewoond door Cornelis Hendrickse Achthoven (ovl. ca 1704), zoon van Hendrick Cornelisse Achthoven en Maetje Jans Clinckerlandt van de Hooge Hoeve, omstreeks 1688 gehuwd met Geertruit Cornelisse. Hij maakte op 09-11-1704 als Cornelis Achthoven testament op (RAZE 4675) en bewoonde toen de hoeve met 4.024 gemeten grond. Geertruit Cornelisse hertrouwde in 1705 smid Claes Pieterse de Vriese (1666). Deze hertrouwde in 1717 Florijntje Hendriks, weduwe van Hubrecht Centse (van de Vate), die waarschijnlijk de hofstede Cereales had bewoond.

In 1722 (waarschijnlijk vanaf 1717) werd de hofstede met 35 gemeten grond als eigenaar bewoond door schoonzoon Josias Hubregtse van de Vate (1692), in 1717 gehuwd met Neeltje Cornelisse van Agthoven (1697-1722). Hij was een zoon van Hubrecht Centse en Bastiaantje Jans, die waarschijnlijk de hofstede Cereales hadden bewoond. Bij haar overlijden in 1722 was het batig saldo 1.216 ponden Vlaams. Josias pachtte de meeste grond van juffrouw Stoutenburch. Hij hertrouwde in 1724 Martijntje Franse Bibbe (1699), dochter van Frans Adriaense Bibbe en Jannetje Adriaense Soeteman en vestigde zich toen te Ouwerkerk waar hij korte tijd later overleed. Zij hertrouwde in 1728 Marcus Schoof.

De hofstede werd vanaf 1724 als eigenaar bewoond door zwager Hendrick Cornelisse van Agthoven (1688-1746), in 1716 gehuwd met Krijntje Abelse Padmos (1693-1776), afkomstig uit Bruinisse. Zijn weduwe bleef tot 1776 eigenaar van de hofstede met 64.171 gemeten grond. Hun zoon Abel van Agthoven was landbouwer op de hofstede Hooggelegen.

Vanaf 1755 werd de hofstede als pachter bewoond door zoon Cornelis Hendrikse van Agthoven (1721-1762), in 1755 gehuwd met Maatje Janse d'Ooge (1738-1809), dochter van kleermaker Jan Maartense d'Ooge en Willemijntje Andriessse Vis. Hij pachtte bij zijn vroege overlijden in 1762 de hofstede van de erven van zijn vader. Daarnaast pachtte hij ruim 37 gemeten grond van anderen. Zij hertrouwde in 1763 met Jan Marinusse Bal, vanaf 1765 landbouwer op de aan de andere kant van de Bloksweg gelegen hofstede De Muije.

Vanaf 1763 werd de hofstede bewoond door garelmakerszoon Pieter Arnoldusse Smits (1745-1814), in 1763 gehuwd met Krina Reinierse Kooman (1743-1810), dochter van Reinier Maartense Kooman en Geertruid Hendrikse van Agthoven te Oosterland (nabij Viane) en daarmee kleindochter van de eigenaresse. Hij kocht de hofstede op 20-03-1776 voor 366.134

ponden Vlaams van de erven Van Agthoven. Hij was in 1807 dijkgraaf en baljuw en was toen nog eigenaar van de hofstede met circa 38 ha grond.

Vanaf 1801 werd de hofstede als pachter bewoond door Cornelis Maartense van Farowe (1778-1829), zoon van Maarten Jasperse van Farowe en Pieterrella Leendertse Klink van de hofstede bij het Diepe Gat te Ouwerkerk, in 1801 gehuwd met Krina Pieterrella Koelemans (1780-1846), dochter van Bernardus Koelemans en Maria Smits (zuster van Pieter Arnoldusse Smits). Zij verhuisden omstreeks 1814 naar een boerderij aan de Boerenweg (B 520) te Zierikzee. Bij deze boerderij behoorde in 1829 10.24.09 ha grond in eigendom alsmede een hoeveelheid pachtgrond.

Na het overlijden van eigenaar Pieter Smits in 1814 werd eigenaar schoonzoon Job Bibbe (1769-1823), zoon van Frans Jobse Bibbe en Cornelia de Swarte van de hofstede Zeemanslust, in 1798 gehuwd met Geertruida Smits (1770-1823). Zij bewoonden tot 1814 de hofstede in het zuidwesten van de Bettewaardepolder. Zij bleven kinderloos en scheidden van tafel en bed. Al op 19-05-1815 bood Job Bibbe de "hofstede aan de Bloksweg" met 79.213 gemeten ter pacht aan. Op 30-05-1815 verkocht hij de landbouwersinspan, waaronder vier paarden. Hij vestigde zich te Zierikzee; zij bleef te Nieuwerkerk. In 1823 overleden beiden, een maand na elkaar. Tot die tijd waren zij gezamenlijk eigenaar van de hofstede met 34.61.56 ha grond. Geertruida Smits had haar helft van de hofstede bij testamentaire dispositie nagelaten aan de vroegere pachter Cornelis Maartense van Farowe, gehuwd met haar nicht Krina Pieterrella Koelemans.

Vanaf 1818 werd de hofstede als pachter bewoond door Johannes Meerman (1785-1837), zoon van Jan Johannisse Meerman en Crina Marinusse Beijs van de Noordhoeve, in 1810 gehuwd met Maatje Marinusse Lokker (1777-1828), afkomstig uit Serooskerke. Zij vestigden zich op 04-04-1822 te Zierikzee. Johannes Meerman overleed uiteindelijk in de kolonie Ommerschans.

Vanaf 1822 werd de hofstede als pachter bewoond door Jan de Jonge (1802-1872), zoon van Cornelis de Jonge en Willemijntje van Agthoven van de hofstede Dijkzigt, in 1820 gehuwd met Lena Hoogerland (1798-1883), dochter van Johannes Hoogerland en Catholijna van Poortvliet van De Muije. Zij vestigden zich in 1830 op de hofstede Steenzwaan.

Op 30-11-1829, aan het einde van de pachtperiode, verkochten de erven van Job Bibbe, zijnde de kinderen van zijn enige zus Zoetje Capelle-Bibbe van de hofstede Botland, hun deel van de hofstede, waarbij op dat moment 34.61.56 ha grond hoorde, aan de andere eigenaren Cornelis Maartense van Farowe en Krina Pieterrella Koelemans, waardoor deze algeheel eigenaar werden. Een aanzienlijk deel van de grond werd echter verkocht. Cornelis en Krina bleven in Zierikzee wonen. Cornelis van Farowe overleed al een maand later, op 23-12-1829, en was op dat moment eigenaar van De Wereld met 19.81.92 ha grond.

Vanaf 01-02-1830 werd de hofstede bewoond door Marinus Smallegange (1783-1846), sinds 1824 weduwnaar van Cornelia van der Wekke en zoon van Cornelis Smallegange en Jacomina Wagemaker van de hofstede Situé Haut te Ouwerkerk. Hij huwde in 1834 eigenaresse Krina Pieterrella Koelemans (1780-1846). Zij bezat bij haar overlijden in 1846 de hofstede met 19.66.20 ha grond, die bij een openbare verkoping op 24-03-1846 fl. 9.754,51 opbracht. De nieuwe eigenaar werd Marinus' broer Jacobus Smallegange (1792-1859), landbouwer op het nabijgelegen Dijkzigt te Ouwerkerk, in 1825 gehuwd met Jannetje van

Kooten (1807-1875). Zij bleven zelf Dijkzigt bewonen. Hij was bij zijn overlijden in 1859 nog eigenaar van de hofstede. Zij behoorde met haar kinderen tot de afgescheidenen.

De hofstede werd vanaf 15-04-1846 tijdelijk als bedrijfsleider bewoond door arbeider Johannis Visser (1817-1895), geboren te Ouwerkerk als zoon van Jan Leendert Visser en Jozina Smallegange (een zuster van Marinus), in 1844 gehuwd met Francina Abrahamse (1817-1868). Vervolgens werd de hofstede bewoond door Jacobus' nog ongehuwde zoon Pieter Smallegange (1833-1909). Hij dreef de boerderij aanvankelijk samen met zijn nog ongehuwde zusters. In 1856 huwde hij Neeltje van Westen (1835-1892), dochter van Cornelis van Westen en Johanna Geelhoed van de hofstede Hooggelegen te Capelle. Zij behoorden tot de afgescheidenen. Zij verhuisden in 1861 naar A 128 (De Grutterie), tot dan bewoond door Cornelis Hollander, eerder landbouwer aan het Boomweegje. Vanaf omstreeks 1860 woonde zijn moeder Jannetje Smallegange-van Kooten, eigenaresse van de hofstede, tevens op de hofstede. Op 10-07-1863 werden in opdracht van de erven Jacobus Smallegange de beestialen op de hofstede verkocht. De grond bij de hofstede werd versnipperd verkocht. De hofstede zelf werd op 08-07-1863 gekocht door Johannis van der Bijl (1838-1881), geboren te Kerkwerpe. Hij was in 1862 gehuwd met Pieterella van Westen (1838-1901) en bewoonde vanaf dat moment de hofstede Hooggelegen te Capelle, waarop eerder zijn schoonouders Cornelis van Westen en Johanna Geelhoed woonden. Zij verkochten de hofstede met op dat moment slechts 02.49.90 ha grond al weer een jaar later, op 09-06-1864, voor fl. 7.300,- en verhuisden vervolgens op 23-06-1864 naar Bruinisse.

De nieuwe eigenaar van de hofstede werd in 1864 Franke Bouman (1829-1901), op dat moment pachter van de hofstede Rase Keure. Hij was een zoon van Job Bouman en Neeltje Meerman van de hofstede Dorpszicht te Oosterland en halfbroer van Job Jan Bouman van Ons Genoegen te Ouwerkerk. Hij was in 1851 gehuwd met Neeltje Verstraate (1831-1859), dochter van de beurtschipper van Viane, en hertrouwde in 1862 Cornelia Boogerd (1835-1928), afkomstig uit Duivendijke. Zij vestigden zich op 01-03-1865 op de hofstede. Hij was 1857-1860 wethouder en 1860-1901 burgemeester van Nieuwerkerk. Hij bezat maximaal 60.16.74 ha grond te Nieuwerkerk en 05.96.20 ha te Ouwerkerk en liet bij zijn overlijden in 1901 ruim fl. 135.000,- na. Zoon Job (1862) was landbouwer op de hofstede Steenzwaan aan de Lageweg. Het echtpaar Bouman-Boogerd vestigde zich in 1890 op het dorp in een voor hen nieuwe gebouwde woning, genummerd A 101b (= vanaf 1910 A 136), het latere Ooststraat 7.

Vanaf 21-03-1890 werd de hofstede bewoond door zoon Jakobus Bouman (1859-1948), in 1890 gehuwd met Maatje Frederika Krepel (1863-1951), dochter van Marinus Hermanus Krepel en Levina Broeksmit van de hofstede Rase Keure. Hij was burgemeester van Nieuwerkerk 1901-1934. Hij was vanaf 1901 eigenaar van de hofstede.

Vanaf 27-04-1915 werd de hofstede bewoond door zoon Franke Cornelis Bouman (1892-1965), in 1915 gehuwd met Emmerica Wilhelmina van Nieuwenhuijzen (1893-1965), afkomstig uit Schore. Zij verhuisden op 01-06-1928 naar Kloetinge. De boerderij bleef steeds eigendom van zijn vader Jakobus Bouman, voor wie in 1915 op een naastgelegen perceel een kapitale villa was gebouwd (thans Rijksweg 13).

Vanaf 31-05-1928 werd de hofstede als bedrijfsleider bewoond door Jacobus Anthonie van Dijke (1898-1979), geboren te 's-Gravenpolder, in 1928 gehuwd met Elisabeth Cornelia Olivia van Nieuwenhuijzen (1901-1950), geboren te Kortgene. Zijn ouders waren afkomstig uit Sint-Philipsland. Zijn moeder was een zuster van Pieter Willem Cornelis Stols van de

hofstede Windenburg; haar moeder was een zus van diens eerste echtgenote. Zij verhuisden op 15-09-1934 naar Zuidzande.

Vanaf 15-09-1934 werd de hofstede als bedrijfsleider bewoond door Jan Johannes van de Velde (1907-1985), geboren te Brouwershaven, in 1934 gehuwd met Maria Krina Martina de Vin (1908-2000), afkomstig uit Oosterland. Zij woonden later te Bruinisse.

Vanaf 30-05-1940 werd de hofstede bewoond door Jakobus Jakob Bouman FCzn (1916-1989), in 1940 gehuwd met Maria Cornelia Friderichs (1919-2015), afkomstig uit Oud-Vossemeer. Hij was de kleinzoon van eigenaar Jakobus Bouman en werd in 1951 zelf eigenaar. Hij verkocht de hofstede, die vanaf 1864 eigendom was geweest van de familie Bouman, omstreeks 1977 aan verzekeringsmaatschappij AMEV en liet op een perceel zuidelijk van de hofstede aan de Oude Nieuwlandseweg een villa bouwen.

Vanaf dat moment werd de hofstede als pachter bewoond door Marinus Goense (1933-2014), geboren te Lewedorp, in 1958 gehuwd met Petronella Remijn (1935), eveneens afkomstig uit Lewedorp. Zij verhuisden op 07-12-1981 naar het Hof Nicke te Anna Jacobapolder.

Vanaf 1981 werd het landbouwbedrijf geëxploiteerd door Adriaan Jacobus Gillis Doeleman en Willemina Abramina Stols van de hofstede Ruimzicht. Zij werden in 1988 eigenaar van de hofstede. In 1994 werd hun zoon Johan Daniël Doeleman (1964) eigenaar. Hij werd ook eigenaar van de naastgelegen hofstede Nooitgedacht en ging daar wonen.

F 14 Nooitgedacht

18^e eeuw: 11^e mate Oude Nieuwland, nr 1.

Nummering 1818-1850: A 137; vanaf 1850: A 145; vanaf 1910: A 259; vanaf 1930: A 377.
Adres: Oude Nieuwlandseweg 5 (hoek Zonnemansweg).

In 1619 en 1626 was eigenaar Mattheus van Nederhoven. Bedoeld is de erven van Mattheus van Nederhoven (1540-1612), geboren te Maaseik, muntmeester te Antwerpen, die gehuwd was met Magdalena van Winderbeeck (ovl. 1600). Het betrof hun dochter Elisabeth van Nederhoven (1570-1634), geboren te Antwerpen, in 1585 gehuwd met de te Weert geboren Jacob Sonnemans (1565-1639), Heer van Rijsoord, wonende te Dordrecht. Hij was de volgende eigenaar. In 1647 en 1653 waren zijn erven eigenaar. Aan hem ontleent waarschijnlijk de Zonnemansweg zijn naam. Jacobs dochter Elisabeth Sonnemans was in 1639 gehuwd met Jan Hardemee, geboren te Nieuwerkerk als zoon van Adriaen Cornelisse Hardemee, in 1619 schepen en grondeigenaar te Nieuwerkerk. Reeds in 1619 werd een perceel grond in het Oude Nieuwland (2^e mate nr 10), direct ten zuiden van de (Platte) Capelledijk aangeduid als “de hofstede daer Jan Cornelisse Hardemee plagt te wonen”. In 1619 bezat Cornelis Janse Hardemee hier grond.

De hofstede werd in 1619 en 1626 bewoond door Jan Jacobse Poorter. Kort na 1626 werd Adriaen Crijsns eigenaar. Hij stond in het veldboek van 1647 vermeld als Adriaen Claeijs Crijsns.

In 1653 werd de hofstede bewoond door Jan Adriaense Geerinck, geboren te Ouwerkerk als zoon van Adriaen Joos Geerinck en Grietje Jans, gehuwd met Willemken Adriaens (Liere), waarschijnlijk dochter van Adriaen Cornelisse Liere van de hofstede Hooggelegen te Capelle.

Zij verhuisden kort nadien naar Viane, waar zij in 1663 overleed (RAZE 4704). Hij was in 1660 en 1662 schepen te Ouwkerk. Hij hertrouwde Matie Heijndricks en liet bij zijn overlijden omstreeks 1670 veel schulden na.

De familie Sonnemans verkocht de hofstede op enig moment aan Andries Fierse (ook Vierse; in 1666 Andries Andriesse geheten). Hij pachtte de grond waarschijnlijk van de familie Sonnemans. Hij was omstreeks 1665 gehuwd met Maria Hubrechtse en hertrouwde in 1680 Marijtje Leenders. Hij overleed vóór 1693; in dat jaar hertrouwde zijn weduwe met Theunis Janse van der Lande, geboren te Capelle.

Op 21-08-1682 (RAZE 4664) was Andries genoodzaakt de hofstede te verkopen – waarschijnlijk vanwege achterstalligheid in de pachtbetaling – aan Cornelis Daniëlse en de erven van Arnoldus Sonnemans (1643) te Dordrecht. De laatste was waarschijnlijk kort daarvoor overleden; zijn jongste kind werd in 1678 geboren. Hij was een zoon van Arend Sonnemans en Catharina Charpentier en een kleinzoon van eerdergenoemde Jacob Sonnemans. Arnoldus was gehuwd met zijn nicht Johanna Hardemee (1648), geboren te Dordrecht als dochter van de te Nieuwerkerk geboren Jan Adriaense Hardemee (1617-1657), schepen van Zierikzee en baljuw van Oosterland, in 1639 gehuwd met Elisabeth Sonnemans (1611).

Waarschijnlijk was in 1696 eigenares zijn achternicht Theodora Sonnemans (ca 1645-1721), dochter van Govert Sonnemans (1596-1666) en Maria van Ackerlaecken (1615-1657). Zij was gehuwd met mr. Johan Halling en in 1670 hertrouwd met Simon Rottermont (1620-1678), schepen van Dordrecht. Zij was in 1715 (RAZE 4663) nog mede-eigenaar van de hofstede met 89.015 gemeten grond.

De hofstede werd vervolgens – waarschijnlijk vanaf 1691 – bewoond door de doopsgezinde landbouwer Andries Maartense Lavooy, die omstreeks 1691 – in dat jaar maakten zij samen testament op – huwde met Jannetje Cornelisse Zandijk, dochter van Cornelis Zandijk, die al in 1681 schepen was. Andries hertrouwde in 1711 Jannetje Darkels, afkomstig uit Aardenburg, die in 1736 overleed. Andries overleed volgens het doopsgezind lidmatenboek op 21-12-1739. Toen zij in 1711 huwelijkse voorwaarden opmaakten, pachtte Andries de hofstede van mevrouw Hallingh. Hun kinderen, alle te Nieuwerkerk geboren, trouwden doopsgezinde echtgenoten. Dochter Suzanna Lavooy huwde in 1717 Anthonie Gillisse van der Cingel te Noordgouwe, dochter Jakomijntje huwde in 1718 Cornelis Augustijn en zoon Maarten huwde in 1721 Maatje Janse de Vlieger.

In 1730 was de Zierikzeese notaris Johan de Vos (1704-1776), gehuwd met Magdalena Maria du Claux, eigenaar van de hofstede. De hofstede werd vanaf 08-10-1730 bewoond door Cornelis Leendertse Pijpeling (1697), in 1724 gehuwd met Jannetje Leendertse Speijer, beiden afkomstig uit Dreischor. Hij woonde in 1756 op het huidige Kerkstraat 17.

Vervolgens werd de hofstede als eigenaar bewoond door Adriaan Johannes Kaashoek (ovl. 1759), geboren te Sint-Maartensdijk, in 1726 gehuwd met Piaternella Adriaanse Ellewit (1695-1767), weduwe van Jan Janse de Jonghe. Hij was in 1730 eigenaar en bewoner van de Familiehoeve, die vanaf 1751 als eigenaar bewoond werd door haar zoon Adriaan de Jonge. Adriaan Kaashoek, die ook schepen was, was al in 1750 eigenaar van Nooitgedacht. Zij vestigden zich in 1752 op het huidige Ring 49. Zijn weduwe woonde vanaf 1760 op het huidige Kerkstraat 17 en bleef tot aan haar overlijden in 1767 eigenaar van de hofstede.

De hofstede werd vanaf 1752 bewoond door schoonzoon Marinus Bal (ca 1728-1786), schepen, zoon van Willem Bal en Livina de Graaf van de hofstede aan het Boomweegje, in 1752 gehuwd met Maria Kaashoek (1728-1804). Hij werd in 1767 eigenaar van de hofstede. Hij was in 1765 en 1772 ook eigenaar van de hofstede aan het Boomweegje waarop voordien zijn ouders woonden. Hij liet in 1786 de hofstede Nooitgedacht na met 93.176 gemeten grond. Het batig saldo bedroeg 3.722 ponden Vlaams. Zij was bij haar overlijden in 1804 nog altijd eigenaar van de hofstede. Behalve zoon Willem vestigden alle overige kinderen zich te Zierikzee.

Vanaf 1784 werd de hofstede bewoond door zoon Willem Bal (1760-1821), in 1784 gehuwd met Gieltje de Bruine (1764-1850), dochter van Jozias de Bruine en Janna Hallingse van Weyde Line en de Blinkende Panhoeve. Hij was vanaf 1804 eigenaar van de hofstede en bezat in 1807 omstreeks 46 ha grond. Zijn weduwe bleef eigenaar van de boerderij; zij bezat bij haar overlijden in 1850 52.89.70 ha grond te Nieuwerkerk en 04.15.30 ha grond te Ouwerkerk alsmede het vruchtgebruik van de omvangrijke boedel van haar oom en tante Jan de Bruine en Elisabeth Hallingse van de Noordhoeve. Zij bewoonde tot aan haar overlijden de kapitale woning Kerkstraat 3, in de 20^e eeuw bewoond door de familie Barendregt. Zoon Marinus, gehuwd met Elizabeth Sneevliet, was landbouwer op de boerderij aan de westzijde van de Molendijk en op de hofstede Welgelegen te Oosterland; dochter Janna huwde Leendert Marinusse van de Stolpe, landbouwer op Zorgvlied te Bruinisse; dochter Elizabeth huwde Adriaan Huibregtse van de Stolpe, landbouwer te Dreischor.

Vanaf 1823 werd de hofstede bewoond door zoon Johannes Bal (1798-1867), in 1823 gehuwd met Johanna van de Stolpe (1797-1850), dochter van Hubregt Janse van de Stolpe en Adriana Vermake van de hofstede Rase Keure. Na het overlijden van Gieltje Bal-de Bruine verkochten haar erven de hofstede met 45.22.20 ha grond op 21-08-1850. Bewoner Johannes Bal werd de nieuwe eigenaar. Diens dochter Adriana Bal huwde Cornelis Hendrikse van de hofstede Cereales.

Vanaf 30-08-1867 werd de hofstede als eigenaar bewoond door schoonzoon Johannis Luijendijk (1846-1914), afkomstig uit Den Bommel, in 1867 gehuwd met Johanna Bal (1836-1885). Hij was diaken van de Christelijke Gereformeerde Kerk. Begin april 1878 moesten alle twintig koeien worden afgemaakt vanwege de zeer besmettelijke longziekte. Hij verkocht de hofstede in 1881 met slechts 10.17.68 ha grond aan zijn zwager Cornelis van Oeveren (Spaanse Zee), waarna zij in datzelfde jaar naar Grand Rapids (Michigan) emigreerden.

Vanaf 1881 werd de hofstede bewoond door de ongehuwde broer Willem Bal (1824-1897). Ruim 10 ha grond was eigendom van de eveneens ongehuwde broer Huibrecht Bal (1831-1888), die inwoonde bij zijn zus Adriana Hendrikse-Bal op Cereales. Deze Huibrecht Bal was op 18-11-1865 zwaar gewond geraakt als gevolg van zware mishandeling door arbeider Pieter Goudzwaard. Na het overlijden van Huibrecht Bal in 1888 kocht zijn zwager Cornelis van Oeveren de door deze nagelaten 10.25.54 ha grond.

Vanaf 1889 werd de hofstede bewoond door eigenaar Cornelis van Oeveren (1829-1916), in 1858 gehuwd met Gerina Bal Johdr (1832-1911). Zij woonden voordien op de hofstede Spaanse Zee, waar hun zoon Johannis Willem (gehuwd in 1891) bleef wonen. Cornelis van Oeveren bezat maximaal 72.91.17 ha grond te Nieuwerkerk en 04.81.10 ha te Ouwerkerk. Haar broer Willem Bal bleef tot aan zijn overlijden in 1897 op Nooitgedacht inwonen. Dochter Cornelia Johanna van Oeveren huwde Job van de Zande van de Hooge Hoeve; dochter Johanna Cornelia huwde Frans van de Stolpe van de hofstede Ons Genoegen te

Ouwerkerk. Het echtpaar Van Oeveren-Bal vestigde zich in 1898 op het adres Kerkstraat A 116 (thans nr. 18). Hij liet bij zijn overlijden in 1911 een batig saldo na van fl. 218.260,-, voor die tijd een zeer fors bedrag. Hij behoorde tot aan zijn overlijden lange tijd tot de 150 rijkste inwoners van Zeeland. Hij was bijna veertig jaar, van 1873 tot 1911, lid van de gemeenteraad en in de jaren 1895-1911 wethouder van Nieuwerkerk.

Vanaf 1898 werd de hofstede bewoond door zoon Willem Hubrecht van Oeveren (1866-1946), in 1898 gehuwd met Suzanna Viergever (1874-1920), afkomstig uit Zonnemaire. Hij was eigenaar vanaf 1910 en bezat ook 07.32.85 ha grond te Ouwerkerk. Dochter Gerina Cornelia (1899-1980) huwde Johannes Adriaan van Nieuwenhuijze van de naburige hofstede Landzicht. Dochters Cornelia Gerina (1900-1980) en Johanna Adriana (1901-1993) bleven ongehuwd. Dochter Helena Johanna (1905-1989) huwde Jacob Cornelis de Kam van de hofstede Hooggelegen te Ouwerkerk. W.H. van Oeveren liet in 1925 de villa Ooststraat 51 bouwen. Hij werd in 1922 enig eigenaar van de in 1892 op initiatief van zijn vader gestichte coöperatieve zuivelfabriek De Duif te Nieuwerkerk en bleef tot 1942 eigenaar.

Vanaf 1925 werd de hofstede bewoond door zoon Adriaan Cornelis van Oeveren (1903-1996), in 1925 gehuwd met Lena Adriana de Kam (1899-1980), geboren te Wissenkerke. Zij was enig kind van Thomas Pieter de Kam en Jacomina Jacoba Maris, die zich in 1925 te Nieuwerkerk vestigden op het adres Provinciale Straatweg A 168c, tot dan bewoond door Joost Boot van de hofstede Hooggelegen te Capelle. Haar moeder was een zus van Willemina Pieterella Gaanderse-Maris van de Familiehoeve. Jacob Cornelis de Kam van de hofstede Hooggelegen te Ouwerkerk was een neef. A.C. van Oeveren werd al in 1921 eigenaar van de hofstede, toen hij nog minderjarig was. In 1925 werd aan de westzijde een nieuwe woning gebouwd en in 1929 een nieuwe schuur. Op 27-01-1939 brandde de schuur af, waarna een nieuwe schuur werd gebouwd. Hun zoon Willem Hubrecht van Oeveren (1927-1962), in 1953 gehuwd met Willemijntje van Gastel (1924-2008), afkomstig uit Noordgouwe, begon na de watersnoodramp een nieuw bedrijf in Nagele (Noordoostpolder).

Vanaf 1955 werd de hofstede bewoond door Cornelis van den Hoek (1905-1958), in 1928 gehuwd met Lena van der Wekken (1908-1980). Beiden waren afkomstig uit Zierikzee. Hij was eigenaar van de hofstede maar pachtte de grond. Hij overleed niet veel later, in 1958. Vanaf dat moment werd de hofstede bewoond door zoon Anthonie Renger Izaäk van den Hoek (1937), in 1963 gehuwd met Maria Jannetje Lena Heule (1939), onderwijzersdochter uit Sirjansland.

Vanaf 1995 is eigenaar en bewoner Johan Daniël Doeleman (1964), zoon van Adriaan Jacobus Gillis Doeleman en Willemina Abramina Stols van de hofstede Ruimzicht. Hij is tevens eigenaar van de naastgelegen hofstede De Wereld.

F 15 Landzicht

18^e eeuw: 11^e mate nr 9 van het Oude Nieuwland.

Nummering 1818-1850: A 138; vanaf 1850: A 146; vanaf 1910: A 258; vanaf 1930: A 378. Locatie van de hofstede was tot 1891: Zonnemansweg, pal tegen de Rampertsedijk (kadastraal M 174). In 1877 werd op de huidige locatie een nieuwe boerderij gebouwd, die iets westelijker gelegen was op perceel M 178 (iets verder van de dijk vandaan). De schuur brandde in 1939 af, waarna herbouw plaatsvond. Het oude woonhuis dat aan de oostzijde van

de schuur stond, werd in 1953 verwoest. In 1957 werd aan de westzijde een nieuw huis gebouwd. Huidig adres: Zonnemansweg 1.

In de 17^e eeuw was de hofstede nog iets noordelijker gesitueerd: in 1730 werd bij de noordelijker gelegen 11^e mate nr 10 vermeld “’t hof daar ’t huys en schuur op gestaan heeft”.

In 1613 was eigenaar van de hofstede Matthijs Adriaens, afkomstig uit Sint-Maartensdijk. Hij werd in 1612 benoemd tot dijkgraaf van de Vierbannen van Duiveland. Hij overleed op 7 mei 1613 en werd begraven in de kerk. Het betreft de grootste zerk, ongeveer 205 x 110 cm. Het randschrift in Latijnse letters luidt: Hier leydt begraven Mathijs Adriaensz Duvelander binnen sin leven dijckgrave van de vier bannen van Duvelant. Hy sterf den 7 mayus anno 1613. In 1619 en 1626 waren de wezen van Matthijs Adriaens eigenaar. Zij waren ook eigenaar van de hofstede De Wereld en van de hofstede aan het Boomweegje.

Kort na 1626 werden de kinderen van Pieter Gillisse (van der Weele) te Ouwerkerk, gehuwd met Maaïke Francke, eigenaar van zowel De Wereld als Landzicht. Zij waren in 1647 en 1653 nog eigenaar. Dit betrof in het bijzonder Adriana van der Weele (ovl. 1640), geboren te Ouwerkerk, in 1638 gehuwd met mr. Job Waersegger (1610-1649), schepen en pensionaris van Zierikzee, zoon van Pieter Waersegger en Jobbe Cornelisse Rollandt. Hij hertrouwde in 1647 Johanna Stavenisse (1610-1657).

In 1619 en 1626 werd de hofstede bewoond door Thonis Thonisse. In 1647 en 1653 werd de hofstede bewoond door de weduwe van Anthonis Joosse; de grond was in gebruik bij Jacob Cornelisse Vlieger.

Vanaf 1668 was eigenaar en bewoner van de hofstede schepen Leunis Adriaense Liere, zoon van Adriaen Cornelisse Liere van de hofstede Hooggelegen te Capelle, omstreeks 1656 hertrouwd met Claesje Adriaense Bruijnkruijs, dochter van Adriaen Willemse Bruijnkruijs. Hij leende ten behoeve van de aankoop van de hofstede 333 ponden Vlaams van kapitein Jan Franse, mogelijk de verkoper (RAZE 4654). Na zijn overlijden omstreeks 1688 weigerden zijn erven de boedel te aanvaarden, waarna schout en schepenen tot verkoop overgingen. De grond rond de hofstede “staande onder den dijck van Oosterland” was in 1681 eigendom van mr. Pieter Haijman (RAZE 4655).

Op 16-11-1688 (RAZE 4668) verkochten schout en schepenen van Nieuwerkerk de hofstede voor 216.13.4 ponden Vlaams aan baljuw Jacobus de Rijcke, in 1679 gehuwd met Johanna van Boudijck (ovl. 1723), dochter van de Ouwerkerkse schout Marinus Cornelisse Geertse. De Rijcke was vanaf 1682 ook eigenaar van de hofstede van zijn schoonvader bij De Stelle te Ouwerkerk. Jacobus de Rijcke was baljuw van Nieuwerkerk 1676-1712 en dijkgraaf van de Vierbannen van Duiveland.

Na het overlijden van Jacobus de Rijcke in 1712 verkochten zijn erven de hofstede met 31.219 gemeten grond op 14-03-1712 voor 666 ponden Vlaams aan Hubertus Mogge (1647-1719), Heer van Renesse, in 1681 gehuwd met Martina Ockerse (1658-1727) (RAZE 4663). In 1730 was hun zoon, de zeer vermogende ongehuwde mr. Pieter Mogge (1698-1756), Heer van Renesse, eigenaar van de hofstede. Deze bleef eigenaar tot 1737.

De hofstede werd vanaf 1721 bewoond door Simon Hubrechtse Bouman, afkomstig uit Zonnemaire, in 1721 gehuwd met Cuneertje Leenderts Zeeman (1699), afkomstig uit Zonnemaire. Haar zus Cornelia was gehuwd met Jan Huibregtse van de Stolpe van de hofstede Rase Keure. Simon hertrouwde in 1729 met Lisabeth Janse van den Berge (1702),

dochter van Jan Abrahamse van den Berge en Lijsbeth Jans de Visscher van de hofstede aan de Stoofweg in de 16^e mate. Zij vestigden zich in 1737 op het Hooge Huis te Ouwerkerk. Hij was de stamvader van de Duivelandse familie Bouman. Kleinzoon Pieter Bouman bewoonde vanaf 1797 De Grote Hofstede te Ouwerkerk.

Vanaf 1737 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Jan de Visser (1702-1788), zoon van Cornelis Janse de Visser en Cornelia Claes, omstreeks 1732 gehuwd met Maria Pieterse van de Stolpe (ovl. 1766), dochter van Pieter Pieterse (van de Stolpe), die in 1730 op Cereales woonde. Jan de Visser pachtte in 1765 41.230 gemeten grond en had 61.026 gemeten in eigendom. Zijn grootvader Jan Cornelisse Visscher was landbouwer te Ouwerkerk, waarschijnlijk op De Middelste Hofstede; overgrootvader Cornelis Janse Visscher was landbouwer op De Swarte Poorte te Capelle.

Vanaf 1772 werd de hofstede bewoond – vanaf 1789 als eigenaar – door zoon Cornelis de Visser (1752-1797), in 1771 gehuwd met Cornelia Adolfse Quist (ovl. 1801), afkomstig uit Sint-Maartensdijk. Hun zoon Adolf de Visser werd landbouwer op Watervliet te Oosterland.

Zij hertrouwde in 1798 de nieuwe eigenaar Stoffel van 't Hof (1751-1813), afkomstig uit Brouwershaven, weduwnaar van Jannetje Pieterse de Waaij. Hij was tot 1798 landbouwer op de hofstede De Veerhoek te Zonnemaire. Hij hertrouwde in 1802 Sara Westenrijk (1775-1818). Hij was in 1807 eigenaar van de hofstede met 83 gemeten grond. Zijn zoon Nicolaas van 't Hof bewoonde de hofstede Ons Genoegen te Ouwerkerk.

Vanaf 1814 werd de hofstede bewoond door zoon Pieter van 't Hof (1785-1852), in 1814 gehuwd met zijn stiefzus Maria de Visser (1789-1857), dochter van Cornelis de Visser en Cornelia Adolfse Quist. Hun dochter Cornelia huwde Olivier van Nieuwenhuijzen, landbouwer op Zomerlust.

Vóór 1832 was de hofstede verkocht aan Gideon Jansen (1760-1833), bankier te Zierikzee, gehuwd met Catharina van Setten (1784-1839). Na haar overlijden werd zoon Gideon Jansen jr. (1805-1870), gehuwd met Elizabeth Ribbe, eigenaar. Hij bleef eigenaar tot 1854 maar behield daarna het grootste deel van de grond. Hij bezat bij zijn overlijden nog 33.75.27 ha grond te Nieuwerkerk, 05.19.95 ha te Ouwerkerk en 10.94.00 ha te Oosterland. Na zijn overlijden in 1870 werd de in totaal 63.43.42 ha grond (ook in Schouwen) verkocht. Stoffel van 't Hof kocht 39.77.92 ha grond in de omgeving van zijn hofstede.

Vanaf 1854 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Stoffel van 't Hof Pzn (1815-1897), in 1843 gehuwd met Janna Lukus (1821-1888), afkomstig uit Ouwerkerk. Zij bewoonden voordien de boerderij 't Stoofje aan het Hennekenspad te Ouwerkerk. Hij boerde samen met zijn nog ongehuwde zoon Jacob Johannis van 't Hof (1858-1929) en verhuisde op 17-11-1891 met hem naar Zierikzee. Op 17-06-1884 vond in De Meebaal voor Stoffel van 't Hof de publieke verkoop plaats van twee hofsteden met 47.59.47 ha grond. De gebouwen van de oude hofstede werden verkocht aan Jan van der Vliet te Zierikzee. Na de verhuizing van vader en zoon Van 't Hof werden de gebouwen, inmiddels in 1890 eigendom geworden van Franke Bouman (De Wereld), afgebroken.

In 1877 was op perceel M 178 een nieuwe hofstede (met nummer 146a) gebouwd, vanaf dat moment eigendom van jhr. Willem Marinus Hendrik de Jonge (1824-1898) te Zierikzee, in 1850 gehuwd met Adriana Cornelia Keller (1823-1894). Vanaf 1900 was schoonzoon rechter

jhr. mr. Jacobus Willem Daniël Schuurbeque Boeije (1845-1920) te Noordgouwe, in 1873 gehuwd met Henriette Carolina Wilhelmina de Jonge (1851-1941), eigenaar van de hofstede. Deze hofstede werd bewoond door Stoffel van 't Hof's andere zoon Pieter Marinus van 't Hof (1848-1888), in 1876 gehuwd met Jacoba Klompe (1850-1923), afkomstig uit Dreischor. Zij hertrouwde in 1889 Nicolaas Dalebout, landbouwer te Noordwelle.

Vanaf 15-09-1888 werd de nieuwe hofstede bewoond door Dirk Struijk (1850-1912), zoon van Cornelis Struijk en Adriana van de Stolpe te Sirjansland, in 1883 gehuwd met Pieterella Cornelia van den Berg (1855-1922), dochter van Simon van den Berg en Hendrica Smallegange van het Hooge Huis te Ouwerkerk. Zij woonden tot 1888 te Oosterland. Hun dochter Adriana Cornelia huwde Klaas Steur, landbouwer op Steenzwaan. Dochter Cornelia Antoinetta huwde Cornelis van Oeveren van de hofstede Spaanse Zee.

Vanaf 04-03-1913 werd de hofstede als pachter bewoond door hun latere schoonzoon Dirk Antonie de Bruijn (1885-1962), geboren te Vuren, in 1916 gehuwd met Hendrika Jacoba Struijk (1886-1976). Zij verhuisden op 11-05-1923 naar Soest.

Vanaf 05-05-1923 werd de hofstede bewoond door Johannes Adriaan van Nieuwenhuijze (1900-1986), afkomstig uit Wolphaartsdijk, in 1922 gehuwd met Gerina Cornelia van Oeveren (1899-1980), dochter van Willem Hubrecht van Oeveren en Suzanna Viergever van de hofstede Nooitgedacht. Zijn beide ouders kwamen uit Sint-Philipsland. Zijn grootvader was afkomstig uit Noordgouwe. Hij kocht de hofstede in 1929 van de familie Schuurbeque Boeije. Zij hadden één dochter. Zij vestigden zich in 1958 in de nieuw gebouwde woning Ooststraat 47, direct ten noorden van de villa Leona.

Vanaf 31-10-1958 werd de boerderij als eigenaar bewoond door Jan Stouten (1914-1974), in 1935 gehuwd met Jannetje de Bruijne (1911-1995), die voordien aan de Lange Achterweg te Oosterland woonden. Vanaf 1974 werd de boerderij bewoond door zoon Hubrecht Stouten (1936-2014), in 1959 gehuwd met Suzanna Jacoba van der Slikke (1936), afkomstig uit Schoondijke. De boerderij werd in 2016 verkocht.

G 1 Boerderij familie De Vlieger

Nummering: vanaf 1909 B 1.

Locatie tot 1953: Provinciale weg, halverwege de huidige Zwanenburgseweg en Vissersweg.

De boerderij werd in 1909 op het perceel kadastraal L 133 gebouwd door Nicolaas Bolijn (1864-1939), zoon van Willem Bolijn en Jacoba Remeeus. Hij was in 1885 gehuwd met Maatje Francina Hoogerland (1863-1906), afkomstig uit Ouwerkerk, en hertrouwde in 1919 Jacoba Remeeus (1864-1950). Hij vestigde zich op 10-11-1898 vanuit Ouwerkerk te Nieuwerkerk op de meestoof De Capel (B 197), als opvolger van zijn vader, die daar in 1852 droger was geworden als opvolger van de eerste droger Jan Piet Flikweert. Op 19-03-1909 werd de meestoof De Capel, die in 1836 was opgericht en in 1869 gedeeltelijk in steen was herbouwd, verkocht waarna Nicolaas Bolijn deze boerderij bouwde. Hun dochter Jacoba Bolijn huwde Jan Piet Flikweert van de hofstede Slot Zwanenburg. Nicolaas Bolijn bleef tot aan zijn overlijden in 1939 eigenaar van de boerderij.

De boerderij werd vanaf 1919 bewoond door schoonzoon Samuel de Vlieger (1893-1979), afkomstig uit Kerkwerf, in 1919 gehuwd met jongste dochter Marina Geertruida Bolijn (1893-1953). Hij werd in 1940 eigenaar. Zij kwam om bij de watersnoodramp van 1953, waarbij de boerderij werd verwoest. Hij hertrouwde in 1959 Ingelina Tanis (1900-1994). Na 1953 werd een nieuwe boerderij gebouwd op het adres Vissersweg 2 voor zoon Jan Jacob (1926), in 1953 gehuwd met Jannetje den Boer (1928).

G 2 De Swarte Poorte

18^e eeuw: 8^e mate Capelle nrs 2 en 3.

1818-1829: B 15.

De hofstede lag in de noordoosthoek van de 8^e mate, ten oosten van Capelle. Zij was bereikbaar met een dreef die vanaf de Straatweg naar het zuiden liep.

In 1619 en 1626 was Jan Cornelisse Bouwense eigenaar en bewoner van de hofstede in de 8^e mate nr. 2 met ruim 30 gemeten grond. Dit betrof zeer waarschijnlijk Jan Cornelisse Visscher, die in 1629 ouderling werd en volgens de kerkenraadsnotulen in december van dat jaar overleed.

Omstreeks 1630 (nog vermeld in het veldboek van 1626) werd zoon Cornelis Janse Visscher eigenaar. Hij was in 1647 en 1653 nog eigenaar. Hij was vele malen ouderling te Nieuwerkerk, nog in 1658. Hij was gehuwd met Pieterella Claesse Block, dochter van Claes Adriaense Block van de hofstede Tussen Beide te Ouwerkerk. Toen zij in 1660 overleed (drie kinderen nalatend), woonden zij in Ouwerkerk, waar hij kort voordien schout was geworden (RAZE 4704). Zijn dochter Adriaentje huwde Willem Adriaense Liere, waarschijnlijk landbouwer op Hooggelegen te Capelle. Dochter Neeltje huwde Jan Leendertse Klinkerland. Zoon Jan Cornelisse Visscher was waarschijnlijk landbouwer op De Middelste Hofstede te Ouwerkerk. Diens kleinzoon Jan de Visser bewoonde vanaf 1737 Landzicht te Nieuwerkerk.

In 1619 en 1626 was Jacob Janse bewoner van de hofstede in de 8^e mate nr 3 met ruim 50 gemeten grond. Eigenaar waren de wezen van Anthonis Jacob de Corx. In 1653 was Cornelis

Janse Visscher eigenaar van de grond. Bij de 8^e mate nr. 3 was in 1647 en 1653 in het veldboek vermeld: “’t hof, daar Jacob Prommel op gewoonde heeft”.

Mogelijk was dit de hoeve “liggende dicht aan het dorp Kappelle”, die op 28-01-1683 eigendom was van de weduwe Daniël Ockerse (RAZE 4005). Tot 1683 was pachter van die hofstede Pieter Claesse van Ceulen, die in 1679 en 1683 met Sijtje Cornelis te Nieuwerkerk kinderen liet dopen. De pacht ging in 1683 over op Jacob Corstiaense de Maet, die omstreeks 1663 gehuwd was met Maetje Willemse van Westen en omstreeks 1690 hertrouwde met Lijntje Cornelisse Straeijer. Jacob de Maet bewoonde waarschijnlijk eerst een inmiddels afgebroken hofstede ten noorden van Nieuwerkerk: in een akte van 11-11-1697 (RAZE 4663) wordt gesproken over “zaailand waar eerst de hofstede van Jacob de Maet stond, voor de weg van de noordblok met aan de noordzijde gronden van Jacob Verheije”.

In 1730 was eigenaar Eva de Visscher (1681-1760). Zij was in 1725 als weduwe van de Nieuwerkerkse secretaris Hendrik Smith hertrouwd met Jacobus Willemse Liere (1675-1725), die nog in datzelfde jaar overleed. Zij was ook eigenaar van het nabijgelegen Hooge Huis aan de Molenweg te Ouwerkerk.

De hofstede werd in 1730 bewoond door Meerten Willemse Wagemaker, zoon van Willem Adriaanse Wagemaker en Piernella Maartense Dooge te Ouwerkerk, in 1731 gehuwd met Jannetje Leendertse Lokker en in 1741 hertrouwd met Cornelia Jacobse de Bruijne, dochter van Jacob Cornelisse de Bruijne van de hofstede Windenburg. Zijn zwager Jan Leendertse Lokker bewoonde tot 1731 het Hooge Huis te Ouwerkerk, eveneens eigendom van Eva de Visscher.

In 1765 werd de hofstede met 85.274 gemeten grond als eigenaar bewoond door de rooms-katholieke landbouwer Cornelis Pieterse de Groote, eerst gehuwd met Maria Leroy en in 1755 hertrouwd met Anna Maartense Koesman. Bij de 8^e mate nr 2 staat vermeld “daar zijn hoeve op staat daar hij nu op woont”; bij nr 3: “waarin de hofstede genaamt de Swarte Poorte in leidt”. Dit duidt erop dat kort tevoren nieuwbouw op een andere plaats heeft plaatsgevonden.

Op 03-01-1778 verkocht zoon Wilhelmus Cornelisse de Groote de hofstede met 85.274 gemeten grond voor 1.200 ponden Vlaams aan Marinus Thonisse Tjoeke (1736), afkomstig uit Elkerzee, in 1758 gehuwd met Willemijntje Willemse Hoogenboom (1738) en in 1779 hertrouwd met Maetje Jacobs. Zij woonden tot 1778 te Bruinisse. Hij overleed al kort daarna.

Marinus’ weduwe Maetje Jacobs, in 1781 hertrouwd met Pieter Franse, verkocht de hofstede met 85.274 gemeten grond op 19-04-1781 aan Klaas Mattheusse Andree (1734-1795), in 1758 gehuwd met Janna Jacobse Jumelet (1739-1816). Deze was tot 1781 landbouwer op de hofstede Steenzwaan; op die hofstede woonde vanaf 1781 zoon Mattheus Andree. Janna Jumelet hertrouwde na Klaas’ overlijden (in 1795) in 1798 Adriaan Cornelisse Verseput, weduwnaar van Maatje Dingemans Hallingse, en vestigde zich te Zierikzee. Op 15-04-1791 was een deel van de grond eigendom geworden van Klaas’ zoon Marinus Andree (1762-1816), in 1790 gehuwd met Maetje Andries Mus (1765-1837). Hij zou later arbeider zijn. Na het overlijden van vader Klaas Andree in 1795 verkochten de crediteuren de hofstede met op dat moment 57.091 gemeten grond op 05-08-1795 aan Arij Steven Bierens (de levering vond pas plaats op 26-05-1796).

Vanaf 1795 werd de hofstede bewoond door Arij Steven Bierens (1767-1812), geboren te Tholen, in 1795 gehuwd met Jacoba Zandijk (1772-1796), dochter van Gerbrand Zandijk en

Susanna in den Bogert van de hofstede Ons Genoegen te Ouwerkerk. Hij werd op 26-05-1796 eigenaar van de hofstede maar verkocht deze nog in datzelfde jaar, nadat zijn vrouw in het kraambed was overleden. Hij verhuisde naar Zierikzee en hertrouwde daar in 1799 Sara van Westen (1764-1805). De hofstede, inmiddels hofsteedje genoemd, werd op 03-11-1796 gekocht door zijn broer Jan Gerard Bierens te Sint-Maartensdijk, in 1797 gehuwd met Teuntje Kot, die de hofstede met op dat moment 11.067 gemeten op 24-05-1798 weer doorverkocht aan de rooms-katholieke landbouwer Doris Logmans. Jan Gerard Bierens bezat bij zijn overlijden in 1832 een boerderij aan de Oudelandschestraat in de stad Tholen.

De hofstede werd vanaf 1798 bewoond door Doris Logmans (1766-1809), geboren in Kempen bij Krefeld in Duitsland en met zijn ouders in Capelle komen wonen. Hij huwde in 1791 Maria Wassums (1770-1803), afkomstig uit Oude Tonge, en hertrouwde in 1804 Elizabeth Schievers (ca. 1784-1813). Hij bezat in 1807 in totaal 28.270 gemeten grond nadat hij op 03-02-1801 ook het hofsteedje aan de Capelleweg had gekocht.

Zij hertrouwde in 1810 de nieuwe eigenaar Pieter Janse Knoops (1769-1840), eveneens Rooms-Katholiek. Hij hertrouwde in 1815 Johanna Wolbach (1792-1847). Zij verhuisden op 01-05-1829 naar Noordgouwe en woonden later te Kerkwerve. De hofstede werd op 23-04-1829 met 16.66.34 ha grond te koop aangeboden. De hofstede zelf werd met 05.52.34 ha grond voor fl. 1.369,33 gekocht door Willem Beije, eigenaar van de hofstede Spaanse Zee. Kort nadien werd de hofstede afgebroken. In de kadastrale atlas van 1832 is de omtrek van de hofstede niet meer zichtbaar. Eigenaar van de grond was toen Hubertus Schillemans te Oosterhout, tevens eigenaar van de hofstede Pythagoras.

G 3 Boerderij familie Van der Wekken

De boerderij lag op het dorp Capelle, ten zuiden van de straatweg, tegenover de begraafplaats. Nummering vanaf 1893: B 185; vanaf 1910 tot 1953: B 2.

Op het betreffende perceel (kadastraal L 126, 127 en 128) stond reeds lang een woning. Het perceel werd in 1893 door kuiper Eduard Lodewijk (1815-1907), gehuwd met Jacoba Bolijn (1824-1906), verkocht aan Stoffel van der Wekken (1864-1938), afkomstig uit Kerkwerve, in 1890 gehuwd met Sara Viergever (1863-1951), dochter van Daniël Viergever en Johanna Bolijn. Haar moeder was een zus van Jacoba Lodewijk-Bolijn en overigens ook van Nicolaas Bolijn, droger op meestof De Capel, en Jacob Bolijn, droger op meestof De Nijverheid. Het echtpaar Van der Wekken-Viergever liet hier in 1893 een boerderij bouwen. Hij bezat maximaal (in 1924) 12.75.50 ha grond. Hun oudste zoon Daniël bewoonde 1919-1938 een nabijgelegen boerderij aan de Molenweg te Ouwerkerk. Zoon Cornelis Nicolaas bewoonde vanaf 1933 de boerderij aan de Capelleweg (tegenover de Loensweg). Voor zoon Nicolaas Cornelis werd in 1935 een nieuwe boerderij gebouwd, ten oosten van de ouderlijke boerderij, die nummer B 1a kreeg.

De boerderij, die eigendom bleef van de gezamenlijke erven Van der Wekken, werd vervolgens bewoond door schoonzoon Jakob van Mourik (1901-1982), in 1927 gehuwd met zijn achternicht Wilhelmina van der Wekken (1901-1953). Zijn vader Pieter Adriaan van Mourik, landbouwer te Zierikzee, was afkomstig van de Noordhoeve. Zijn moeder Catharina Sara Bolijn was afkomstig van de Slotweg. Hij was eigenaar van een deel van de grond (04.20.13 ha). Bij de watersnoodramp van 1953 waarbij vele leden van de familie Van der Wekken omkwamen, werd de boerderij verwoest. Ook de naastgelegen boerderij van Nicolaas

Cornelis van der Wekken werd verwoest. Voor de familie Van Mourik werd aan de Capelleweg (nr. 6) een nieuwe boerderij gebouwd.

G 4 Papenhof (in 20^e eeuw Pythagoras)

18^e eeuw: 5^e mate Capelle nr 1.

Nummering 1818-1850: B 14; vanaf 1850: A 176; vanaf 1910: B 66; vanaf 1930: B 74.

Locatie: direct ten noorden van de buurtschap Capelle, in 1953 verwoest.

In 1619 en 1626 beschreven als “het Papenhof daar de weesen van Cornelis Prommel in plagte te wonen”.

In 1647 en 1653 was Marinus Domisse eigenaar van de boerderij. Hij was in 1653 ook de bewoner. In 1647 was Sijmon Janse nog bewoner.

Waarschijnlijk was tot 1719 (RAZE 4663) Dingeman Liere eigenaar van het “hoefje”. Hij verkocht het hoefje op 08-04-1719 aan Johannes Dingemanse Hallingse (RAZE 4663), pachter van de hofstede aan het Dijkema’s weegje. Deze verkocht “het hoefje aan het kerkhof te Capelle” met 7.299 gemeten grond op 03-08-1719 aan Jan Cornelisse Coster te Ouwerkerk. Ook werd de pacht overgenomen van de bij het hoefje behorende 20.160 gemeten pachtgrond. Jan Cornelisse Coster had tussen 1674 en 1692 te Nieuwerkerk kinderen bij Neeltje Jans en Theuntje Bouwense.

In 1730 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Jacob Jacobse Stoutjesdijk (1697), geboren te Sint-Maartensdijk, in 1724 gehuwd met Maria Hendrikse Bogaart (1705), geboren te Dreischor. Zij hadden tot 1745 kinderen te Nieuwerkerk. Haar broer Cornelis Hendrikse Bogaart bewoonde de hofstede Tempora Mutantur in de Saspolder. Hun zoon Hendrik Stoutjesdijk bewoonde de hofstede aan de Frankeweg.

In 1750, 1765 en 1772 werd de hofstede met 30.059 gemeten grond als eigenaar bewoond door Cornelis Adriaanse van der Maas (1722), in 1744 gehuwd met Johanna Pieterse de Swarte (1721-1761), dochter van Petrus Guiljaemse de Swarte en Elisabeth Johannesse Hallingse van Hooggelegen te Capelle, en in 1761 hertrouwd met Adriana Spiese, geboren te Oosterland, weduwe van Gillis Janse Bolijn. Hun zoon Adriaan bewoonde de hofstede Krabbenhoeke.

Hij werd als eigenaar en bewoner opgevolgd door zoon Pieter Cornelisse van der Maas (1751), in 1767 gehuwd met zijn stiefzus Gillisje Bolijn (1746), dochter van Gillis Janse Bolijn en Adriana Spiese, en in 1773 hertrouwd met Cornelia Paulusse van Donge, dochter van Paulus van Donge en Neeltje Janse Coiman van de hofstede Land- en Zeezigt.

De weduwe van Pieter van der Maas verkocht de hofstede “naast het kerkhof” met 12.111 gemeten grond op 04-03-1806 aan Wilhelmus van Steijn (1764-1848), in 1801 gehuwd met Catharina Logmans (1759-1809), weduwe van Henricus Hanson. Zij waren Rooms-Katholiek. Hij was later arbeider. Na het overlijden van zijn vrouw was hij genoodzaakt tot een gerechtelijke verkoop van de hofstede aan Marinus Welling, die de hofstede (nr. 14) met 12.111 gemeten op 28-11-1810 kocht voor 1.873 gulden.

De hofstede was tot aan zijn overlijden in 1824 eigendom van de rooms-katholieke Marinus Welling (1769-1824), in 1800 gehuwd met Johanna Jacobse Lokker (1778-1823), die de hofstede Slot Zwanenburg bewoonden. Zij was afkomstig van de hofstede De Muije te Nieuwerkerk. De hofstede werd gedurende enige tijd door arbeiders bewoond, aanvankelijk tot 1819 door Abraham Pieterse van der Have (1766-1819), in 1811 als weduwnaar van Anna Kooijman hertrouwd met Neeltje van der Walle (1769-1843), dochter van Cornelis van der Walle en Adriana Scharre van de hofstede Botland, weduwe van Huijbregt Kaster. Zij woonden in 1816 nog te Zierikzee. Vanaf 1819 woonde hier Reinier Jacobse Lokker (1774-1826), mogelijk een broer van Johanna Welling-Lokker, gehuwd met Wilhelmina Janse de Graaf (1782-1846), die in 1821 naar Zierikzee verhuisden. Vanaf 1821 woonde hier Adriaan Schoutens (1771-1840), afkomstig uit Steenberg, gehuwd met Cornelia IJzerman.

In 1832 – waarschijnlijk vanaf 1824 – was eigenaar van de hofstede Hubertus Schillemans (1786) te Oosterhout, in 1811 gehuwd met Anna Maria Liefmans, die in 1820 nog te Zierikzee woonden. Hun oudste zoon Petrus Schillemans (1812-1872) huwde in 1834 Cornelia Catharina Johanna de Wit en was later eigenaar van onder meer de hofstede Weyde Line.

Vanaf 1826 tot 1830 woonde op de hofstede Matthijs Eijke (1790), afkomstig uit Dreischor, in 1820 gehuwd met Tannetje Egbeen (1777-1839), weduwe van Marinus de Jonge van de hofstede Spaanse Zee. Zij bewoonden tot 1821 Spaanse Zee en vanaf 1821 tot 1826 de boerderij bij de weel ten westen van het Steenzwaan. Op 26-03-1830 werden onder meer twee paarden verkocht op de hofstede van Matthijs Eijke. Vervolgens dreef het echtpaar Eijke-Egbeen vanaf 1830 tot 1839 de herberg te Capelle.

Vanaf 1830 werd de hofstede bewoond door Petrus (Pieter) Donkers (1782-1854), geboren te Oosterhout, gehuwd met Joanna Koremans (1772), eveneens geboren te Oosterhout. Hij kon waarschijnlijk de pacht niet meer betalen. Op 10-04-1832 vond op verzoek van eigenaar Hubertus Schillemans op hofstede nr. 14 verkoop plaats van de boereninspan, waaronder één paard en vijf melkkoeien. Het echtpaar Donkers woonde vervolgens nog even op B 17 (op hoek Molenweg-Slotweg) en keerde op 01-05-1835 terug naar Oosterhout. Hij woonde later te Zierikzee, waar hij arbeider was.

De hofstede werd vanaf 1832 – op 02-12-1831 werd nog een kind geboren op De Banjaard – bewoond door Anthonie Kuijper (1811), geboren te Poortvliet, in 1830 gehuwd met Adriana Laban (1793-1857), weduwe van Cornelis van Poortvliet, landbouwer op De Banjaard. Hij kocht de hofstede kort na 1832 van eigenaar Schillemans. Zij verhuisden op 03-05-1836 naar Zierikzee. Zij leefde vanaf 19-10-1852 gescheiden van haar man.

Vanaf 31-03-1836 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Adriaan van Meurs (1800-1875), zoon van Gerard van Meurs en Levina de Jonge van de hofstede Bouwlust in de Gouweveerpolder, in 1825 gehuwd met Jacoba Sneevliet (1802-1882), afkomstig uit Oosterland. Zij vestigden zich in 1859 op A 44 te Nieuwerkerk, een woning op de hoek van de Ring en de Noordstraat.

In 1859 werd Jan Koopman (1813-1889), landbouwer op de hofstede Bouwlust in de Gouweveerpolder, gehuwd met Janna Giljam, eigenaar van de hofstede. De hofstede werd vanaf dat moment bewoond door zijn oudste zoon Cornelis Koopman (1834-1892), in 1859 gehuwd met Lena van Oeveren (1830-1862), dochter van Leendert van Oeveren en Jacoba van Meurs van de hofstede Land- en Zeezicht te Ouwkerk. Hij hertrouwde in 1862 Cornelia

van Oeveren (1836-1915), dochter van Leendert van Oeveren en Maatje van de Stolpe van De Grote Hofstede te Ouwerkerk. Zij vestigden zich in 1884 op de ouderlijke hofstede Bouwlust in de Gouweveerpolder.

Op 29-06-1883 liet eigenaar Jan Koopman de hofstede met 32.22.22 ha grond publiek verkopen. De hofstede werd voor fl. 40.249,22 gekocht door Anthonie Geluk (1836-1889), pachter op De Blinkende Panhoeve, in 1862 gehuwd met Johanna Broeksmit (1841-1913). Zij bleef tot 1913 eigenaar van de hofstede met 30.80.25 ha grond. Na haar overlijden werd de hofstede op 29-07-1914 publiek verkocht. Haar zoons Vredenburg (1867-1940), wonend op de Blinkende Panhoeve, en Pieter Kornelis (1873-1953) werden gezamenlijk eigenaar. Na het overlijden van Vredenburg Geluk in 1940 was Pieter Kornelis Geluk alleen eigenaar.

De hofstede werd vanaf 01-09-1884 bewoond door zoon Jakob Frederik Geluk (1863-1948), pas in 1890 gehuwd met Cornelia Berrevoet (1868-1940), dochter van Cornelis Berrevoet en Maria Geelhoed te Ellemeet, die in de periode 1860-1874 Dijkzicht te Ouwerkerk hadden bewoond. Zij verhuisden op 01-06-1899 naar een grote pachtboerderij in Zuidzande (met maar liefst twaalf paarden) en bewoonden vanaf 1913 de hofstede Spardamme te Kruiningen.

Vanaf 1899 werd de hofstede bewoond door zoon Pieter Kornelis Geluk (1873-1953), aanvankelijk met zijn zuster Levina Margaretha (1878-1962), in 1902 gehuwd met Frans Houdkamp, en vervolgens met huishoudster Maria Oudijk. Hij huwde in 1905 Catharina Jobina Kooman (1879-1953), afkomstig uit Zierikzee. In 1936 vond nieuwbouw plaats van het woonhuis. De hofstede kreeg de naam Pythagoras omdat ze lag op een stuk land dat de vorm had van de figuur van de stelling van Pythagoras. Het gezin Geluk-Kooman behoorde tot de Gereformeerde Kerk te Zierikzee. Zij lieten met een inwonende dochter het leven bij de watersnoodramp van 1953, waarbij ook de hofstede verloren ging. Hun zoon Leendert Johannis (1919-1999), die het boerenbedrijf uitoefende, overleefde de watersnoodramp. Hij huwde in 1955 Hendrika Visscher (1925) en vestigde zich te Nagele in de Noordoostpolder. Na 1953 werd op dezelfde plaats een nieuwe boerderij gebouwd voor Pieter Flikweert JPzn (1914-1999), afkomstig van de hofstede Slot Zwanenburg, en zijn echtgenote Willemina Kaatje Boot (1917-2015).

Zoon Anthonie Geluk (1908-1995), in 1940 gehuwd met Saartje Dina Otte (1917-1980), liet in 1939 iets ten noorden van Pythagoras (noordelijk van de inmiddels in 1935 aangelegde Rijksweg) een nieuwe boerderij bouwen met de naam De Viersprong (genummerd B 73a). Huidig adres: Capelleweg 1. De schuur van de boerderij werd in 1953 verwoest en in 1958 vervangen door de nog bestaande schuur. Het woonhuis bleef in 1953 bewaard en werd in 1992 vervangen door een nieuw woonhuis in moderne stijl, bewoond door dochter Ria Geluk.

G 5 Hofstede aan de Capelleweg (recht tegenover de Loensweg)

18^e eeuw: 5^e mate Capelle nr 3.

De hofstede werd kort vóór 1807 afgebroken.

Locatie: Capelleweg, iets ten noorden van Pythagoras.

Op deze plaats stond vanaf 1892 tot 1953 de boerderij die achtereenvolgens werd bewoond door Maarten Stouten en Cornelis Nicolaas van der Wekken.

Nummering vanaf 1892: A 176a; vanaf 1910: B 65; vanaf 1930: B 73.

In 1619 en 1626 was eigenaar en bewoner Pauwels Adriaense Afhacker. Hij overleed kort na 1626, waarna zijn erven eigenaar waren.

In 1647 en 1653 werd de hofstede bewoond door Aernout Joosse. Eigenaar was Rochus Jobse.

In 1730 was eigenaar van de hofstede Pieter Cornelisse Duurniet (in 1716 reeds ouderling te Nieuwerkerk), eerst gehuwd met Leuntje Jakobs, in 1723 (dan te Zierikzee) hertrouwd met Lijsabeth Hubrechtse van de Vate (1676-1746), weduwe van Cornelis Willemse Bruijnkruijs (1674), eerder weduwe van Pieter Jacobusse van den Berge van de hofstede Windenburg. Pieter Duurniet (ook Deurniet) was schepen van Capelle. Zijn dochter Jannetje huwde Gijsbrecht Theunisse van der Jagt van De Middelste Hofstede te Ouwerkerk. Zoon Adriaan Pieterse Duurniet huwde in 1731 Lena Jobse Brouwer en had tot 1752 kinderen te Noordgouwe. Diens zoon Pieter woonde in 1782 weer te Capelle.

In 1765 werd de hofstede bewoond door de rooms-katholieke landbouwer Thomas Fleron, die in 1765 te Nieuwerkerk als weduwnaar van Anna Catharina Gosins (met wie hij in 1757 testament opmaakte) hertrouwde met Grietje Hese (in rooms-katholiek trouwboek Ayse), afkomstig uit Zwolle. Waarschijnlijk bewoonde hij de hofstede al geruime tijd voor 1765. Hij verkocht de hofstede op 28-07-1768 en werd op 06-02-1769 met één kind ingeschreven als poorter van Zierikzee. Zijn dochter Maria Elisabeth Fleron, geboren te Groningen, huwde in 1754 te Nieuwerkerk de eveneens rooms-katholieke weduwnaar Adriaan Willemse Verseput, die de boerderij ten zuiden van de Slotweg bewoonde. Zoon Bernardus Fleron, geboren te Zwolle, huwde in 1763 te Nieuwerkerk Isabella Cornelia Bosman.

Op 28-07-1768 werd eigenaar van de hofstede met slechts 6.066 gemeten grond Hendrik van Tiggelhoven (ovl. 1780), eveneens rooms-katholiek. Diens weduwe Catharina Poels verkocht de hofstede op 25-01-1781 aan Pieter Pieterse, gehuwd met Aagtje de Groote, waarschijnlijk dochter van Cornelis Pieterse de Groote van de hofstede Swarte Poorte. Hij overleed nog in datzelfde jaar.

Aagtje de Groote hertrouwde in 1781 Jan Zegers, afkomstig uit het land van Kleef. Hij verkocht “het hofsteedje” met 10.038 gemeten grond op 29-04-1783, toen zijn vrouw juist was overleden, aan Cornelis Cornelisse Verloo (1741-1798). Deze was in 1764 gehuwd met Jannetje Mattheusse Andree (1736-1776), in 1777 hertrouwd met Lijsabeth Tonisse Jonker (1744) en in 1778 hertrouwd met Dingetje Cornelisse Dankerse (1749-1800), dochter van Cornelis Klaasse Dankerse en Janna Adriaanse Liere (Frankeweg). Cornelis Verloo was eerder landbouwer op Bouwlust en op de Manhuishoeve. Zijn dochter Bartelina Verloo (1775) huwde Rokus Hallingse, landbouwer op Slot Zwanenburg.

De erven van Dingetje Cornelisse Dankerse, weduwe van Cornelis Verloo, verkochten “het hofsteedje” met slechts 01.275 gemeten grond op 03-02-1801 aan Doris Logmans (1766-1809), gehuwd met Maria Wassums (ovl. 1803), rooms-katholiek, landbouwer op de nabijgelegen hofstede De Swarte Poorte. Hij was in 1807 nog eigenaar. In het veldboek van 1807 is geen sprake meer van een “hofsteedje”.

In 1892 vond op hetzelfde perceel nieuwbouw plaats voor Maarten Stouten (1849-1932), in 1875 gehuwd met Johanna Knoops (1850-1922), afkomstig uit Oosterland. Zij bewoonden tot 1892 de boerderij ten noorden van de Slotweg, die in 1837 was gebouwd voor zijn ouders Johannis Janse Stouten en Anna Hendrikse. Maarten Stouten was gedurende 28 jaar (1903-

1931) ouderling van de Hervormde Gemeente te Nieuwerkerk. Zijn oudste zoon Johannis bewoonde vanaf 1923 korte tijd Het Hooge Huis te Ouwerkerk. Dochter Neeltje huwde Jakobus Saman, die tot 1923 de boerderij aan het begin van de Boterhoekseweg te Ouwerkerk bewoonde.

Na het overlijden van Maarten Stouten werd de boerderij vanaf 1933 bewoond door Cornelis Nicolaas van der Wekken (1906-1982), zoon van Stoffel van der Wekken en Sara Viergever die een boerderij op Capelle bewoonden. Hij huwde in 1933 met Helena Stouten (1907-1987), afkomstig uit Oosterland. Bij de watersnoodramp van 1953 werd de boerderij verwoest. Het gezin Van der Wekken overleefde, anders dan veel familieleden, de watersnoodramp en vestigde zich te Creil (Noordoostpolder).

G 6 Hooggelegen te Capelle (in 18^e eeuw De Hoogte)

18^e eeuw: 6^e mate Capelle nr 2.

Nummering 1818-1836: B 25; vanaf 1836: B 26; vanaf 1850: B 198; vanaf 1910: B 29; vanaf 1930: B 30.

Huidig adres: Zwanenburgseweg 2.

In 1619 en 1626 was capitein Winckelman eigenaar van de hofstede, in 1647 en 1653 diens erfgenamen. Hij was ook eigenaar van de hofstede Windenburg, eveneens te Capelle. Het betrof hier kapitein Jacob Winckelman, “capitein en commandeur der stad en eilande van Tholen”, zoon van ridder Melchior Winckelman en Anne de Chantraine dit Broucqsault die aanvankelijk te Brugge woonden. Hij was gehuwd met Anna de Rijcke, die omstreeks 1585 te Middelburg was geboren als dochter van mr. Petrus de Rijcke en Isabeau van der Varent. Zij hertrouwde in 1628 te Tholen Marinus Corvincx, baljuw van Tholen. Dochter Isabeau Winckelman huwde mr. Cornelis Huygens, pensionaris van Tholen. Jacob Winckelman had twee zoons. Zoon Melchior, die al in 1648 te Oostburg overleed, was in 1646 gehuwd met Anna Cau (1623), dochter van mr. Bonifacius Cau (1594-1661), baljuw van Vlissingen 1656-1661, en Johanna Ingels. Hij liet één zoon na: mr. Jacob Winckelman (ovl. 1696), onder meer burgemeester van Vlissingen en bewindhebber van de Oost-Indische Compagnie. Het eigendom ging over op diens zoon Jacob Wynckelman jr., gehuwd met Lucretia de Haze, die kolonel en commandeur was van de forten Moerspuy en St. Marcus. Na diens overlijden was eigenaar zijn enige zoon Willem Wynckelman, president van de Raad van Vlaanderen. Zijn erven waren in 1730 eigenaar.

De hofstede werd in 1619, 1626, 1647 en 1653 bewoond door Adriaen Cornelisse Liere. Dochter Willemken huwde Jan Adriaense Geerinck, in 1653 landbouwer op Nooitgedacht. Zoon Leunis Adriaense Liere, gehuwd met Claesje Adriaens Bruijncruijs, was in 1668 landbouwer op Landzicht en schepen van Nieuwerkerk. Zoon Adriaen Adriaense Liere was landbouwer op Slot Zwanenburg. Zoon Willem Adriaense Liere (ovl. 1702), gehuwd met Adriaentje Cornelisse Visscher, afkomstig van De Swarte Poorte, woonde aanvankelijk te Capelle, waar hij secretaris was, waarschijnlijk op deze hofstede, en bewoonde later, waarschijnlijk vanaf 1674, Het Hooge Huis te Ouwerkerk.

De hofstede werd in 1730 bewoond door Petrus Guiljaemse de Swarte (1690-1730), zoon van Guiliaem Pieterse de Swarte en Marij Adriaense (Smith) van de hofstede Tussen Beide te Ouwerkerk. Hij was in 1718 gehuwd met Elisabeth Johannesse Hallingse (1693), dochter van Johannes Dingemanse Hallingse en Maria Goverts Vlam van de hofstede aan Dijkema's

weegje. Elisabeth Hallingse hertrouwde in 1731 Antoni Tolhoek, geboren te Wolphaartsdijk, vanaf dat moment bewoner van de hofstede. Uit dat huwelijk werden in 1734 en 1735 nog kinderen geboren. Antoni Tolhoek kocht de hofstede in die periode van de erven van Willem Wynckelman.

Antoni Tolhoek was op 14-04-1745 (RAZE 4663) genoodzaakte de hofstede met 69.097 gemeten grond te verkopen aan Cornelis Theunisse van der Jagt (1722-1790), zoon van Theunis Marinusse van der Jagt en Crijntje Cornelisse Vijverberg van de hofstede aan het begin van de Boterhoekseweg te Ouwerkerk. Er vond echter naasting plaats door Cornelis Adriaanse van der Maas, die juist een jaar eerder, in 1744, was gehuwd met Antoni's stiefdochter Johanna de Swarte en zelf het tegenover gelegen Papenhof te Capelle bewoonde. Vervolgens werd de hofstede in of omstreeks 1745 verkocht aan Jan Willemse Verseput.

Vanaf 1745 – hun oudste kind werd toen te Capelle geboren – werd de hofstede als eigenaar bewoond door de rooms-katholieke landbouwer Jan Willemse Verseput, geboren te Kerkwerve. Hij huwde in 1744 te Kerkwerve Jacoba Bastiaanse de Graaf (ovl. 1760) en hertrouwde in 1761 Barbara Radrikse, geboren te Thorn in Limburg. Hij verkocht de hofstede met 100.107 gemeten grond op 11-02-1774 en vestigde zich toen te Zierikzee. In de periode 1772-1774 was hij ook eigenaar van de hofstede Bouwlust. Zijn broer Adriaan Willemse Verseput was tot 1762 landbouwer op de boerderij ten zuiden van de Slotweg. Twee jaar later, in 1776, kocht Jan Willemse Verseput het nabijgelegen Hooie Huis te Ouwerkerk.

Op 11-02-1774 kocht Marinus Willemse Beije (1725) te Haamstede, gehuwd met Neeltje Janse Bolle (1723), de hofstede. Hij kocht de hofstede ten behoeve van zijn stiefzoon Willem van Westen, geboren uit het eerste huwelijk van zijn echtgenote met Cornelis Willemse van Westen, landbouwer aan de Steursweg te Haamstede. Twee van de drie kinderen van Marinus Beije zouden later ook te Nieuwerkerk wonen: Crina, gehuwd met Govert Janse de Bruine en Jan Johannisse Meermans op Zeemanslust, en Jan Beije, gehuwd met Lena Huibregtse van de Stolpe, op de hofstede Spaanse Zee.

Vanaf 1774 tot 1807 was eigenaar van de hofstede Willem Cornelisse van Westen (1751-1807), afkomstig uit Haamstede, in 1774 gehuwd met Janna Adriaanse de Vin (1742), in 1775 hertrouwd met Jacoba Maartense van Farowe (1754), dochter van Maarten Cornelisse van Farowe en Neeltje Baltens Vijverberg van de hofstede Tussen Beide te Ouwerkerk, en in 1784 hertrouwd met Martina van den Broeke (1761-1809), afkomstig uit Burgh. Zij vestigden zich in 1795 met haar vader Aart van den Broeke, schout van Burgh, als patriot in Teteghem bij Duinkerken, waar zij beiden overleden. Hij bleef echter eigenaar van de boerderij. Na zijn overlijden in 1807 werd zoon Cornelis eigenaar van de hofstede.

Vanaf 23-07-1797 werd de hofstede als pachter bewoond door Cornelis Izakse Hage (1767-1814), in 1796 gehuwd met Cornelia Marinusse Oudesluijs (1774-1809), beiden afkomstig uit Sint-Maartensdijk. Hij hertrouwde in 1810 Apolonia van der Rhee, weduwe van Johannes Marinusse Geluk te Tholen, en vestigde zich toen te Tholen. Hij pachtte in totaal 94.104 gemeten grond van Willem van Westen.

Vanaf 1810 (attestatie op 18-03-1811) werd de hofstede als pachter bewoond door Hendrik Domusse Boogerd (1787-1859), afkomstig uit Kerkwerve, in 1810 gehuwd met Cornelia de Koning (1795-1829). Zij vestigden zich in 1817 te Kerkwerve.

Vanaf 1817 werd de hofstede bewoond door eigenaar Cornelis van Westen (1790-1842), in 1815 gehuwd met Johanna Geelhoed (1795-1876), dochter van Pieter Geelhoed, landbouwer te Zierikzee, en Adriana Rompa. Hij woonde na het overlijden van zijn ouders in bij zijn latere schoonvader te Zierikzee. Hij bleef eigenaar tot 1842; zijn weduwe tot 1856. Johanna van Westen-Geelhoed behoorde vanaf 1852 tot de Afscheidenen. Zoon Pieter van Westen bewoonde de hofstede Botland, zoon Marinus Cornelis de hofstede Slot Zwanenburg en zoon Martinus de boerderij ten noorden van de Ring te Nieuwerkerk en vervolgens de boerderij De Stolpe. Op 26-03-1856 werd de hofstede met 49.40.80 ha grond door de erven Van Westen verkocht.

Vanaf 1856 werd de hofstede als eigenaar bewoond door de jongste zoon Cornelis van Westen (1833-1922), in 1858 gehuwd met Krina Jacoba Capelle (1837-1898), dochter van Frans Capelle en Jacoba Zandijk van de hofstede Schoon Verbond. Zij verkochten de hofstede in 1862 en vestigden zich toen met zijn moeder op het Hooge Huis aan de Ring te Nieuwerkerk.

In 1862 werd eigenaar van de hofstede zwager Johannis van der Bijl (1838-1881), afkomstig uit Kerkwerve, in 1862 gehuwd met Pieterella van Westen (1838-1901). Zij was, hoewel nog maar 24 jaar oud, al weduwe van Hermanus Marinus Krepel Mzn (1837-1858), afkomstig van de hofstede Rase Keure, en van Johannis Smallegange Jaczn (1836-1860), afkomstig van Dijkzigt te Ouwerkerk. Hij kocht al een jaar later, op 08-07-1863, de hofstede De Wereld met slechts een kleine hoeveelheid grond. Vervolgens verkocht hij op 30-07-1863 de hofstede Hooggelegen aan Leendert Boot.

Vanaf 08-03-1864 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Leendert Boot (1804-1864), geboren te Kerkwerve, in 1843 gehuwd met Jozina de Bil (1813-1886), eerder weduwe van Izaak Gaakeer. Zij woonden voordien te Dreischor. Hij overleed al na enkele maanden, op 08-08-1864, waarna zijn weduwe het boerenbedrijf voortzette. Zij bleef tot haar overlijden in 1886 eigenaar van de hofstede.

De erven Boot-de Bil verkochten de hofstede op 30-03-1887 met 26.92.40 ha grond aan koopman Johannes Conradus Hendrikus Schute (1847-1927) c.s. Hij was geboren te Oldenzaal en in 1881 gehuwd met Pauline Maria Specht (1855-1917), geboren te Zierikzee als dochter van tabakshandelaar Jacobus Specht (1804-1867) en Adriana Crul. Dit huwelijk bleef kinderloos. Zij vestigden zich op 30-04-1897 vanuit Zierikzee te Den Haag.

Vanaf 1874 werd de hofstede bewoond door oudste zoon Joost Boot (1844-1928), in 1874 gehuwd met Janna Boogerd (1849-1897), dochter van Domus Boogerd en Maatje Leendertse van de Stolpe van De Grote Hofstede te Ouwerkerk. Op 04-06-1884 brandde de schuur van de hofstede geheel af. Omstreeks 1895 werd een nieuw woonhuis gebouwd. Joost Boot was nimmer eigenaar van de hofstede. Hij vestigde zich in 1910 in een voor hem gebouwde woning aan de Provinciale Straatweg A 168-c te Nieuwerkerk, de plaats waar nu de woning Ooststraat 26 staat.

Vanaf 20-10-1910 werd de hofstede als pachter bewoond door zoon Domus Marinus Boot (1885-1946), in 1910 gehuwd met Anna Martina van de Stolpe (1885-1953), dochter van Hubregt van de Stolpe en Adriana Willemina van Hoeve van de nabij gelegen hofstede Slot Zwanenburg). Hij kocht de hofstede in 1921 terug van J.C.H. Schute c.s. Daarnaast had hij grond in eigendom via zijn schoonfamilie Van de Stolpe. In 1938 werd een nieuwe schuur gebouwd. In 1940 werd de hofstede weer verkocht, nu aan Cornelis Josephus Antonius van

Lede (1884-1954) te Wassenaar, directeur van een Rotterdamse distilleerderij. Vanaf 1960 was eigenaar zijn dochter Delphina Eduarda Caroline van Lede te Den Haag, gehuwd met mr. Leo de Block (1904-1988), in de periode 1963-1967 voor de KVP staatssecretaris van Buitenlandse Zaken en Verkeer en Waterstaat en 1967-1970 minister van Economische Zaken. Het echtpaar Boot-van de Stolpe vestigde zich in 1943 te Zierikzee, Provinciale Straatweg D 545 (Het Vierkantje). Hij overleed op 13-08-1946 nadat hij diezelfde dag vanaf de deel van de schuur te Capelle op de betonnen dorsvloer was gevallen. Zij kwam te Zierikzee om bij de watersnoodramp van 1953.

Vanaf 11-06-1943 werd de hofstede bewoond door de enige zoon Hubrecht Joost Boot (1913-1994), in 1943 gehuwd met Lena Jans Johanna Maria Stols (1919-2013), dochter van Jacobus Johannes Stols en Levina Janna van Putte van de nabijgelegen hofstede Windenburg. Zij bewoonden de hofstede tot 1987, waarmee een einde kwam aan 123 jaar bewoning door de familie Boot. Vervolgens werd de woning als burgerwoning bewoond. Vanaf 1980 werden de gronden beboerd door hun schoonzoon Kornelis Leendert van Langeraad (1942), landbouwer op de hofstede Dreischors Nieuwland te Dreischor, in 1965 gehuwd met hun dochter Levina Janna Boot (1943). Hij werd op 16-12-1985 eigenaar van de gebouwen.

Op 02-12-1997 werd de boerderij verkocht aan veehouder Franciscus Gerardus Petrus van de Sande (1960) en diens echtgenote Theodora Marthilda Helena van der Harg (1960), afkomstig uit Nootdorp. Zij bewoonden de hofstede na een totale nieuwbouw vanaf 01-08-1998. Sinds november 2015 wordt de hofstede bewoond door hun zoon Charles Gabriel van de Sande (1987).

G 7 De Banjaard

18^e eeuw: 6^e mate Capelle nr 4.

Nummering 1818-1850: B 24; vanaf 1850: B 196; vanaf 1910: B 32; vanaf 1930: B 36.

Huidig adres: Rijksweg 25 (de hofstede is nog in originele staat).

In 1619, 1626, 1647 en 1653 was eigenaar Willem Cornelisse Pous (1601-1658) te Zierikzee, zoon van Cornelis Willemsse Pous en Agatha de Jonge, in 1635 gehuwd met Anna Adriaanse Boogaert (1614-1665), geboren te Delft.

Vervolgens was eigenaar hun schoonzoon Willem Spiering (1635-1686) te Delft, als weduwnaar van Cornelia van Borselen gehuwd met Anna Pous (1642-1689), opgevolgd door hun zoon Willem Spiering (1672-1733) te Delft, in 1693 gehuwd met Cornelia Margaretha Bogaert (1673-1756). Hij was in 1730 eigenaar. Zij bleven kinderloos. Het eigendom ging vervolgens over op de enige dochter van zijn jong overleden broer Johan Spiering (1682-1712) te Middelburg, in 1707 gehuwd met Cecilia Maria Verheije (1686-1723), dochter van Jacob Verheije en Johanna de Jonge van Ellemeet. Het betrof Anna Maria Spiering (1708-1747), in 1724 gehuwd met Nicolaas Steengracht (1699-1756) te Middelburg.

Vervolgens was eigenaar van de hofstede hun zoon mr. Johan Steengracht (1727-1785) te Middelburg, in 1754 gehuwd met Jacoba Magdalena Ockerse (1731-1772), vrouwe van Oosterland, dochter van Anthonie Ockerse en Johanna Jacoba Lonque. In het veldboek van 1765 stond zij als eigenaar ingeschreven. Hij was tot 1777 eigenaar van de hofstede.

De hofstede werd in 1619, 1626, 1647 en 1653 bewoond door Leendert Domus.

De hofstede werd in 1730 als pachter bewoond door Jacob Leendertse Stoutjesdijk (1702-1788), zoon van Leendert Leendertse Stoutjesdijk en Elisabeth Jasperse van Putten van de hofstede Spaanse Zee. Hij huwde in 1727 Maria Guiljaemse de Swarte, afkomstig van de hofstede Tussen Beide te Ouwerkerk, en hertrouwde in 1737 Maria Dingemanse Boogaart. Zij verhuisden in 1750 naar Noordgouwe. Hij hertrouwde in 1756 Maria Matthijssse Coolaard (ovl. 1765), afkomstig uit Sint-Maartensdijk, weduwe van Dingeman Johannesse Hallingse, landbouwer op de hofstede aan Dijkema's weegje. Zijn dochter Elisabeth Stoutjesdijk (1742) huwde als weduwe van Johannes van Graafeiland met Marinus Pieterse de Vos, landbouwer op de hofstede ten zuiden van de Groeneweg te Ouwerkerk.

Vanaf 1750 werd de hofstede bewoond door Cornelis Dingemanse Hallingse (1729), zoon van Dingeman Johannesse Hallingse en Pieterella Cornelisse Schouties van de hofstede aan het Dijkema's weegje. Hij huwde in 1750 Tannetje Rokusse Dalebout (1731-1807), afkomstig uit Noordgouwe. Hij kocht de hofstede met 106.157 gemeten grond (waarvan 22.176 gemeten in de Gouweveerpolder) op 05-06-1777 van mr. Johan Steengracht. Zoon Dingeman Hallingse was landbouwer op Cereales te Nieuwerkerk; zoon Rokus was landbouwer op Slot Zwanenburg te Capelle.

Op 25-02-1791 vond verkoop van de hofstede plaats. 23.175 gemeten grond in de Gouweveerpolder werd apart verkocht aan Johannes Rompa te Zierikzee. De hofstede werd met 70.196 gemeten grond voor 1.592 ponden Vlaams verkocht aan Cornelis van Poortvliet (1753-1829), te Poortvliet, in 1778 gehuwd met Maria Hartog (1737-1814), weduwe van Augustinus Koster. De hofstede werd vanaf 1791 bewoond door stiefzoon Samuel Koster (1764-1838), die later op Windenburg woonde, en diens zuster Pieterella Koster (1767-1794), die in 1794 huwde met Maarten van Oeveren en zich op de hofstede in het zuiden van de Gouweveerpolder vestigde. Op 06-07-1793 vestigde eigenaar Cornelis van Poortvliet zich vanuit Poortvliet zelf op de hofstede. Dochter Catholijna van Poortvliet huwde Johannes Hoogerland, landbouwer op De Muije. Cornelis van Poortvliet hertrouwde in 1820 de 40 jaar jongere Adriana Laban (1793-1857), geboren te Sint-Maartensdijk. Zijn erven verkochten de hofstede met 36.53.86 ha grond op 01-07-1831 aan Marinus Paase, molenaar en koopman te Graauw in Zeeuws-Vlaanderen. Adriana Laban hertrouwde in 1830 met Anthonie Kuijper (1812), geboren te Poortvliet. Zij woonden in december 1831 nog op de hofstede en vestigden zich in 1832 op het nabijgelegen Papeenhof.

Vanaf 01-07-1831 werd de hofstede – de eerste maanden nog samen met de vorige bewoners – bewoond door schoonzoon van de eigenaar Bartel Boogaart (1798-1893), in 1828 gehuwd met Cornelia Pieterella Paase (1804-1889), beiden geboren te Graauw. Zijn ouders Gerard Bartelse Boogaart en Helena Cornelisse Hage waren beiden afkomstig uit Sint-Maartensdijk. Zijn vader was een broer van Dirk Boogerd van het Hooge Huis te Ouwerkerk. Haar vader Marinus Paase bleef tot 1857 eigenaar van de hofstede; in dat jaar werd Bartel Boogaart zelf eigenaar. Zij behoorden tot de latere Gereformeerde Kerk te Zierikzee. Op 12-03-1873 verkochten zij de hofstede met 40.26.20 ha grond op een publieke verkoping. Zij verhuisden vervolgens op 11-08-1873 naar Zierikzee, Verrenieuwstraat B 114. Hij liet bij zijn overlijden in 1893 fl. 43.373.04 na, voor die tijd een behoorlijk bedrag. Dochter Cornelia Pieterella Boogaart was gehuwd met Daniël Berrevoets van de hofstede Luctor et Emergo.

Vanaf 16-08-1873 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Frans Koopman (1841-1917), zoon van Jan Koopman en Janna Giljam van de hofstede Stadszicht in de Gouweveerpolder, in 1873 gehuwd met Pouwlina Hage (1839-1907), dochter van Izaak Hage en Cornelia

Zoeter, die de hofstede in het zuiden van de Gouweveerpolder bewoonden. Hij bezat 27.96.97 ha grond te Nieuwerkerk en 11.51.70 ha grond te Ouwerkerk (in de Gouweveerpolder). Hij overleed in 1917 te Anna Paulowna, waar twee van zijn zoons een boerderij bewoonden. Zijn stoffelijk overschot werd met een rouwtrein en vervolgens per schip en rouwkoets naar Capelle vervoerd en aldaar begraven.

Vanaf 1910 werd de hofstede bewoond door zoon Leendert Koopman (1880-1934), in 1910 gehuwd met Cornelia Maatje Koopman (1881-1954), dochter van Leendert Koopman en Adriana Broeksmit van de hofstede Tempora Mutantur in de Saspolder. Hij was na het overlijden van zijn vader in 1917 samen met zijn ongehuwde broer Marinus (1883-1872) eigenaar van de hofstede.

Vanaf 1935 werd de hofstede bewoond door zoon Frans Pouwel Leendert Adriaan Koopman (1910-1961), in 1935 gehuwd met Levina Jannetje de Roo (1915-1981), wagenmakersdochter uit Ouwerkerk en kleindochter van Leendert Tuijnman en Jannetje Kik van de Kerkstraat te Nieuwerkerk. Hij was voor tweederde eigenaar (vanaf 1961 zijn weduwe); zijn ongehuwde broer Leendert Aart Koopman (1922-1977) was voor eenderde eigenaar. De hofstede raakte bij de watersnoodramp van 1953 vanwege zijn hoge ligging slechts licht beschadigd.

Vervolgens werd de hofstede bewoond door zoon Leendert (Leo) Koopman (1947), in 1973 gehuwd met Catharina Cornelia Maria (Ina) van Loon (1950), afkomstig uit Steenberg. Hij was eigenaar vanaf 1970. Vanaf 2004 wordt de hofstede bewoond door zoon Frans Koopman (1977), gehuwd met Debora Uijl (1983), afkomstig uit Zierikzee. Daarmee wordt de hofstede anno 2017 al 144 jaar bewoond door vijf generaties Koopman.

G 8 Slot Zwanenburg

18^e eeuw: 8^e mate Capelle nr 10.

Nummering 1818-1856: B 16 (na 1840 kort B 15); vanaf 1850: B 200; vanaf 1910: B 25; vanaf 1930: B 20.

Het eeuwenoude woonhuis, een restant van het vroegere Slot Zwanenburg, werd in 1953 verwoest en vervolgens vervangen door een tweetal nieuwe woningen. De schuur bleef in 1953 behouden.

In 1619 was Cornelis Berthelse eigenaar, in 1626 diens erven. Dit betreft Cornelis Bartelse Rollandt (1564-1621), gehuwd met Anna Rochusse Hoffer (1567-1591) en hertrouwd met Hugonia de Cocq (1572-1626). Hij had het Slot Zwanenburg gekocht van de kinderen van de in 1573 overleden Anthonie van Bourgondië. In 1653 waren eigenaar de erven van zijn zoon Cornelis Rollandt (ovl. 1652), secretaris van Zierikzee en vervolgens 1640-1652 griffier van het Hof van Holland, gehuwd met Margaretha van der Hage.

De hofstede werd in 1619 bewoond door Pieter op 't Slot. In 1626, 1647 en 1653 werd de hofstede bewoond door Adriaen Adriaense Liere, die gehuwd was met Jacomijntje Cornelisse en – hoewel wonend in Capelle – in 1637 te Ouwerkerk een zoon liet dopen. Hij was een zoon van Adriaen Cornelisse Liere, die in 1619 de nabijgelegen hofstede Hooggelegen bewoonde.

Vanaf 1730 werd de hofstede, aangeduid als “het vervallen kasteeltje van Zwanenburg”, als eigenaar bewoond door Reijnier Rijke, rooms-katholiek, geboren in het land van Kleef, in

1730 gehuwd met Paulina Adriaense Smit, weduwe van Jan Moerman, en later hertrouwd met Dora IJsinks. Hij ondertekende in 1736 als Reinier Ricke. Hij pachtte in 1765 30.288 gemeten grond en had 35.061 gemeten in eigendom.

Vanaf 1774 werd de hofstede als eigenaar bewoond door schoonzoon Lambregt Janse Bogert (1749-1828), in 1774 gehuwd met Elisabeth (de) Rijke (1756-1814). Ook zij waren Rooms-Katholiek. Zij woonden later te Zierikzee. Hij verkocht in 1782 Slot Zwanenburg (zo genoemd) met 39.011 gemeten grond voor fl. 5.152,85 aan Rokus Hallingse (1754-1814), zoon van Cornelis Dingemanse Hallingse en Tannetje Dalebout van de hofstede De Banjaard. Hij huwde in 1782 Elisabeth Vis (1760), geboren te Oosterland, dochter van Jan Paulusse Vis en Maria Janse Kooijman (beiden afkomstig uit Ouwerkerk) en hertrouwde in 1795 met Bartelina Verloo (1775-1847), dochter van Cornelis Verloo en Jannetje Andree van de hofstede Bouwlust. Hij bleef tot 1800 eigenaar. Zij woonden vanaf 1803 te Zierikzee, waar hij arbeider was. Hun zoon Jan Hallingse was later met financiële steun van zijn grootvader landbouwer op het dorp Nieuwerkerk, met zijn woning aan de Kerkstraat.

Op 05-08-1800 werd de hofstede met 35.129 gemeten grond voor 1.080 ponden Vlaams gekocht door de rooms-katholieke landbouwer Marinus Welling (1769-1824), geboren te Ouwerkerk als zoon van Willem Welling en Margarietha Snelting. Zijn moeder was in 1770 hertrouwd met Lucas de Baaij van De Middelste Hofstede te Ouwerkerk. Hij huwde in 1800 Johanna Jacobse Lokker (1778-1823), geboren te Nieuwerkerk. Haar vader was enige tijd eigenaar van de hofstede De Muije. Bij zijn overlijden in 1824 bezat hij de hofstede met 32.96.52 ha grond alsmede het nabijgelegen Papenhof met 04.98.94 ha grond. Beide hofsteden werden op 22-07-1824 verkocht. Op 10-08-1824 werd de boereninspan verkocht, waaronder vijf paarden. Marinus Welling was tot aan zijn overlijden in 1824 lid van de gemeenteraad van Nieuwerkerk, het enige rooms-katholieke lid.

Vanaf 1824 was eigenaar van de hofstede Johannes Geradts (1787-1862), rooms-katholiek landbouwer aan de Vissersdijk te Zierikzee, in 1806 gehuwd met Engelina van Esbroek (1787-1845). Zij was een kleindochter van Engelbertus van Esbroek, die de naastgelegen hofstede Windenburg had bewoond. Johannes Geradts bleef eigenaar tot 1836.

Vanaf 01-05-1826 werd de hofstede tijdelijk bewoond door arbeider Adrianus Geers (1790-1838), geboren te Halsteren, in 1816 gehuwd met Elisabeth Wittekoek (1792-1832), geboren te Oude Tonge. Zij verhuisden al op 01-05-1827 naar Goes.

Vanaf 01-05-1828 werd de hofstede bewoond door boerenknecht Aart de Glopper (1782-1855), afkomstig uit Burgh, in 1821 gehuwd met Jannetje den Boer (1798-1832), afkomstig uit Noordgouwe. Hij verhuisde op 01-05-1832 als weduwnaar naar Noordgouwe.

Vanaf 14-11-1832 werd de hofstede bewoond door Poulus de Graaf (1802-1865), afkomstig uit Ouwerkerk, in 1833 als weduwnaar van Adriana de Later hertrouwd met Maatje de Later (1799-1877). Zij verhuisden op 01-03-1836 naar Zierikzee.

Vanaf 01-03-1836 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Lambregt Jansz. Kooijman (1798-1866), zoon van Jan Lambregtse Kooijman en Neeltje Goudswaard te Bruinisse, in 1817 gehuwd met Cornelia Beukelaar (1797-1870), dochter van Thonis Beukelaar en Maria Lukaart van de hofstede Ruimzicht. Zij verhuisden op 01-11-1862 naar Zierikzee. Al op 30-07-1850 werd de hofstede met 22.98 ha grond te koop aangeboden. Het merendeel van de grond werd verkocht; de boerderij zelf niet. Ook werd op 09-08-1850 de boereninspan

verkocht, waaronder twee paarden. Op 04-03-1861 werd het hofje genaamd Slot Zwanenburg met 01.27.10 ha grond opnieuw tevergeefs te koop aangeboden.

Vanaf 1862 werd de hofstede als eigenaar bewoond door schoonzoon Marinus Cornelis van Westen (1821-1875), zoon van Cornelis van Westen en Johanna Geelhoed van de hofstede Hooggelegen te Capelle, in 1849 gehuwd met Neeltje Kooijman (1821-1885). Zij verhuisden op 28-05-1867 naar Zierikzee. Op 03-05-1867 werden twee paarden verkocht.

Vanaf 19-06-1867 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Hubregt van de Stolpe (1835-1921), zoon van Johannis Huibregtse van de Stolpe en Anna Stoutjesdijk van De Middelste Hofstede te Ouwkerk. Hij huwde in 1864 met Adriana Wilhelmina van Hoeve (1840-1921), afkomstig uit Sirjansland. Hij bezat 12.53.37 ha grond te Nieuwkerk en 04.37.60 ha grond te Ouwkerk. Op 25-02-1896 werd de afbraak van een schuur en de bouw van een nieuwe graanschuur aanbesteed. Hun dochter Anna Martina huwde Domus Marinus Boot van de hofstede Hooggelegen te Capelle. Hun ongehuwde zoons Adrianus Johannes van de Stolpe (1866-1944) en Cornelis van de Stolpe (1877-1951) zetten het bedrijf voort. Op 28-10-1927 werd de landbouwersinspan publiek verkocht. Zij verhuisden op 21-03-1928 naar Zierikzee, Lange Blokweg A 513b (thans nr 21).

Vanaf 19-03-1928 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Jan Piet Flikweert (1889-1979), zoon van Pieter Flikweert en Johanna Lambertina Bouterse van de Eerste Heul, in 1913 gehuwd met Jacoba Bolijn (1890-1966), dochter van Nicolaas Bolijn die vanaf 1910 een voor hem gebouwde boerderij te Capelle bewoonde. Zij bewoonden tot 1928 een boerderij aan de noordzijde van de Weststraat, waarop tot 1953 de familie Folmer-Braam woonde. Jan Piet Flikweert pachtte omstreeks 13 ha grond van de vroegere eigenaars, de gebroeders Van de Stolpe. Na de watersnoodramp werden de twee nieuw gebouwde woningen bewoond door de gebroeders Nicolaas Flikweert JPzn (1916-1992), gehuwd met Jansje Nijhoff, en Jacob Flikweert JPzn (1919-1962), gehuwd met Jansje Wijnanda Rijksen. Het eeuwenoude woonhuis heeft in tegenstelling tot de grote, uit 1896 daterende schuur de watersnoodramp van 1953 niet doorstaan.

G 9 Windenburg

18^e eeuw: 8^e mate Capelle nr 11.

Nummering 1818-1850: B 18; vanaf 1850: B 201; vanaf 1910: B 19; vanaf 1930: B 26.

Huidig adres: Zwanenburgseweg 17.

In 1619 en 1626 was eigenaar capitein Winckelman, die ook eigenaar was van de hofstede Hooggelegen te Capelle. Het betrof hier kapitein Jacob Winckelman, “capitein en commandeur der stad en eilande van Tholen), zoon van ridder Melchior Winckelman en Anne de Chantraine dit Broucqsault die aanvankelijk te Brugge woonden. Hij was gehuwd met Anna de Rijcke, die omstreeks 1585 te Middelburg was geboren als dochter van mr. Petrus de Rijcke en Isabeau van der Varent. Zij hertrouwde in 1628 te Tholen Marinus Corvincx, baljuw van Tholen.

In 1647 was eigenaar van de hofstede majoor Jan Couwe, waarschijnlijk is bedoeld Jan Cau.

In 1653 was eigenaar burgemeester mr. Pieter de Witte (1588-1653), Heer van Haamstede en Burgh, in 1627 gehuwd met Cecilia van Berestijn (1589-1661). Hij was ook eigenaar van de

hofstede Bouwlust aan de Capelleweg. Zij hadden één zoon, waarschijnlijk de volgende eigenaar: mr. Jacob de Witte (1628-1679), Heer van Haamstede, Koudekerke en Westenschouwen, in 1659 gehuwd met Jacoba van Orliens (1643-1691).

In 1696 was eigenaar mr. Jacob Verheije (1640-1718), zoon van burgemeester Cornelis Verheije en Quirina Hollenboom, in 1664 gehuwd met Johanna de Jonge van Ellemeet (1644-1693), dochter van mr. Jacob de Jonge van Ellemeet en Magdalena Briels. Vervolgens was eigenaar hun dochter Cecilia Maria Verheije (1686-1723), respectievelijk gehuwd met mr. Johan Spiering (1682-1712) en mr. Cornelis Boeije (1688-1730). In 1730 waren haar erven eigenaar. Dit betrof haar dochter Anna Maria Spiering (1708), in 1724 gehuwd met mr. Nicolaas Steengracht, burgemeester van Veere. In 1765 en 1772 was hun zoon Adriaan Steengracht (1731-1770) eigenaar van de hofstede, vanaf 1770 tot 1796 diens weduwe Jacoba Wilhelmina van Gelre (1733-1807).

In 1619 en 1626 werd de hofstede bewoond door Claes Janse (mogelijk Van Capelle genoemd). In 1647 en 1653 was de bewoner Aelbrecht Janse. Hij was waarschijnlijk gehuwd met Neeltje Gerrits en liet dan in 1634 te Ouwerkerk een zoon Jan dopen. Waarschijnlijk was dit Jan Aelbrechtse, die in de jaren 1668-1674 met Jannetje Theunis kinderen liet dopen.

Waarschijnlijk werd de hofstede vanaf omstreeks 1670 (vanaf dat moment kinderen te Nieuwerkerk) bewoond door Jacobus Isaacse Leijnse (van den Berge), gehuwd met Neeltje Pieters. Hij was waarschijnlijk geboren te Colijnsplaat als zoon van Isaac Leijnse van den Berge en Neeltje Gillisse (van Valckenisse of Kouwer). Hun dochter Maatje huwde in 1695 Cornelis Coense Kouwer, een neefje van Cornelis Jacobse (Kouwer) van De Blinkende Panhoeve.

In 1696 werd pachter van de hofstede met 71.250 gemeten grond (RAZE 4064) hun zoon Pieter Jacobusse van den Berge (1670), in 1699 gehuwd met Lijsabeth Hubrechtse van de Vate (1676-1746), dochter van Hubrecht Centse (van de Vate) en Bastiaantje Jans die mogelijk Cereales bewoonden. Zij hertrouwde in 1701 Cornelis Willemse Bruijnkruijs (1674), die ook landbouwer te Capelle was, waarschijnlijk op Windenburg. Hij overleed in 1718 (RAZE 4674) en bezat onder meer grond in de Saspolder. Zijn broer Lambregt Willemse Bruijnkruijs bewoonde de hofstede Bouwlust in de Gouweveerpolder. Cornelis Bruijnkruijs liet één dochter na: Bastiaantje Cornelisse Bruijnkruijs (1702-1721), die in 1720 huwde met de eveneens te Capelle geboren Isaak Gakeer (1698). Zijn moeder Maria Tis hertrouwde in 1723 als weduwe van Isaak Gakeer met Jean Jumelet van de hofstede Steenzwaan. Allen waren in 1685 als Hugenoot uit Noord-Frankrijk gevlucht. Isaak en Bastiaantje vestigden zich in 1721 op een hofstede te Sint-Annaland, waar zij nog datzelfde jaar overleed. Isaak hertrouwde in 1721 Cornelia van Stelle (ook Hoy), dochter van Jacobus Noachse Hoy en Pieterella Cornelisse Pinte van een hofstede aan de Stelweg te Ouwerkerk. Zij vestigden zich in 1734 op de hofstede Ravensoord te Sint-Maartensdijk. Hij werd de stamvader van de familie Gakeer/Gaakeer op Tholen en Schouwen-Duiveland.

Na het overlijden van Cornelis Bruijnkruijs in 1718 hertrouwde Lijsabeth in 1723 met Pieter Duurniet, die de hofstede aan de Capelleweg vlak ten noorden van Capelle bewoonde.

Waarschijnlijk werd de hofstede vanaf 1721 bewoond door Pieter Jakobse van Endhoven, geboren te Ouwerkerk, in 1721 gehuwd met Aaltje Adolfs (1696), geboren te Haamstede.

Aaltje Adolfs hertrouwde in 1726 Jacob Cornelisse de Bruijne, die zich vanuit Zierikzee op de hofstede vestigde als weduwnaar van Adriaantje Adriaanse van der Plas, met wie hij in 1710 gehuwd was. Zij vestigden zich kort na 1730 te Ouwerkerk.

Vanaf omstreeks 1731 was pachter de rooms-katholieke landbouwer Engelbertus van Esbroek (1686-1756), geboren te Melsele (België), die in 1711 huwde met Geertruid van Agten, weduwe van Arjaen Smit (te Nieuwerkerk), in 1729 hertrouwde met Pieterella Salaris, vervolgens hertrouwde met Margaretha Stappers en in 1749 nog eens hertrouwde met Anna Janse de Groote, weduwe van Marinus de Haring. Hij overleed in 1756 en was toen landbouwer te Capelle met bijbehorende gronden in de Gouweveerpolder alsmede 18 gemeten grond in de polder Bettewaarde (RAZE 4674). Zijn broer Joos van Esbroek was landbouwer aan de Frankeweg.

Vanaf 1756 was pachter op de hofstede zoon Joost van Esbroek, in 1759 gehuwd met Neeltje Pieterse Compriet, geboren te Brijdorpe. Ten tijde van zijn overlijden in 1785 pachtte hij de hofstede met 55.173 gemeten grond voor een jaarlijks bedrag van 136 ponden Vlaams. Hij bezat op dat moment 26.168 gemeten grond te Ouwerkerk. Zij hertrouwde in 1786 Joannes van den Boogaart, geboren te Zierikzee, in 1788 Cornelis Vergouwe, geboren te Kerkwerve, en in 1792 Cornelis Willes. Allen waren Rooms-Katholiek.

Op 04-08-1796 werd de hofstede met 92.237 gemeten grond door de weduwe Steengracht verkocht aan Cornelis van Poortvliet (1753-1829), in 1778 gehuwd met Maria Hartog (1737-1814), weduwe van Augustinus Koster. Zij hadden zich in 1793 vanuit Poortvliet op de nabijgelegen hofstede De Banjaard gevestigd, eveneens zijn eigendom.

Vanaf 08-07-1800 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Cornelis' stiefzoon Samuel Koster (1764-1838), in 1795 gehuwd met Adriana van der Walle (1774-1836), dochter van Cornelis van der Walle en Adriana Scharre van de hofstede Botland. Hij was vele jaren lid van de gemeenteraad; zijn kinderen waren arbeider. De erven Koster verkochten de hofstede met 26.50.50 ha grond op 19-02-1839. Op 01-03-1839 werd de boereninspan verkocht, waaronder vijf paarden.

Vanaf 15-02-1839 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Jakob Viergever (1814-1852), afkomstig uit Noordgouwe, in 1839 gehuwd met Maria van den Berge (1815-1863), afkomstig uit Elkerzee. Zij hertrouwde in 1860 Simon Jacobus Capelle (1834-1879), zoon van Frans Capelle en Jacoba Zandijk (Schoon Verbond). Na haar overlijden werd op 31-03-1863 op verzoek van hem en de kinderen uit haar eerste huwelijk met Jakob Viergever de boereninspan verkocht, waaronder vier paarden. Op 02-05-1863 verkochten zij de hofstede met op dat moment slechts 02.35.70 ha grond. Hij emigreerde vervolgens naar Noord-Amerika. Haar dochter Louwerina Viergever huwde Bartel Jonker, landbouwer aan de Hoogeweg te Ouwerkerk.

Vanaf 1863 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Johannis Jacob Hocke (1837-1898), afkomstig uit Noordgouwe, in dat jaar gehuwd met Cornelia Giljam (1841-1910), dochter van Adriaan Giljam en Jacoba ten Haaf van de hofstede Dorpszicht te Ouwerkerk. Zij verhuisden in 1887 kinderloos naar Ouwerkerk.

Vanaf 04-12-1887 werd de hofstede als eigenaar bewoond door Pieter Willem Cornelis Stols (1866-1938), afkomstig uit Sint-Philipsland, in 1886 gehuwd met Elizabeth Tannetje van Nieuwenhuijze (1864-1893), eveneens afkomstig uit Sint-Philipsland, en in 1895 hertrouwd

met haar volle nicht Lena Romeijn (1869-1954), dochter van Johannes Romeijn en Cornelia van Nieuwenhuize van de hofstede Situé Haut te Ouwerkerk. Zijn halfzus Jacoba Helena Cornelia Stols was gehuwd met Boudewijn Giljam, landbouwer op Dorpszicht te Ouwerkerk en broer van de vorige eigenaresse Cornelia Hocke-Giljam. Het echtpaar Stols-Romeijn verhuisde op 30-07-1919 naar Zierikzee, Oude Haven NZ A 407. Hij bleef eigenaar van de hofstede; na 1938 zijn weduwe. In 1906 vond nieuwbouw plaats van de woning.

Vanaf 1919 werd de hofstede bewoond door zoon Jacobus Johannes Stols (1896-1975), in 1919 gehuwd met Levina Janna van Putte (1895-1988), afkomstig uit Zonnemaire. Hij pachtte 33.31.40 ha grond van jonkvrouwe Jacoba Maria de Jonge van Ellemeet, weduwe van mr. Johan van der Lek de Clercq. Hij werd pas in 1947 eigenaar van de hofstede. Zij vestigden zich op 05-04-1949 te Zierikzee, Vrije 23. Hun dochter Lena Jans Johanna Maria huwde Hubrecht Joost Boot, landbouwer op Hooggelegen te Capelle.

Vanaf 22-04-1949 werd de hofstede bewoond door zoon Johannes Pieter Willem Cornelis Stols (1922-2017), in 1949 gehuwd met Marina Cornelia Delst (1926-1981), dochter van Joost Delst en Cornelia Pietertje Koopman van De Blinkende Panhoeve. Hij werd in 1962 eigenaar van de hofstede. Zij vestigden zich in 1956 op De Blinkende Panhoeve in de polder Groot Bettewaarde, maar hielden Windenburg in eigendom. Op Windenburg, waarop de veeteelt werd uitgeoefend, woonde steeds een bedrijfsleider, aanvankelijk vanaf 01-02-1957 Roelof Jan Visser, die vanaf 1960 de hofstede Zeemanslust bewoonde. Sinds omstreeks 2003 wordt de hofstede bewoond door de familie Zevenbergen. De eigendom berust bij zoon Jacobus Johannes Stols (1954), eveneens landbouwer op De Blinkende Panhoeve.

G 10 Boerderij ten noorden van de Slotweg (tegenover Slot Zwanenburg)

Nummering vanaf 1856: B 199; vanaf 1910: B 26; vanaf 1930: B 29.

De boerderij werd in 1837 gebouwd en ging verloren bij de watersnoodramp van 1953. Locatie: ten noorden van de Slotweg (hoek Zwanenburgseweg), direct tegenover Slot Zwanenburg.

In 1837 werd op een perceel grond, tot dan eigendom van Jan Nelemans te Zierikzee, de boerderij gebouwd door Johannes Janse Stouten (1811-1892), zoon van Jan Stouten en Cornelia Bokstal, die de andere boerderij aan de Slotweg bewoonden. Hij huwde in 1837 Anna Hendrikse (1814-1886), dochter van Jan Hendrikse en Neeltje van Farowe van de nabijgelegen hofstede aan het Diepe Gat te Ouwerkerk. Hij werd in het boerenbedrijf bijgestaan door zijn ongehuwde zoon Jan Stouten (1837-1892) en zoon Maarten Stouten (1849-1932), in 1875 gehuwd met Johanna Knoops. Laatstgenoemden vestigden zich in 1892 op een nieuw gebouwde boerderij ten noorden van Capelle.

In 1892 werd de boerderij gekocht door Hubregt van de Stolpe (1835-1921), landbouwer op het nabijgelegen Slot Zwanenburg. Zijn ongehuwde zoons Adrianus Johannes (1866-1944) en Cornelis (1877-1951) waren vanaf 1921 eigenaar.

De boerderij bleef geruime tijd onbewoond. Vanaf omstreeks 1909 werd de boerderij enkele jaren bewoond door arbeider Cornelis Koopman (1872-1953), in 1894 gehuwd met Cornelia Hoogstrate (1874-1953). Zij woonden later in de buurtschap Capelle.

Vanaf 11-05-1928 tot 1953 werd de boerderij bewoond door Hendrik Johannes Hendrikse (1901-1953), zoon van Jacob Hendrikse en Pieterella Stouten van de hofstede aan de Hoogeweg te Ouwerkerk, in 1928 gehuwd met Marina Kik (1898-1953), dochter van Adrianus Kik en Jozina Cornelia Verton van de hofstede aan de Stoofweg. Zij lieten met twee van hun kinderen het leven bij de watersnoodramp van 1953. Daarbij werd ook de boerderij verwoest.

G 11 Slikhoefje

18^e eeuw: 6^e mate nr 7.

Nummering 1818-1850: B 20; vanaf 1850: B 205; vanaf 1910: B 28; vanaf 1930: B 28.

Locatie: ten noorden van de Slotweg, nabij de dijk van de Gouweveerpolder, de Groenendijk.

In 1619, 1626 en 1647 staat bij het perceel vermeld: “daer een huysken op plagt te staan”, in 1653 niet meer. In 1647 en 1653 was eigenaar van het perceel Leendert Adriaanse Pijpelinck te Dreischor en gebruiker Jacob Leunisse Backer.

Op 23-07-1726 werd de boerderij met 12.196 gemeten grond door Jacobus van der Wolff q.q. verkocht aan Matthijs van Esse (RAZE 4663).

In 1730 was eigenaar van de boerderij Anthonia Hoffer (1662-1735), dochter van mr. Rochus Hoffer en Johanna Udemans, weduwe van mr. Hubertus Stoutenburg (1655-1711).

In 1730 werd de boerderij bewoond door Gerrit Schepers, geboren in het hertogdom Kleve, in 1728 gehuwd met Lena Metselaars, geboren in Kleef. Zij hertrouwde in 1736 Geert Kerst. Zij was waarschijnlijk na het overlijden van Anthonia Hoffer in 1735 eigenaar geworden. Zij waren Rooms-Katholiek. Haar erven verkochten de boerderij met 12.019 gemeten grond op 27-04-1740.

Vanaf 1740 werd de boerderij als eigenaar bewoond door Daniël Jacobusse van Dongen, geboren te Ouwerkerk als zoon van Jacobus Adriaanse van Dongen en Cornelia Daniëlse Vis. Hij huwde omstreeks 1739 Maria Cornelisse Kouwer, dochter van Cornelis Coense Kouwer en Maatje Jacobusse van den Berge (die afkomstig was van Windenburg). Hij kocht de boerderij op 27-04-1740 met een lening van 150 ponden Vlaams van zijn schoonvader Cornelis Coene te Kerkwerve. Zij vestigden zich in 1750 op 't Stoofje te Ouwerkerk, waar hij nog in datzelfde jaar overleed. Zij hertrouwde in 1750 Marinus Adriaanse Vijverberg.

Vanaf 1750 was eigenaar van de boerderij Leendert Janse Telle (1703-1770), in 1731 gehuwd met Cornelia Guiljaemse de Swarte, afkomstig van de hofstede Tussen Beide. Hij was waarschijnlijk sinds 1736 bewoner van Ons Genoegen aan de Boterhoekseweg, eerder bewoond door zijn ouders.

Op 15-03-1758 werd “het hoefje” met 12.190 gemeten grond door Leendert Janse Telle verkocht aan Leendert Leendertse Sloove (1732), geboren te Zonnemaire omstreeks 1760 gehuwd met Esther Blok, in 1768 hertrouwd met Lena Hendriks de Waaij en in 1769 hertrouwd met Willemina de Koning. Zijn zuster Willemijntje Leendertse Sloove bewoonde met haar man de boerderij ten zuiden van de Slotweg. Leendert Sloove bleef tot 1770 eigenaar. In 1765 behoorde bij de boerderij slechts 1.003 gemeten grond in eigendom.

Op 15-03-1770 werd “het hoeffe” gekocht door Jacobus de Blok, geboren te Noordgouwe, omstreeks 1762 gehuwd met Maria Jans Nelevaar (1733), geboren te Zonnemaire. Zij woonden voordien te Dreischor. Hij overleed in 1781. De erven Jacobus de Blok verkochten de boerderij op 08-03-1781 aan Johannis Cornelisse Bokstal (1743-1816), afkomstig uit Ouwerkerk, in 1769 gehuwd met Elisabeth Leendertse Polderdijk (1738), geboren te Oosterland.

Vanaf 18-03-1806 werd de boerderij als eigenaar bewoond door hun schoonzoon, veehouder Jan Joosse Stouten (1777-1819), geboren te Oosterland, in 1806 gehuwd met Cornelia Bokstal (1772-1844). Zij hertrouwde in 1819 Gijsbregt Janse van der Jagt (1770-1846), zoon van Jan Gijsbregtse van der Jagt en Josina Joosse Blom van de hofstede bij het Diepe Gat te Ouwerkerk. Hij was weduwnaar van Neeltje Adriaanse van den Hoek. Ook hij was veehouder. Haar zoon Johannis Janse Stouten liet in 1837 ten noorden van de Slotweg een nieuwe boerderij bouwen.

Vanaf 1844 was eigenaar van de boerderij haar andere zoon Joost Janse Stouten (1809-1856), in 1845 gehuwd met Elisabeth Peute (1810-1870), dochter van Adriaan Stoffelse Peute en Jannetje Harmanse Viergever, die enkele jaren op De Middelste Hofstede te Ouwerkerk hadden gewoond. Zij vestigden zich op 25-07-1850 te Zierikzee. De boerderij werd in 1850 verkocht aan Geertruida de Wit (1792-1866), weduwe van jhr. Johan Francois van Vrijberghe (1776-1845) te Zierikzee.

Vanaf 1850 werd de boerderij bewoond door arbeider Jacob van Beveren (1811-1854), geboren te Zierikzee, in 1834 gehuwd met Johanna de Later (1812-1869), geboren te Ouwerkerk. Zij woonden voordien te Zierikzee.

Na het overlijden van Jacob van Beveren werd de boerderij vanaf 07-12-1854 als eigenaar bewoond door arbeider Jeremias van Vessem (1817-1876), in 1848 gehuwd met Neeltje Kuijper (1821-1903), beiden afkomstig uit Ouwerkerk. Zij verhuisde kort voor haar overlijden naar het Nieuwerkerkse armenhuis en werd “Nele van ’t Slikoefje” genoemd.

Na haar overlijden in 1903 werd Willem Boot Lzn (1853-1914), winkelier op Capelle, afkomstig van het nabijgelegen Hooggelegen, eigenaar. Hij was weduwnaar van Maatje Hanse (1860-1904) en woonde vanaf 1901 samen met zijn huishoudster Johanna Maria Gaanderse (1873). Hij vestigde zich op 10-04-1911 te Zierikzee. Na zijn overlijden liet zijn enige zoon het “hoeffe” op 08-12-1915 publiek verkopen. Het boerderijtje bleef waarschijnlijk enige tijd onbewoond.

Vanaf 01-05-1919 werd het boerderijtje bewoond door arbeider Leendert Eerland (1876-1949), in 1901 gehuwd met Jannetje van Dienst (1878-1933), tot die tijd woonachtig te Brouwershaven. Vanaf 1937 was hun zoon Johannes Eerland (1910-2001), in 1938 gehuwd met Pieterella Helmstrijd (1905-2006), eigenaar en bewoner. Het boerderijtje ging bij de watersnoodramp van 1953 verloren. Het echtpaar Eerland-Helmstrijd vestigde zich te Nieuwerkerk.

G 12 Boerderij ten zuiden van de Slotweg

18^e eeuw: 7^e mate nr. 1.

Nummering vanaf 1902: B 201c; vanaf 1910: B 27.

Locatie: ten zuiden van de Slotweg.

Dit bevang stond vanouds in de veldboeken bekend als het bevang genaamd Hollee “daer Cleijn Swaenenburch op gestaan heeft”.

In 1751 werd de hofstede waarschijnlijk bewoond door de rooms-katholieke landbouwer Adriaan Willemse Verseput, geboren te Kerkwerve als zoon van Willem Janse Verseput en Catharina Oestenberg, die in 1746 gehuwd was met Cornelia Cornelisse de Groote, afkomstig uit Kerkwerve. Zij maakten op 03-12-1751 op hun hofstede te Capelle testament op (RAZE 4170). Hij hertrouwde in 1754 Maria Elisabeth Fleron, dochter van Thomas Fleron, die tot 1768 de hofstede aan de Capelleweg bewoonde. Hij was een broer van Jan Willemse Verseput, die de hofstede Hooggelegen te Capelle bewoonde.

In het veldboek van 1765 en 1772 wordt deze boerderij niet vermeld – wel het perceel grond met 07.113 gemeten – maar op 24-12-1762 (RAZE 4650) verkocht Adriaan Verseput “het hoefje” met 07.113 gemeten grond in de 7^e mate nr. 1 van Capelle aan Hendrik Maartense Bakker (1735-1771). Deze was een zoon van Maarten Hendrikse Bakker en Martijntje Johannisse Hoij die vanaf 1733 tot 1759 de hofstede ten zuiden van het Diepe Gat bewoonden. Hendrik Maartense Bakker huwde in 1761 Lena Janse Hogerland (1736-1766), afkomstig uit Oosterland, en hertrouwde in 1767 Hendrina Vaane (1735-1807), afkomstig uit Sirjansland, weduwe van Leendert Pijpeling. Hij overleed al op 20-02-1771 (RAZE 4650), waarna zij verhuisde naar het huidige Weststraat 18. Hun zoon Maarten Hendrikse Bakker bewoonde later de Manhuishoeve.

Op 27-03-1771, een maand na het overlijden van Hendrik Maartense Bakker, werd de hofstede met 07.113 gemeten grond voor 141.134 ponden Vlaams gekocht door Johannes (Janus) van der Jagt (1740), zoon van Gijsbrecht Theunisse van der Jagt en Janna Janse Noom van De Middelste Hofstede, in 1772 gehuwd met Willemijntje Leenderts Sloove (1744), zuster van Leendert Leendertse Sloove van de boerderij ten noorden van de Slotweg. Hij hertrouwde in 1784 Maria de Zwarte (1740), geboren te Noordgouwe, weduwe van Dingeman Cornelisse van Son. Hij was in 1797 nog schepen van Capelle.

Op 21-04-1800 verkocht Johannes van der Jagt de hofstede met 7.113 gemeten grond aan Cornelis Jacobse Turelure (1770-1841), geboren te Noordwelle en opgegroeid te Nieuwerkerke in Schouwen. De Turelureweg aldaar is waarschijnlijk naar zijn familie genoemd. Hij huwde in 1797 Pieterella Leendertse Klink (1751-1814), geboren te Oosterland, weduwe van Maarten Jasperse van Farowe. Zij bewoonden de nabijgelegen boerderij ten noorden van het Diepe Gat, die zij voordien met haar eerste echtgenoot had bewoond.

In het bevolkingsregister van 1818 heeft de bebouwing waarschijnlijk het nummer B 19 (een schuur). In de kadastrale atlas van 1832 is geen sprake van een boerderij op dit perceel.

Het perceel L 83 werd in 1878 door Bartel Jonker, tot 1878 landbouwer aan de Hoogeweg te Ouwerkerk, verkocht aan Jacob Bolijn (1830-1907), sinds 1868 droger in de nabijgelegen meestoof De Nijverheid, in 1855 gehuwd met Janna Flikweert (1834-1911). Hij bouwde in 1880 op het perceel een schuur. In 1902 werd een huis bijgebouwd. Het gezin woonde tot 1902 op de meestoof, die in 1907 werd gesloopt. Zij bezaten in 1901 05.67.20 ha grond te Nieuwerkerk. Toen Janna Bolijn-Flikweert in 1911 overleed, bleven haar ongehuwde zoons Jacob (1863-1947) en Leendert (1865-1948) eigenaar en bewoner van de boerderij. Na hun overlijden waren hun erven eigenaar. Het adres bleef B 27.

In 1913 werd een stuk bijgebouwd, tot 1930 genummerd B 27a, bewoond door zwager Pieter van Damme (1863-1923), in 1900 gehuwd met Jakoba Bolijn (1875-1948). Zij bewoonden tot 1913 de nabijgelegen hofstede aan het Diepe Gat te Ouwerkerk.

Vanaf 1948 werd de boerderij bewoond door hun neefje Jan Piet van Mourik (1912-1986), zoon van Pieter Adriaan van Mourik en Catharina Sara Bolijn te Zierikzee, in dat jaar als weduwnaar van Adriaantje Jannetje van der Werf (1910-1944) hertrouwd met Neeltje Marringje Domburg (1910-1996). De boerderij werd bij de watersnoodramp van 1953 verwoest. Het echtpaar Van Mourik vestigde zich in Zierikzee. De familie Bolijn bleef nadien eigenaar van de bijbehorende 05.67.20 ha grond.